

Rocznik Statystyczny

Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W BYDGOSZCZY
STATISTICAL OFFICE
IN BYDGOSZCZ

Statistical
Yearbook

2009

Kujawsko-Pomorskie
Voivodship

ZESPÓŁ REDAKCYJNY EDITORIAL BOARD

Przewodniczący *President*

Piotr Stolarczyk

Redaktor główny *Editor in chief*

Wioletta Zwara

Członkowie *Members*

Katarzyna Klamrowska, Justyna Nowakowska, Barbara Ptaszyńska,
Irena Rybaniec, Dominik Śliwicki, Anna Wilska

Sekretarz *Secretary*

Małgorzata Rybak

Opracowanie tablic
i redakcja merytoryczna

Zespół pracowników Urzędu Statystycznego
w Bydgoszczy

*Preparation of tables
and editorial supervision*

*Team of the Statistical Office
in Bydgoszcz*

Redakcja techniczna, korekta, skład
i grafika komputerowa

— Wydział Opracowań Statystycznych
i Udostępniania Informacji

*Technical supervision, proof-reading,
typesetting and computer graphics*

*— Division of Statistical Elaborations
and Data Dissemination*

Projekt okładki *Cover design*

Lidia Motrenko-Makuch

Druk okładki *Printing of cover*

Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 1640-0089

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy ul. Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz,
tel. 52 3669-390, fax 52 3669-356; internet – <http://www.stat.gov.pl/bydgosz>
e-mail: SekretariatUSBDG@stat.gov.pl

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy przekazuje Państwu kolejne wydanie „**Rocznika Statystycznego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2009**” w polsko-angielskiej wersji językowej. Publikacja jest jednym z ważniejszych opracowań Urzędu zawierającym bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa w 2008 r. w porównaniu z latami 2000, 2005 i 2007. Czytelników zainteresowanych informacjami według podstawowych jednostek podziału terytorialnego województwa (według NTS obowiązującego od 1 stycznia 2008 r.) zachęcam do skorzystania z rocznika statystycznego pt.: „Województwo Kujawsko-Pomorskie 2009 – Podregiony, Powiaty, Gminy”, stanowiącego niejako uzupełnienie niniejszego opracowania, wydanego jednocześnie z niniejszym opracowaniem.

Układ oraz zawartość Rocznika nie zmieniły się zasadniczo w porównaniu z wydaniem ubiegłorocznym. Publikację rozpoczynają uwagi ogólne, po nich zamieszczono tablice przeglądowe prezentujące województwo kujawsko-pomorskie: na tle Polski oraz w retrospekcji za lata 2000–2008, a także tablicę z ważniejszymi informacjami o podregionach (NTS 3) i powiatach (NTS 4) województwa. W związku z wejściem w życie nowej Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 w publikacji zawarto aneks prezentujący wybrane dane statystyczne według PKD 2007.

Tablice szczegółowe, podobnie jak w roku poprzednim, zgromadzono w 23 działach tematycznych, poprzedzonych uwagami ogólnymi wyjaśniającymi zastosowane pojęcia i definicje oraz zawierającymi istotne informacje dotyczące danego zakresu danych. Rocznik wzbogacono ilustracją graficzną w formie kolorowych map, wykresów i schematów.

Przekazując Państwu tegoroczne wydanie „Rocznika Statystycznego...”, serdecznie dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego

Piotr Stolarczyk

Preface

The Statistical Office in Bydgoszcz presents the next edition of Polish-English language version “**Statistical Yearbook of the Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2009**”. This publication is one of the major Office publications containing a wide scope of information describing standard of society living and economy condition of voivodship in 2008 in comparison with years 2000, 2005 and 2007. For Readers interested in data of the basic units of territorial division of voivodship (by NUTS applicable as of January 1, 2008) I recommend published at the same time as this publication – statistical yearbook “Kujawsko-Pomorskie Voivodship 2009 – Subregions, Powiats, Gminas”, which can be treated as a complementary source of this publication.

The arrangement and the content of the Yearbook remained significantly unchanged in comparison with the last year’s edition. The review tables presenting the Kujawsko-Pomorskie Voivodship against the background of Poland and in the retrospection for years 2000–2008 as well as table containing major data of subregions (NUTS 3) and powiats (NUTS 4) are followed by general notes. Due to entry into force of the new Polish Classification of Activities 2007 (NACE) publication contains annex presenting selected statistical data by NACE 2007.

Detailed tables, as in the previous year, gathered in 23 thematic chapters, preceded by general notes explaining used terms and definitions as well as containing relevant information of subjects matter. Additionally, the Yearbook was supplemented with the graphical illustration in the form of colour maps, charts and diagrams.

In presenting this year publication “Statistical Yearbook...”, I would like to express my gratitude to all people and institutions for provided information.

Director
of the Statistical Office

Piotr Stolarczyk

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic
Spis wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2008 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000–2008)
III. Wybrane dane o podregionach (NTS 3) i powiatach (NTS 4)
IV. Aneks. Wybrane dane według PKD 2007

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność. Wyznania religijne
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

<i>Preface</i>	Str. Page	3–4
<i>List of tables</i>		6–18
<i>List of graphs</i>		19
<i>Symbols. Abbreviations</i>		20–21
<i>General notes</i>		22–29

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2008</i>	30–35
<i>Major data on the voivodship (2000–2008)</i>	36–53
<i>Selected data by subregions (NTS 3) and powiats (NTS 4)</i>	54–63
<i>Anex. Selected data by NACE 2007</i>	64–75

CHAPTERS

<i>Geography</i>	76–79
<i>Environmental protection</i>	80–103
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	104–108
<i>Public safety. Justice</i>	109–115
<i>Population. Religious denominations</i> ...	116–137
<i>Labour market</i>	138–171
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	172–185
<i>Household budgets</i>	186–192
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	193–205
<i>Education</i>	206–232
<i>Health care and social welfare</i>	233–246
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	247–258
<i>Science and technology. Information society</i>	259–268
<i>Prices</i>	269–272
<i>Agriculture and forestry</i>	273–300
<i>Industry and construction</i>	301–316
<i>Transport and communications</i>	317–322
<i>Trade and catering</i>	323–328
<i>Finances of enterprises</i>	329–343
<i>Public finance</i>	344–350
<i>Investments. Fixed assets</i>	351–362
<i>Regional accounts</i>	363–367
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	368–375

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY	
Położenie geograficzne województwa	<i>Geographic location of the voivodship</i>	1 76
Powierzchnia i granice	<i>Area and borders</i>	2 76
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3 77
Większe jeziora	<i>Larger lakes</i>	4 77
Większe rzeki	<i>Principal rivers</i>	5 78
Dane stacji meteorologicznej w Toruniu	<i>Data of meteorological station in Toruń</i>	6 78
Średnie miesięczne temperatury powietrza oraz sumy opadów atmosferycznych zanoto- wane na stacji meteorologicznej w Toruniu	<i>Average monthly air temperatures and total atmospheric precipitation recorded in meteorological station in Toruń</i>	7 79
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 80
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa	<i>Geodesic status and use of voivodship land</i>	1 (8) 87
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non- forest purposes</i>	2 (9) 88
Grunty zdewastowane i zdegradowane wyma- gające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	<i>Devastated and degraded land requiring recla- mation and management as well as reclaimed and managed land</i>	3 (10) 88
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population</i>	4 (11) 89
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodo- wej i ludności	<i>Water consumption for needs of the national economy and population</i>	5 (12) 89
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agri- culture and forestry as well as water for filling up fish ponds</i>	6 (13) 90
Ocena stanu ekologicznego jezior kontrolowa- nych w 2008 r.	<i>Ecological assessment of controlled lakes in 2008</i>	7 (14) 90
Wykaz rzek badanych pod kątem bytowania ryb w warunkach naturalnych w 2008 r.	<i>List of rivers controlled by fishes existence in their natural environment in 2008</i>	8 (15) 91
Jakość wody dostarczonej ludności do spożycia z wodociągów	<i>Quality of water supplied to the population for consumption from waterworks</i>	9 (16) 91
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi	<i>Industrial and municipal waste water dis- charged into waters or into the ground</i>	10 (17) 92
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków	<i>Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed</i>	11 (18) 92
Oczyszczalnie ścieków	<i>Waste water treatment plants</i>	12 (19) 93
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczysz- czeń powietrza	<i>Emission and reduction of industrial air pollutants</i>	13 (20) 94
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczysz- czeń powietrza według sektorów i działów	<i>Emission and reduction of industrial air pollut- ants by sections and divisions</i>	14 (21) 95
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powie- trza w zakładach szczególnie uciążliwych	<i>Air pollution reduction systems in plants especially noxious</i>	15 (22) 96
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania	<i>Generated and accumulated waste and their storage yards areas</i>	16 (23) 97
Odpady według rodzajów w 2008 r.	<i>Waste by type in 2008</i>	17 (24) 98

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)		
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>	18 (25)	98
Parki krajobrazowe	<i>Scenic parks</i>	19 (26)	99
Rezerваты przyrody	<i>Nature reserves</i>	20 (27)	99
Pomniki przyrody	<i>Nature monuments</i>	21 (28)	100
Wymiar i wpływ z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne	<i>Rates and receipts from fees and fines to the ecological funds</i>	22 (29)	100
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	<i>Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds</i>	23 (30)	101
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej	<i>Outlays on fixed fixed assets in environmental protection and water management</i>	24 (31)	101
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management</i>	25 (32)	102
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	104
Jednostki administracyjne województwa	<i>Administrative units of voivodship</i>	1 (33)	106
Gminy w 2008 r.	<i>Gminas in 2008</i>	2 (34)	106
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2008 r.	<i>Powiats and cities with powiats status in 2008</i>	3 (35)	107
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2008 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2008</i>	4 (36)	107
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration</i>	5 (37)	108
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	109
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings</i>	1 (38)	111
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes</i>	2 (39)	113
Wpływ spraw do sądów powszechnych	<i>Incoming cases in the common courts</i>	3 (40)	113
Sprawy rodzinne	<i>Family cases</i>	4 (41)	114
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego	<i>Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment</i>	5 (42)	114
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej	<i>Registered activity of the State Fire Department</i>	6 (43)	115
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	116
Ludność	<i>Population</i>	1 (44)	119
Ludność według płci i wieku	<i>Population by sex and age</i>	2 (45)	119
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	<i>Working and non-working age population</i>	3 (46)	120

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE (dok.)	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS (cont.)		
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2035 r.	<i>Working and non-working age population projection until 2035</i>	4 (47)	121
Miasta i ludność w miastach	<i>Towns and urban population</i>	5 (48)	122
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską	<i>Gminas and rural population</i>	6 (49)	122
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	7 (50)	123
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	<i>Marriages contracted and dissolved</i>	8 (51)	124
Małżeństwa zawarte w 2008 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2008</i>	9 (52)	124
Małżeństwa zawarte w 2008 r. według po- przedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages by previous marital status of bride- grooms and brides contracted in 2008</i>	10 (53)	125
Małżeństwa wyznaniowe zawarte w 2008 r.	<i>Church or religious marriages in 2008</i>	11 (54)	126
Rozwody w 2008 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2008</i>	12 (55)	126
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage</i>	13 (56)	127
Urodzenia	<i>Births</i>	14 (57)	127
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	<i>Live births by birth order and age of mother</i>	15 (58)	128
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	<i>Female fertility and reproduction rates of population</i>	16 (59)	129
Zgony według płci i wieku zmarłych w 2008 r.	<i>Deaths by sex and age of deceased in 2008</i>	17 (60)	129
Zgony według przyczyn w 2007 r.	<i>Deaths by causes in 2007</i>	18 (61)	130
Zgony niemowląt według płci i wieku w 2008 r.	<i>Infant deaths by sex and age in 2008</i>	19 (62)	132
Zgony niemowląt według przyczyn w 2007 r.	<i>Infant deaths by causes in 2007</i>	20 (63)	132
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję	<i>Suicides registered by police</i>	21 (64)	133
Przeciętne dalsze trwanie życia	<i>Life expectancy</i>	22 (65)	133
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	<i>Internal and international migration of popula- tion for permanent residence</i>	23 (66)	134
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction</i>	24 (67)	135
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants</i>	25 (68)	136
Niektóre wyznania religijne w 2008 r.	<i>Selected religious denominations in 2008</i>	26 (69)	137
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	138
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej	<i>Economic activity of the population aged 15 and more</i>	1 (70)	148
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształ- cenia w IV kwartale 2008 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quar- ter 2008</i>	2 (71)	149

Tabl. Table	Str. Page
----------------	--------------

DZIAŁ VI. RYNEK PRACY (dok.)

CHAPTER VI. LABOUR MARKET (cont.)

Pracujący**Employment**

Pracujący	<i>Employed persons</i>	3 (72)	150
Pracujący według statusu zatrudnienia	<i>Employed persons by employment status</i>	4 (73)	151
Przeciętne zatrudnienie	<i>Average paid employment</i>	5 (74)	152
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni	<i>Full- and part-time paid employment</i>	6 (75)	153
Przyjęcia do pracy	<i>Hires</i>	7 (76)	154
Zwolnienia z pracy	<i>Terminations</i>	8 (77)	155
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę	<i>School leavers starting work for the first time</i>	9 (78)	157
Wolne miejsca pracy w 2008 r.	<i>Job vacancies in 2008</i>	10 (79)	158

Bezrobocie**Unemployment**

Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers</i>	11 (80)	159
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls</i>	12 (81)	159
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority</i>	13 (82)	160
Bezrobotni zarejestrowani będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	<i>Registered unemployed persons with a specific situation on the labour market</i>	14 (83)	161
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu	<i>Registered unemployment persons benefitting from labour market programme as well as job offers</i>	15 (84)	162
Wydatki Funduszu Pracy	<i>Expenditures of Labour Fund</i>	16 (85)	162

Warunki pracy**Work conditions**

Poszkodowani w wypadkach przy pracy	<i>Persons injured in accidents at work</i>	17 (86)	163
Wydarzenia i przyczyny wypadków przy pracy	<i>Events and causes of accidents at work</i>	18 (87)	164
Przyczyny wypadków przy pracy według wydarzeń powodujących uraz u osoby poszkodowanej w 2008 r.	<i>Causes of occupational accidents by contact mode of injury in 2008</i>	19 (88)	166
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	<i>Persons working in hazardous conditions</i>	20 (89)	167
Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według wydarzeń powodujących urazy powypadkowe	<i>Occupational accidents in individual agriculture by causing occurrence of the accidents</i>	21 (90)	168
Choroby zawodowe	<i>Occupational diseases</i>	22 (91)	169
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions</i>	23 (92)	170
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits</i>	24 (93)	171

Tabl. Table	Str. Page
----------------	--------------

DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH		CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	General notes	x	172
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Wynagrodzenia brutto	Gross wages and salaries	1 (94)	175
Wynagrodzenia brutto według sekcji	Gross wages and salaries by sections	2 (95)	176
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	Average monthly gross wages and salaries	3 (96)	178
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji	Average monthly gross wages and salaries by sections	4 (97)	179
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto pracowników zatrudnionych za październik 2008 r.	Average monthly gross wages and salaries of paid employees for October 2008	5 (98)	180
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2008 r.	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2008	6 (99)	182
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2008 r.	Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2008	7 (100)	183
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści	Retirees and pensioners	8 (101)	185
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto	Gross retirement pay and pension benefits	9 (102)	185
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH		CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS	
Uwagi ogólne	General notes	x	186
Gospodarstwa domowe	Households	1 (103)	190
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly available income per capita in households	2 (104)	190
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly expenditures per capita in households	3 (105)	191
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych	Average monthly consumption of selected foodstuffs per capita in households	4 (106)	191
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania	Households furnished with selected durable goods	5 (107)	192

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	193
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja	Water-line and sewerage systems	1 (108)	198
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	Consumers and consumption of electricity in households	2 (109)	199
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households	3 (110)	199
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	Population using water-line, sewerage and gas-line systems	4 (111)	200
Komunikacja miejska	Urban transport	5 (112)	200
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe	Municipal waste and liquid waste	6 (113)	201
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej i osiedlowej	Generally accessible and estate urban area green belts	7 (114)	201
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe	Dwelling stocks	8 (115)	202
Mieszkania według stosunków własnościowych	Dwellings by type of ownership	9 (116)	202
Mieszkania wyposażone w instalacje	Dwellings fitted with installations	10 (117)	203
Mieszkania oddane do użytkowania	Dwellings completed	11 (118)	203
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb	Dwellings completed by number of rooms	12 (119)	205
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne	General notes	x	206
Edukacja według szczebli kształcenia	Education by level	1 (120)	211
Współczynnik skolaryzacji w roku szkolnym 2008/09	Education ratio in the 2008/09 school year	2 (121)	213
Szkoły według organów prowadzących	Schools by school governing authority	3 (122)	213
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools	4 (123)	216
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych w roku szkolnym 2008/09	Pupils and students studying foreign languages in schools for adults in the 2008/09 school year	5 (124)	217
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Education for people with special educational needs	6 (125)	218
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze i młodzieżowe ośrodki wychowawcze	Special educational centres, rehabilitation-education centres and youth education centres	7 (126)	218
Internaty (bursy) szkół ogólnokształcących i zawodowych	Boarding-schools (dormitories) of general and vocational schools	8 (127)	219
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	Level art schools for children and youth	9 (128)	219
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools	10 (129)	220
Wychowanie pozaszkolne w 2008 r.	Extracurricular education in 2008	11 (130)	220

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE (dok.)	CHAPTER X. EDUCATION (cont.)		
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	Primary schools for children and youth	12 (131)	221
Gimnazja dla dzieci i młodzieży	Lower secondary schools for children and youth	13 (132)	222
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży	Basic vocational schools for youth	14 (133)	223
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży według grup kierunków kształcenia	Students and graduates of basic vocational schools for youth by fields of education	15 (134)	223
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	General secondary schools for youth	16 (135)	224
Licea profilowane dla młodzieży	Specialized secondary schools for youth	17 (136)	224
Uczniowie i absolwenci liceów profilowanych dla młodzieży według grup kierunków kształcenia	Students and graduates specialized secondary schools for youth by fields of education	18 (137)	224
Technika dla młodzieży	Technical secondary for youth	19 (138)	225
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży według grup kierunków kształcenia	Students and graduates of technical secondary schools for youth by fields of education	20 (139)	225
Szkoły policealne według form kształcenia	Post-secondary schools by type of education	21 (140)	226
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych według grup kierunków kształcenia	Students and graduates of post-secondary schools by fields of education	22 (141)	226
Szkoły wyższe	Higher education institutions	23 (142)	227
Studenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół	Students of higher education institutions by study systems and type of schools	24 (143)	227
Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół	Graduates of higher education institutions by study systems and type of schools	25 (144)	228
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według systemów studiów i typów szkół	Foreigners — students and graduates by study systems and type of schools	26 (145)	229
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia	Students of higher education institutions receiving scholarships	27 (146)	230
Domy i stołówki studenckie	Student dormitories and canteens	28 (147)	230
Szkoły dla dorosłych	Schools for adults	29 (148)	231
Wychowanie przedszkolne	Pre-primary education	30 (149)	232
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne	General notes	x	233
Pracownicy medyczni	Medical personnel	1 (150)	239
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	Out-patient health care	2 (151)	239
Służba medycyny pracy	Occupational medical service	3 (152)	240
Stacjonarna opieka zdrowotna	In-patient health care	4 (153)	240
Szpitala ogólne	General hospitals	5 (154)	241
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	Public pharmacies and pharmaceutical outlets	6 (155)	242
Krwiodawstwo	Blood donation	7 (156)	242
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	Incidence of infectious diseases and poisoning	8 (157)	243
Żłobki	Nurseries	9 (158)	243
Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży	Round-the-clock care and education centres for children and youth	10 (159)	244
Rodziny zastępcze	Foster families	11 (160)	244
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej	Social welfare stationary facilities	12 (161)	245
Świadczenia pomocy społecznej	Social assistance benefits	13 (162)	246

DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT

Uwagi ogólne	General notes	x	247
Kultura	Culture		
Biblioteki publiczne	Public libraries	1 (163)	250
Muzea	Museums	2 (164)	250
Galerie sztuki	Art galleries	3 (165)	251
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe	Theatres, music institutions, entertainment enterprises	4 (166)	251
Kina stałe	Fixed cinemas	5 (167)	252
Abonenci radiowi i telewizyjni	Radio and television subscribers	6 (168)	252
Turystyka	Tourism		
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania	Collective tourist accommodation establishments	7 (169)	253
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania	Foreign tourists accommodated in collective tourists accommodation establishments	8 (170)	255
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania	Catering establishments in collective tourist accommodation establishments	9 (171)	256
Sport	Sport clubs		
Kluby sportowe	Sports clubs	10 (172)	257
Wybrane dyscypliny sportowe w klubach sportowych w 2008 r.	Selected sports disciplines in sports clubs in 2008	11 (173)	257

DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY INFORMATION SOCIETY

Uwagi ogólne	General notes	x	259
Zatrudnienie i nakłady na działalność badawczą i rozwojową	Employment and gross domestic expenditures on research and development	1 (174)	262
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	Degree of consumption of research equipment in research and development activity	2 (175)	263
Struktura nakładów na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania	Structure of gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds	3 (176)	263
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania	Expenditures on innovation activity in industry by source of funds	4 (177)	263
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle	Expenditures on innovation activity in industry	5 (178)	264
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle	Means for automating production processes in industry	6 (179)	265
Przychody ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przemyśle w 2008 r.	Revenues from sale of new or significantly improved products in industry in 2008	7 (180)	267
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	Domestic inventions and utility models	8 (181)	268
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w 2008 r.	Enterprises using Internet in 2008	9 (182)	268
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie teleinformatyczne w 2008 r.	Enterprises using selected ICT systems in 2008	10 (183)	268

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	269
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	1 (184)	270
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	<i>Retail prices of selected goods and services</i>	2 (185)	270
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	<i>Average procurement prices of major agricultural products</i>	3 (186)	272
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	<i>Average market-place prices received by farmers</i>	4 (187)	272
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	273
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	<i>Trends and major economic and production results in agriculture</i>	1 (188)	278
Użytkowanie gruntów według sektorów własności	<i>Land use by ownership sectors</i>	2 (189)	280
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej	<i>Indices of gross, final and market agricultural output</i>	3 (190)	282
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej	<i>Structure of gross and market agricultural output</i>	4 (191)	282
Powierzchnia zasiewów	<i>Sown area</i>	5 (192)	284
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów	<i>Selected crop production and yields</i>	6 (193)	285
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	<i>Area, production and yields of ground vegetables</i>	7 (194)	286
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	<i>Area, production and yields of tree fruit</i>	8 (195)	287
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	<i>Area, production and yields of berry fruit</i>	9 (196)	288
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	<i>Cattle, pigs, sheep and horses</i>	10 (197)	289
Drób	<i>Poultry</i>	11 (198)	291
Produkcja żywca rzeźnego	<i>Production of animals for slaughter</i>	12 (199)	291
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	<i>Production of meat, fats and pluck</i>	13 (200)	292
Produkcja mleka krowiego i jaj	<i>Production of cows' milk and eggs</i>	14 (201)	292
Melioracje użytków rolnych	<i>Drainage of agricultural land</i>	15 (202)	293
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers</i>	16 (203)	293
Wartość skupu produktów rolnych	<i>Value of agricultural products procurement</i>	17 (204)	294
Skup ważniejszych produktów rolnych	<i>Procurement of major agricultural products</i>	18 (205)	294
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych	<i>Value of major agricultural products procurement</i>	19 (206)	296
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych	<i>Forest land</i>	20 (207)	297
Powierzchnia lasów w zarządzie Lasów Państwowych według klas wieku i składu gatunkowego drzewostanów	<i>Forest areas managed by State Forests by age class and species structure of tree stands</i>	21 (208)	298

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO (dok.)	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY (cont)	
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work</i>	22 (209) 299
Pozyskanie drewna	<i>Removals</i>	23 (210) 300
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals</i>	24 (211) 300
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 301
Przemysł	Industry	
Podstawowe dane o przemyśle	<i>Basic data on industry</i>	1 (212) 304
Produkcja sprzedana przemysłu	<i>Sold production of industry</i>	2 (213) 304
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry</i>	3 (214) 306
Produkcja wybranych wyrobów	<i>Production of selected products</i>	4 (215) 306
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	<i>Average paid employment in industry</i>	5 (216) 308
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry</i>	6 (217) 310
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa według grup	<i>Construction and assembly production by groups</i>	7 (218) 312
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych	<i>Construction and assembly production by type of constructions</i>	8 (219) 312
Budynki oddane do użytkowania	<i>Buildings completed</i>	9 (220) 314
Budynki oddane do użytkowania według rodza- jów budynków	<i>Buildings completed by type of buildings</i>	10 (221) 315
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie	<i>Average paid employment in construction</i>	11 (222) 316
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	<i>Average monthly gross wages and salaries in construction</i>	12 (223) 316
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 317
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane	<i>Railway lines operated</i>	1 (224) 319
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	<i>Hard surface public roads</i>	2 (225) 319
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	<i>Registered road vehicles and tractors</i>	3 (226) 320
Linie regularnej komunikacji autobusowej	<i>Regular bus communication transport lines</i>	4 (227) 320
Transport samochodowy zarobkowy	<i>Hire or reward road transport</i>	5 (228) 321
Wypadki drogowe	<i>Road traffic accidents</i>	6 (229) 321
Łączność	Communications	
Podstawowe usługi pocztowe	<i>Basic postal services</i>	7 (230) 322
Konsumenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	<i>Telephone consumers and telephone sets</i>	8 (231) 322

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	323
Sprzedaż detaliczna towarów	<i>Retail sales</i>	1 (232)	326
Struktura sprzedaży detalicznej towarów	<i>Structure of retail sales</i>	2 (233)	326
Struktura sprzedaży hurtowej towarów w przedsiębiorstwach handlowych	<i>Structure of wholesale sales in trade enterprises</i>	3 (234)	326
Sklepy i stacje paliw według form organizacyjnych	<i>Shops and petrol stations by organizational forms</i>	4 (235)	327
Gastronomia	<i>Catering</i>	5 (236)	327
Targowiska	<i>Marketplaces</i>	6 (237)	328
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	329
Bilans finansowy przedsiębiorstw w 2008 r.	<i>Financial balance of enterprises in 2008</i>	1 (238)	334
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors</i>	2 (239)	335
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections</i>	3 (240)	336
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	<i>Enterprises by obtained financial results</i>	4 (241)	337
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	<i>Economic relations in enterprises</i>	5 (242)	338
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	<i>Current assets of enterprises</i>	6 (243)	339
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	<i>Share equity (funds) of enterprises</i>	7 (244)	341
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw	<i>Initial capital (joint stock) of enterprises</i>	8 (245)	342
Zobowiązania przedsiębiorstw	<i>Liabilities of enterprises</i>	9 (246)	343
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	344
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type</i>	1 (247)	346
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2008 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by divisions in 2008</i>	2 (248)	348
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type</i>	3 (249)	349
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2008 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by divisions in 2008</i>	4 (250)	350

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	General notes	x	351
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne	Investment outlays	1 (251)	355
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności	Investment outlays in enterprises by ownership sectors	2 (252)	356
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe w przedsiębiorstwach	Investment outlays on fixed assets in enterprises	3 (253)	357
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych	Investment outlays in budgetary state and local self-government units and entities	4 (254)	358
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych według sektorów własności	Gross value of fixed assets by ownership sector	5 (255)	359
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach według sektorów własności	Gross value of fixed assets in enterprises by ownership sector	6 (256)	360
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych	Gross value of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities ...	7 (257)	361
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych	Degree of consumption of fixed assets in budgetary state and local self-government units and entities	8 (258)	362
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	General notes	x	363
Produkt krajowy brutto	Gross domestic product	1 (259)	366
Wartość dodana brutto na 1 pracującego	Gross value added per 1 employed persons	2 (260)	367
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów	Basic elements of production account and generation of income account	3 (261)	367
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	Nominal income in the households sector	4 (262)	367
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne	General notes	x	368
Prywatyzacja	Privatization		
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2008 r.	State owned enterprises by legal and organizational status in 2008	1 (263)	370
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	2 (264)	370

Tabl. Table	Str. Page
----------------	--------------

**DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY
GOSPODARKI NARODOWEJ (dok.)**
**CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES
OF THE NATIONAL ECONOMY (cont.)**
Prywatyzacja (dok.)
Privatization (cont.)

Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią oraz zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	State owned enterprises privatized by the direct method as well as liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	3 (265)	370
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	4 (266)	371
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.	Companies established on the basis of the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2008	5 (267)	371
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy		
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON	Entities of the national economy registered in the REGON register	6 (268)	371
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	Entities of the national economy registered in the REGON register by legal status and sections	7 (269)	372
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji	Commercial companies by legal status and sections	8 (270)	374
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji	Natural persons conducting economic activity by sections	9 (271)	375

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

	Str. Page
Ludność w 2008 r.	Population in 2008 30
Udział województw w ogólnej liczbie ludności kraju w 2008 r.	Share of voivodships in total country population in 2008 30
Produkt krajowy brutto według województw w 2007 r.	Gross domestic product by voivodships in 2007 31
Udział województw w tworzeniu produktu krajowego brutto w 2007 r.	Share of voivodships in generation of gross domestic product in 2007 31
Podział administracyjny województwa	Administrative division of voivodship 108
Wybrane dane o powiatach w 2008 r.	Selected data on powiats in 2008 109
Ludność według płci i wieku w 2008 r.	Population by sex and age in 2008 118
Struktura ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	Structure of working and non-working age population 119
Ruch naturalny ludności	Vital statistics 119
Przyjęcia i zwolnienia pracowników według sekcji PKD w 2008 r.	Hires and terminations of employed persons by NACE sections in 2008 158
Bezrobocie rejestrowane	Registered unemployment 158
Budżety gospodarstw domowych	Household budgets 159
Struktura dochodów i wydatków gospodarstw domowych w 2008 r.	Structure of incomes and expenditures in households in 2008 159
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania	Structure of dwellings completed 204
Zużycie wody i energii elektrycznej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca	Consumption of water and electricity in households per capita 204
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2008/09	Education by educational level in the 2008/09 school year 205
Użytkowanie gruntów w 2008 r.	Land use in 2008 278
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2007 r.	Structure of market agricultural output in 2007 278
Struktura zasiewów w 2008 r.	Sown structure in 2008 279
Produkcja ważniejszych produktów rolnych	Production of major agricultural products 279
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania	Institutional sectors and their relationships 370
Schemat procesu prywatyzacji	Plan of the privatization process 371

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

- Kreska (–) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;
- (0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- Kropka (.) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 26.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 26.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym”
“Of which” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- Comma (,) – *used in figures represents the decimal point.*

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= million <i>million</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
zł zł	= złoty = <i>zloty</i>	m	= metr <i>metre</i>
szt <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
egz	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
kpl	= komplet	ha	= hektar <i>hectare</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>

ml	= mililitr <i>millilitre</i>	Lp. No.	= liczba porządkowa = <i>number</i>
l	= litr <i>litre</i>	Kk	= Kodeks karny
hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>	kl.	= klasa
m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	nr (Nr) No.	= numer = <i>number</i>
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	poz.	= pozycja
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	= punkt
g	= gram <i>gram</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	ust.	= ustęp
dt	= decytona <i>deciton</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
t	= tona <i>tonne</i>	i in.	= i inni
kW	= kilowat <i>kilowatt</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
GJ	= gigadzul <i>gigajoule</i>	ozn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
PJ	= petadzul <i>petajoule</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
s	= sekunda <i>second</i>	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
h	= godzina <i>hour</i>	PKD NACE	= Polska Klasyfikacja Działalności = „ <i>Nomenclature des Activites Communaue Europeenne</i> ”
d	= doba	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych
24h	= 24 hours	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
r.	= rok	EKG ECE	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
t/r	= ton rocznie	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich = <i>Statistical Office of the European Union</i>
t/y	= tonnes per year	ONZ UN	= Organizacja Narodów Zjednoczonych = <i>United Nations</i>
art.	= artykuł = <i>article</i>	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury <i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization</i>
cd. cont.	= ciąg dalszy = <i>continued</i>		
dok. cont.	= dokończenie = <i>continued</i>		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)**, opracowanej na podstawie wydawnictwa Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich EUROSTAT – „Nomenclature des Activités de Communauté Européenne – NACE rev. 1.1” PKD 2004 wprowadzona została z dniem 1 V 2004 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 I 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. Nr 33, poz. 289). Wprowadzenie tej klasyfikacji, w miejsce PKD obowiązującej do 30 IV 2004 r., nie wpływa na dotychczas prezentowane w publikacji dane.

Od 2003 r. przedszkola i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych zaliczane są do sekcji „Edukacja” (do 2002 r. zaliczane były do sekcji „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”).

W stosunku do PKD 2004 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

Dane prezentowane w podziale według rodzaju działalności w:

— **usługach rynkowych** — dotyczą sekcji: „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”, „Hotele i restauracje”, „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”, „Pośrednictwo finansowe”, „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała”,

— **usługach nierynkowych** — sekcji: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne”, „Edukacja” oraz „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

— sektor publiczny — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— sektor prywatny — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities (PKD)** – compiled on the basis of the Statistical Office of the European Communities EUROSTAT publication “Nomenclature des Activités de Communauté Européenne – NACE rev. 1.1”. PKD 2004 was introduced on 1 V 2004 by the decree of the Council of Ministers regarding the Polish Classification of Activities, dated 20 I 2004 (Journal of Laws No. 33, item 289). Introduction of this classification, instead of PKD binding until 30 IV 2004, does not influence the data presented in the publication until now.

Since 2003 nursery schools and pre-primary schools of primary schools have been included in the section “Education” (until 2002 they were included in the section “Health and social work”).

The item “**Industry**” was introduced the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing” and “Electricity, gas and water supply”, as an additional grouping.

Data presented in division by type of activity:

— **market services** — sections: “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods”, “Hotels and restaurants”, “Transport, storage and communication”, “Financial intermediation”, “Real estate, renting and business activities”, “Other community, social and personal service activities”;

— **non-market services** — sections: “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education” and “Health and social work”;

2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

— **public sector** — grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entity,

— **private sector** — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entity and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

„Własność mieszana” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

W aneksie „Rocznika...” prezentuje się dane w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007)**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

Zmiany Klasyfikacji wynikają z potrzeby harmonizacji statystyk gospodarczych w ramach Unii Europejskiej i zgodności z obowiązującymi standardami na poziomie światowym oraz potrzeby uwzględnienia nowych rodzajów działalności, które pojawiły się w gospodarce w ciągu ostatnich lat.

Wprowadzone zmiany w klasyfikacji PKD 2007 w stosunku do klasyfikacji PKD 2004 wynikają przede wszystkim ze zmian zakresowych, polegających na wprowadzeniu nowych grupowań rodzajów działalności (uwzględnienie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciach rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi.

Spowodowało to, że w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, a w PKD 2004 – 17 sekcji i 62 działy.

Należy również zwrócić uwagę, że w niektórych przypadkach, pomimo niezmiennych nazw poziomów klasyfikacyjnych wg PKD 2007 w stosunku do PKD 2004 – dane mogą być nieporównywalne z poprzednio prezentowanymi (według PKD 2004) ze względu na ww. zmiany.

Dane statystyczne prezentowane są w układzie PKD według sekcji, działów i – w niektórych przypadkach – grup.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

„Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

Data contained, in the “Yearbook...” are presented in accordance with the **Polish Classification of Activities 2007 (PKD 2007)**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24th December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004.

The changes of classification result of the need to harmonize economic statistics in the European Union and the accordance with applicable standards on world level as well as the need to include new types of activities which have appeared in economy over the last years.

The changes introduced to the PKD 2007, in relation to the PKD 2004, result mainly the modifications concerning the scope, consisting in new groupings of types of activity (taking new into consideration, division or aggregation of hitherto), and also in shifts of types of activity between particular classification levels.

In consequence, the PKD 2007 makes distinction between 21 sections and 88 divisions, while the PKD 2004 – between 17 sections and 62 divisions.

It should be noted too, that in certain cases, although the name of classification levels according to the PKD 2007 have remained unchanged, compared to the PKD 2004, data may not be comparable to the one previously presented (according to the PKD 2004), given the above-mentioned changes.

Statistical data are presented in accordance with NACE as arranged by sections, divisions and, in certain cases, groups.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, including entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

4. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data according to NACE sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity, registered in National Official Business Register REGON.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.

Informacje w rejestrze REGON tworzone są na podstawie danych zgłaszanych bezpośrednio przez podmioty, na których ciąży obowiązek rejestracji oraz dokonywania zmian cech objętych wpisem. Dane te nie podlegają dodatkowej weryfikacji.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń oraz wolnych miejsc pracy; klasyfikacja wprowadzona została z dniem 1 I 2005 r. rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami, w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 IV 2004 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 844) w miejsce stosowanej do 31 XII 2004 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317) z późniejszymi zmianami.

8. Dane prezentowane dla podregionów i powiatów odpowiadają poziomowi 3 i 4 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 685 z późniejszymi zmianami).

Podregiony (poziom 3 – 66 jednostek) – grupują jednostki szczebla powiatowego.

Informacje o województwie oraz w podziale na miasta i wieś podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych

Information in REGON register is produced on the basis of data submitted directly by entities, which are obliged to register and report on changes in features required for registration. The data are not further verified.

7. Other than NACE, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) **the Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities paid employees and their wages and salaries as well as job vacancies are grouped; the classification was introduced on 1 I 2005 by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644) with later amendments, replacing the classification valid until 31 XII 2004;
- 2) **the Polish Classification of Products and Services (PKWiU)**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 VII 1997 by a decree of the Council of Ministers, dated 6 IV 2004 (Journal of Laws No. 89, item 844) in place of classification used until 31 XII 2004;
- 3) **the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) **the Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;
- 5) **the Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317) with later amendments.

8. Data presented for subregions and powiats correspond to levels 3 and 4 of the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in countries of the European Union. NTS in force since 1 I 2008 was introduced by the decree by Council of Ministers of 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573) replacing the NTS in force until 31 XII 2007, pursuant to the decree by the Council of Ministers of 13 VII 2000 (Journal of Laws No. 58, item 685), with later amendments.

Subregions (level 3 – 66 units) – group powiat-level entities.

Information on voivodship as well as by urban and rural area is presented according to administrative division in a given period. The term urban area is understood as an area located

tych jednostek, przez „wieś” — pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w cenach bieżących odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto kategorię cen bazowej.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek z towarów i usług (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób).

10. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej — ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 1995 r. (średnie ceny bieżące 1995 r.) do 2000 r.,
 - ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) od 2001 r.

11. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. liczba lekarzy) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) — według stanu w dniu 30 VI.

Dane za lata 2000 i 2001 obliczono przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

within the administrative borders of these units, while a rural area is understood as the remaining territory of the voivodship.

9. Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers).

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output — current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 1995 constant prices (1995 average current prices) until 2000,
 - 2000 constant prices (2000 average current prices) since 2001.

11. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., the number of doctors), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) — as of 30 VI.

Data for 2000 and 2001 are calculated assuming the revised number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tabelicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

15. Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item "total".

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

MIEDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych <i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych <i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone <i>Congenital anomalies</i>	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane <i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2004)
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE — NACE rev. 1.1

**sekcje
sections**

Handel i naprawy <i>Trade and repair</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
Obsługa nieruchomości i firm x	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej <i>Real estate, renting and business activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne x	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>

**skrót
abbreviation****pełna nazwa
full name**

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2004) (dok.)
 NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE — NACE rev. 1.1 (cont.)

**działy
divisions**

<p>x <i>Manufacture of wearing apparel and furrery</i></p>	<p>Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich <i>Manufacture of wearing apparel; dressing and dyeing of fur</i></p>
<p>Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich <i>Processing of leather and manufacture of leather products</i></p>	<p>Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych <i>Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddlery, harness and footwear</i></p>
<p>Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny <i>Manufacture of wood and wood, straw and wicker products</i></p>	<p>Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka (z wyłączeniem mebli), wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i></p>
<p>Produkcja masy włóknistej oraz papieru <i>Manufacture of pulp and paper</i></p>	<p>Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru <i>Manufacture of pulp, paper and paper products</i></p>
<p>Produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej <i>Manufacture of coke, refined petroleum products</i></p>	<p>Wytwarzanie koksu, produktów rafinacji ropy naftowej i paliw jądrowych <i>Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel</i></p>
<p>Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i></p>	<p>Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i></p>
<p>Produkcja maszyn i urządzeń <p style="text-align: center;">x</p></p>	<p>Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i></p>
<p>Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej <p style="text-align: center;">x</p></p>	<p>Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i></p>
<p>Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna <p style="text-align: center;">x</p></p>	<p>Produkcja mebli; działalność produkcyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i></p>

**grupa
group**

Wznoszenie budynków i budowli; inżynieria lądowa i wodna
Building of constructions; civil engineering

Wznoszenie kompletnych budynków i budowli lub ich części; inżynieria lądowa i wodna
Building of complete construction or parts thereof; civil engineering

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007 (PKD 2007)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
— NACE rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę x	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja x	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>trade; repair of motor vehicles</i>	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>wholesale and retails trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
zakwaterowanie i gastronomia <i>accomodation and catering</i>	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>accomodation and food service activities</i>
obsługa rynku nieruchomości x	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>real estate activities</i>
administrowanie i działalność wspierająca x	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>administrative and support service activities</i>

działy
divisions

produkcja skór i wyrobów skórzanych x	produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych <i>manufacture of leather and related products</i>
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>manufacture of pharmaceutical products</i>	produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>

**skrót
abbreviation**

**pełna nazwa
full name**

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007 (PKD 2007) (dok.)
 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY
 — NACE rev. 2 (cont.)

**działy
divisions**

produkcja wyrobów z metali <i>manufacture of metal products</i>		produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
produkcja maszyn i urządzeń x		produkcja maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowana <i>manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep x		produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
gospodarka odpadami; odzysk surowców x		działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
budowa budynków x		roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>construction of buildings</i>
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej x		roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>civil engineering</i>

* * *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R.

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>		Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII
 AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	17972	5,7	Area in km ²
Powiaty	314	19	6,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	4	6,2	Cities with powiat status
Gminy	2478	144	5,8	Gminas
Miasta	892	52	5,8	Towns
Miejscowości wiejskie	54135	3627	6,7	Rural localities
Sołectwa	40459	2253	5,6	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
 ENVIRONMENTAL PROTECTION

Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania (stan w dniu 31 XII) w ha	63735	3843	6,0	Devastated and degraded land requiring reclamation and management (as of 31 XII) in ha
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:
pyłowych	76,8	5,2	6,8	particulates
gazowych	216319,0	6966,4	3,2	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3090	146	4,7	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2233	111	5,0	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	797	34	4,3	with increased biogene removal (disposal)
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	114938,2	2237,7	1,9	Waste (excluding municipal waste) generated (during the year) in thous. t
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^b w tys. t	10036,4	512,0	5,1	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^b in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska:				for environmental protection:
w milionach złotych	8528,6	336,9	4,0	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	3,9	3,4	x	in % of total investment outlays
służące gospodarce wodnej:				for water management:
w milionach złotych	2264,8	142,8	6,3	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,0	1,4	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
 PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1082057	58966	5,4	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	283,9	285,4	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % ..	65,9	67,8	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.

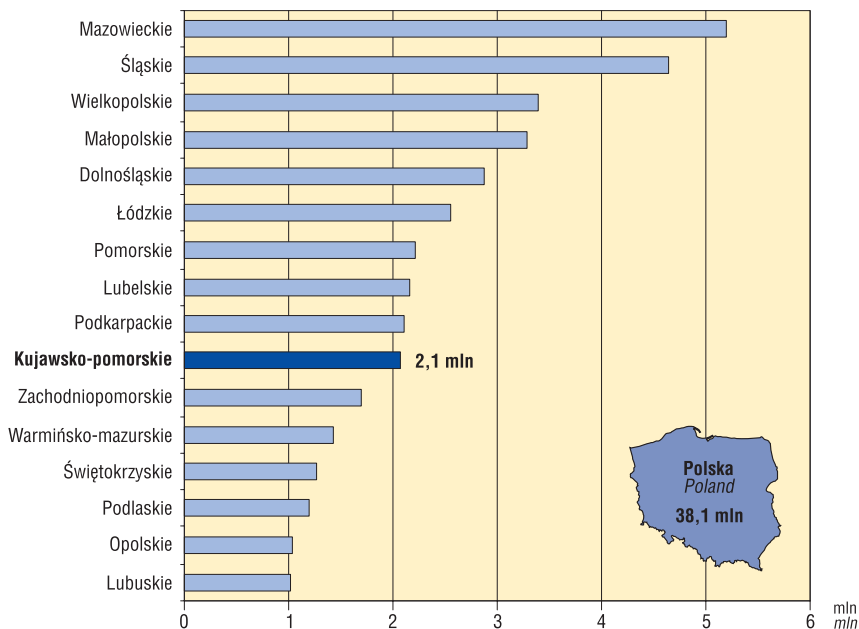
^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system. ^b Estimated data.

LUDNOŚĆ W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

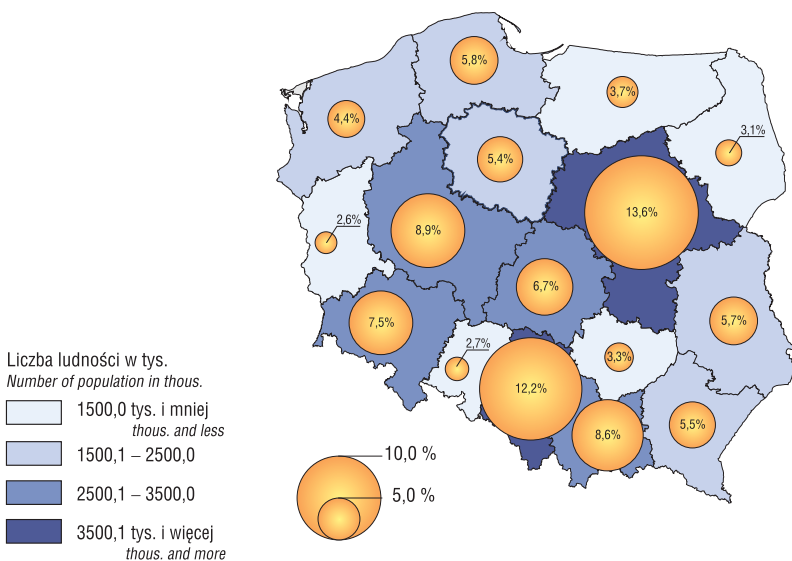
POPULATION IN 2008

As of 31 XII

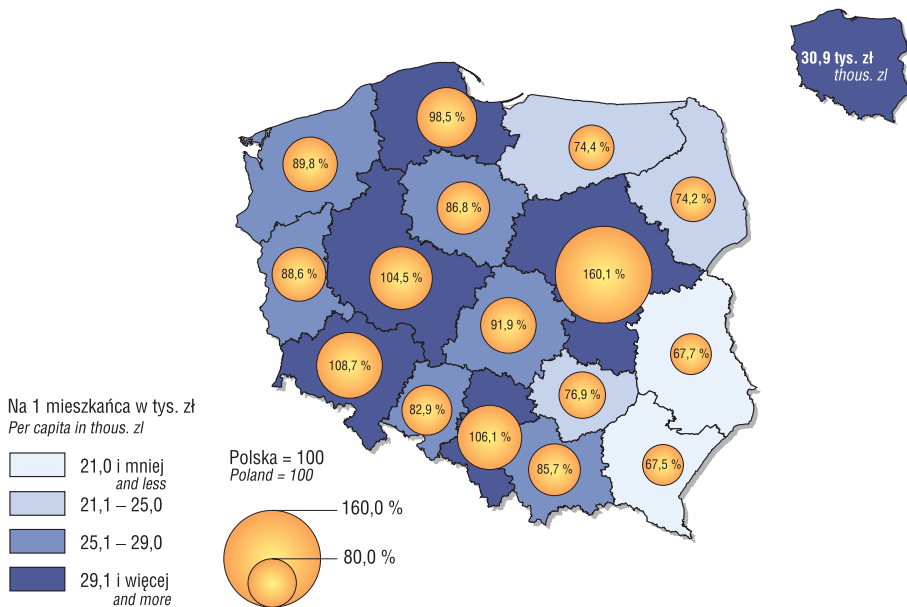
UDZIAŁ WOJEWÓDZTW W OGÓLNEJ LICZBIE LUDNOŚCI KRAJU W 2008 R.

SHARE OF VOIVODSHIPS IN TOTAL COUNTRY POPULATION IN 2008

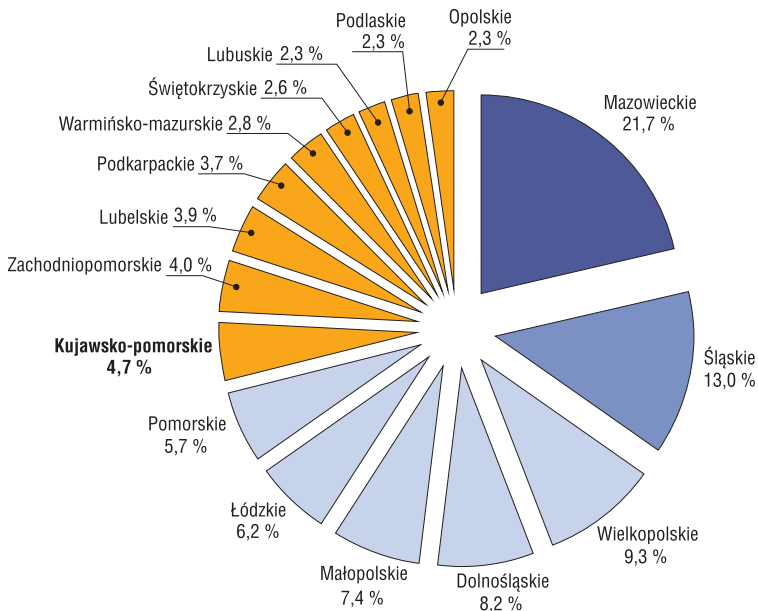
PRODUKT KRAJOWY BRUTTO WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2007 R.

GROSS DOMESTIC PRODUCT BY VOIVODSHIPS IN 2007

UDZIAŁ WOJEWÓDZTW W TWORZENIU PRODUKTU KRAJOWEGO BRUTTO W 2007 R.

SHARE OF VOIVODSHIPS IN GENERATION OF GROSS DOMESTIC PRODUCT IN 2007

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38135,9	2067,9	5,4	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23288,2	1259,5	5,4	urban areas
wieś	14847,7	808,5	5,4	rural areas
w tym kobiety	19721,0	1070,6	5,4	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	115	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55	55	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,92	1,56	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,39	-0,81	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	13711,0	709,9	5,2	Employed persons ^a (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	2942,17	2527,93	85,9	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1473,8	110,3	7,5	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) ^b w %	9,5	13,3	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) ^b in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej (rozdzielczej)	262687,1	21254,1	8,1	water-line (distribution)
kanalizacyjnej ^c	94695,4	5666,8	6,0	sewerage ^c
gazowej (rozdzielczej)	110428,1	2339,3	2,1	gas-line (distribution)
Zasoby mieszkaniowe (stan w dniu 31 XII):				Dwellings stocks (as of 31 XII):
mieszkania: w tys.	13150,3	686,1	5,2	dwellings: in thous.
na 1000 ludności	344,8	331,8	x	per 1000 population
izby: w tys.	48703,1	2508,3	5,2	rooms: in thous.
na 1000 ludności	1277,1	1213,0	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tys. m ²	923411,3	45534,3	4,9	usable floor space of dwellings: in thous. m ²
na 1000 ludności w tys. m ²	24213,7	22019,4	x	per 1000 population in thous. m ²
Mieszkania oddane do użytkowania: w tys.	165,2	7,6	4,6	Dwellings completed: in thous.
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania	4,3	3,7	x	dwellings
izby	18,5	16,2	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	450,9	369,1	x	usable floor space of dwellings in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Patrz uwagi ogólne działu „Rynek pracy”, ust. 2 na str. 138. ^c Łącznie z kolektorami.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b See general notes to the chapter “Labour market”, item 2 on page 138. ^c Including collectors.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>		Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
 EDUCATION^a — as of beginning of the school year

Uczniowie w szkołach w tys.:				<i>Pupils and students in schools in thous.:</i>
podstawowych	2294,4	130,3	5,7	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1381,4	79,5	5,8	<i>lower secondary</i>
zasadnicze szkoły zawodowe ^b	247,9	17,2	6,9	<i>basic vocational^b</i>
licea ogólnokształcące ^c	688,0	34,0	4,9	<i>general^c</i>
licea profilowane	72,5	3,4	4,6	<i>specialized</i>
technika ^c	555,2	32,1	5,8	<i>technical^c</i>
szkoły artystyczne ^d	23,1	1,2	5,1	<i>art schools^d</i>
policealnych	344,1	18,7	5,4	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^e :				<i>Children attending pre-primary education establishments^e:</i>
w tys.	919,1	44,6	4,8	<i>in thous.</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	630,6	547,1	x	<i>per 1000 children aged 3–6</i>

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
 HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Pracownicy medyczni ^{fg} :				<i>Medical personnel^{fg}:</i>
lekarze	78086	3748	4,8	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12765	601	4,7	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	183135	9342	5,1	<i>nurses^h</i>
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	14853	612	4,1	<i>Out-patient health care institutions</i>
Szpitala ogólne ^f	732	36	4,9	<i>General hospitals^f</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych ^f w tys.	183,6	9,3	5,1	<i>Beds in general hospital^f in thous.</i>
Apteki ⁱ	10623	522	4,9	<i>Pharmaciesⁱ</i>

^a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 206; bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^b Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy. ^c Łącznie z uzupełniającymi. ^d Dające uprawnienia zawodowe; łącznie z kształcącymi wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych (w Polsce 9986 uczniów, w Kujawsko-Pomorskim 459 uczniów). ^e W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, punktach przedszkolnych i zespołach wychowania przedszkolnego. ^f Dane Ministerstwa Zdrowia. ^g Łącznie z odbywającymi staż. ^h Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ⁱ Bez aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 206; excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^b Including special job-training schools. ^c Including supplementary. ^d Leading to professional certification; including educating only within the scope of art subjects (in Poland 9986 pupils and students, in Kujawsko-Pomorskie 459 pupils and students). ^e In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary points and pre-primary education groups. ^f Data of the Ministry of Health. ^g Including interns. ^h Including masters of nursing. ⁱ Excluding pharmacies in in-patient health care facilities.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>		Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
	KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8420	452	5,4		Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	135262,6	7742,5	5,7		Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea (stan w dniu 31 XII)	743	27	3,6		Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	20726,5	798,7	3,9		Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	483	19	3,9		Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	35179,5	1663,0	4,7		Audience in fixed cinemas in thous.
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII):					Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII):
obiekty	6857	306	4,5		facilities
miejsca noclegowe w tys.	597,0	24,7	4,1		number of beds in thous.
korzystający z noclegów (w ciągu roku) w tys.	19556,1	778,4	4,0		tourists accommodated (during a year) in thous.
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY					
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu)					Agricultural land ^a (as of June)
w tys. ha	16154,3	1087,5	6,7		in thous. ha
grunty orne	12093,8	965,2	8,0		arable land
sady (łącznie ze szkółkami drzew i krzewów)	329,4	9,2	2,8		orchards (including nurseries)
łąki i pastwiska trwałe	3184,4	105,8	3,3		permanent meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha:					Sown area (as of June) in thous. ha:
zboża ogółem	8598,8	672,9	7,8		total cereals
ziemniaki	548,9	26,6	4,9		potatoes
warzywa gruntowe	197,8	17,5	8,8		field vegetables
Zbiory w tys. t:					Production in thous. t:
zboża ogółem	27664,3	2203,8	8,0		total cereals
ziemniaki	10462,1	488,8	4,7		potatoes
warzywa gruntowe	4430,4	375,5	8,5		field vegetables
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboża ogółem	32,2	32,8	101,9		total cereals
ziemniaki	191	183	95,8		potatoes
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^b w szt:					Livestock per 100 ha of agricultural land ^b in heads:
bydło ^b	35,6	40,2	112,9		cattle ^b
trzoda chlewna ^c	95,5	163,4	171,1		pigs ^c
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9065,9	418,0	4,6		Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION					
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):					Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	934873,5	41143,0	4,4		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	24527	19910	81,2		per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^d (ceny bieżące):					Sales of construction and assembly production ^d (current prices):
w milionach złotych	136640,1	4792,3	3,5		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3584,9	2319,2	64,7		per capita in zł

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Stan w czerwcu. ^c Stan w końcu lipca. ^d Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót.

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b As of June. ^c As of the end of July. ^d Realized by construction units — by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>		Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
	TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	261232,9	14608,8	5,6		Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	90,3	87,0	x		of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a					Registered cars ^a in thous. units:
w tys. szt:					
osobowe	16079,5	848,7	5,3		passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	2709,7	133,4	4,9		lorries and road tractors ^b
Placówki pocztowe	8450	476	5,6		Post offices
Telefoniczne łącza główne ^c :					Telephone main line ^c :
w tysiącach	9220,4	439,0	4,8		in thousands
na 1000 ludności	241,8	212,3	x		per 1000 population
w tym standardowe łącza główne	8048,7	389,5	4,8		of which standard main line
HANDEL — stan w dniu 31 XII TRADE — as of 31 XII					
Sklepy	385663	20882	5,4		Shops
Liczba ludności na 1 sklep	99	99	x		Population per shop
Stacje paliw	10073	693	6,9		Petrol stations
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE					
Budżety gmin^d					Budgets of gminas^d
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	62317,8	3191,1	5,1		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2452,84	2487,75	101,4		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	62892,7	3198,6	5,1		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2475,47	2493,61	100,7		per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu					Budgets of cities with powiat status
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	49443,8	2715,9	5,5		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3890,30	3465,48	89,1		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	51172,4	2860,1	5,6		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4026,30	3649,44	90,6		per capita in zł
Budżety powiatów					Budgets of powiats
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	18147,2	866,8	4,8		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	714,28	675,72	94,6		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	18114,9	863,7	4,8		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	713,00	673,34	94,4		per capita in zł
Budżety województw					Budgets of voivodships
Dochody:					Revenue:
w milionach złotych	12660,2	625,7	4,9		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	332,15	302,78	91,2		per capita in zł
Wydatki:					Expenditure:
w milionach złotych	13002,7	640,7	4,9		in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	341,14	310,06	90,9		per capita in zł

a Na podstawie danych starostw powiatowych ujętych w systemie „Pojazd”. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Based on powiat starosts data from system "Pojazd". b Including cargo – passenger cars. c Data concern operators of the public telecommunication network. d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2008 R. (dok.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych	217259,7	9954,0	4,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5700	4817	84,5	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	2227406,1	93852,8	4,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	58407	45385	77,7	<i>per capita in zł</i>
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5809	326	5,6	<i>State owned enterprises included in the privatization process^a</i>
skomercjalizowane	1701	93	5,5	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią w tym sprywatyzowane	2184	131	6,0	<i>included in direct privatization of which privatized</i>
poddane likwidacji	1924	102	5,3	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1073	64	6,0	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b zarejestrowane w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII)	3757093	192182	5,1	<i>Entities of the national economy^b recorded in the REGON register (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	124528	5773	4,6	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3632565	186409	5,1	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2007 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2007				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1176737	55358	4,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	30873	26801	86,8	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1029442	48429	4,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	75550	69477	92,0	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	742374	37603	5,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	19477	18205	93,5	<i>per capita in zł</i>

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2008 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. ^b Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

^a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2008; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

^b Excluding persons tending private farms.

U w a g a:

Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 2000 i 2001 dokonano przy przyjęciu skorygowanej

N o t e:

Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 and 2001 are based on the revised number of population,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
					POWIERZ AR
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	17970	17970	17970	17970
					STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL
2	Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania (stan w dniu 31 XII) w ha	4483	4505	4430	4435
3	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, łowiectwem i leśnictwem; rybactwem)	32,7	32,5	31,8	30,6
4	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	50,7	50,8	50,4	49,3
5	Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ : na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	13,0	12,2	12,0	11,9
6	do produkcji przemysłowej	4,8	4,5	4,3	3,8
7	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania ^c	73,6	86,2	90,1	93,1
8	Ludność korzystająca ^e z oczyszczalni ścieków w % ogółu ludności	38,4	51,8	53,0	58,5
9	Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza na 1 km ² w t: pyłowych	0,8	0,7	0,6	0,5
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	4,2	4,3	4,1	4,0
11	Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: pyłowych	97,2	97,4	97,2	97,8
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	26,7	23,9	24,0	20,9
13	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^f wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	172,3	153,0	155,0	127,7 ^g
14	Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania ^g na 1 mieszkańca w kg	252,0	267,6	250,0	218,3
15	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) – w % nakładów ogółem – na: ochronę środowiska	9,9	8,7	5,5	3,7
16	gospodarkę wodną	1,2	0,9	1,2	1,4
17	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): w % powierzchni ogólnej	31,1	31,1	31,1	31,1
18	na 1 mieszkańca w m ²	2702	2700	2700	2701
					BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC
19	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych: w liczbach bezwzględnych	70194	79154	78754	82979
20	na 10 tys. ludności	339,2	382,7	380,5	401,2
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	53,0	59,1	59,5	57,9

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Odprowadzone do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) określana jako ludność obsługiwana. f Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 5 na str. 81. g Dane szacunkowe;

a From own intakes. b Water withdrawn by intakes before entering the water system. c Discharged into waters (until 2002 – into data; until 2000 defined as served population. f See general notes the chapter „Environmental protection”, item 5 on page 81. g Estimated

liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2004	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
CHNIA						
EA						
17970	17970	17972	17972	17972	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA						
PROTECTION						
4434	4423	4442	4446	3843	Devastated and degraded land requiring reclamation and management (as of 31 XII) in ha	2
					Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
31,0	30,4	30,3	30,0	29,6	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry; fishing)	3
48,7	48,4	49,0	47,0	47,7	exploitation of water-line system ^b	4
					Consumption of water per 1 km ² in dam ³ :	
11,5	11,7	11,9	11,9	12,4	for needs of the national economy and population	5
3,8	3,8	3,9	3,8	4,2	for industrial production	6
					Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^c	7
97,6	98,2	100,1 ^d	100,7 ^d	100,4 ^d	Population using ^e waste water treatment plants in % of total population	8
60,2	63,2	66,3	67,3	69,7	Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution per 1 km ² in t:	
					particulates	9
0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	gases (excluding carbon dioxide)	10
3,6	3,5	3,6	3,7	3,3	Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:	
					particulates	11
98,3	98,6	98,8	99,0	99,0	gases (excluding carbon dioxide)	12
17,6	26,8	24,3	29,2	37,6	Waste (excluding municipal waste) ^f generated (during the year) per 1 km ² in t	13
141,9	175,3	116,2	143,8	124,5	Municipal waste collected (during the year) by purification plants ^g per capita in kg	14
216,1	216,0	233,3	249,5	247,8	Outlays on fixed assets (current prices) – in % of total outlays – in:	
					environmental protection	15
5,9	8,5	5,1	3,7	3,4	water management	16
1,8	1,1	1,9	1,3	1,4	Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
					in % of total area	17
32,4	32,4	32,4	32,4	32,0	per capita in m ²	18
2812	2812	2815	2815	2780		
PUBLICZNE						
SAFETY						
					Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:	
81017	73551	67604	61183	58966	in absolute numbers	19
391,9	355,7	327,2	296,2	285,4	per 10 thous. population	20
58,0	60,7	63,1	65,4	67,8	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	21

lub do ziemi. ^d Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 3 na str. 80. ^e Na podstawie szacunków; do 2000 r. do 2001 r. określane jako odpady stałe wywiezione; dane obejmują odpady komunalne zmieszane i wyselekcjonowane.

surface waters) or into the ground. ^d See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 3 on page 80. ^e Estimated data; until 2001 defined as solid waste removed; data include mixed and separately collected municipal waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
					LUD POPULACJA
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2067817	2069747	2069166	2068142
2	miasta	1290395	1289427	1285383	1280882
3	wieś	777422	780320	783783	787260
4	w tym kobiety	1068703	1069749	1069577	1068835
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	107	107	107	107
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	115	115	115	115
	Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):				
7	przedprodukcyjnym	521337	503071	484870	467670
8	produkcyjnym	1260688	1277854	1292652	1306605
9	poprodukcyjnym	285792	288822	291644	293867
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,76	5,31	5,07	5,05
11	Rozwody na 1000 ludności	1,19	1,24	1,35	1,30
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,39	10,15	9,72	9,72
13	Zgony ^b na 1000 ludności	9,53	9,24	9,19	9,29
14	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,69	8,28	8,54	7,90
15	Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,86	0,91	0,53	0,43
	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:				
16	mężczyźni	69,63	70,10	70,18	70,61
17	kobiety	77,51	78,02	78,28	78,38
18	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,52	-0,69	-0,73	-0,66
					RYNEK LABOUR
	Pracujący ^c (stan w dniu 31 XII):				
19	ogółem: w tys.	762,7	732,6	$\frac{727,0^d}{648,2}$	641,5
20	w tym kobiety	355,6	345,5	$\frac{343,4^d}{300,0}$	296,0
21	na 1000 ludności	368,9	353,9	$\frac{351,4^d}{313,3}$	310,2
	Z liczby ogółem w %:				
22	rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	26,3	27,2	$\frac{27,3^d}{18,5}$	18,5
23	przemysł i budownictwo	28,6	27,3	$\frac{26,5^d}{29,7}$	29,0
24	usługi rynkowe	29,3	29,1	$\frac{30,0^d}{33,6}$	34,3
25	usługi nierynkowe	15,8	16,4	$\frac{16,2^d}{18,2}$	18,2
26	pracujący w sektorze prywatnym w tys.	74,1	74,9	$\frac{75,7^d}{72,7}$	73,2
	Przeciętne zatrudnienie ^e :				
	w przemyśle:				
27	w tysiącach	162,7	153,3	145,6	144,9
28	na 1000 ludności	78,7	74,0	70,4	70,0
	w budownictwie:				
29	w tysiącach	30,9	29,5	25,4	22,8
30	na 1000 ludności	14,9	14,3	12,3	11,0

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 116. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Według w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w mianowniku (i od 2003 r.) — Narodowego 1996. ^e Bez zatrudnionych za granicą.

^a See general notes the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 116. ^b Including infant deaths. ^c By actual agriculture estimated using the results: in the denominator (and since 2003) — of the Population and Housing Census 2002 as well

2004	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ ^a						
LATION ^a						
2068258	2068253	2066371	2066136	2067918	Population (as of 31 XII)	1
1276853	1272615	1267250	1262577	1259462	urban areas	2
791405	795638	799121	803559	808456	rural areas	3
1069310	1069577	1069096	1069475	1070633	of total females	4
107	107	107	107	107	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
115	115	115	115	115	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
Population of age (as of 31 XII):						
453662	441718	431113	421767	413722	pre-working	7
1318776	1329325	1331439	1334274	1336920	working	8
295820	297210	303819	310095	317276	post-working	9
5,00	5,63	6,17	6,84	7,11	Marriages per 1000 population	10
1,67	2,06	2,08	1,93	1,75	Divorces per 1000 population	11
9,69	9,88	10,23	10,56	11,25	Live births per 1000 population	12
9,24	9,38	9,49	9,84	9,69	Deaths ^b per 1000 population	13
7,37	6,65	5,68	6,10	5,85	Infant deaths per 1000 live births	14
0,45	0,51	0,74	0,72	1,56	Natural increase per 1000 population	15
Life expectancy at the moment of birth:						
70,58	70,59	70,63	70,39	71,02	males	16
78,66	79,10	79,25	79,14	79,55	females	17
-0,65	-1,00	-1,73	-1,15	-0,81	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	18
PRACY						
MARKET						
Employed persons ^c (as of 31 XII):						
640,0	647,9	667,3	697,5	709,9	total: in thous.	19
293,1	297,2	304,7	316,4	321,7	of which women	20
309,5	313,3	323,0	337,6	343,3	per 1000 population	21
of total number in %:						
18,5	18,2	17,7	17,0	16,7	agriculture, hunting and forestry; fishing	22
29,6	29,1	29,9	30,4	30,3	Industry and construction	23
33,2	34,0	34,1	34,8	35,2	market services	24
18,7	18,7	18,3	17,8	17,8	non-market services	25
73,7	74,4	75,1	76,3	77,2	employed persons in private sector in thous.	26
Average paid employment ^e :						
in industry:						
145,4	141,8	142,1	149,1	151,7	in thousands	27
70,3	68,6	68,8	72,2	73,4	per 1000 population	28
in construction:						
21,4	22,0	23,6	27,0	32,9	in thousands	29
10,3	10,7	11,4	13,1	15,9	per 1000 population	30

faktycznego miejsca pracy i od 2004 r. – faktycznego rodzaju działalności. *d* Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, w liczniku — Powszechnego Spisu Rolnego

workplace and since 2004 – by actual kind of activity. *d* Data are compiled considering employed persons on private farms in as the Agricultural Census 2002, in the numerator — of the Agricultural Census 1996. *e* Excluding persons employed abroad.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
RYNEK LABOUR					
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII):				
1	ogółem: w tys.	181,2	205,2	211,6	212,1
2	1999 = 100	115,9	131,3	135,4	135,7
	z liczby ogółem w %:				
3	kobiety	56,5	54,3	52,8	53,2
4	w wieku 24 lat i mniej	30,4	30,0	28,9	27,4
5	pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	45,7	50,3	51,8	52,6
6	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	19,2	21,9	22,5 ^a 24,4	24,6
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.					
7	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	1668,92	1794,92	1844,35	1908,44
8	1999 = 100	110,3	118,6	121,9	126,1
9	w tym: przemysł	1692,89	1808,57	1872,75	1922,59
10	budownictwo.....	1542,43	1587,89	1614,15	1604,59
11	Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^b w tys.	476,3	469,4	465,1	464,5
12	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	366,4	361,5	359,3	360,6
13	rolników indywidualnych	109,9	107,8	105,8	103,9
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^b w zł:				
14	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	777,82	860,34	920,57	967,48
15	rolników indywidualnych ^c	596,35	671,60	692,58	718,67
INFRASTRUKTURA MUNICIPAL					
	Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				
16	wodociągowej (rozdzielczej)	18203,8	18627,3	18951,2	19275,3
17	kanalizacyjnej ^d	2830,1	3198,1	3681,5	4107,3
18	gazowej ^e	2008,8	2923,5	2938,1	3063,2
	Zużycie w gospodarstwach domowych:				
	wody z wodociągów:				
19	w hm ³	76,9	72,9	70,6	70,0
20	na 1 mieszkańca w m ³	37,2	35,2	34,1	33,8
	energii elektrycznej w miastach:				
21	w GW-h	757,3	764,0	772,2	794,9
22	na 1 mieszkańca w kW-h	585,6	592,2	599,3	619,3
	gazu z sieci:				
23	w hm ³	122,2	131,7	122,4	118,2
24	na 1 odbiorcę ^f w m ³	372,9	472,6	538,2	422,8

^a Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu 2002. w liczniku — Powszechnego Spisu Rolnego 1996. ^b Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, umów międzynarodowych. ^c Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń waloryzacji za 2000 r. ^d Łącznie z kolektorami. ^e Od 2001 r. łącznie z siecią przesyłową. ^f W 2001 i 2002 r. bez korzystających z gazomierzy

^a Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results: in the denominator Agricultural Census 1996. ^b Excluding retirement pay and pension paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior ^c Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits network. ^f In 2001 and 2002 excluding consumers using collective gas-meters.

2004	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)						
MARKET (cont.)						
199,6	188,0	160,1	123,2	110,3	Registered unemployed persons (as of 31 XII): total: in thous.	1
127,7	120,3	102,4	78,8	70,5	1999 = 100	2
					of total number in %:	
53,8	55,2	58,6	61,7	59,8	women	3
25,8	23,3	21,7	19,7	21,6	24 years old and less	4
52,9	50,8	49,1	45,2	35,2	persons without work for more than 12 months	5
23,6	22,3	19,2	14,9	13,3	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %	6

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
SOCIAL SECURITY BENEFITS

1987,62	2046,09	2147,05	2297,36	2527,93	Average monthly gross wages and salaries in zł	7
131,4	135,2	141,9	151,9	167,1	1999 = 100	8
1983,74	2034,74	2144,98	2281,94	2536,82	of which: industry	9
1653,08	1717,97	1813,52	1984,52	2221,30	construction	10
466,1	464,5	464,4	467,1	471,4	Average number of retirees and pensioners ^b in thous.	11
364,3	366,1	369,0	374,8	381,7	from non-agricultural system of social insurance	12
101,8	98,5	95,4	92,3	89,7	farmers	13
					Average monthly gross retirement pay and pension ^b in zł:	
1009,41	1036,09	1115,52	1149,10	1260,89	from non-agricultural social security system	14
738,23	749,31	792,86	805,18	850,65	farmers ^c	15

KOMUNALNA
INFRASTRUCTURE

19623,0	19903,1	20396,5	20802,5	21254,1	Network (as of 31 XII) in km:	
					water-line (excluding main)	16
4447,2	4782,4	5095,0	5351,7	5666,8	sewerage ^d	17
3156,6	3176,0	3275,7	3386,1	3507,6	gas-line ^e	18
					Consumption in households:	
					water from water-line systems:	
67,6	68,7	68,8	67,9	69,3	in hm ³	19
32,7	33,2	33,3	32,9	33,5	per capita in m ³	20
					electricity in urban areas:	
773,7	809,5	834,1	843,7	854,0	in GW-h	21
605,4	635,1	657,1	667,1	677,5	per capita in kW-h	22
					gas from gas-line system:	
128,3	131,3	129,3	124,8	122,6	in hm ³	23
383,2	391,4	393,1	367,8	358,6	per consumer ^f in m ³	24

wyników: w mianowniku (i od 2003 r.) — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; w 2001 r. łącznie z jednorazowym wyrównaniem zbiorczych.

(and since 2003) — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, in the numerator — of the and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pension execute under international agreements. from the Pension Fund; in 2001 including a one-off valorization payment for 2000. d Including collectors. e Since 2001 including transmission

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
MIESZ DWE					
	Zasoby mieszkaniowe ^a (stan w dniu 31 XII):				
	mieszkania:				
1	w tysiącach	632,5	637,5	656,3	662,9
2	na 1000 ludności	305,9	308,0	317,2	320,5
3	izby na 1000 ludności	1068,0	1076,1	1147,2	1163,3
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
4	na 1000 ludności	18140,0	18315,7	20524,8	20893,7
5	przeciętna 1 mieszkania	59,3	59,5	64,7	65,2
	Mieszkania oddane do użytkowania:				
	mieszkania:				
6	w tysiącach	3,8	5,3	4,2	6,8
7	na 1000 ludności	1,8	2,6	2,1	3,3
8	izby na 1000 ludności	7,1	9,5	8,8	15,5
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :				
9	na 1000 ludności	151,6	200,2	198,0	363,3
10	przeciętna 1 mieszkania	82,9	78,5	96,5	110,9
EDUKACJA ^b EDUCA					
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
11	podstawowych ^d	181,4	176,2	170,4	163,8
12	gimnazjach	66,5	97,3	95,8	94,9
13	zasadniczych zawodowych ^e	39,0	25,1	18,9	14,4
14	liceach ogólnokształcących ^f	48,1	37,3	38,9	39,2
15	liceach profilowanych	x	x	3,7	6,9
16	technikach ^f	46,9	38,2	36,7	35,4
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	x	x	x	1,1
18	policealnych	11,3	12,4	13,7	16,1
	Absolwenci szkół ^c w tys.:				
19	podstawowych	31,3	30,5	30,6	29,8
20	gimnazjów	x	31,7	30,8	30,2
21	zasadniczych zawodowych ^e	12,3	11,4	10,4	3,1
22	liceów ogólnokształcących ^h	10,3	11,1	12,0	12,3
23	liceów profilowanych	x	x	x	x
24	techników ^h	9,1	9,8	8,6	10,6
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	x	x	x	x
26	policealnych	4,3	4,7	5,4	5,8
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ⁱⁱⁱ (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,3	15,6	15,0	12,5

^a Na podstawie bilansów; dane od 2002 r., dotyczą zasobów mieszkaniowych zamieszkałych i niezamieszkałych (do 2001 r. – tylko szkół policealnych. ^d Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach. liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^g Od roku szkolnego 2007/08 szkoły ogólnokształcące artystyczne dające uprawnienia zawodowe. 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi i szkołami przysposabiającymi do pracy.

^a Based on balances; since 2002 data concern inhabited and uninhabited dwelling stocks (until 2001 – only inhabited dwelling stocks). ^d Excluding children aged 6 attending pre-primary sections of primary schools and nursery schools. ^{e, f} Since 2004/05 school year including: schools year art general secondary schools leading to professional certification. ^h Since 2005/06 school year including supplementary schools as well as special job-training schools.

2004	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
KANIA						
LLINGS						
					<i>Dwellings stocks^a (as of 31 XII):</i>	
					<i>dwellings:</i>	
666,8	670,2	674,5	678,6	686,1	<i>in thousands</i>	1
322,4	324,0	326,4	328,4	331,8	<i>per 1000 population</i>	2
1171,6	1179,1	1189,2	1198,0	1213,0	<i>rooms per 1000 population</i>	3
					<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
21084,3	21256,2	21476,5	21672,6	22019,4	<i>per 1000 population</i>	4
65,4	65,6	65,8	66,0	66,4	<i>average per dwelling</i>	5
					<i>Dwellings completed:</i>	
					<i>dwellings:</i>	
4,6	4,5	5,0	5,6	7,6	<i>in thousands</i>	6
2,2	2,2	2,4	2,7	3,7	<i>per 1000 population</i>	7
10,1	10,0	10,4	12,2	16,2	<i>rooms per 1000 population</i>	8
					<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
231,1	229,3	232,6	280,0	369,1	<i>per 1000 population</i>	9
103,8	105,7	96,0	103,8	99,8	<i>average per dwelling</i>	10

I WYCHOWANIE
TION^b

					<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year)</i>	
					<i>in thous.:</i>	
156,4	149,4	142,2	134,6	130,3	<i>primary^d</i>	11
93,5	90,9	87,4	83,4	79,5	<i>lower secondary</i>	12
16,5	16,3	16,4	16,9	17,2	<i>basic vocational^e</i>	13
39,4	38,2	37,8	36,0	34,0	<i>general secondary^f</i>	14
9,3	8,0	6,5	4,6	3,4	<i>specialized secondary</i>	15
31,7	31,4	31,3	32,0	32,1	<i>technical secondary^f</i>	16
1,1	1,0	1,1	1,2	1,2	<i>general art^g</i>	17
18,2	19,4	20,3	18,6	18,7	<i>post-secondary</i>	18
					<i>Graduates in schools^c in thous.:</i>	
28,1	27,4	27,8	24,3	.	<i>primary</i>	19
29,6	29,7	28,5	26,6	.	<i>lower secondary</i>	20
5,6	5,1	4,9	4,8	.	<i>basic vocational^e</i>	21
12,6	12,3	12,1	11,6	.	<i>general secondary^h</i>	22
2,9	2,8	2,2	1,7	.	<i>specialized secondary</i>	23
7,4	6,9	6,1	6,4	.	<i>technical secondary^h</i>	24
0,2	0,1	0,1	0,2	.	<i>general art^g</i>	25
6,5	6,9	5,2	4,8	.	<i>post-secondary</i>	26
					<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^{hi} (excluding schools or adults) per 1000 population</i>	27
13,9	13,2	12,3	11,8	.		

zamieszkanymi). *b* Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 206. *c* Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem *e, f* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie: *e* — ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *f* — z uzupełniającymi odpowiednio: *h* Od roku szkolnego 2005/06 łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. *i* Od roku szkolnego

b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 206. *c* Excluding schools for adults, excluding post-secondary schools. *e, f* — special job-training schools, *f* — respectively supplementary schools: general secondary and technical secondary. *g* Until 2007/08 general schools respectively: general secondary and technical secondary. *i* Since 2004/05 school year including specialized secondary

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
EDUKACJA^a EDUCA					
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	69,4	75,2	79,2	83,4
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	14,7	16,6	17,8	18,2
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	17,8	19,8	21,0	24,3
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	4,8	5,0	6,0	6,4
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
5	miejsca w przedszkolach w tys.	34,0	32,4	31,9	31,8
dzieci w tys.:					
6	w przedszkolach	35,3	32,7	31,8	31,4
7	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	10,9	10,6	10,9	10,3
8	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	353	347	346	355
OCHRONA ZDROWIA HEALTH CARE					
Pracownicy medyczni ^{de} (stan w dniu 31 XII):					
9	lekarze	3676	3791	3819	3945
10	lekarze dentyści	574	468	426	740
11	pielęgniarki ^f	9514	9570	9633	9623
12	Łóżka w szpitalach ogólnych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	45,2	44,9	44,9	44,7
13	Leczeni w szpitalach ogólnych ^h na 10 tys. ludności	1549	1679	1827	1794
14	Zakłady opieki zdrowotnej ambulatoryjnej (stan w dniu 31 XII)	454	471	479	543
15	Apteki ⁱ (stan w dniu 31 XII)	464	489	510	524
16	Liczba ludności na 1 aptekę ^j	4457	4233	4057	3947
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
17	lekarskie	5,7	5,9	6,2	6,3
18	dentystyczne	0,6	0,6	0,4	0,7
19	Dzieci w żłobkach ^k (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do 3 lat	15,3	13,9	13,1	12,6
KULTURA. CULTURE.					
20	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	481	478	477	475
21	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3719	3705	3716	3712
22	Czytelnicy bibliotek publicznych ^l na 1000 ludności	176	180	182	184
Wypożyczenia księgozbioru ^m z bibliotek publicznych w wol.:					
23	na 1000 ludności	3523	3506	3549	3574
24	na 1 czytelnika	20,0	19,5	19,5	19,4
25	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2,3	2,3	2,3	2,3
26	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ⁿ na 1000 ludności	364	320	325	316
27	Muzea (stan w dniu 31 XII)	23	25	25	26
28	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	439	376	391	403
29	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	28	29	30	25
30	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,3	4,3	5,5	4,6
31	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	361	467	498	519
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
32	radiowi	259	258	258	255
33	telewizyjni	254	252	252	249

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1, 2 i 3 na str. 206. ^b Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi ^c Z poprzedniego roku szkolnego, a w roku szkolnym 2000/01 – z roku kalendarzowego. ^d Dane Ministerstwa Zdrowia. ^e Od 2001 r. realizują świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; łącznie z odbywającymi staż. ^f Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^g Zakładach opieki zdrowotnej. ^h Łącznie z oddziałami żłobkowymi. ⁱ Łącznie z punktami bibliotecznymi. ^m Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a See general notes to the chapter „Education”, item 1, 2 and 3 on page 206. ^b Including sections, branch departments and consultative foreigners. ^c From the previous school year, and in 2000/01 schools year – the calendar year. ^d Data of the Ministry of Health. ^e Since funded medical services; including interns. ^f Including masters of nursing. ^g Including incubators as well as places for newborns. ^h Library service points. ^m Excluding interlibrary lending. ⁿ Data concern activity performed in voivodship area; including outdoor events.

2004	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)						
<i>TION^a (cont.)</i>						
86,7	88,9	86,5	85,5	84,1	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
19,1	19,5	19,7	19,9	.	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
22,9	21,2	19,5	18,4	19,6	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
6,4	6,7	4,0	4,2	.	Graduates of schools for adults in thous.	4
31,3	31,1	31,9	32,3	33,4	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	5
30,4	30,6	31,4	32,8	34,0	children in thous.: in nursery schools	6
10,8	10,8	10,5	9,9	10,4	in pre-primary sections in primary schools	7
353	363	382	404	420	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6	8
I OPIEKA SPOŁECZNA						
SOCIAL WELFARE						
3797	3617	3810	3891	3748	Medical personnel ^{de} (as of 31 XII):	9
397	595	598	615	601	doctors	10
9292	9274	9173	9322	9338	dentists	11
44,0 ^d	43,6 ^d	42,4 ^d	42,3 ^d	44,9 ^{de}	nurses ^f	12
1618 ^d	1610 ^d	1638 ^d	1650 ^d	1680 ^d	Beds in general hospitals (as of 31 XII) per 10 thous. population	13
529	560	590	609	612	In-patients in general hospitals ^h per 10 thous. population	14
524	541	539	528	522	Health care institutions out patient care (as of 31 XII)	15
3947	3823	3834	3913	3962	Pharmacies ⁱ (as of 31 XII)	16
6,4	6,9	7,0	7,0	7,1	Population per 1 pharmacy ^j	17
0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	18
13,2	14,1	16,1	18,2	18,8	doctors	19
					dentists	18
					Children in nurseries ^k (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	19
TURYSTYKA						
TOURISM						
472	464	461	460	452	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	20
3726	3747	3754	3761	3744	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	21
181	175	166	155	150	Public library borrowers ^l per 1000 population	22
3567	3325	3110	2891	2774	Public library loans ^{lm} in vol.:	23
19,7	19,0	18,7	18,6	18,5	per 1000 population	24
2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	per borrower	25
315	287	295	298	341	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	26
25	26	26	26	27	Audience in theatres and music institutions ⁿ per 1000 population	27
330	332	327	395	386	Museums (as of 31 XII)	28
21	20	20	20	19	Museum and exhibition visitors per 1000 population	29
4,0	4,7	4,7	5,1	5,9	Fixed cinemas (as of 31 XII)	30
635	486	675	763	805	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	31
258	256	228	220	208	Audience in fixed cinemas per 1000 population	32
250	247	221	213	202	Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	33
					radio	32
					television	33

i punktami konsultacyjnymi; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji, bez cudzoziemców. łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgnarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich i pielęgnarskich, które g łącznie z inkubatorami i miejscami dla noworodków. h Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. i Bez aptek w stacjonarnych n Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa; łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

units; excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration, excluding 2001 including individual medical practices and nurses registered at Chamber of Physicians and chambers of nurses, providing publicly h Excluding inter-ward patient transfers. i Excluding pharmacies in in-patient health care facilities. k Including nursery wards. l Including

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
KULTURA. CULTURE.					
1	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	386	364	333	340
2	w tym hotele	49	53	54	60
3	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	142,5	132,8	119,5	123,3
4	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	276,7	262,6	256,5	271,4
ROLNICTWO AGRICULTURE					
5	Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	1126,1	1124,8	1090,4 ^b	1043,7
w tym grunty orne:					
6	w tysiącach hektarów	986,9	985,2	961,2 ^b	928,6
7	w % powierzchni ogólnej	54,9	54,8	53,5	51,7
8	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	962,3	962,6	914,0 ^b	908,7
w tym w %:					
9	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	71,1	71,1	72,4	70,9
10	w tym: pszenica	22,5	23,8	23,2	22,7
11	żyto	14,8	11,9	11,0	9,7
12	ziemniaki	5,5	4,7	4,2	3,8
13	buraki cukrowe	6,0	5,6	5,9	5,5
Zbiory w tys. t:					
14	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1695,2	2291,1	2304,6	1871,6
15	w tym: pszenica	673,1	875,6	888,1	718,5
16	żyto	270,7	302,8	262,3	188,5
17	ziemniaki	1065,4	787,2	790,2	683,0
18	buraki cukrowe	2368,6	2040,0	2458,4	2206,8
Plony z 1 ha w dt:					
19	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	24,8	33,5	34,8	29,1
20	w tym: pszenica	31,1	38,3	41,9	34,8
21	żyto	19,0	26,4	26,1	21,5
22	ziemniaki	202	176	204	198
23	buraki cukrowe	411	379	455	444
Zwierzęta gospodarskie:					
bydło (stan w czerwcu):					
24	w tysiącach sztuk	423,4	409,5	415,4 ^b	399,8
25	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt	37,3	36,3	37,6 ^b	37,6
trzoda chlewna (stan w końcu lipca):					
26	w tysiącach sztuk	2037,6	2114,0	2224,2 ^b	2262,5
27	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt	179,6	187,3	201,2 ^b	212,8
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^c :					
28	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d w kg	267,9	269,5	296,0	305,8
29	mleka krowiego w l	594,2	604,5	613,4	651,3
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^c :					
30	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	535	618	619	600
31	ziemniaki w kg	129	96	157	185
32	buraki cukrowe w kg	2088	1775	2223	2076
33	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^e w kg	162	166	196	223
34	mleko krowie w l	430	430	470	487

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego gospodarstw rolnych, stan w czerwcu. ^d Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b Data of the Agricultural Census as of 20 V. ^c Calculations are based on rabbit and venison; in post-slaughter warm weight. ^e Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

2004	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)						
TOURISM (cont.)						
352	338	317	307	306	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)	1
69	73	78	79	84	of which hotels	2
124,4	127,3	123,3	119,3	119,7	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	3
303,5	320,5	338,9	366,1	376,7	Tourists accommodated per 1000 population	4
I LEŚNICTWO						
AND FORESTRY						
1035,6	1026,1	1022,3	1036,6	1087,5	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha	5
					of which arable land:	
920,7	910,5	912,2	905,4	965,2	in thousands hectares	6
51,2	50,7	50,8	50,4	53,7	in % of total area	7
910,2	909,5	911,6	914,6	975,1	Sown area (as of June) in thous. ha	8
					of which in %:	
66,5	67,4	66,4	65,5	65,6	basic cereals (including cereal mixed)	9
20,0	19,8	17,9	18,1	19,7	of which: wheat	10
9,8	8,8	7,4	7,6	7,9	rye	11
3,7	3,0	3,0	2,7	2,7	potatoes	12
5,4	5,4	4,6	4,5	3,2	sugar beets	13
					Crop production in thous. t:	
2282,3	1941,8	1806,9	2124,2	2040,3	basic cereals (including cereal mixed)	14
827,8	714,7	605,0	710,4	797,5	of which: wheat	15
267,0	190,3	157,9	177,6	180,8	rye	16
744,9	465,6	431,1	560,6	488,8	potatoes	17
2312,3	1820,2	1948,3	2300,1	1611,2	sugar beets	18
					Yields per 1 ha in dt:	
37,7	31,7	29,9	35,5	31,9	basic cereals (including cereal mixed)	19
45,4	39,7	37,1	43,0	41,6	of which: wheat	20
30,0	23,6	23,4	25,5	23,5	rye	21
223	170	159	226	183	potatoes	22
469	373	469	556	522	sugar beets	23
					Livestock:	
					cattle (as of June):	
408,8	408,6	427,8	437,3	444,9	in thousands heads	24
38,9	39,1	41,0	41,4	40,2	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	25
					pigs (end of July):	
2071,1	2151,2	2302,9	2132,7	1810,1	in thousands heads	26
197,0	205,7	220,8	202,1	163,4	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	27
					Production per 1 ha of agricultural land ^d :	
305,6	302,2	322,0	317,0	275,6	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^d in kg	28
641,5	716,9	698,3	705,9	730,0	cows' milk in l	29
					Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^c :	
554	728	624	466	410	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	30
170	108	104	140	122	potatoes in kg	31
2030	1740	1868	2179	1486	sugar beets in kg	32
230	234	251	247	220	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^e in kg	33
522	585	586	581	590	cows' milk in l	34

według stanu w dniu 20 V. ^c Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących ciepłej. ^e Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land, as of June. ^d Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
ROLNICTWO AGRICULTURAL					
	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{ab} w kg:				
1	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	109,1	128,0	132,1	134,3
2	wapniowych	94,9	112,9	116,2	97,3
3	Ciągniki rolnicze (stan w dniu 31 XII) ^c na 100 ha użytków rolnych ^d w szt	7,4	7,4	7,6 ^d	7,9
4	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	413,2	416,5	423,9	424,6
	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):				
5	w tysiącach hektarów	403,2	406,4	413,8	414,6
6	na 1 mieszkańca w ha	0,2	0,2	0,2	0,2
7	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	22,4	22,6	23,0	23,1
8	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	295,6	319,8	316,2	325,3
PRZEMYSŁ INDUSTRY					
	Produkcja sprzedana przemysłu:				
9	w milionach złotych (ceny bieżące)	24460,8	25499,2	24791,0	28245,7
10	rok poprzedni = 100 (ceny stałe z 2000 r.)	101,5	105,7	99,1	112,9
11	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	150341	166388	170218	194983
12	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	11822	12329	11978	13656
	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^f (ceny bieżące):				
13	w milionach złotych	2131,6	2090,7	1579,0	1308,5
14	na 1 mieszkańca w zł	1030,2	1010,9	762,9	632,6
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT. COMMUNICATIONS					
	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe:				
15	w kilometrach	1412	1246	1276	1246
16	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	7,9	6,9	7,1	6,9
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):				
17	w kilometrach	13767	14240	13996	13601
18	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	76,6	79,2	77,9	75,7
	Samochody osobowe zarejestrowane ^g :				
19	w tysiącach sztuk	529,2	526,6	581,5	592,8
20	na 1000 ludności	255,9	254,4	281,0	286,6
	Placówki pocztowe ^h :				
21	w liczbach bezwzględnych	471	482	468	463
22	na 10 tys. ludności	2,3	2,3	2,3	2,2
	Telefoniczne łącza główne ⁱ :				
23	w tysiącach	593,2	638,9	617,6	628,2
24	na 1000 ludności	286,9	308,7	298,5	303,7
HAN TRA					
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):				
25	w milionach złotych	15520,4	16765,9	15810,6	16157,4
26	na 1 mieszkańca w zł	7501	8107	7639	7811
27	Sklepy ^k (stan w dniu 31 XII) w tys.	26,0	26,6	26,4	22,3
28	Liczba ludności ^k (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	80	78	78	93

^a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych; w dniu 20 V. ^e Dane na podstawie badania struktury gospodarstw rolnych w czerwcu. ^f Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według prowadzonej: do 2001 r. — przez wojewodów; a w latach 2002 i 2003 — przez burmistrzów i starostów; od 2004 r. na podstawie pojazdów nie wprowadzonych do tego systemu do momentu przekazania danych do GUS). ^h Do 2001 r. placówki pocztowe i placówki za lata poprzednie ze względu na zmianę metody badania.

^a Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land; as of June. ^b In farming in June. ^f Realized by construction units — by place of performing works; data concern economic entities employing more than 9 based on powiat starosts data from system "Pojazd" (for 2004 including approximately 8 % estimation concerning the total cation service offices. ⁱ Data concern operator of the public telecommunication network. ^k Since 2003 data not comparable with data

2004	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

I LEŚNICTWO (dok.)
AND FORESTRY (cont.)

					Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{ab} in kg:	
132,5	132,3	182,3	168,3	189,8	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	1
78,9	89,3	66,1	42,3	35,9	lime fertilizers	2
8,0	8,2 ^c	.	8,5 ^c	8,6	Agricultural tractors (as of 31 XII) ^c per 100 ha of agricultural land ^d in units	3
425,1	425,7	426,5	427,6	427,9	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	4
					Forest areas (as of 31 XII):	
415,1	415,7	416,6	417,7	418,0	in thousands hectare	5
0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	per capita in ha	6
23,1	23,1	23,2	23,2	23,3	Forest cover (as of 31 XII) in %	7
335,6	342,5	350,9	379,2	377,7	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	8

I BUDOWNICTWO
AND CONSTRUCTION

					Sold production of industry:	
32059,4	31717,0	33013,1	39116,2	41143,0	in million zlotys (current prices)	9
106,3	96,7	100,3	112,6	101,4	previous year = 100 (current prices from 2000)	10
220476	223686	232263	262345	271127	per employee in zl (current prices)	11
15506	15339	15976	18937	19910	per capita in zl (current prices)	12
					Sales of construction and assembly production ^f (current prices):	
1545,0	1916,6	2205,0	3249,9	3254,8	in million zlotys	13
747,0	926,9	1067,1	1573,4	1575,1	per capita in zl	14

– stan w dniu 31 XII

– as of 31 XII

					Railway lines operated – standard gauge:	
1271	1272	1272	1243	1302	in kilometres	15
7,1	7,1	7,1	6,9	7,2	per 100 km ² of total area in km	16
					Hard surface public roads (urban and non-urban):	
13775	14109	14174	14394	14609	in kilometres	17
76,7	78,5	78,9	80,1	81,3	per 100 km ² of total area in km	18
					Registered passenger cars ^g :	
629,2	595,9	661,7	733,8	848,7	in thousand units	19
304,2	288,2	319,7	355,2	410,4	per 1000 population	20
					Post offices ^h :	
464	463	468	471	476	in absolute numbers	21
2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	per 10 thous. population	22
					Fixed main line ⁱ :	
643,3	587,1	556,2	497,6	439,0	in thousands	23
311,1	283,8	269,2	240,8	212,3	per 1000 population	24

DEL
DE

					Retail sales (current prices):	
15756,0	15661,2	16565,8	20636,9	20498,8	in million zlotys	25
7621	7574	8017	9991	9920	per capita in zl	26
20,5	20,1	20,5	22,3	20,9	Shops ^k (as of 31 XII) in thous.	27
101	103	101	93	99	Population ^k (as of 31 XII) per shop	28

stan w czerwcu. b W roku gospodarczym. c Od 2005 r. stan w czerwcu. d Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób. g Według ewidencji; danych starostw powiatowych ujętych w systemie „Pojazd” (w 2004 r. łącznie z około 8 % szacunkiem dotyczącym ogólnej liczby usług telekomunikacyjnych. i Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. k Od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi

year. c Since 2005 as of June. d Data of the Agricultural Census as of 20 V. e Data on the basis of structure of agricultural farms research persons. g According to register maintained: until 2001 – by voivodes; in years 2002 and 2003 – by mayors and starosts, since 2004 number of vehicles not entered into this system till the moment of data transmission to the CSO. h Until 2001 post offices and telecommuni- for previous years due to change in the method of survey.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
FINANSE PUBLIC					
	Budżety gmin ^a				
	dochody:				
1	w milionach złotych	1479,1	1609,7	1751,7	1811,5
2	na 1 mieszkańca w zł	1176,3	1277,4	1386,8	1431,0
	wydatki:				
3	w milionach złotych	1553,5	1657,5	1759,0	1837,0
4	na 1 mieszkańca w zł	1235,5	1315,3	1392,6	1451,2
	Budżety miast na prawach powiatu				
	dochody:				
5	w milionach złotych	1418,8	1576,8	1565,3	1486,9
6	na 1 mieszkańca w zł	1747,8	1951,5	1940,8	1852,7
	wydatki:				
7	w milionach złotych	1571,2	1745,4	1653,2	1525,2
8	na 1 mieszkańca w zł	1935,7	2160,1	2049,7	1900,4
	Budżety powiatów				
	dochody:				
9	w milionach złotych	582,2	658,1	595,5	540,3
10	na 1 mieszkańca w zł	463,0	522,3	471,5	426,8
	wydatki:				
11	w milionach złotych	580,6	664,9	605,8	552,6
12	na 1 mieszkańca w zł	461,7	527,7	479,6	436,5
	Budżet województwa				
	dochody:				
13	w milionach złotych	180,7	246,8	237,5	245,1
14	na 1 mieszkańca w zł	87,4	119,4	114,7	118,5
	wydatki:				
15	w milionach złotych	192,6	252,2	244,0	248,8
16	na 1 mieszkańca w zł	93,1	121,9	117,9	120,3
INWESTYCJE ^b INVESTMENTS ^b					
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				
17	w milionach złotych	4800,8	4746,8	4789,5	4431,8
18	na 1 mieszkańca w zł	2320	2295	2314	2143
	Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %:				
19	rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa	3,8	3,3	2,4	2,6
20	przemysłu	38,6	44,5	42,4	36,9
21	budownictwa	6,6	4,4	5,4	7,0
22	handlu i napraw ^Δ	11,8	9,9	12,3	13,4
23	transportu, gospodarki magazynowej i łączności	7,7	4,9	5,7	4,8
24	obsługi nieruchomości i firm ^Δ	15,6	15,6	13,8	18,2

^a Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi

^a Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Since 2002 data are not comparable with

2004	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE						
FINANCE						
					<i>Budgets of gminas^a</i>	
					<i>revenue:</i>	
2026,1	2346,6	2636,1	2846,6	3191,1	<i>in million zlotys</i>	1
1595,6	1843,9	2067,2	2226,7	2487,7	<i>per capita in zl</i>	2
					<i>expenditure:</i>	
2027,7	2327,5	2759,3	2814,4	3198,6	<i>in million zlotys</i>	3
1596,9	1828,9	2163,8	2201,4	2493,6	<i>per capita in zl</i>	4
					<i>Budgets of cities with powiat status</i>	
					<i>revenue:</i>	
1711,8	1915,6	2140,3	2513,2	2715,9	<i>in million zlotys</i>	5
2145,8	2409,3	2705,0	3193,0	3465,5	<i>per capita in zl</i>	6
					<i>expenditure:</i>	
1714,4	1972,8	2315,4	2538,4	2860,1	<i>in million zlotys</i>	7
2149,0	2481,3	2926,3	3225,0	3649,4	<i>per capita in zl</i>	8
					<i>Budgets of powiats</i>	
					<i>revenue:</i>	
609,9	682,6	726,5	774,6	866,8	<i>in million zlotys</i>	9
480,3	536,4	569,8	605,9	675,7	<i>per capita in zl</i>	10
					<i>expenditure:</i>	
595,9	676,7	767,4	757,6	863,7	<i>in million zlotys</i>	11
469,3	531,7	601,8	592,6	673,3	<i>per capita in zl</i>	12
					<i>Budget of voivodship</i>	
					<i>revenue:</i>	
330,9	324,5	428,5	531,5	625,7	<i>in million zlotys</i>	13
160,1	156,9	207,4	257,3	302,8	<i>per capita in zl</i>	14
					<i>expenditure:</i>	
285,7	370,2	534,3	594,1	640,7	<i>in million zlotys</i>	15
138,2	179,1	258,6	287,6	310,1	<i>per capita in zl</i>	16
ŚRODKI TRWAŁE						
FIXED ASSETS						
					<i>Investment outlays (current prices):</i>	
4660,3	5420,8	6160,1	8106,7	9954,0	<i>in million zlotys</i>	17
2254	2622	2981	3925	4817	<i>per capita in zl</i>	18
					<i>Share in investment outlays (current prices) in %:</i>	
3,2	3,1	3,4	2,9	2,9	<i>agriculture, hunting and forestry</i>	19
41,6	42,2	39,3	37,6	39,4	<i>industry</i>	20
5,5	8,8	12,5	11,2	10,7	<i>construction</i>	21
9,2	9,5	9,9	11,6	11,2	<i>trade and repair^Δ</i>	22
5,5	4,3	3,4	4,9	3,6	<i>transport, storage and communication</i>	23
18,4	14,7	13,7	15,2	15,0	<i>real estate, renting and business activities</i>	24

za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 1 str. 351.

data for previous years; see general notes to the chapter “Investments. Fixed assets”, item 1 on page 351.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003
INWESTYCJE ^a . INVESTMENTS ^a .					
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
1	w milionach złotych	62479,5	66547,3	71065,8	74545,3
2	na 1 mieszkańca w zł	30215	32152	34345	36045
	Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:				
3	rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa	11,4	10,8	10,3	9,8
4	przemysłu	32,2	32,7	32,4	32,5
5	budownictwa	1,9	1,9	2,0	1,6
6	handlu i napraw ^Δ	4,1	4,3	4,6	4,4
7	pośrednictwa finansowego	0,8	0,8	0,7	0,8
8	obsługi nieruchomości i firm ^Δ	23,2	22,5	21,8	22,0
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^b ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^b					
9	Ogółem: w tysiącach	168,7	175,9	184,6	191,0
10	na 10 tys. ludności	816	850	892	924
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:				
11	w tysiącach	31,5	32,8	34,3	35,5
12	1999 = 100	110,0	114,6	119,5	123,8
	w tym:				
13	przedsiębiorstwa państwowe	0,1	0,1	0,1	0,1
14	spółdzielnie	1,1	1,1	1,1	1,1
15	spółki handlowe	6,5	7,3	8,2	8,6
16	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1,2	1,2	1,2	1,3
17	spółki cywilne	13,9	13,3	12,8	12,7
18	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:				
19	w tysiącach	137,2	143,0	150,3	155,5
20	1999 = 100	106,0	110,6	116,2	120,3
21	na 10 tys. ludności	663	691	726	752
RACHUNKI REGIONAL					
	Produkt krajowy brutto:				
22	w milionach złotych (ceny bieżące)	36837	38620	39902	40916
23	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	17803	18673	19280	19781
24	rok poprzedni = 100 (ceny stałe)
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				
25	w milionach złotych	32772	34443	35287	36122
26	na 1 mieszkańca w zł	15838	16654	17050	17463
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych ^c :				
27	w milionach złotych	26470	28886	29745	29991
28	na 1 mieszkańca w zł	12793	13967	14372	14499
29	Dynamika realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych na 1 mieszkańca (rok poprzedni=100).....	.	103,5	101,3	100,4

^a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne do działu „Inwestycje. Środki trwałe”, ust. 5 weryfikacji danych w rachunkach narodowych m.in. aktualizacji dochodów z tytułu własności (w tym wartości odsetek) oraz różnych

^a Since 2002 data are not comparable with data for previous years; see general notes to the chapter “Investments. Fixed assets”, as a result data verification in the national accounts including property income updating (together with interest value) as well as other

2004	2005	2006	2007	2008	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	------	---------------	-----

ŚRODKI TRWAŁE (dok.)

FIXED ASSETS (cont.)

					Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):	
76545,6	77411,9	81223,7	86709,0	93852,8	in million zlotys	1
37010	37429	39307	41967	45385	per capita in zł	2
					Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:	
9,5	9,5	9,3	9,1	8,7	agriculture, hunting and forestry	3
32,9	30,5	30,9	30,6	30,4	industry	4
1,9	1,6	1,7	2,0	2,3	construction	5
4,4	4,7	5,3	5,9	6,2	trade and repair ^Δ	6
0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	financial intermediation	7
22,3	22,7	22,1	21,7	21,5	real estate, renting and business activities	8

W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII

IN THE REGON REGISTER – as of 31 XII

185,2	187,2	186,9	188,5	192,2	Total: in thousands	9
895	905	905	912	929	per 10000 population	10
					Legal persons and organizational entities without legal personality	
36,4	37,6	39,2	40,3	40,7	in thousands	11
127,1	131,3	136,7	140,5	142,0	1999 = 100	12
					of which:	
0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	state owned enterprises	13
1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	co-operatives	14
8,9	9,3	9,7	10,2	10,4	commercial companies	15
1,4	1,4	1,5	1,6	1,6	of which with foreign capital participation	16
12,7	12,7	12,7	12,9	12,7	civil law partner ships	17
					Natural persons conducting economic activity	18
148,7	149,6	147,8	148,2	151,5	In thousands	19
115,0	115,7	114,2	114,6	117,1	1999 = 100	20
719	723	715	718	733	per 1000 population	21

REGIONALNE

ACCOUNTS

					Gross domestic product:	
44710	46469	50217	55358	.	in million zlotys (current prices)	22
21625	22474	24301	26801	.	per capita in zł (current prices)	23
106,9	102,4	107,1	106,5	.	previous year = 100 (constant prices)	24
					Gross value added (current prices):	
39735	40942	44113	48429	.	in million zlotys	25
19219	19800	21347	23446	.	per capita in zł	26
					Gross nominal disposable income in the households sector ^c :	
32497	33526	35196	37603	.	in million zlotys	27
15717	16214	17032	18205	.	per capita in zł	28
104,6	101,1	104,1	104,5	.	Indices of gross real disposable income in the households sector (previous year=100)	29

str. 353. *b* Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie. *c* Dane za lata 2005 i 2006 zostały zmienione w wyniku transferów bieżących.

item 5 on page 353. *b* Excluding persons tending private farms in agriculture. *c* Data for the years 2005 and 2006 has been changed current transfers.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) I POWIATACH (NTS 4)

SELECTED DATA BY SUBREGIONS (NTS 3) AND POWIATS (NTS 4)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierz- chnia ^a w km ² Area ^a in km ²	Ludność ^b Population ^b					
			w tys. in thous			w miastach w % ogółu ludności in urban areas in % of total population		
			2000	2005	2008	2000	2005	2008
1	WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	17972	2067,8	2068,3	2067,9	62,4	61,5	60,9
2	Podregion bydgosko- -toruński Subregion	2917	753,7	757,7	760,0	83,1	81,2	79,8
	Powiaty: Powiats:							
3	bydgoski	1395	86,4	94,8	101,5	29,3	27,2	25,9
4	toruński	1230	81,4	88,8	93,6	18,8	17,2	16,2
	Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:							
5	Bydgoszcz	176	375,7	366,1	358,9	100,0	100,0	100,0
6	Toruń	116	210,2	208,0	206,0	100,0	100,0	100,0
7	Podregion grudziądzki Subregion	6808	529,5	529,8	530,6	47,9	47,6	47,4
	Powiaty: Powiats:							
8	brodnicki	1040	74,7	75,1	75,5	43,2	43,5	43,5
9	chełmiński	527	51,2	51,5	51,5	40,3	39,7	39,5
10	golubsko-dobrzyński	613	44,8	45,1	45,2	38,1	37,9	37,7
11	grudziądzki	728	38,5	38,4	38,7	13,7	13,6	13,4
12	sępoleński	791	40,7	40,9	41,1	42,5	42,3	42,3
13	świecki	1474	96,9	97,0	97,3	33,5	32,9	32,6
14	tucholski	1075	47,0	47,2	47,5	29,9	29,6	29,2
15	wąbrzeski	502	34,8	35,0	34,7	39,4	39,6	39,8
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:							
16	Grudziądz	58	100,9	99,6	99,1	100,0	100,0	100,0
17	Podregion włocławski Subregion	8247	784,6	780,8	777,3	52,3	51,9	51,7
	Powiaty: Powiats:							
18	aleksandrowski	475	55,3	55,2	55,4	46,1	45,8	45,4
19	inowrocławski	1225	166,4	165,5	164,2	66,0	65,7	65,5
20	lipnowski	1016	66,7	66,3	66,1	31,5	31,0	31,1
21	mogileński	675	47,4	47,0	46,9	40,1	39,3	39,1
22	nakielski	1120	83,6	84,8	85,2	45,2	44,4	44,2
23	radziejowski	607	43,1	42,4	41,9	24,2	24,2	24,5
24	rypiński	586	44,7	44,4	44,1	36,9	37,4	37,4
25	włocławski	1474	85,8	85,5	85,5	20,4	20,2	20,2
26	żniński	985	69,8	69,8	70,0	44,2	43,7	43,5
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:							
27	Włocławek	84	121,8	119,9	118,0	100,0	100,0	100,0

a Stan w dniu 1 stycznia 2009. b Stan w dniu 31 XII.

a As of 1 January 2009. b As of 31 XII.

Przyrost naturalny na 1000 ludności <i>Natural increase per 1000 population</i>			Zgony <i>Deaths</i>						Lp. No.
			na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>			w tym niemowląt na 1000 urodzeń żywych <i>of which infants per 1000 live births</i>			
2000	2005	2008	2000	2005	2008	2000	2005	2008	
0,86	0,51	1,56	9,53	9,38	9,69	8,69	6,65	5,85	1
0,35	0,50	1,29	8,97	8,94	9,49	7,20	5,52	5,81	2
2,21	2,98	3,69	8,58	8,15	8,48	12,93	7,68	13,13	3
3,43	4,00	4,68	9,19	7,90	8,96	4,89	2,88	5,54	4
-1,16	-0,97	-0,48	9,42	9,49	10,36	7,51	5,49	3,69	5
1,10	0,47	1,66	8,24	8,76	8,68	5,18	5,84	5,29	6
1,74	1,25	2,95	9,65	9,39	9,47	10,19	8,45	5,29	7
1,72	1,16	2,81	10,29	9,72	9,81	12,14	8,51	3,13	8
1,98	1,63	3,33	10,22	9,63	9,25	11,13	3,44	1,54	9
2,84	2,02	2,88	8,84	8,89	8,33	13,18	6,04	x	10
3,36	2,70	4,56	9,42	9,48	9,07	7,97	6,28	11,15	11
2,68	2,68	4,68	9,45	8,66	8,94	9,96	12,77	7,08	12
2,36	2,22	3,47	9,00	8,96	8,82	5,40	8,23	8,31	13
2,30	2,44	5,23	9,43	8,92	8,68	12,73	9,33	4,55	14
0,68	-0,62	2,70	10,21	10,16	9,67	12,99	23,67	4,60	15
-0,37	-1,26	x	9,96	9,91	11,18	10,31	5,80	5,44	16
0,74	0,01	0,88	9,96	9,79	10,04	8,84	6,35	6,32	17
-0,18	-2,14	-0,88	11,07	11,84	10,97	14,88	5,58	12,50	18
-0,05	-0,86	-0,14	9,88	9,72	10,10	7,28	4,74	4,26	19
3,03	1,03	2,14	10,26	10,01	9,71	10,01	6,74	11,35	20
0,17	0,55	2,00	10,76	9,56	9,01	13,41	2,09	1,93	21
2,14	2,58	3,06	9,01	8,58	9,76	11,71	8,41	6,38	22
0,39	-0,49	0,50	10,85	10,01	10,73	2,03	2,44	6,30	23
1,86	1,15	3,00	10,33	10,19	10,38	12,59	3,91	5,02	24
-0,13	-0,88	-0,19	11,16	10,93	10,91	9,38	9,21	8,63	25
2,21	1,59	3,01	9,01	8,99	8,74	3,79	5,37	3,63	26
-0,26	-0,93	-0,78	9,00	9,16	10,06	6,54	10,06	5,45	27

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) I POWIATACH (NTS 4) (cd.)

SELECTED DATA BY SUBREGIONS (NTS 3) AND POWIATS (NTS 4) (cont.)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności <i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>			Przestępstwa stwierdzone ^a na 10 tys. ludności <i>Ascertained crimes^a per 10 thous. population</i>		
		2000	2005	2008	2000	2005	2008
1	WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	-0,52	-1,00	-0,81	339,2	355,7	285,4
2	Podregion bydgosko- -toruński Subregion	1,12	0,95	0,44	472,9	430,1	357,7
	Powiaty: Powiats:						
3	bydgoski	9,43	18,68	16,63	261,1	314,4	275,2
4	toruński	9,09	16,09	13,18	246,0	269,9	190,3
	Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:						
5	Bydgoszcz	-1,16	-4,55	-4,86	518,6	451,5	389,4
6	Toruń	-1,37	-3,88	-4,06	570,9	512,0	417,7
7	Podregion grudziądzki Subregion	-1,77	-2,44	-1,33	224,1	260,6	228,2
	Powiaty: Powiats:						
8	brodnicki	-1,71	-1,80	0,05	240,6	226,4	170,0
9	chełmiński	-2,08	-2,67	-1,20	197,3	279,6	291,5
10	golubsko-dobrzyński	-3,30	-2,79	-1,32	176,5	212,8	208,8
11	grudziądzki	-4,20	-0,43	-1,95	254,6 ^c	151,4	99,7
12	sępoleński	-1,86	-2,46	-4,36	241,5	264,2	171,6
13	świecki	-1,40	-3,20	-1,52	212,5	243,6	229,3
14	tucholski	-0,87	-1,17	-0,46	187,0	338,4	201,8
15	wąbrzeski	-0,93	-3,64	-2,47	225,6	224,7	202,0
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
16	Grudziądz	-1,03	-2,88	-0,76	x	331,3	342,6
17	Podregion włocławski Subregion	-1,21	-1,89	-1,67	288,1	348,1	253,6
	Powiaty: Powiats:						
18	aleksandrowski	1,87	-0,70	0,92	283,6	391,0	322,1
19	inowrocławski	-1,12	-2,49	-2,09	355,6	413,2	274,5
20	lipnowski	-3,72	-2,05	-3,42	225,1	270,4	161,3
21	mogileński	-0,96	-1,04	-1,00	208,1	270,8	157,5
22	nakielski	-0,17	0,50	-0,69	288,9	265,1	230,8
23	radziejowski	-2,87	-0,84	-3,14	164,4	247,8	182,8
24	rypiński	-1,36	-4,13	-3,13	156,4	245,9	277,5
25	włocławski	-0,79	-0,07	0,89	350,9 ^c	180,9	181,2
26	żniński	-2,12	-2,03	-1,34	217,2	235,0	213,7
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
27	Włocławek	-1,25	-4,31	-3,27	x	557,6	390,7

a W zakończonych postępowaniach przygotowawczych. b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z miastem na prawach powiatu.

a In completed preparatory proceedings. b As of 31 XII; by actual workplace and of activity; excluding economic employing up to 9

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w % <i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>			Pracujący ^b <i>Employed^b</i>						Lp. No.
			ogółem w tys. <i>total in thous.</i>		w % ogółem <i>on % of total</i>				
					rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo <i>agriculture, hunting and forestry; fishing</i>		przemysł i budownictwo <i>industry and construction</i>		
2000	2005	2008	2005	2008	2005	2008	2005	2008	
53,0	60,7	67,8	512,9	551,8	22,8	21,2	30,7	32,0	1
46,1	54,8	61,8	209,0	230,9	6,7	6,1	34,7	36,1	2
50,4	59,7	65,6	20,2	23,2	27,4	24,2	39,7	41,2	3
56,3	67,6	62,2	15,8	22,5	45,9	32,4	24,2	41,0	4
43,5	55,9	61,6	109,0	119,2	0,6	0,6	34,3	35,0	5
47,9	48,9	60,8	64,0	66,0	0,8	0,8	36,6	34,6	6
63,8	66,7	74,1	122,1	130,7	34,2	32,1	29,7	31,3	7
72,6	65,3	73,5	19,4	21,3	37,1	33,9	34,8	36,5	8
72,0	61,0	78,7	12,2	11,5	35,8	37,7	35,9	30,0	9
73,6	77,9	85,3	10,3	11,0	53,4	50,1	17,9	18,7	10
42,2	56,3	68,3	8,7	9,2	66,2	62,3	13,5	16,4	11
73,2	79,7	77,8	8,5	9,1	42,6	39,4	24,9	26,8	12
65,4	69,6	79,1	24,1	25,7	28,3	26,3	36,0	37,5	13
71,0	79,4	80,2	10,1	11,3	41,4	38,7	25,3	27,7	14
66,9	77,4	78,9	8,2	9,0	47,1	42,7	24,5	28,2	15
49,6	53,5	63,0	20,6	22,6	2,2	2,2	32,7	37,1	16
58,1	64,8	72,2	181,8	190,2	33,8	32,2	26,8	27,4	17
59,8	61,0	68,6	12,6	13,9	41,4	37,1	14,3	17,6	18
51,2	58,6	69,6	39,6	41,3	22,5	21,5	36,0	35,6	19
61,9	74,5	82,3	14,8	15,9	55,2	51,5	13,5	15,6	20
65,8	76,6	80,8	10,7	11,4	39,3	37,2	26,9	25,4	21
68,6	72,9	72,9	16,1	16,7	30,5	29,2	23,8	24,2	22
72,8	84,6	81,7	10,7	11,1	63,9	61,2	9,5	10,0	23
80,3	81,5	88,4	11,4	11,9	46,8	44,8	24,4	24,5	24
65,1	74,5	75,7	18,5	19,7	64,0	59,5	14,0	16,3	25
73,1	72,8	82,4	14,5	14,5	38,4	38,5	22,0	22,0	26
47,9	53,8	61,6	32,9	33,8	1,2	1,2	43,5	44,6	27

bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. c Łącznie

persons as well as persons employed on private farms in agriculture. c Including city with powiat status.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) I POWIATACH (NTS 4) (cd.)

SELECTED DATA BY SUBREGIONS (NTS 3) AND POWIATS (NTS 4) (cont.)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pracujący ^{ab} (dok.) Employed ^{ab} (cont.)				Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł Average monthly gross wages and salaries ^c in zł	
		w % ogółem		on % of total			
		usługi rynkowe market services		usługi nierynkowe non-market services			
		2005	2008	2005	2008	2005	2008
1	WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	24,1	25,4	22,4	21,4	2153,46	2691,69
2	Podregion bydgosko- -toruński Subregion	33,9	34,3	24,7	23,5	2308,20	2910,95
	Powiaty: Powiats:						
3	bydgoski	18,1	21,0	14,8	13,6	1930,38	2538,37
4	toruński	11,6	12,0	18,3	14,6	1864,47	2334,20
	Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:						
5	Bydgoszcz	38,0	38,4	27,1	26,0	2343,98	2973,85
6	Toruń	37,5	39,2	25,1	25,4	2384,02	3038,58
7	Podregion grudziądzki Subregion	16,9	18,3	19,2	18,3	1955,63	2447,94
	Powiaty: Powiats:						
8	brodnicki	13,2	15,3	14,9	14,3	1939,95	2367,29
9	chełmiński	9,8	11,8	18,5	20,5	1779,56	2269,91
10	golubsko-dobrzyński	11,1	14,2	17,6	17,0	1892,63	2394,01
11	grudziądzki	4,5	8,6	15,8	12,7	1951,27	2362,16
12	sępoleński	12,8	14,8	19,7	19,0	1811,71	2296,09
13	świecki	17,4	19,3	18,3	16,9	2208,99	2711,04
14	tucholski	13,5	14,8	19,8	18,8	1855,47	2267,68
15	wąbrzeski	9,3	11,6	19,1	17,5	1980,24	2385,45
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
16	Grudziądz	38,5	35,4	26,6	25,3	1889,84	2453,87
17	Podregion włocławski Subregion	17,5	19,5	21,9	20,9	2016,04	2483,75
	Powiaty: Powiats:						
18	aleksandrowski	11,0	14,9	33,3	30,4	1813,70	2264,20
19	inowrocławski	20,6	22,6	20,9	20,3	2039,85	2538,74
20	lipnowski	10,6	12,4	20,7	20,5	1921,54	2337,65
21	mogileński	11,4	17,0	22,4	20,5	1863,38	2387,27
22	nakielski	20,1	23,3	25,6	23,3	1932,12	2375,03
23	radziejowski	9,1	12,4	17,5	16,4	1902,61	2346,78
24	rypiński	12,2	14,0	16,6	16,7	1865,83	2376,28
25	włocławski	7,9	11,2	14,1	13,0	1717,01	2231,78
26	żniński	18,4	19,4	21,2	20,1	1779,84	2252,18
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
27	Włocławek	29,9	29,2	25,4	25,0	2279,95	2745,60

a Stan w dniu 31 XII. b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz zatrudnionych za granicą, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji.

a As of 31 XII. b By actual workplace and type of activity; excluding economic entities employing up to 9 persons; with persons employed foundations associations and other organizations.

Bezrobotni zarejestrowani ^a Registered unemployed persons ^a									Lp. No.
ogółem w tys. total in thous.			z liczby ogółem – w % of total numer – in %						
			pozostający bez pracy dłużej niż rok without work for more than 12 months			w wieku 24 lata i mniej 24 age and less			
2000	2005	2008	2000	2005	2008	2000	2005	2008	
181,2	188,0	110,3	45,7	50,8	35,2	30,5	23,3	21,6	1
41,7	43,4	21,1	38,0	45,1	26,1	30,3	20,7	22,4	2
6,1	6,6	3,1	43,0	53,1	25,4	31,9	24,1	21,2	3
6,6	8,3	4,3	42,3	42,4	26,3	33,0	25,1	23,7	4
17,5	17,4	8,1	35,1	45,2	27,2	28,4	18,4	15,3	5
11,5	11,1	5,6	37,2	42,1	24,5	30,6	19,1	32,3	6
55,6	57,1	33,5	39,9	50,7	33,3	31,0	25,2	23,4	7
7,5	7,5	3,7	48,2	50,0	25,4	34,5	27,4	27,9	8
5,2	5,7	3,3	47,1	50,4	33,3	32,6	26,5	19,6	9
4,3	4,8	2,6	47,6	51,8	33,2	33,9	29,6	27,8	10
4,8	5,1	3,3	51,0	53,1	35,0	30,4	26,8	24,5	11
4,6	4,5	3,1	48,3	50,7	35,8	29,9	24,8	22,9	12
9,7	9,3	5,8	52,1	55,9	39,7	31,3	25,0	23,8	13
4,9	5,0	2,7	46,9	51,8	25,3	32,5	27,1	27,9	14
4,2	4,1	2,2	49,1	49,3	33,0	29,8	24,0	22,2	15
10,4	11,1	6,8	46,6	45,3	33,5	26,9	20,3	19,3	16
83,9	87,5	55,7	47,5	53,7	39,9	30,2	23,4	20,2	17
6,6	6,0	3,7	48,1	52,6	34,9	30,5	23,1	21,3	18
17,0	20,0	12,7	46,1	56,6	48,1	32,0	25,4	21,1	19
7,1	7,6	5,5	47,4	53,1	36,1	33,2	25,1	22,2	20
4,5	5,1	3,4	48,6	54,4	45,2	31,2	25,1	22,9	21
9,6	9,6	5,1	50,5	53,4	30,3	28,6	24,1	21,8	22
4,7	4,2	3,5	53,2	57,6	42,2	33,7	24,6	27,7	23
5,2	5,6	2,7	55,2	54,6	29,6	30,7	27,3	26,4	24
9,0	9,3	6,5	51,2	55,6	37,4	30,5	22,0	17,3	25
7,9	8,4	5,2	46,5	53,2	39,4	29,7	22,9	18,5	26
12,3	11,7	7,4	38,8	46,8	40,5	25,1	17,0	12,0	27

do 9 osób; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. c Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących

on private farms in agriculture. c Excluding economic entities employing up to 9 persons as well as persons employed abroad,

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) I POWIATACH (NTS 4) (dok.)

SELECTED DATA BY SUBREGIONS (NTS 3) AND POWIATS (NTS 4) (cont.)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w % <i>Registered unemployment rate^a in %</i>			Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności <i>Dwellings completed per 10 thous. population</i>		
		2000	2005	2008	2000	2005	2008
1	WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	19,2	22,3	13,3	18,3	21,7	37,0
2	Podregion bydgosko- toruński Subregion	x	13,8	6,5	22,2	30,8	62,0
	Powiaty: Powiats:						
3	bydgoski	17,2	19,9	8,9	30,7	59,4	97,8
4	toruński	21,2	28,9	13,2	24,2	55,6	49,6
	Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:						
5	Bydgoszcz	9,9	10,8	4,9	17,9	13,7	42,0
6	Toruń	11,7	12,0	6,1	25,8	37,5	85,1
7	Podregion grudziądzki Subregion	x	27,4	16,8	17,0	17,3	25,9
	Powiaty: Powiats:						
8	brodnicki	21,4	24,1	12,1	22,4	29,6	57,9
9	chełmiński	22,6	28,5	18,8	31,9	10,7	15,0
10	golubsko-dobrzyński	21,1	27,4	15,8	3,3	21,5	27,5
11	grudziądzki	27,5	32,6	22,2	7,5	20,3	36,3
12	sępoleński	25,1	29,9	21,0	3,0	7,6	19,3
13	świecki	22,3	23,9	15,0	15,2	18,6	15,8
14	tucholski	23,5	28,3	15,6	17,6	21,6	26,6
15	wąbrzeski	26,4	29,6	17,0	38,0	7,4	37,4
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
16	Grudziądz	25,3	29,0	18,6	14,8	12,6	10,7
17	Podregion włocławski Subregion	x	27,4	18,3	15,3	15,9	20,1
	Powiaty: Powiats:						
18	aleksandrowski	25,2	26,6	16,8	13,0	22,1	24,0
19	inowrocławski	22,7	28,8	19,1	21,3	15,8	14,2
20	lipnowski	22,4	29,0	20,9	4,3	21,8	17,1
21	mogileński	21,1	27,6	19,0	13,5	7,5	14,1
22	nakielski	28,5	31,5	18,5	14,2	13,9	20,4
23	radziejowski	20,4	24,1	19,7	0,9	9,0	11,0
24	rypiński	23,3	28,1	15,1	12,8	19,4	25,6
25	włocławski	22,4	28,6	20,5	8,9	18,1	22,6
26	żniński	25,6	31,4	21,3	7,6	10,5	27,5
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
27	Włocławek	20,1	20,9	13,9	30,9	17,2	25,1

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a As of 31 XII. ^b Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Powierzchnia lasów ^a w 2008 r. w ha <i>Forest areas^a in 2008 in ha</i>		Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny bieżące) <i>Sold production of industry^b (current prices)</i>						Lp. No.
ogółem <i>total</i>	w tym lasy publiczne w % ogółem <i>of which public forests in % of total</i>	w mln <i>in mln</i>			na 1 mieszkańca w zł <i>per capital in zł</i>			
		2000	2005	2008	2000	2005	2008	
418023	89,0	22362,1	28776,0	38046,2	10807	13917	18412	1
106049	94,0	10237,9	12746,5	17353,0	13546	16840	22848	2
56672	95,4	627,6	1081,1	1602,4	7298	11534	15979	3
41762	92,2	409,0	348,2	4204,8	5065	3965	45350	4
4850	95,8	5965,6	6667,2	7126,6	15821	18148	19788	5
2765	90,6	3235,7	4650,0	4419,2	15264	22356	21416	6
177333	88,7	5258,6	6608,3	8355,3	9943	12471	15769	7
22201	87,2	746,0	1232,3	1417,6	10018	16431	18824	8
3566	79,9	843,1	611,1	455,9	16478	11864	8855	9
12143	86,4	210,6	372,8	581,0	4699	8264	12881	10
10496	86,6	207,7	249,2	378,9	5392	6483	9816	11
19265	91,2	119,7	173,3	242,3	2947	4242	5914	12
52206	92,8	2047,9	2844,6	3636,0	21194	29286	37436	13
52182	86,9	165,9	224,4	309,4	3529	4756	6523	14
4112	75,0	356,2	247,5	417,3	10250	7067	12004	15
1162	90,5	561,5	653,1	916,9	5564	6555	9257	16
134641	85,4	6865,6	9421,2	12337,9	8752	12064	15877	17
3422	72,5	209,9	365,3	545,2	3800	6617	9848	18
12419	91,9	2394,2	2966,0	4345,3	14380	17871	26438	19
22576	71,8	195,7	215,3	310,4	2930	3255	4704	20
10863	92,7	276,6	327,9	347,4	5834	6980	7415	21
25722	91,0	271,9	359,2	425,4	3254	4246	4995	22
2829	75,5	156,9	248,8	366,7	3649	5882	8750	23
11389	73,3	219,6	444,3	548,7	4918	10013	12431	24
26765	88,6	196,3	370,6	609,2	2288	4333	7134	25
16608	91,6	325,1	370,7	364,6	4662	5314	5226	26
2048	96,7	2619,4	3753,1	4475,0	21512	31253	37872	27

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH (NTS 3) I POWIATACH (NTS 4) (dok.)

SELECTED DATA BY SUBREGIONS (NTS 3) AND POWIATS (NTS 4) (cont.)

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^{ab} (ceny bieżące) <i>Investment outlays in enterprises^{ab}</i> (current prices)					
		w mln zł <i>in mln zł</i>			na 1 mieszkańca w zł <i>per capita in zł</i>		
		2000	2005	2008 ^f	2000	2005	2008 ^f
1	WOJEWÓDZTWO VOIVODSHIP	3284,6	3480,5	6299,6	1587	1683	3049
2	Podregion bydgosko- toruński	1813,2	1610,9	2933,8	2399	1561	3863
	Subregion						
	Powiaty: Powiats:						
3	bydgoski	64,4	90,8	195,0	748	969	1944
4	toruński	53,4	56,2	440,5	662	640	4751
	Miasta na prawach powiatu: Cities with powiat status:						
5	Bydgoszcz	1198,1	769,4	1664,5	3178	2095	4622
6	Toruń	497,3	694,5	633,8	2346	3339	3071
7	Podregion grudziądzki	476,1	516,2	1588,7	900	974	2999
	Subregion						
	Powiaty: Powiats:						
8	brodnicki	59,3	94,8	142,1	797	1264	1887
9	chełmiński	39,8	18,7	41,5	778	363	806
10	golubsko-dobrzyński	8,8	14,0	82,7	197	309	1834
11	grudziądzki	69,0	15,3	139,6	1791	399	3617
12	sępoleński	15,1	20,8	39,6	372	510	967
13	świecki	151,3	190,6	890,9	1566	1962	9173
14	tucholski	14,2	24,1	37,0	301	510	779
15	wąbrzeski	50,6	30,6	64,0	1456	873	1841
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
16	Grudziądz	68,0	107,3	151,3	673	1077	1527
17	Podregion włocławski	995,3	1353,4	1777,1	1269	1733	2287
	Subregion						
	Powiaty: Powiats:						
18	aleksandrowski	28,9	42,7	59,0	523	775	1066
19	inowrocławski	237,5	299,6	444,9	1426	1805	2707
20	lipnowski	12,9	11,7	30,4	193	177	461
21	mogileński	43,7	61,5	75,6	922	1309	1613
22	nakielski	33,6	55,1	72,3	402	651	849
23	radziejowski	10,6	21,2	45,5	247	502	1086
24	rypiński	16,8	41,7	68,9	375	939	1561
25	włocławski	31,6	50,6	214,7	368	591	2514
26	żniński	102,3	70,4	178,4	1467	1009	2557
	Miasto na prawach powiatu: City with powiat status:						
27	Włocławek	477,4	698,9	587,4	3920	5821	4971

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Według lokalizacji inwestycji. c Stan
a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b According to investment location. c As of 31 XII. d According

Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach ^{acd} (bieżące ceny ewidencyjne) Gross value of fixed assets in enterprises ^{acd} (current book-keeping prices)						Podmioty gospodarki narodowej ^{ce} zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności Entities of the national economy ^{ce} registered in the REGON register per 10 thous. population			Lp. No.
w mln zł in mln zł			na 1 mieszkańca w zł per capita in zł			2000	2005	2008	
2000	2005	2008	2000	2005	2008	2000	2005	2008	
30422,9	38472,6	46959,3	14713	18602	22709	815,7	905,3	929,4	1
15127,5	19702,7	24408,5	20072	26321	32115	1036,6	1138,1	1147,7	2
619,9	1067,0	1520,5	7175	11251	14985	762,2	873,3	940,0	3
374,4	554,1	1781,3	4600	6242	19028	691,2	676,9	746,6	4
8705,4	12136,7	13788,0	23173	33154	38413	1146,6	1276,1	1260,2	5
5427,8	5944,9	7318,7	25823	28580	35526	1086,4	1213,0	1236,0	6
5238,6	6664,5	8449,3	9894	12489	15925	636,6	711,8	753,3	7
523,3	1119,8	1287,8	7006	14922	17072	572,3	701,1	781,2	8
290,0	354,6	396,7	5660	6884	7706	635,2	591,1	627,9	9
184,4	274,3	388,8	4115	6076	8595	591,7	692,2	732,0	10
190,5	235,8	365,2	4949	6137	9437	416,4	538,5	604,2	11
170,8	182,6	279,2	4197	4464	6802	571,3	697,4	785,7	12
2071,1	2237,9	2972,6	21384	23075	30548	588,2	713,2	751,2	13
196,6	225,8	342,6	4181	4781	7206	619,0	687,0	707,1	14
315,3	431,7	424,3	9060	12350	12237	668,6	630,8	653,0	15
1296,6	1602,0	1992,1	12853	16088	20094	858,7	902,5	911,1	16
10056,8	12105,4	14101,5	12 817	15370	18141	724,4	810,6	836,1	17
306,5	447,5	631,4	5541	8109	11404	792,9	910,1	913,3	18
3062,1	3761,2	3634,0	18397	22722	22132	689,5	768,6	820,2	19
123,5	160,7	246,3	1851	2425	3724	598,2	695,6	737,7	20
364,6	438,5	545,9	7688	9327	11644	668,6	673,7	725,5	21
651,8	722,8	922,6	7795	8525	10823	682,0	771,9	800,5	22
322,9	395,5	516,3	7500	9329	12311	646,5	723,9	776,6	23
434,1	508,5	627,1	9714	11454	14230	662,3	788,1	791,7	24
194,8	286,0	484,3	2270	3346	5667	533,5	608,7	651,3	25
827,4	1254,1	1333,1	11861	17965	19052	646,7	722,8	753,4	26
3769,1	4130,6	5160,5	30937	34439	43717	1090,0	1201,0	1167,0	27

w dniu 31 XII. d Według siedziby jednostki lokalnej. e Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie. f Bez doszacowań.
to local unit. e Excluding persons tending private farms in agriculture. f Excluding complementary estimation.

IV. ANEKS. WYBRANE DANE WEDŁUG PKD 2007
IV. ANNEX. SELECTED DATA BY NACE 2007

TABL. 1. PRACUJĄCY
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS
As of 31 XII

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTION
O G Ó Ł E M	647917	667338	697505	709872	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	118077	117943	118381	118309	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	161090	167541	175720	174209	<i>Industry</i>
w tym:					<i>of which:</i>
przetwórstwo przemysłowe	144968	151340	159511	158503	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	8103	7965	7733	7292	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	7388	7569	7669	7650	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	29733	34273	39115	44778	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	106318	107617	114250	118239	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	31885	33482	35048	35681	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	8396	9089	9207	10783	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	4458	4658	5518	5282	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	13195	13735	14363	14394	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9501	10126	10730	11614	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	26408	27484	32644	29573	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2463	2408	2605	2943	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	29071	29790	30375	31409	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	54945	55150	55058	55313	<i>Education</i>
Ochrona zdrowotna i pomoc społeczna	36654	36869	38284	39652	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6210	6461	6808	7146	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	9513	10712	9399	10547	<i>Other service activities</i>

TABL. 2. PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTION
O G Ó Ł E M	421186	426374	446485	468463	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11709	11624	11813	11710	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	137697	138802	144565	147403	<i>Industry</i>
w tym:					<i>of which:</i>
przetwórstwo przemysłowe	126161	127355	132924	136225	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3884	3747	3785	3400	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ	7085	7113	7222	7155	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	24363	25710	29115	34259	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	65368	67601	72076	78732	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	17490	17512	18957	21082	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4894	5169	5451	6338	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	3066	2353	2565	2588	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	8478	8381	8387	8409	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5064	4997	5297	5439	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8399	8819	9235	10447	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	10186	10281	11713	12811	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	28858	29499	30483	30725	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	54540	54761	54782	54575	<i>Education</i>
Ochrona zdrowotna i pomoc spo- łeczna	32113	31838	32298	33338	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4648	4798	5100	5494	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	4313	4229	4648	5113	<i>Other service activities</i>

TABL. 3. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTION
	w tys. in thous.				
O G Ó Ł E M	2046,09	2147,05	2297,36	2527,93	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2139,79	2211,90	2405,58	2672,50	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	2030,57	2136,82	2274,67	2529,54	<i>Industry</i>
w tym:					<i>of which:</i>
przetwórstwo przemysłowe	1993,20	2103,50	2232,67	2491,69	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2967,62	3067,02	3487,85	3776,81	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ	2097,05	2159,62	2332,06	2587,36	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	1733,84	1838,29	2019,92	2261,18	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	1634,83	1747,01	1916,34	2112,99	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	2044,18	2077,63	2166,32	2331,36	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1304,83	1326,67	1416,57	1598,66	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	3148,05	3107,66	3132,56	3415,18	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	3049,38	3214,23	3481,21	3584,63	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2295,24	2411,71	2535,23	2782,33	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2303,21	2395,46	2575,75	2609,08	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1276,73	1347,26	1539,00	1768,49	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	2742,52	2856,14	2971,78	3417,44	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	2381,31	2496,04	2617,69	2860,35	<i>Education</i>
Ochrona zdrowotna i pomoc spo- łeczna	1869,30	1992,29	2317,03	2611,56	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1965,85	2103,32	2311,75	2550,87	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	1951,72	2081,69	2124,81	2197,06	<i>Other service activities</i>

TABL. 4. PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU (ceny bieżące)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY (current prices)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	28177,0	30375,3	35161,6	37155,1	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Przetwórstwo przemysłowe	26356,4	28564,4	33237,8	35308,2	Manufacturing
w tym:					<i>of which:</i>
Produkcja artykułów spożywczych	7771,0	8339,7	9378,8	9270,0	<i>Manufacture of food products</i>
Produkcja napojów	185,9	205,3	234,9	176,1	<i>Manufacture of beverages</i>
Produkcja wyrobów tekstylnych	181,4	187,0	222,8	273,9	<i>Manufacture of textiles</i>
Produkcja odzieży	399,3	404,2	413,9	383,3	<i>Manufacture of wearing apparel</i>
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	133,6	157,0	148,7	113,3	<i>Manufacture of leather and related products</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	467,7	485,4	580,2	538,4	<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	3064,1	3390,8	3709,0	3952,5	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	343,7	341,8	339,2	315,0	<i>Printing and reproduction of recorded media</i>
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3691,9	4276,8	3955,3	4548,2	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	41,2	39,7	43,6	41,9	<i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1736,8	2141,3	2422,5	2460,0	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	514,3	555,9	680,7	713,0	<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>
Produkcja metali	527,7	596,2	624,4	310,0	<i>Manufacture of basic metals</i>
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2209,9	2486,6	2727,0	2994,3	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	271,4	330,5	2752,2	3841,6	<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>
Produkcja urządzeń elektrycznych	531,4	557,8	529,7	530,1	<i>Manufacture of electrical equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	867,8	988,7	1100,0	1333,9	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	238,0	300,3	385,2	381,1	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>

TABL. 4. **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU (ceny bieżące)** (dok.)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY (current prices) (cont.)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTION
	w mln zł		in mln zł		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	83,0	88,5	119,3	127,4	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	1222,7	1253,8	1307,2	1281,2	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	295,0	286,8	311,4	345,7	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1503,4	1068,7	1158,0	1300,4	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	1045,2	1024,4	1041,2	810,4	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1045,2	1024,4	1041,2	810,4	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	631,4	622,3	690,4	861,9	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	75,7	81,6	84,4	96,4	Water collection, treatment and supply
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	269,0	271,0	292,9	317,2	Sewerage
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	286,7	269,7	313,1	448,3	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

TABL. 5. **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	3614,1	3705,3	5170,6	5229,6	TOTAL
w tym:					of which:
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1958,6	2318,6	2681,1	3470,8	Entities with more than 9 persons employed
budowa budynków ^Δ	809,9	978,3	1133,0	1490,2	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	687,0	772,7	855,5	1084,2	civil engineering
roboty budowlane specjalistyczne	461,7	567,6	692,6	896,4	specialised construction activities

^a Zrealizowana systemem zleceńiowym przez jednostki budowlane, mające siedzibę na terenie województwa.

^a Realized on the basis of the contract system by construction entities, which have head office on territory of voivodship.

TABLE 6. PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTION
	w mln zł		in mln zł		
PRZYCHODY Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI REVENUES FROM TOTAL ACTIVITY					
O G Ó Ł E M	55490	62754	75129	82107	TOTAL
w tym:					of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	620	634	735	761	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	29046	31164	36940	39420	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	27111	29178	34855	37379	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1158	1224	1235	992	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ	633	611	677	874	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	2701	3206	3767	4507	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	19863	23989	29642	32385	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	692	828	1093	1408	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	103	109	157	214	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	292	353	303	319	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	34	53	51	51	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	960	1012	1016	1119	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	511	644	494	615	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	242	284	327	529	Administrative and support service activities
Edukacja	5	10	13	14	Education
Ochrona zdrowotna i pomoc spo- łeczna	308	315	362	460	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	43	68	85	132	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	60	76	136	164	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABLE 6. **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a (cd.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a (cont.)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTION
	w mln zł		in mln zł		
KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODÓW Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI COSTS OF OBTAINING REVENUES FROM TOTAL ACTIVITY					
OGÓŁEM	53150	59289	71187	79139	TOTAL
w tym:					of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	582	575	646	696	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	27577	29100	34644	37959	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	25719	27189	32660	36010	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	1131	1191	1192	961	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ	600	589	648	842	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	2521	2930	3433	4085	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	19324	23135	28667	31650	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	683	801	1043	1362	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	100	102	131	188	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	264	317	271	296	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	29	49	44	45	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	944	955	961	1034	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	486	603	464	616	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	224	266	310	490	Administrative and support service activities
Edukacja	5	9	12	13	Education
Ochrona zdrowotna i pomoc spo- łeczna	295	301	348	427	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	37	56	76	122	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	70	78	128	146	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABLE 6. **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a (cd.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a (cont.)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTION
	w mln zł		in mln zł		
WYNIK FINANSOWY BRUTTO GROSS FINANCIAL RESULTS					
OGÓŁEM	2344	3460	3946	2976	TOTAL
w tym:					of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	38	58	89	69	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1472	2057	2298	1459	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	1397	1985	2198	1369	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	27	32	42	30	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ	32	21	29	32	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	179	275	333	423	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	539	853	974	735	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	8	27	50	46	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3	7	25	26	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	27	35	31	23	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	5	4	7	5	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	15	56	54	85	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	25	41	29	-1	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	17	17	17	38	Administrative and support service activities
Edukacja	0	0	0	1	Education
Ochrona zdrowotna i pomoc spo- łeczna	12	14	13	33	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	11	9	10	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	-9	-2	7	17	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABLE 6. **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW^a (dok.)**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES^a (cont.)

SEKCJE	2005	2006	2007	2008	SECTION
	w mln zł		in mln zł		
WYNIK FINANSOWY NETTO NET FINANCIAL RESULTS					
O G Ó Ł E M	1868	2828	3241	2263	TOTAL
w tym:					of which:
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	34	56	85	66	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1159	1638	1841	1036	Industry
w tym:					of which:
przetwórstwo przemysłowe	1099	1586	1763	972	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	22	23	35	22	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ	24	14	20	20	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	149	235	286	356	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	442	721	831	585	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	4	20	42	35	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2	6	22	24	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	22	28	25	18	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	3	2	5	4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	13	54	42	68	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15	29	17	-19	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	13	14	13	31	Administrative and support service activities
Edukacja	0	0	0	0	Education
Ochrona zdrowotna i pomoc spo- łeczna	10	11	10	27	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4	9	7	7	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	-9	-3	7	15	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABLE 7. RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES^a

SEKCJE	2005	2008	2005	2008	2005	2008	SECTION
	wskaźnik poziomu kosztów		wskaźnik rentowności obrotu				
	cost level indicator		turnover profitability rate				
			brutto	gross	netto	net	
	w %		in %				
OGÓŁEM	95,3	96,7	0,8	3,3	0,8	2,5	TOTAL
w tym:							of which:
Przemysł	94,1	96,4	1,0	3,6	1,0	2,6	Industry
w tym:							of which:
przetwórstwo przemysłowe	94,0	96,4	1,0	3,6	1,1	2,6	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	97,4	97,2	0,3	2,8	0,3	2,1	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekulty- wacja ^Δ	95,7	96,8	0,6	3,3	0,6	1,9	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	94,0	90,9	0,3	9,1	0,3	7,6	Construction
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	97,4	98,4	0,5	1,6	0,5	1,2	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	104,3	98,1	2,5	1,9	2,5	1,1	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	100,7	85,1	0,9	14,9	1,0	14,0	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	86,7	92,1	0,0	7,9	0,0	6,2	Information and communication
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	98,5	94,6	0,1	5,5	0,1	4,2	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nauko- wa i techniczna	93,3	89,1	0,8	10,9	0,9	8,1	Professional, scientific and techni- cal activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	103,8	92,6	0,4	7,4	0,4	6,0	Administrative and support service activities
Ochrona zdrowotna i pomoc społeczna	98,6	94,6	0,2	5,4	0,2	4,1	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	96,3	96,2	0,0	3,8	0,0	2,4	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	110,9	88,9	18,9	11,1	19,9	9,8	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities keeping accounting ledgers, employing more than 9 persons.

TABL. 8. NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a W 2008 R. (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a IN 2008 (current prices)

SEKCJE	W mln zł <i>In mln zł</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SECTION
OGÓŁEM	6299,6	100,0	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	97,9	1,6	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	3866,5	61,4	<i>Industry</i>
w tym:			<i>of which:</i>
przetwórstwo przemysłowe	3176,6	50,4	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	368,3	5,8	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ	307,2	4,9	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	181,0	2,9	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	1012,1	16,1	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	184,0	2,9	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	40,3	0,6	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	81,7	1,3	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	103,5	1,7	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	247,5	3,9	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	96,5	1,5	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	111,1	1,8	<i>Administrative and support service activities</i>
Edukacja	9,2	0,1	<i>Education</i>
Ochrona zdrowotna i pomoc spo- łeczna	233,3	3,7	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	27,2	0,4	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	7,8	0,1	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 9. **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
W 2008 R. (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a IN 2008

(current book-keeping prices)

As of 31 XII

SEKCJE	W mln zł <i>In mln zł</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SECTION
OGÓŁEM	46959,4	100,0	TOTAL
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	951,1	2,0	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	27686,5	58,9	<i>Industry</i>
w tym:			<i>of which:</i>
przetwórstwo przemysłowe	19601,5	41,7	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	5398,9	11,5	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywa- cja ^Δ	2582,9	5,5	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo	1769,0	3,8	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	4696,4	10,0	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	1738,1	3,7	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	368,6	0,8	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	1350,4	2,9	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa	688,7	1,5	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4654,6	9,9	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	431,3	0,9	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	136,4	0,3	<i>Administrative and support service activities</i>
Edukacja	90,2	0,2	<i>Education</i>
Ochrona zdrowotna i pomoc spo- łeczna	1961,8	4,2	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	387,7	0,8	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	48,6	0,1	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				Furthest extended points of the voivodship border:
na północ (szerokość geograficzna północna)	Śliwice	53°46'51"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Chodecz	52°19'51"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
za zachód (długość geograficzna wschodnia)	Więcbork	17°14'50"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Górzno	19°45'43"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				Extent:
z południa na północ	x	1°27'00"	161,7	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°30'48"	167,5	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej we Włocławku.
Source: data of the Voivodship Centre of Geodesy and Cartography Documentation in Włocławek.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	17972	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	1002	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
pomorskim	239	23,9	pomorskie
warmińsko-mazurskim	128	12,8	warmińsko-mazurskie
mazowieckim	205	20,5	mazowieckie
łódzkim	31	3,0	łódzkie
wielkopolskim	399	39,8	wielkopolskie

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej we Włocławku.
Source: data of the Voivodship Centre of Geodesy and Cartography Documentation in Włocławek.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt — Czarne Góry	Kamień Krajeński	189	<i>Highest point — Czarne Góry</i>
Najniżej położony punkt — średni poziom Wisły w Nowem	Nowe	13	<i>Lowest point — average level of Wisła in Nowe</i>
Najwyżej położona miejscowość — Dąbrówka	Kamień Krajeński	188	<i>Highest located town — Dąbrówka</i>
Najniżej położona miejscowość — Rozgarty	Grudziądz	26	<i>Lowest located town — Rozgarty</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej we Włocławku.

Source: data of the Voivodship Centre of Geodesy and Cartography Documentation in Włocławek.

TABL. 4. WIĘKSZE JEZIORA
LARGER LAKES

JEZIORA <i>LAKES</i>	Położenie <i>Placement</i>		Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>	Głębokość maksymalna w m <i>Maximum depth in m</i>	Objętość w tys. m ³ <i>Capacity in thous. m³</i>
	dorzecze <i>drainage basin</i>	gmina <i>gmina</i>			
Gopło	Noteć	Kruszwica, Jeziora Wielkie, Piotrków Kujawski	2154,5	16,6	78497,0
Głuszyńskie	Zgłowiączka	Bytoń, Topólka, Piotrków Kujawski	608,5	36,5	56002,9
Żnińskie Duże	Gąsawka	Żnin	431,6	11,1	29492,6
Ostrowskie	Kanał Ostrowo-Gopło	Jeziora Wielkie, Strzelno	314,5	35,1	31242,9
Rakutowskie Wielkie	Zgłowiączka	Kowal	300,5	2,8	3228,5
Wiecanowskie	Panna	Mogilno	300,0	7,6	9475,8
Rogowskie	Wełna	Rogowo	285,3	14,3	12399,0
Chelmżyńskie	Fryba	Chelmża	271,1	27,1	16451,9
Radodzierz	Mątawa	Warlubie, Nowe	246,4	9,5	12330,4
Wolickie	Noteć	Barcin	243,5	15,4	11888,9
Bachotek	Drwęca	Brodnica	211,0	24,3	15394,0

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Source: data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection in Bydgoszcz.

TABL. 5. **WIĘKSZE RZEKI**
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI <i>RIVERS</i>	Długość w km <i>Length in km</i>		Recypient ^a <i>Recipient^a</i>
	ogółem <i>total</i>	w tym w województwie <i>of which in voivodship</i>	
Wisła	1047	205	M. Bałtyckie
Noteć	389	127	Warta
Brda	238	111	Wisła
Drwęca	207	117	Wisła
Wda	198	62	Wisła
Osa	96	50	Wisła
Zgłowiączka	79	79	Wisła
Orla	68	58	Noteć
Kamionka	66	60	Wisła
Mątawa	62	62	Wisła
Gąsawka	57	57	Noteć
Rokitka	50	45	Noteć

^a Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ.

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

^a River or reservoir into which the water flows.

Source: data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection in Bydgoszcz.

TABL. 6. **DANE STACJI METEOROLOGICZNEJ W TORUNIU**
DATA OF METEOROLOGICAL STATION IN TORUŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	1971- -2008	1971- -2000	1991- -2000	2001- -2005	2000	2005	2007	2008
Wzniesienie stacji nad poziom morza w m <i>Station elevation above sea level in m</i>	69							
Średnie ^a temperatury powietrza w°C <i>Average^a air temperatures in°C</i>	8,4	8,1	8,5	8,7	9,8	8,6	9,5	9,5
Skrajne temperatury powietrza w°C: <i>Extreme air temperatures in°C:</i>								
maksimum	37,9	37,9	37,9	33,6	35,5	32,7	36,0	31,3
minimum	-32,0	-31,1	-24,1	-23,0	-17,2	-15,9	-17,6	-11,4
amplitudy temperatur skrajnych	69,9	69,0	62,0	56,6	52,7	48,6	53,6	42,7
Średnie ^a roczne sumy opadów w mm <i>Average^a annual precipitation in mm</i>	535	528	526	558	627	459	666	512
Średnia prędkość wiatru w m/s	2,8	2,8	2,8	2,6	2,4	2,8	2,8	2,8
Uśonecznienie w h	1485	1442	1636	1565	1639	1917	1742	1770
Średnie zachmurzenie w oktantach ^b	5,2	5,3	5,2	5,1	5,1	4,9	5,2	5,2

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. ^b Stopień zachmurzenia nieba: od 0 (niebo bez chmur) do 8 (całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods. ^b Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

**TABL. 7. ŚREDNIE MIESIĘCZNE TEMPERATURY POWIETRZA ORAZ SUMY OPADÓW
ATMOSFERYCZNYCH ZANOTOWANE NA STACJI METEOROLOGICZNEJ W TORUNIU**
*AVERAGE MONTHLY AIR TEMPERATURES AND TOTAL ATMOSPHERIC PRECIPITATION
RECORDED IN METEOROLOGICAL STATION IN TORUŃ*

MIESIĄCE MONTHS	Średnie miesięczne temperatury powietrza w °C <i>Average monthly air temperatures in °C</i>				Miesięczne sumy opadów atmosferycznych w mm <i>Total monthly atmospheric precipitation in mm</i>			
	1971– –2000	1991– –2000	2001– –2005	2008	1971– –2000	1991– –2000	2001– –2005	2008
I	-1,6	-0,8	-1,1	1,3	26	25	30	53
II	-0,8	0,1	-0,2	3,8	23	26	32	21
III	2,7	2,9	2,7	3,7	28	34	34	45
IV	7,6	8,7	8,2	8,2	29	35	38	35
V	13,3	13,4	14,3	13,5	48	47	54	12
VI	16,3	16,6	16,4	17,7	72	51	44	49
VII	18,0	18,7	19,5	19,3	80	72	116	49
VIII	17,8	18,5	19,1	18,3	61	68	47	125
IX	13,1	13,5	13,9	12,8	51	65	46	23
X	8,3	8,4	8,6	9,3	37	29	45	68
XI	3,1	2,7	3,9	5,0	35	33	30	20
XII	0,0	-0,4	-0,9	0,8	38	40	42	14

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o stanie i zmianach w **ewidencyjnym przeznaczeniu gruntów** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych wprowadzonych do ewidencji gruntów rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V–VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne — RZ; pastwiska — PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowite wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zreaktywowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybnictwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the status and changes in **registered land designation** is classified according to ownership and register groups of land included in the register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees collected, based on to the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2004 No. 121, item 1266). The Law which protects all agricultural land included in quality classes I–III, as well as agricultural land included in quality classes IV–VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V–VI quality classes, originating from mineral-derived soils.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ — for arable land and PsZ — for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” — organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or dis-

odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napielanie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o **stanie jakości rzek** od 2004 r. podaje się zgodnie z nową klasyfikacją jakości wód powierzchniowych wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 II 2004 r. w sprawie klasyfikacji dla prezentowania stanu wód powierzchniowych i podziemnych, sposobu prowadzenia monitoringu oraz sposobu interpretacji wyników i prezentacji stanu tych wód (Dz. U. Nr 32, poz. 284), które wprowadziło inne niż w poprzednich latach zasady prowadzenia badań i oceny stanu wód. Ocenę stanu zanieczyszczenia wód wyraża się zaliczeniem punktów poboru próbek do badań w obrębie badanego ciekłu do poszczególnych klas jakości wód powierzchniowych. Określenia jakości wód w rzekach dokonuje się na podstawie badań prowadzonych w punktach pomiarowych rzek.

5. Informacje o **ocenie sanitarnej wodociągów oraz o jakości wody** pobieranej z tych urządzeń opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 XI 2002 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia dla ludzi (Dz. U. Nr 203, poz. 1718); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonywanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne.

Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej. Na podstawie wyników analiz fizykochemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń — dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczającą wodę złą (tj. nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym).

6. Dane o **ściekach** dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. — do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz

charging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and building constructions, which is discharged to reservoir without further use;

- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” — all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).

4. Information regarding the **quality of rivers** since 2004 is given in accordance with the new classification of surface waters quality implemented by the decree of the Minister of Environment, dated 11 II 2004, concerning the classification for presenting the surface and underground waters condition, monitoring methods, results interpretation and methods of presenting those waters condition (Journal of Laws No. 32, item 284), which introduced different from the previous years' rules for the water condition research and rating. The evaluation of water pollution is expressed by assigning the water sampling points, within the monitored watercourse, to the specific surface waters quality classes. The specification of the river waters quality is done on the basis of research carried out in the river measurement points.

5. Information concerning the **sanitary evaluation of waterworks as well as the quality of the water** drawn from these facilities data are compiled in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 19 XI 2002 regarding the requirements quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 203, item 1718); data are compiled on the basis of the results of field and laboratory tests conducted by sanitary-epidemiological stations.

Waterworks are divided into groups according to their capacity. On the basis of results of physicochemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities — supplying good water (i.e., meeting sanitary requirements) and supplying bad water (i.e., not meeting sanitary requirements) are distinguished.

6. Data regarding **waste water** concern waste water discharged into waters (until 2002 — surface water) or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment of waste water treatment plants** concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage systems of entities engaged in production (including polluted cooling water and water from mine drainage and constructions), other entities as well as households.

obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczania** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza $+35^{\circ}\text{C}$.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sił, piaskowników, odtłuszczaczy wspópracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizację metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni, jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej.

Uwaga. Większa ilość ścieków miejskich i wiejskich oczyszczanych od odprowadzonych

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in surface waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed $+26^{\circ}\text{C}$ as well as other waters, except territorial sea, does not exceed $+35^{\circ}\text{C}$.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment, of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Data concerning **the population using waste treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population serviced by waste water treatment plants working on sewerage system.

Note. An amount of treated city and village sewage greater than sewage discharged with the sewage system may occur in the following cases: — the sewage treatment plant receives sewage

siecią kanalizacyjną może występować w następujących przypadkach:

- oczyszczalnia otrzymuje ścieki oddzielnym kolektorem z zakładu lub do kolektora zakładowego odprowadzone są ścieki socjalno-bytowe z miast/wsi,
- kolektor zakładowy pełni rolę sieci kanalizacyjnej, lecz nie został przejęty przez jednostki prowadzące działalność wodociągowo-kanalizacyjną,
- ścieki są dowożone do oczyszczalni,
- stosowania metody określenia ścieków komunalnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną opartej głównie na odczytach wodomierzy, przyjmując ilość ścieków równą ilości dostarczonej wody i informacjach o ryczałtowych ilościach odprowadzonych ścieków.

7. Informacje o źródłach i wielkości **emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza** oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększona jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałowych ogniowatwych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (za pośrednictwem emitatorów — kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.) z sektora energetyczno-przemysłowego.

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

with a separate interceptor from a plant, or into the plant interceptor the domestic sewage from cities/villages is discharged;

- *the plant interceptor fulfils the role of a sewage system, but it has not been taken over by entities doing water supply and sewage activity;*
- *the sewage is delivered to the sewage treatment plant;*
- *use of a method for specifying municipal sewage discharged with a sewage system, based mainly upon readings of water meters, taking the amount of sewage equal to amount of supplied water and information on flat amounts of the discharged sewage.*

7. Information regarding the sources and amounts of **industrial atmospheric pollutant emissions** as well as the **equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization** concerns organizational entities established by the Minister of the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emissions** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emissions** concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants.

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (through emitters — chimneys, exhausts etc.) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.) from energy and industrial sector.

Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented with exclusion of **carbon dioxide emission**.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

8. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (consolidated text, Jour-

8. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2007, Nr 39, poz. 251), których posiadacz pozbyswa się, zamierza pozbysć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach w 2000 r. opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2004 r. zgodnie z katalogiem odpadów (wprowadzonym w życie 1 I 2002 r.) opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r.

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

9. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody, ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Rezerваты przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazo-

nal of Laws No. 39, item 251) with later amendments, which the holder there of discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste in 2000 was compiled on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue, since 2004 on the basis of a catalogue of waste (introduced 1 I 2002), based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002.

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Storing waste is also a method of rendering waste harmless.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery to treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding landfilled up to now (accumulated) waste concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

9. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Nature 2000 areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature, plant, animal and fungi species protection.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state — ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

wymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamienie, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Lasy ochronne są to obszary leśne, których głównym zadaniem jest zachowanie na danym terenie i w jego otoczeniu niezmienionych stosunków glebowych, klimatycznych, wodnych, a także estetyczno-krajobrazowych.

10. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi); kar za przekroczenia dopuszczalnych norm ekologicznych; spłat pożyczek udzielonych inwestorom oraz opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological arable lands are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Landscape — nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

Protective forests are forest areas, the main purpose of which is maintaining the soil, climatic, water as well as aesthetic and landscape values in a given area and its surroundings.

10. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from income originating from the: payments collected for releasing air pollutants, landfilling waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into water or the ground; fines for transgression of acceptable ecological standards; repayments of loans granted for investors; payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration.

11. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish

11. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

12. Podziału nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the Regulation of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

12. The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management is made on the basis of the actual location of the investment.

TABLE 1 (8). **STAN GEODEZYJNY^a I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
 Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS^a AND USE OF VOIVODSHIP LAND
 As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008		2009			SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>	na 1 miesz- kańca ^b w ha <i>per capita^b in ha</i>	w ha <i>in ha</i>	na 1 miesz- kańca ^b w ha <i>per capita^b in ha</i>	przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosun- ku do roku 2008 <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2008</i>	
Powierzchnia ogólna^c	1797169	0,87	1797169	0,87	-	Total area^c
Użytki rolne	1183003	0,57	1181581	0,57	-1422	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	996817	0,48	997366	0,48	+549	<i>arable land</i>
sady	16673	0,01	16226	0,01	-447	<i>orchards</i>
łąki trwale	86007	0,04	85172	0,04	-835	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwale	48952	0,02	48350	0,02	-602	<i>permanent pastures land:</i>
grunty:						
rolne zabudowane	23448	0,01	23454	0,01	+6	<i>agricultural built-up under ponds</i>
pod stawami	1782	0,00	1802	0,00	+20	<i>under ditches</i>
pod rowami	9324	0,00	9211	0,00	-113	<i>Forest land as well as woody and bushy land forests</i>
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione	434706	0,21	435319	0,21	+613	
lasy	424677	0,21	425207	0,21	+530	<i>woody and bushy land</i>
grunty zadrzewione i zakrzewione	10029	0,00	10112	0,00	+83	<i>Lands under waters</i>
Grunty pod wodami	46831	0,02	46910	0,02	+79	
powierzchniowymi płynącymi	41439	0,02	41519	0,02	+80	<i>surface flowing</i>
powierzchniowymi stojącymi	5392	0,00	5391	0,00	-1	<i>surface standing</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane	79865	0,04	80815	0,04	+950	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny mieszkaniowe	14942	0,01	15329	0,01	+387	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe	5749	0,00	5783	0,00	+34	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudowane niezabudowane	5170	0,00	5540	0,00	+370	<i>other built-up areas urbanized non-built-up areas</i>
tereny rekreacji i wypoczynku	2446	0,00	2504	0,00	+58	<i>recreational and rest areas</i>
tereny komunikacyjne drogi	3192	0,00	3210	0,00	+18	<i>transport areas</i>
kolejowe	47893	0,02	47980	0,02	+87	<i>roads</i>
inne	41098	0,02	41220	0,02	+122	<i>railway</i>
użytki kopalne	6370	0,00	6328	0,00	-42	<i>other</i>
użytki ekologiczne	425	0,00	432	0,00	+7	<i>minerals</i>
Nieuzyski	473	0,00	469	0,00	-4	<i>Ecological areas</i>
Tereny różne	4972	0,00	4972	0,00	-	<i>Wasteland</i>
	42484	0,02	42373	0,02	-111	<i>Miscellaneous land</i>
	5308	0,00	5199	0,00	-109	

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 na str. 80. ^b Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2007 i 2008. ^c Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi).

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a See general notes to the chapter, item 1 on page 80. ^b Population as of 31 XII, respectively for 2007 and 2008. ^c Land area (including inland waters).

Source: data of the Central Geodesy and Cartography Office.

TABLE 2 (9). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST^a PURPOSES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	179	62	129	140	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	33	48	49	71	Agricultural land
W tym użytki rolne	32	48	49	71	Of which agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
I-III	23	41	42	64	I-III
IV ^b	–	4	4	2	IV ^b
V i VI oraz VI RZ i PsZ	9	3	3	5	V and VI as well as VI RZ and PsZ
Grunty leśne	146	14	80	69	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	15	20	38	40	Residential areas
Na tereny przemysłowe	11	11	80	79	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	138	13	1	–	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	2	9	2	7	Minerals
Na inne cele	13	9	8	13	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. ^b Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego.

Źródło: w zakresie gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing regulations on the protection of agricultural and forest land. ^b Agricultural land of mineral and organic origin. Source: in regard to agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land — data of the Ministry of Environment.

TABLE 3 (10). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	4483	4423	4446	3843	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdevastowane	4468	4408	4401	3796	devastated
zdegradowane	15	15	45	47	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	53	12	7	9	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	47	–	3	6	agricultural
leśne	4	6	4	3	forest
zagospodarowane	15	6	–	6	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABLE 4 (11). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	258,4	240,9	244,7	247,3	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybactwem) — z ujęć własnych	84,5	73,1	73,5	73,1	29,6	Production (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	70,8	63,8	65,1	65,0	26,3	surface
podziemne	12,2	9,0	8,3	8,0	3,2	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	43,0	51,2	56,1	56,2	22,7	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	131,0	116,6	115,1	118,0	47,7	Exploitation water-line system ^a
wody: powierzchniowe	32,1	18,7	19,6	22,3	9,0	waters: surface
podziemne	98,9	97,9	95,5	95,7	38,7	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABLE 5 (12). **ZUŻYCIЕ WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	233,6	210,0	213,7	223,1	100,0	TOTAL
Przemysł	86,6	67,5	68,0	76,0	34,1	Industry
w tym na cele produkcyjne	78,2	62,7	63,4	72,2	32,4	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	43,0	51,2	56,1	56,2	25,2	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	104,0	91,3	89,6	90,8	40,7	Exploitation water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (13). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	2857	2241	2718	2777	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	858	979	975	962	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	43083	51167	56117	56207	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	10250	9317	13875	13286	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	3,6	4,2	5,1	4,8	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	32833	41850	42242	42921	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	38,3	42,7	43,3	44,6	per 1 ha

^a Obiekty o powierzchni co najmniej 20 ha. ^b Obiekty o powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including water withdrawal for waste waters irrigation.

TABL. 7 (14). **OCENA STANU EKOLOGICZNEGO JEZIOR KONTROLOWANYCH W 2008 R.**
ECOLOGICAL ASSESSMENT OF CONTROLLED LAKES IN 2008

JEZIORA LAKES	Powierzchnia w ha Area in ha	Głębokość maksymalna w m Maximum depth in m	Zlewnia Recipient	Stan ekologiczny Ecological assessment	Objętość w tys. m ³ Capacity in thous. m ³
Ciche	110,8	13,4	Wisła	Umiarkowany	7604,0
Chełmżyńskie	271,1	27,1	Wisła	Staby	16451,9
Kromszewickie	89,2	16,7	Wisła	Dobry	7693,3
Łąkie	110,2	16,3	Wisła	Staby	6081,2
Niskie Brodno	87,2	18,2	Wisła	Dobry	6045,7
Ostrowskie	314,5	35,1	Odra	Dobry	31242,9
Sosno	187,8	12,4	Wisła	Dobry	9390,3
Steklin	112,9	18,5	Wisła	Staby	12045,6
Wolickie	243,5	15,4	Odra	Zły	11888,9
Wolskie	185,0	28,2	Odra	Dobry	20971,0
Stelchno	154,5	10,3	Wisła	Bardzo dobry	7968,7
Borzymowskie	175,0	10,5	Wisła	Dobry	7358,6
Łasińskie	155,2	5,2	Wisła	Staby	2325,1
Modzerowskie i Długie	231,7	8,1	Odra	Umiarkowany	7729,4
Mogileńskie	78,9	6,8	Odra	Zły	2592,1
Płowęż	174,2	6,3	Wisła	Zły	6522,3
Wiecanowskie	300,3	7,6	Odra	Umiarkowany	9475,8
Wikaryjskie	50,86	10,5	Wisła	Dobry	1529,8
Żnińskie Duże	431,6	11,1	Odra	Staby	29492,6

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Source: data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection in Bydgoszcz.

TABLE 8 (15). **WYKAZ RZEK BADANYCH POD KĄTEM BYTOWANIA RYB W WARUNKACH NATURALNYCH W 2008 R.**
LIST OF RIVERS CONTROLLED BY FISHES EXISTENCE IN THEIR NATURAL ENVIRONMENT IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba stanowisk Number of controlled centres	Stanowiska spełniające wymogi dla bytowania ryb Controlled centres fulfilling requirements for fishes existence	
		łososiowatych salomonids	karpiowatych cyprinoids
Wisła	7	—	—
Zgłowiączka	5	—	—
Drwęca	3	—	—
Brda	9	—	—
Mątawa.....	2	—	—
Wda	2	—	—

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.

Source: data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection in Bydgoszcz.

TABLE 9 (16). **JAKOŚĆ WODY DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA Z WODOCIĄGÓW**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^a — w % ludności korzystającej z urządzeń — — zaopatrywana w wodę Population ^a — in % of population using facilities — — supplied with water				SPECIFICATION	
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym meeting sanitary requirements		nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym non-meeting sanitary requirements			
	miasta urban areas	wieś rural areas	miasta urban areas	wieś rural areas		
Wodociągi o wydajności w m ³ /d:					Waterworks with a capacity of m ³ /24h:	
poniżej 100	2005	95,4	89,7	4,6	10,3	below 100
	2007	100,0	87,4	x	12,6	
	2008	100,0	82,9	x	17,1	
100—1000	2005	85,7	87,0	14,3	13,0	100—1000
	2007	72,9	86,0	27,1	14,0	
	2008	57,7	85,4	42,3	14,6	
1001—10000	2005	85,6	89,6	14,4	10,4	1001—10000
	2007	89,5	68,8	10,5	31,2	
	2008	75,3	81,3	24,7	18,7	
powyżej 10001	2005	100,0	—	—	—	over 10001
	2007	100,0	x	x	x	
	2008	100,0	x	x	x	

^a Według szacunków.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Estimated data.

Source: data of the Ministry of Health.

TABLE 10 (17). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	143,8	116,3	117,9	114,8	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	64,9	49,8	51,6	49,5	43,1	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze (umownie czyste)	6,2	4,0	5,4	3,9	3,4	of which cooling water (assumed pure)
odprowadzone siecią kanalizacyjną	78,9	66,5	66,3	65,4	56,9	discharged through sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	137,6	112,2	112,6 ^b	111,0 ^b	96,7	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	101,3	110,2	113,4 ^b	111,5 ^b	17,1	treated
mechanicznie	22,8	20,4	19,8	19,5	17,0	mechanically
chemicznie ^c	5,4	1,2	0,9	1,0	0,9	chemically ^c
biologicznie	49,8	35,2	37,2	38,8	33,8	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	23,3	53,3	55,4	52,2	45,5	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane ^b	36,4	2,1	.	.	x	untreated ^b
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	8,6	3,6	.	.	x	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	27,8	-	.	.	x	discharged through sewerage system

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 6 str. 81. ^c W 2007 r. i 2008 r. dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions, and waste water. ^b See general notes to the chapter, item 6 on page 81. ^c In 2007 and 2008 refers only to industrial waste water.

TABLE 11 (18). **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2007	2008	ENTITIES
OGÓŁEM	159	123	109	97	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi	88	63	56	53	Discharging waste water directly into waters or into the ground
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	77	52	42	39	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	70	43	37	35	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	7	9	5	4	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	11	11	14	14	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni)	71	60	53	44	Discharging waste water into sewerage system (not possessing treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 12 (19). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
 Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION	
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych:						Industrial waste water treatment plants:	
Liczba	2000	96	38	7	51	–	Number
	2005	61	21	5	34	1	
	2007	56	17	5	33	1	
	2008	55	20	4	30	1	
Przepustowość w m ³ /d	2000	474906	296292	55483	123131	–	Capacity in m ³ /24h
	2005	433833	281106	33728	112499	6500	
	2007	409210	259615	34028	109067	6500	
	2008	401301	260227	26320	108254	6500	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a:						Municipal^a waste water treatment plants:	
Liczba	2000	103	2	2	84	15	Number
	2005	128	1	x	93	34	
	2007	132	1	x	96	35	
	2008	146	1	x	111	34	
Przepustowość w m ³ /d	2000	323469	1800	424	171172 ^b	150073	Capacity in m ³ /24h
	2005	436840	120	x	96689 ^b	340031	
	2007	443916	120	x	106857 ^b	336939	
	2008	449040	120	x	111834 ^b	337086	
Ludność korzystająca ^c z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem	2000	38,4	0,6	0,1	22,4	15,3	Population using ^c waste water treatment plants in % of total population
	2005	63,2	0,0	x	19,7	43,5	
	2007	67,3	0,5	x	21,3	45,6	
	2008	69,7	0,5	x	22,8	46,4	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych, patrz uwagi ogólne do działu ust. 6 na str. 81. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewerage system; since 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes to the chapter item 6 on page 81. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Estimated data; in 2000 defined as served population.

TABL. 13 (20). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza^a (stan w dniu 31 XII)	95	91	90	85	Plants generating substantial air pollution^a (as of 31 XII)
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	85	70	66	63	<i>particulates</i>
gazowych	14	15	12	13	<i>gases</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	21	20	27	22	<i>particulates</i>
gazów	17	15	22	20	<i>gases</i>
imisji	73	63	69	69	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń:					Emission of pollutants:
w tys. t:					<i>in thous. t:</i>
pyłowych	14,2	7,1	5,3	5,2	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	11,3	5,5	3,7	3,5	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	75,2	63,5	67,3	59,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	35,4	29,5	28,3	24,2	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	20,3	17,8	16,9	15,7	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu	16,4	14,1	14,9	12,8	<i>nitrogen oxides</i>
na 1 km ² powierzchni ogólnej w t/r:					<i>per 1 km² of total area in t/y:</i>
pyłowych	0,8	0,4	0,3	0,3	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	4,2	3,5	3,7	3,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					Pollutants retained in pollutant reduction systems:
w tys. t:					<i>in thous t:</i>
pyłowe	486,4	497,4	512,8	518,1	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	27,4	23,2	27,8	35,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	97,2	98,6	99,0	99,0	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	26,7	26,8	29,2	37,6	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 14 (21). EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
WEDŁUG SEKTORÓW I DZIAŁÓW
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS BY SECTIONS
AND DIVISIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Emisja zanieczyszczeń w tys. t <i>Emission of pollutants in thous. t</i>				Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń <i>Pollutants retained in pollutant reduction system</i>			
	pyłowych <i>particulates</i>		gazowych <i>gases</i>		pyłowe <i>particulates</i>		gazowe (bez CO ₂) <i>gases (excluding CO₂)</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym ze spalania paliw <i>of which from the combustion of fuels</i>	ogółem <i>total</i>	w tym dwutlenek węgla <i>of which carbon dioxide</i>	w tys. t <i>in thous. t</i>	w % zanieczyszczeń wytworzonych <i>in % of pollutants produced</i>	w tys. t <i>in thous. t</i>	w % zanieczyszczeń wytworzonych <i>in % of pollutants produced</i>
OGÓŁEM 2000	14,2	11,3	8163,5	8088,3	486,4	97,2	27,4	26,7
TOTAL 2005	7,1	5,5	8145,5	8082,0	497,4	98,6	23,2	26,8
2007	5,3	3,7	7534,8	7467,6	512,8	99,0	27,8	24,3
2008	5,2	3,5	6966,4	6907,3	518,1	99,0	35,7	37,6
w tym: <i>of which:</i>								
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	3,5	1,8	4859,4	4817,5	411,3	99,2	35,4	45,8
w tym: <i>of which:</i>								
Produkcja artykułów spożywczych i napojów <i>Manufacture of food products and beverages</i>	0,5	0,4	268,8	266,5	3,7	88,3	–	x
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ <i>Manufacture of pulp and paper^Δ</i>	0,6	0,1	296,3	293,3	73,5	99,1	0,1	4,5
Produkcja wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemical products</i>	2,1	1,2	2967,6	2936,2	185,9	98,9	34,7	52,5
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non- metallic mineral products</i>	0,2	0,0	1268,3	1264,1	147,4	99,9	–	x
Wytwarzanie i zaopatry- wanie w energię elek- tryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	1,6	1,6	2040,1	2024,1	103,0	98,5	–	x

TABL. 15 (22). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofil- ters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII							
EQUIPMENT — as of 31 XII							
OGÓŁEM	2000	378	59	175	28	162	21
TOTAL	2005	326	41	225	25	107	18
	2007	303	58	248	25	118	26
	2008	289	45	266	25	118	27
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	40	4	19	2	48	x
low	2005	3	1	10	—	35	x
	2007	4	5	8	—	47	x
	2008	3	3	12	—	47	x
średnia	2000	103	37	66	7	69	x
moderate	2005	77	26	95	13	22	x
	2007	81	25	122	11	20	x
	2008	73	25	117	8	20	x
wysoka	2000	235	18	90	19	45	x
high	2005	246	14	120	12	50	x
	2007	218	28	118	14	51	x
	2008	213	17	137	17	51	x
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h							
WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2000	6749	3033	2094	4971	2669	1056
TOTAL	2005	5520	2339	2796	5263	2121	217
	2007	5033	2057	2929	5127	2150	615
	2008	4735	1858	2958	5106	2150	647
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	568	336	119	208	483	x
low	2005	30	17	72	—	476	x
	2007	49	36	58	—	520	x
	2008	30	34	60	—	520	x
średnia	2000	1374	1682	549	808	473	x
moderate	2005	1332	1363	1310	1753	205	x
	2007	1228	1026	1497	1654	202	x
	2008	1163	1064	1508	1164	207	x
wysoka	2000	4807	1015	1426	3955	1713	x
high	2005	4158	959	1414	3510	1440	x
	2007	3756	995	1374	3473	1428	x
	2008	3542	760	1390	3942	1423	x

TABLE 16 (23). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	63	74	75	68	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	3096,9	3150,6	2584,4	2237,7	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi ^b	2406,9	2170,8	2118,3	1950,8	recovered ^b
unieszkodliwione	371,3	470,5	275,5	244,3	treated
w tym składowane ^c	337,4	407,5	200,7	172,6	of which landfilled ^c
magazynowane czasowo	509,3	190,6	42,6	temporarily stored
W % wytworzonych:					In % generated:
poddane odzyskowi ^b	77,7	68,9	82,0	87,2	recovered ^b
unieszkodliwione	12,0	14,9	10,7	10,9	treated
w tym składowane ^c	10,9	12,9	7,8	7,7	of which landfilled ^c
magazynowane czasowo	x	16,2	7,4	1,9	temporarily stored
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^d , stan w końcu roku) w tys. t	31653,5	23248,3	20238,4	18933,3	Waste landfilled up to now (accumu- lated ^d ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi ^b z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t ...	191,1	126,2	586,4	447,7	Waste recovered ^b from accumu- lated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
nie zrehabilitowane (stan w końcu roku)	432,0	315,8	280,9	259,7	non-reclaimed (end of year)
zrehabilitowane (w ciągu roku)	14,5	3,0	17,7	12,6	reclaimed (during the year)

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 na str. 84. ^b W 2000 r. — wykorzystane. ^c Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. ^d Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 8 on page 84. ^b In 2000 — utilized. ^c On own plant grounds and other land. ^d On own plant grounds.

TABL. 17 (24). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2008 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
	w tys. t in thous. t			
OGÓŁEM	2237,7	1950,8	18933,3	TOTAL
w tym:				of which:
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	237,3	207,1	3733,2	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Popioły lotne z węgla	180,7	180,7	2110,8	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	86,8	86,3	4,4	Slag, furnace ash and particulates from boilers

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 na str. 84. ^b W ciągu roku. ^c Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes to the chapter, item 8 on page 84. ^b During the year. ^c On own plant grounds.

TABL. 18 (25). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION	
	w ha in ha				w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship		na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²
OGÓŁEM^a	558787,4	581507,4	581615,6	574957,8	32,0	2780	TOTAL^a
Rezerваты przyrody ^b	16152,0	17478,1	17788,6	17788,6	1,0	86	Nature reserves ^b
Parki krajobrazowe ^{bc}	193409,5	215043,0	215043,0	215461,9	12,0	1042	Scenic parks ^{bc}
Obszary chronionego krajobrazu ^c	334573,0	334488,5	333732,4	333690,4	18,6	1613	Areas of protected landscape ^c
Stanowiska dokumentacyjne	131,5	93,5	93,5	93,5	0,0	0	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	7479,3	7479,3	7483,0	2363,1	0,1	11	Natural and scenic complexes
Użytki ekologiczne	7042,1	6925,0	7475,1	5560,3	0,3	27	Ecological areas

^a Łącznie z obiektami utworzonymi na mocy uchwał rad gmin. ^b Bez otuliny. ^c Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie.

^a Including those created on the basis of gmina resolutions. ^b Excluding buffer zones. ^c Excluding nature reserves and other forms of nature protection within those areas.

TABL. 19 (26). **PARKI KRAJOBRAZOWE^a**

Stan w dniu 31 XII
SCENIC PARKS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha in ha			
OGÓŁEM	2000	209213,2	85944,9	100568,7	11512,0
TOTAL	2005	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
	2007	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
	2008	232762,8	92103,4	117632,5	12423,3
Krajeński		73850,0	19223,0	49373,0	2604,0
Doliny Dolnej Wisły		55642,5	9370,9	38370,6	3098,6
Tucholski ^c		25660,0	22240,0	2010,1	617,4
Gostynińsko-Włocławski ^c		22200,0	12310,0	7800,0	875,0
Wdecki		19177,1	13347,0	5212,0	618,0
Górznińsko-Lidzbarski ^c		13901,5	7927,0	4967,0	607,0
Brodnicki ^c		12349,0	7072,1	2880,2	1653,6
Nadgoplański		9982,7	613,4	7019,6	2349,7

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z rezerwatami i pozostałymi formami ochrony przyrody położonymi na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves and other forms of nature protection located within parks. ^c Area of parks on the area of voivodship.

TABL. 20 (27). **REZERWATY PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia Area		SPECIFICATION	
		ogółem total	w tym rezerwatów ścisłych ^a reserves strictly protected ^a		
			w ha in ha		
OGÓŁEM	2000	76	16152,0	159,5	TOTAL
	2005	93	17478,1	159,5	
	2007	95	17788,6	159,5	
	2008	95	17788,6	159,5	
Faunistyczne	10	846,5	–	–	Fauna
Krajobrazowe	5	12604,3	–	–	Scenic
Leśne	48	2252,6	60,3	60,3	Forest
Torfowiskowe	12	619,6	85,4	85,4	Peat-bog
Florystyczne	12	236,5	13,1	13,1	Flora
Wodne	2	928,1	–	–	Water
Przyrody nieożywionej	2	250,2	–	–	Inanimate nature
Stepowe	3	49,0	0,7	0,7	Steppe
Stonoroślowe	1	1,8	–	–	Halophyte

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 21 (28). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1708	2068	2188	2192	T O T A L
w tym utworzone na mocy uchwał rad gmin	97	360	480	484	<i>of which created on the basis of gmina resolutions of which for:</i>
Pojedyncze drzewa	891	1213	1327	1328	<i>Individual trees</i>
Grupy drzew	642	670	672	675	<i>Tree clusters</i>
Głazy narzutowe	87	86	87	87	<i>Erratic boulders</i>
Skalki, grotty, jaskinie i inne	31	35	35	35	<i>Stones, grottos, caves and others</i>
Aleje	57	64	67	67	<i>Alleys</i>

TABL. 22 (29). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono	Wpłynęło	SPECIFICATION
	<i>Administred</i>	<i>Income</i>	
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>		

FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

Opłaty^a	2000	828264,6	92883,2	Payments^a
	2005	.	102802,2	
	2007	.	85111,7	
	2008	.	96084,8	
w tym za:				<i>of which for:</i>
Gospodarkę ściekową i ochronę wód		.	36239,1	<i>Waste water management and protec- tion of waters</i>
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	36328,0	<i>Protection of ambient air and climate</i>
Gospodarkę odpadami	23452,9	<i>Waste management</i>
	2000	8493,5	1726,6	
Kary za nieprzestrzeżenie	2005	2194,2	764,0	
przepisów ochrony środo-	2007	1242,2	331,3	Fines for not meeting environmental
wiska	2008	1051,3	600,3	protection norms
w tym za przekroczenie:				<i>of which for exceeding:</i>
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi		160,0	43,6	<i>Norms of discharging waste water into waters and into the ground</i>
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza		204,7	46,5	<i>Permissible emissions of air pollutants</i>

FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH
AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND

O G Ó Ł E M — opłaty za	2000	4714,9	4814,7	T O T A L — payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
wyłączenie gruntów rol-	2005	3644,4	3838,6	
nych na cele nierolnicze	2007	5489,5	4117,7	
	2008	6909,1	8468,2	
w tym:				<i>of which:</i>
Roczne		5756,8	7018,4	<i>Annual</i>
Jednorazowe należności		1152,3	994,5	<i>One-time payments</i>

^a Bez opłat za wydobywanie kopalini.

Źródło: w zakresie wymierzonych kar — dane Inspekcji Ochrony Środowiska, w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej — dane Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^a Excluding fees for mining.

Source: in regard to inflicted fines — data of the Inspectorate of Environmental Protection, in regard to the funds for environmental protection and water management — data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, in regard to the Agricultural Land Protection Fund — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABLE 23 (30). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł		w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	98278,2	116042,1	118263,9	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	15379,7	37158,7	34168,7	28,9	Protection of ambient air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	55423,8	60038,0	66939,9	56,6	Waste water management and protection of waters
Gospodarka odpadami	13014,9	7669,0	5632,3	4,8	Waste management
Pozostałe	14459,8	11176,4	11523,1	9,7	Others

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABLE 24 (31). **NAKLĄDY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)**
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	395116,6	461993,0	303420,9	336923,2	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	74601,1	25753,7	36734,9	36193,9	Protection of air and climate
w tym wydatki na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	37348,0	10504,9	7387,3	12412,9	of which expenditures on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	265867,2	196868,0	230415,4	270640,8	Waste water management and protection of waters
w tym wydatki na:					of which expenditures on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	158181,4	48612,9	41132,7	31130,8	municipal waste water treatment sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	96094,3	135033,4	174915,4	225764,6	
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych ...	51158,6	227132,5	22674,3	17256,5	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym wydatki na:					of which expenditures on:
zapobieganie zanieczyszczeniom ^b	131,5	180842,1	–	–	pollutants prevention ^b
zbieranie odpadów ^c i ich transport	2366,5	5001,3	10020,8	10754,6	waste collection ^c and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	1181,0	3770,9	3154,8	2783,7	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^c	4504,2	5391,1	7909,8	544,9	removal and treatment of waste ^c
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	323,4	3916,4	45,0	83,0	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych w właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Poprzez modyfikację procesów technologicznych. ^c Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Through technological processes modification. ^c Industrial and municipal.

TABL. 24 (31). NAKŁADY^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (dok.)
OUTLAYS^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Zmniejszanie hałasu i wibracji	260,1	1103,0	998,8	4080,4	Noise and vibration reduction
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska	2904,3	11135,8	12597,5	8665,9	Other activities related to environmental protection
w tym wydatki na:					of which expenditures on:
przedsięwzięcia energooszczędne dotyczące centralnego ogrzewania i ciepłej wody oraz docieplenia budynków	2649,2	4590,0	12579,5	8665,9	energy-saving investment concerning central heating, hot water and insulation of buildings
Gospodarka wodna	46249,4	59604,8	108490,2	142775,2	Water management
wydatki na:					expenditures on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	26880,9	30305,4	66025,6	126937,8	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	7029,3	25942,7	23395,3	11729,9	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	5103,4	–	2379,1	–	Reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	1921,3	2108,4	7343,5	4107,5	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	5314,6	1248,3	9346,7	–	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; wydatki te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 25 (32). EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA					
<i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r.:					Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	1364	18905	509	51283	particulates
gazowych	343	–	1959	740715	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewerage system in km for the transport of:
ścieki	303,6	274,8	276,0	353,6	waste water
wody opadowe	24,2	20,2	24,5	27,5	waste water basins

TABLE 25 (32). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)					
ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Waste water management and protection of waters (cont.)
Oczyszczalnie ścieków:					Waste water treatment plants:
obiekty	12	6	1	3	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	8	5	1	1	of which municipal
mechaniczne	4	3	–	–	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	4	2	1	1	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	4	1	–	2	with increased biogene removal (disposal) ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	93590	6247	1272	97	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	92649	6175	1272	9	of which municipal
mechanicznych	433	635	160	–	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	2044	5540	762	9	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	91113	72	350	88	with increased biogene removal (disposal) ^a
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (prydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	13	423	970	643	facilities
przepustowość w m ³ /d	19	358	1294	738	capacity in m ³ /24h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	6	–	1	2	facilities
przepustowość w m ³ /d	1755	–	10	500	capacity in m ³ /24h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	4	–	1	–	facilities
powierzchnia w ha	8,8	2,5	4,2	–	area in ha
wydajność w t/r	147626	2615	6131	x	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	3890	7016	8177	x	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA					
WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	7663	2511	8348	4076	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	40822	3253	5289	3034	Water treatment in m ³ /24h
Sieć wodociągowa w km	494,7	400,8	341,4	512,2	Water-line system in km

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2008, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 12 XI 2006 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami.

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządzie terytorialnym oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

- a) naczelné i centralne organy administracji:
 - instytucje naczelné i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
 - terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospo-

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2008, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 12 XI 2006 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the classification of occupations and specialities for needs of labour market introduced by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644) with later amendments.

4. Presented information regard **public administration** concern employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) State **administration** comprises:

- a) principle and central organs of administration:
 - principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
 - foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,
 - territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade In-

darstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);

- b) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zażytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędów wodnych oraz kuratoriami oświaty).

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
– urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
– urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne np. zarządy melioracji i urzędów wodnych).

3) **Samorządowe kolegia odwoławcze.**

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.

spectorate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);

- b) territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as education offices).*

2) **Local self-government administration** comprises:

- a) gminas and cities with powiat status, i.e.:*
– *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
– *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
- b) powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);*
- c) voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards).*

3) **Self-government appeal councils.**

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1 (33). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Powiaty	19	19	19	19	<i>Powiaty</i>
Miasta na prawach powiatu	4	4	4	4	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	144	144	144	144	<i>Gminas</i>
miejskie	17	17	17	17	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	35	35	35	35	<i>urban-rural</i>
wiejskie	92	92	92	92	<i>rural</i>
Miasta	52	52	52	52	<i>Towns</i>

TABL. 2 (34). **GMINY W 2008 R.**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS IN 2008

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>								300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej <i>below</i> 5,0 km ²	5,0– –19,9	20,0– –49,9	50,0– –99,9	100,0– –149,9	150,0– –199,9	200,0– –249,9	250,0– –299,9	
OGÓŁEM TOTAL	144^a	1	10	3	38	50	26	9	5	2
Poniżej 2500	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–
<i>Below</i>										
2500— 4999	41	1	–	1	25	13	–	1	–	–
5000— 7499	35	–	1	–	7	16	7	3	1	–
7500— 9999	25	–	–	–	3	13	8	1	–	–
10000— 14999	21	–	5	–	1	5	7	2	1	–
15000— 19999	7	–	2	–	–	2	1	1	1	–
20000— 39999	9	–	1	1	–	–	2	1	2	2
40000— 99999	2	–	–	1	1	–	–	–	–	–
100000—199999	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–
200000 i więcej	2	–	–	–	–	1	1	–	–	–
<i>and more</i>										

^a W tym 4 gminy mające również status miasta na prawach powiatu.^a Of which 4 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (35). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2008 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2008

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>				
		poniżej <i>below</i> 99,9 km ²	100,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	23	2	2	1	9	9
TOTAL						
Poniżej 50000	8	–	–	–	7	1
<i>Below</i>						
50000— 74999	4	–	–	1	2	1
75000— 99999	6	1	–	–	–	5
100000—149999	2	1	–	–	–	1
150000—199999	1	–	–	–	–	1
200000 i więcej	2	–	2	–	–	–
<i>and more</i>						

TABL. 4 (36). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2008 R.**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2008

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM	2155	104	357	33	TOTAL
W tym kobiety	489	23	64	5	<i>Of which women</i>

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

29 lat i mniej	53	9	12	–	<i>29 and less</i>
30—39	290	18	28	3	<i>30—39</i>
40—59	1488	60	270	26	<i>40—59</i>
60 lat i więcej	324	17	47	4	<i>60 and more</i>

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	617	88	237	28	<i>Tertiary</i>
Policealne	52	–	10	–	<i>Post-secondary</i>
Średnie	811	16	88	3	<i>Secondary</i>
Zasadnicze (zawodowe)	541	–	21	2	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne	3	–	–	–	<i>Lower secondary</i>
Podstawowe	131	–	1	–	<i>Primary</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a Excluding city council councillors in cities with powiat status.

TABL. 4 (36). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2008 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2008 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship regional council</i>	

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW
BY OCCUPATIONAL GROUPS

Parlamentarzyści, wyżsi urzęd- cy i kierownicy	115	24	108	21	Legislators, senior officials and managers
Specjaliści	418	48	124	6	Professionals
Technicy i inny średni personel	280	3	29	–	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	100	7	25	1	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	117	2	8	1	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	794	–	41	4	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieśnicy	80	2	6	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	43	–	5	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	23	–	–	–	Elementary occupations
Siły zbrojne	12	–	–	–	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani ^b	173	18	11	–	Others unclassified ^b

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Bezrobotni, niepracujący i nieszukający pracy oraz osoby uczące się.^a Excluding city council councillors in cities with powiat status. ^b Unemployed, not working and not looking for a job as well as studying persons.TABL. 5 (37). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ***PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC
ADMINISTRATION*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie <i>average employment</i>			przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł <i>average monthly gross wages and salaries^a in zł</i>			
OGÓŁEM	18386	19547	19784	2591,68	2795,91	3204,42	TOTAL
w tym:							<i>of which:</i>
Administracja państwowa	6376	6473	6601	3175,80	3402,92	3900,90	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	11968	13027	13136	2270,35	2482,86	2844,13	Local self-government administration
w tym:							<i>of which:</i>
gminy i miasta na pra- wach powiatu	8826	9891	9754	2317,00	2447,95	2806,56	gminas and cities with powiat status
powiaty	2588	2461	2568	2035,50	2415,84	2776,51	powiat
województwo	554	675	814	2624,86	3238,75	3507,61	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 3 na str. 173.ª See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 173.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 31 XII 2008 r.

ADMINISTRATIVE DIVISION OF VOIVODSHIP

As of 31 XII 2008

Granica województwa — Border of voivodship

Granica powiatu — Border of powiat

Granica gminy — Border of gmina

Gmina miejska — Urban gmina

Miasto na prawach powiatu **BYDGOSZCZ** City with powiat status

Powiat **TUCHOLSKI** Powiat

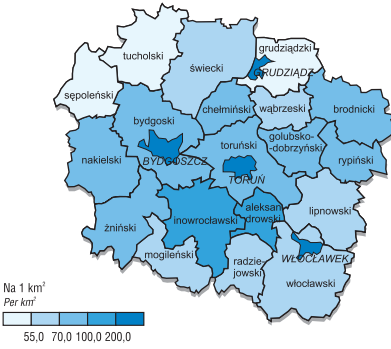
Gmina Unisław Gmina

POLSKA
POLAND

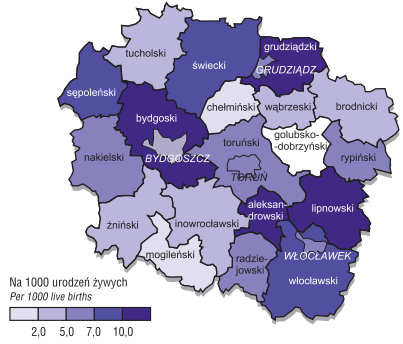

WYBRANE DANE O POWIATACH W 2008 R
SELECTED DATA ON POWIATS IN 2008

ŁUDNOŚĆ
POPULATION

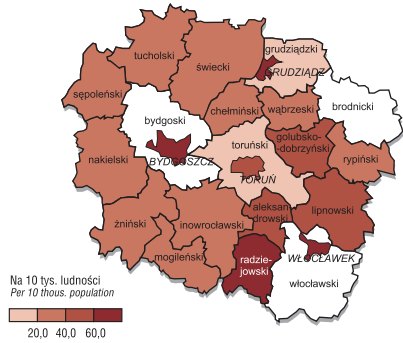
ZGONY NIEMOWŁĄT
INFANT DEATHS

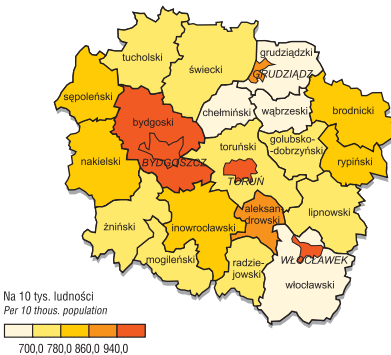
STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO
REGISTERED UNEMPLOYMENT RATE

ŁÓŻKA W SZPITALACH OGÓLNYCH
BEDS IN GENERAL HOSPITALS

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

DOCHODY BUDŻETÓW POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU
REVENUE OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BUDGETS

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania policji, sądownictwa i straży pożarnej.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych i skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930; jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. **Sprawy rodzinne** obejmują postępowanie:
- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
 - 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
 - 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się ta-

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the police, the courts of law and fire department.

2. Data concerning ascertained crimes and adults convicted according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, Journal of Laws No. 83, item 930; uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 coming into force on 1 IX 1998 (the Law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by a public prosecutor, moreover every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the public prosecutor's offices and family on juvenile proceeding in courts.

4. **The rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. **Family cases** include the following proceedings:

- 1) family and custody law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons between the age of 13-17,

kiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,

c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;

4) w związku z leczeniem narkomanów;

5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst, Dz. U. 2002 Nr 11, poz. 109, z późniejszymi zmianami).

7. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

8. Pożary są to niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

9. Podziału pożarów według wielkości dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 XII 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego – Załącznik nr 3 (Dz. U. Nr 111, poz. 1311).

c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;

4) compulsory treatment of drug addicts;

5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (point 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text, Journal of Laws 2002 No. 11, item 109, with later amendments).

7. Adult convicts are persons who were over 17 years of age at the time of committing the crime.

8. Fires are out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threats are events different from fires being a result of civilization development and law of nature, creating threat to life, environment and property.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

9. Division of fires by size was completed in accordance with the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 29 XII 1999, on rules of organization of national system of rescue and fire extinguishing – Enclosure No. 3 (Journal of Laws No. 111, items 1311).

TABLE 1 (38). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	70194	73551	61183	58966	TOTAL
miasta	57404	58267	48841	46228	urban areas
wieś	12790	15284	12342	12738	rural areas
Na 10 tys. ludności	339,2	355,7	296,2	285,4	Per 10 thous. population
Z liczby ogółem – przestępstwa:					Of total – type of crime:
o charakterze kryminalnym	60047	51481	39629	37698	criminal
o charakterze gospodarczym	7096	11792	11441	10538	commercial
drogowe	884	8045	7852	8606	road crimes
inne	2167	2233	2261	2124	others
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	1751	1498	1573	1584	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo — art. 148 Kk	47	38	34	26	homicide — Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 Kk	945	688	727	727	damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 Kk	698	675	723	705	participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	1006	8117	7885	8652	Against public safety and safety of transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a Kk ^a	x	7289	7061	7782	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code ^a
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	2219	2202	1861	1803	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	320	245	236	189	Against sexual freedom and morals of which rape — Art. 197 Criminal Code
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	138	102	91	67	
Przeciwko rodzinie i opiece	2410	1661	1543	1378	Against the family and custody of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk	1104	1170	1068	903	
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	135	145	181	193	Against good name and personal integrity
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	347	670	644	917	Against the activities of state institutions and local self-government of which:
w tym:					infringins bodily inviolability or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 Kk	65	117	103	146	
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 Kk	73	106	86	118	exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code

^a Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny (Dz. U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r.

^a Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000.

TABL. 1 (38). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego (dok.) w tym:					<i>Against the activities of state institutions and local self-government (cont.)</i> <i>of which:</i>
znieważenie funkcjonariusza publicznego lub ponizanie albo znieważanie lub ponizanie organu konstytucyjnego RP — art. 226 Kk	136	208	210	271	<i>insulting or belittling a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code</i>
przestępstwa korupcyjne — art. 228 – 231 Kk	67	225	222	362	<i>corruption — Art. 228–231 Criminal Code</i>
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	583	1390	1302	1265	<i>Against the judiciary</i>
Przeciwko porządkowi publicznemu	243	291	367	242	<i>Against public order</i>
Przeciwko wiarygodności dokumentów	5249	3809	4042	4565	<i>Against the reliability of documents</i>
Przeciwko mieniu	51384	46340	35864	32554	<i>Against property</i> <i>of which:</i>
kradzież rzeczy — art. 278 Kk	14991	16035	11549	10426	<i>property theft — Art. 278 Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	3438	2493	1089	926	<i>of which automobile theft</i>
krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 Kk	1031	745	295	267	<i>wilful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk	21388	12929	8692	7440	<i>burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój — art. 280 Kk	1983	1472	878	922	<i>robbery — Art. 280 Criminal Code</i>
kradzież rozbójnicza — art. 281 Kk	67	76	57	61	<i>robbery with assault — Art. 281 Criminal Code</i>
wymuszenie rozbójnicze — art. 282 Kk	826	368	310	423	<i>criminal coercion — Art. 282 Criminal Code</i>
oszustwo — art. 286 i 287 Kk	5738	7929	6243	5672	<i>fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu	931	1413	909	987	<i>Against economic activity</i>
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi	649	421	380	246	<i>Against money and securities trading</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					<i>Crimes by specific laws:</i>
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982 Nr 35, poz. 230) z późniejszymi zmianami	18	115	89	86	<i>on Sobriety and Alcohol Education (Journal of Laws 1982 No. 35, item 230) with later amendments</i>
o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. 1994 Nr 24, poz. 83) z późniejszymi zmianami	172	300	232	218	<i>on Copyright and Related Laws (Journal of Laws 1994 No. 24, item 83) with later amendments</i>
o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 1997 Nr 75, poz. 468) z późniejszymi zmianami	801	3837	3148	3014	<i>on Fighting Drug Addiction (Journal of Laws 1997 No. 75, item 468) with later amendments</i>
Przestępstwa skarbowe — Kodeks karny skarbowy (Dz. U. 1999 Nr 83, poz. 930) z późniejszymi zmianami	329	290	115	232	<i>Treasury crimes — Treasury Penal Code (Journal of Laws 1999 No. 83, item 930) with later amendments</i>
w tym akcyza	185	182	62	61	<i>of which excise</i>

TABL. 2 (39). WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w %			in %	
OGÓŁEM	53,0	60,7	65,4	67,8	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Przeciwko Życiu i zdrowiu		82,9	85,1	82,1	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji		99,0	99,1	99,1	<i>Against public safety and safety of transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania		92,6	93,3	93,1	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		95,5	91,1	86,8	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece		99,8	99,9	99,8	<i>Against the family and custody</i>
Przeciwko czci i netykalności cielesnej		97,9	96,7	96,9	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu		41,9	46,2	46,9	<i>Against property</i>

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Bydgoszcz

TABL. 3 (40). WPŁYW SPRAW^a DO SĄDÓW POWSZECHNYCH
INCOMING CASES^a IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE				DISTRICT COURTS
Ogółem sprawy	469656	502818	533481	Total cases
w tym:				<i>of which:</i>
karne i o wykroczenia	107188	115609	113093	<i>criminal and concerning offences</i>
w tym o wykroczenia	26832	23734	25662	<i>of which concerning offences</i>
cywilne	248130	279587	310191	<i>civil</i>
w tym wieczysto-księgowo ^b	138595	169862	185848	<i>of which involving real estate registry^b</i>
gospodarcze ^c	23267	15846	14511	<i>commercial law^c</i>
rodzinne	64989	66208	71886	<i>family</i>
z zakresu prawa pracy	9792	4945	4715	<i>labour law</i>
z zakresu ubezpieczeń społecznych	2739	2037	1750	<i>related to social security law</i>
SĄDY OKRĘGOWE				REGIONAL COURTS
Ogółem sprawy	50783	46283	43838	Total cases
w tym:				<i>of which:</i>
karne	22394	23589	22221	<i>criminal</i>
cywilne ^d	15369	12976	12759	<i>civil^d</i>
gospodarcze ^e	2706	1446	1408	<i>commercial law^e</i>
z zakresu prawa pracy	1211	773	574	<i>labour law</i>
z zakresu ubezpieczeń społecznych	9029	7355	6719	<i>related to social security law</i>

^a Obejmuje sprawy pierwszej i drugiej instancji; sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych. ^d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód). ^e W tym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzórów Przemysłowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the first and second instance; penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases. ^d Including family cases (among others divorces). ^e Of which the Competition and Consumer Protection Court and Community Trademark and Design Court.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (41). **SPRAWY RODZINNE**
FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	58936	22509	20850	23251	TOTAL
w tym załatwiono spraw:					<i>of which cases settled:</i>
O rozwód	2602	4242	3964	5547	<i>By divorce</i>
O separację	204	903	355	493	<i>By separation</i>
O alimenty	11520	7644	6452	7704	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a :					<i>Concerning juveniles ^a:</i>
w postępowaniu wyjaśniającym w związku z:					<i>in investigation proceedings involving:</i>
demoralizacją	986	1496	1952	1881	<i>demoralization</i>
czynami karalnymi	5537	5222	4998	4526	<i>punishable acts</i>
na posiedzeniu lub rozprawie ^b w związku z:					<i>at session or hearing ^b involving:</i>
demoralizacją	513	810	1016	1077	<i>demoralization</i>
czynami karalnymi	2502	2192	2113	2023	<i>punishable acts</i>

^a Dane dotyczą osób. ^b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Data relate to persons. ^b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (42). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
*ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
ON THE BASIS OF AN INDICTMENT*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	12771	24993	21965	21664	TOTAL
W tym mężczyźni	11859	22898	20202	19867	<i>Of which men</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	1008	2242	1950	2128	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo — art. 148 Kk	11	21	14	22	<i>homicide — Art. 148 Criminal Code</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu — art. 156, 157, 158 i 159 Kk	844	1100	861	980	<i>damage to health, participation in violence or assault — Art. 156, 157, 158 and 159 Crimi- nal Code</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	601	752	624	607	<i>Against freedom, freedom con- science and religion, sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie — art. 197 Kk	40	65	42	53	<i>of which rape — Art. 197 Crimi- nal Code</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	1357	1275	1135	1067	<i>Against the family and custody</i>
w tym znęcanie się nad człon- kiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 Kk	590	831	806	711	<i>of which cruelty to family mem- ber or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code</i>
Przeciwko mieniu	6682	10513	7367	7017	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy — art. 278 Kk	1273	2655	2093	1905	<i>property theft — Art. 278 Crimi- nal Code</i>
kradzież z włamaniem — art. 279 Kk	2265	1780	1047	871	<i>burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój — art. 280 Kk	545	580	407	386	<i>robbery — Art. 280 Criminal Code</i>

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABLE 6 (43). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń	15688	23038	24455	27827	Number of events
Pożary	7700	10103	7454	8776	Fires
małe	7040	9408	7106	8343	small
średnie	608	655	312	392	middle
duże	49	38	31	38	big
bardzo duże	3	2	5	3	very big
w tym:					of which:
obiektów użyteczności pu- blicznej	183	139	153	138	general purpose public buildings
obiektów mieszkalnych	1044	1195	1220	1311	residential buildings
obiektów produkcyjnych i magazynowych	196	221	222	220	manufacturing and ware- house facilities
lasów	645	859	340	693	forests
Miejscowe zagrożenia	7341	12187	16278	18315	Local threats
małe	6275	5609	4694	1783	small
lokalne	972	6461	11449	16419	local
średnie	86	107	110	108	middle
duże	8	10	25	5	big
w tym spowodowane przez:					of which caused by:
katastrofy naturalne	946	1263	3709	2703	natural catastrophes
awarie techniczne ^a	434	794	704	336	technical failures ^a
środki transportu ^b	2379	3332	4008	4054	transport equipment ^b
Wyjazdy do fałszywych alarmów	647	748	723	736	False alarms
złośliwych	167	134	87	83	malicious
w dobrej wierze	424	548	561	542	in good faith
z instalacji wykrywania	56	66	75	111	from detection installation
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych ...	100392	130345	127818	147768	Rescue personnel participa- ting in rescue operations
Pożary	61194	70962	48557	60316	Fires
Miejscowe zagrożenia	39198	59383	79261	87452	Local threats
Wypadki z ludźmi	1870	2728	2965	2930	Casualties
ofiary śmiertelne	179	276	264	236	fatalities
w tym ratownicy	-	-	-	-	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	1691	2452	2701	2694	injured and burn victims
w tym ratownicy	40	28	32	27	of which rescue personnel
W tym przy pożarach	140	172	221	164	Of which during fires
ofiary śmiertelne	16	24	32	25	fatalities
w tym ratownicy	-	-	-	-	of which rescue personnel
ranni i poparzeni	124	148	189	139	injured and burn victims
w tym ratownicy	24	13	15	11	of which rescue personnel

^a Dotyczy: chemicznych, budowlanych, ekologicznych, infrastruktury komunalnej. ^b Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej, wodnej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

^a Concern: chemical, building, environmental, municipal infrastructure. ^b Transportation accidents: road, rail, air, water.

Source: data of the Voivodship State Fire Department Headquarters in Toruń.

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzycensowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.
 - 5) wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 20 V 2002 r.

2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności) za lata 2000 i 2001 opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002; zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. męż-

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (to 2005 – above 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence;
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.
 - 5) results of the Population and Housing Census as of 20 V 2002.

2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) for 2000 and 2001 was prepared assuming the number of population balanced on the basis of results of the Population and Housing Census 2002; was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002.

3. The **working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age

czyżni — 45–64 lata, kobiety — 45–59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa — według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia — według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony — według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptistów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonościwotkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby

of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

4. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- marriages — according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used);
- divorces — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken);
- births — according to the mother's place of permanent residence;
- deaths — according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptistów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonościwotkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45–49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of chil-

kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotnością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

5. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

6. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

7. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

8. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

dren which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,

- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

5. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

6. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

7. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

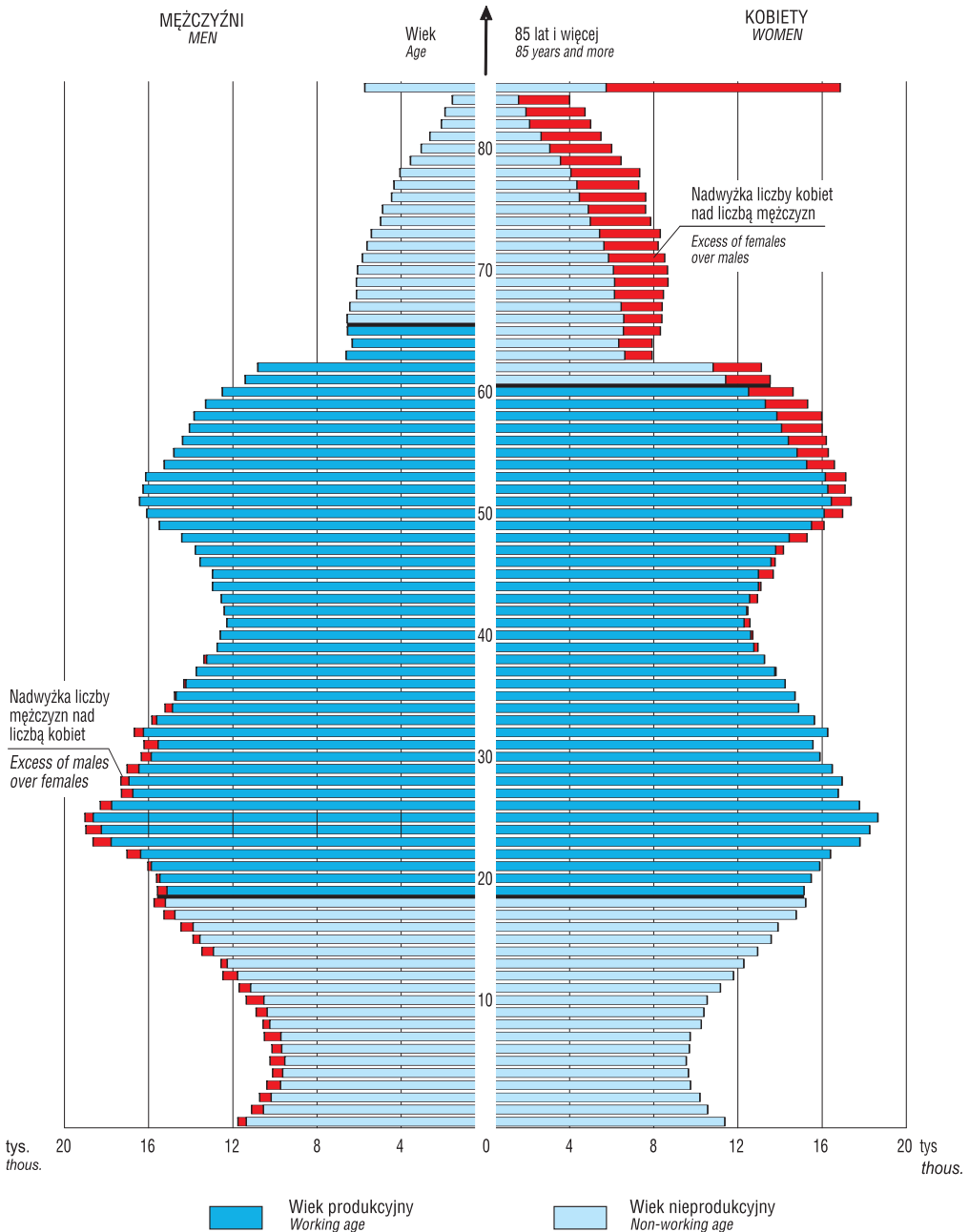
8. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2008

As of 31 XII

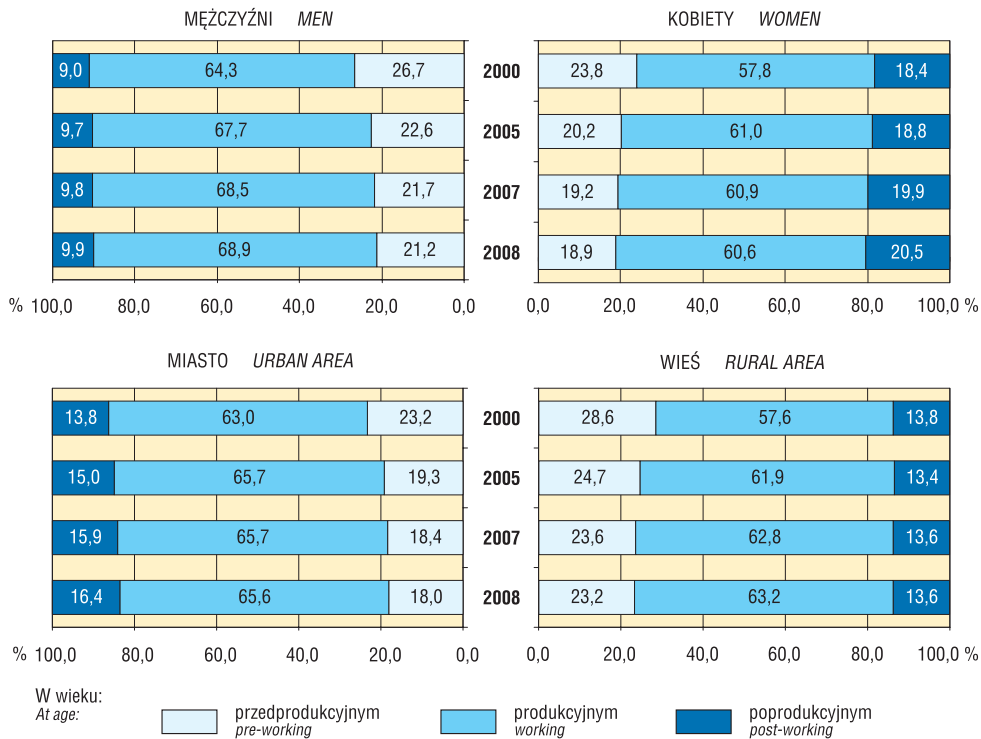

STRUKTURA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

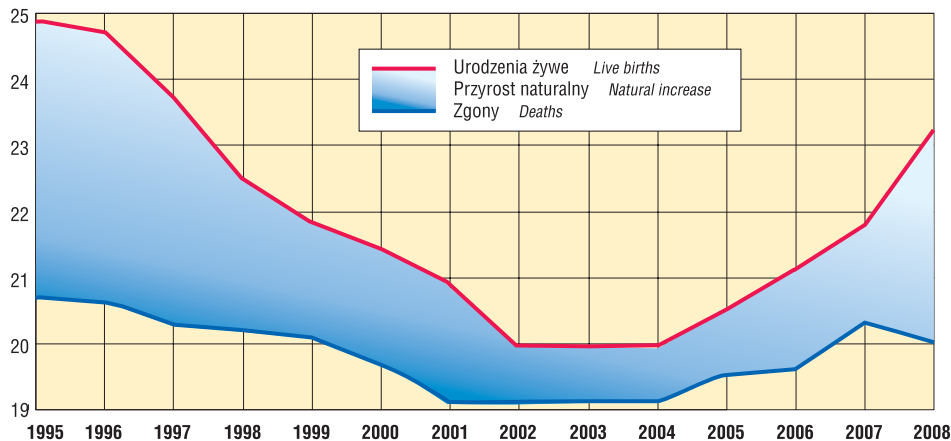
As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

tys. thous.

TABL. 1 (44). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
OGÓŁEM	2069161	2067709	2065540	2066418	TOTAL
mężczyźni	999602	998613	996682	996647	males
kobiety	1069559	1069096	1068858	1069771	females
Miasta	1293306	1274670	1264673	1260509	Urban areas
Wieś	775855	793039	800867	805909	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
OGÓŁEM	2067817	2068253	2066136	2067918	TOTAL
mężczyźni	999114	998676	996661	997285	males
kobiety	1068703	1069577	1069475	1070633	females
miasta	1290395	1272615	1262577	1259462	urban areas
wieś	777422	795638	803559	808456	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn	107	107	107	107	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności	62,4	61,5	61,1	60,9	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej	115	115	115	115	Population per 1 km ² of total area

TABL. 2 (45). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE

As of 31 XII

WIEK AGE	2000	2005	2007	2008					
				ogółem grand total	w tym męż- czyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	2067817	2068253	2066136	2067918	997285	1259462	593400	808456	403885
0— 2 lata ...	64577	60042	62837	65724	33615	36530	18638	29194	14977
3— 6	98714	82502	79716	79497	40896	44107	22707	35390	18189
7—12	178498	148097	136026	131375	67540	70766	36348	60609	31192
13—15	102905	89085	82128	78718	39944	42532	21566	36186	18378
16—18	113809	94122	91752	89366	45499	50326	25546	39040	19953
19—24	204209	217429	208597	200865	101944	118963	59459	81902	42485
25—29	151142	167337	170678	175594	89004	108633	54219	66961	34785
30—34	129649	148783	156172	158567	80364	99382	49861	59185	30503
35—39	136817	128374	134114	137944	68994	83547	41322	54397	27672
40—44	167817	135132	128351	126574	62822	75287	36192	51287	26630
45—49	166121	164556	150473	143215	70250	86583	40931	56632	29319
50—54	145891	160950	164677	165344	80205	105839	48999	59505	31206
55—59	83150	139416	147818	150177	70415	99041	44404	51136	26011
60—64	86212	77527	93997	104764	47682	69996	30867	34768	16815
65—69	81755	78088	75651	74058	31838	49650	20798	24408	11040
70—74	68314	70478	69553	69475	27951	45167	17767	24308	10184
75—79	47446	54538	57097	57579	21310	36492	13433	21087	7877
80 lat i więcej and more	40791	51797	56499	59082	17012	36621	10343	22461	6669

TABL. 3 (46). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**

Stan w dniu 31 XII

*WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2067817	2068253	2066136	2067918	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	521337	441718	421767	413722	Pre-working age
mężczyźni	266560	226039	215850	211748	<i>males</i>
kobiety	254777	215679	205917	201974	<i>females</i>
Miasta	299021	245117	231847	226559	Urban areas
mężczyźni	152836	125457	118579	115788	<i>males</i>
kobiety	146185	119660	113268	110771	<i>females</i>
Wieś	222316	196601	189920	187163	Rural areas
mężczyźni	113724	100582	97271	95960	<i>males</i>
kobiety	108592	96019	92649	91203	<i>females</i>
W wieku produkcyjnym	1260688	1329325	1334274	1336920	Working age
w tym w wieku mobilnym	826800	829185	828604	830502	<i>of which mobile</i>
mężczyźni	642823	676384	683149	687426	<i>males</i>
w tym w wieku mobilnym	414525	417682	417484	418874	<i>of which mobile</i>
kobiety	617865	652941	651125	649494	<i>females</i>
w tym w wieku mobilnym	412275	411503	411120	411628	<i>of which mobile</i>
Miasta	812740	836630	829402	825844	Urban areas
mężczyźni	403511	415397	414818	415271	<i>males</i>
kobiety	409229	421233	414584	410573	<i>females</i>
Wieś	447948	492695	504872	511076	Rural areas
mężczyźni	239312	260987	268331	272155	<i>males</i>
kobiety	208636	231708	236541	238921	<i>females</i>
W wieku poprodukcyjnym	285792	297210	310095	317276	Post-working age
mężczyźni	89731	96253	97662	98111	<i>males</i>
kobiety	196061	200957	212433	219165	<i>females</i>
Miasta	178634	190868	201328	207059	Urban areas
mężczyźni	54322	60090	61758	62341	<i>males</i>
kobiety	124312	130778	139570	144718	<i>females</i>
Wieś	107158	106342	108767	110217	Rural areas
mężczyźni	35409	36163	35904	35770	<i>males</i>
kobiety	71749	70179	72863	74447	<i>females</i>
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	64	56	55	55	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	55	48	46	45	<i>Males</i>
Kobiety	73	64	64	65	<i>Females</i>

TABL. 4 (47). PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2035 R.

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION UNTIL 2035

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008 ^a	2010	2015	2020	2025	2030	2035	SPECIFICATION
	w tys. in thous.							
O G Ó Ł E M	2067,9	2063,5	2055,4	2040,7	2013,5	1971,6	1920,5	T O T A L
mężczyźni	997,3	994,4	989,5	982,1	968,9	948,6	924,6	Males
kobiety	1070,6	1069,1	1065,9	1058,6	1044,6	1023,0	995,9	Females
Miasta	1259,5	1245,4	1217,5	1190,8	1159,1	1119,3	1074,6	Urban areas
mężczyźni	593,4	585,9	571,2	557,8	542,5	523,7	503,1	Males
kobiety	666,1	659,5	646,3	633,0	616,6	595,6	571,5	Females
Wieś	808,5	818,1	837,9	849,9	854,4	852,3	845,9	Rural areas
mężczyźni	403,9	408,5	418,3	424,3	426,4	424,9	421,5	Males
kobiety	404,6	409,6	419,6	425,6	428,0	427,4	424,4	Females
W wieku przedprodukcyjnym	413,7	399,5	384,8	384,6	374,3	341,3	306,1	Pre-working age
mężczyźni	211,7	204,8	197,9	197,8	192,6	175,6	157,5	Males
kobiety	202,0	194,7	186,9	186,8	181,7	165,7	148,6	Females
Miasta	226,6	217,4	207,8	206,6	199,9	181,3	161,6	Urban areas
mężczyźni	115,8	111,3	106,6	106,0	102,6	93,1	82,9	Males
kobiety	110,8	106,1	101,2	100,6	97,3	88,2	78,7	Females
Wieś	187,2	182,1	177,0	178,0	174,4	160,0	144,5	Rural areas
mężczyźni	96,0	93,6	91,3	91,8	90,0	82,6	74,6	Males
kobiety	91,2	88,5	85,7	86,2	84,4	77,4	69,9	Females
W wieku produkcyjnym	1336,9	1333,1	1283,2	1212,8	1160,5	1136,9	1105,4	Working age
mężczyźni	687,4	691,7	671,8	638,9	608,3	597,0	587,6	Males
kobiety	649,5	641,4	611,3	573,9	552,2	539,9	517,8	Females
Miasta	825,8	810,3	752,8	694,0	653,0	630,6	603,9	Urban areas
mężczyźni	415,3	412,0	387,3	359,5	336,3	325,3	315,5	Males
kobiety	410,6	398,3	365,5	334,5	316,7	305,3	288,4	Females
Wieś	511,1	522,8	530,3	518,8	507,4	506,3	501,5	Rural areas
mężczyźni	272,2	279,7	284,5	279,4	272,1	271,7	272,1	Males
kobiety	238,9	243,1	245,8	239,4	235,4	234,6	229,4	Females
W wieku poprodukcyjnym	317,3	330,9	387,4	443,3	478,7	493,4	509,0	Post-working age
mężczyźni	98,1	97,9	119,8	145,4	168,0	176,0	179,5	Males
kobiety	219,2	233,0	267,6	297,9	310,7	317,4	329,5	Females
Miasta	207,0	217,8	256,8	290,2	306,2	307,4	309,1	Urban areas
mężczyźni	62,3	62,7	77,3	92,3	103,7	105,3	104,6	Males
kobiety	144,7	155,1	179,5	197,9	202,5	202,1	204,5	Females
Wieś	110,3	113,1	130,6	153,1	172,5	186,0	199,9	Rural areas
mężczyźni	35,8	35,2	42,5	53,1	64,3	70,7	74,8	Males
kobiety	74,5	77,9	88,1	100,0	108,2	115,3	125,1	Females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	54,7	54,8	60,2	68,3	73,5	73,4	73,7	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	45,1	43,8	47,3	53,7	59,3	58,9	57,4	Males
Kobiety	64,8	66,7	74,4	84,5	89,2	89,5	92,3	Females

a Dane rzeczywiste.

a Real data.

TABL. 5 (48). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2000	52	1290395	62,4
TOTAL 2005	52	1272615	61,5
..... 2007	52	1262577	61,1
..... 2008	52	1259462	60,9
Ponizej 2000 <i>Below</i>	4	6453	0,3
2000— 4999	16	57362	2,8
5000— 9999	11	81267	3,9
10000— 19999	13	182326	8,8
20000— 49999	3	73670	3,6
50000— 99999	2	175401	8,5
100000—199999	1	118042	5,7
200000 i więcej <i>and more</i>	2	564941	27,3

TABL. 6 (49). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2000	127	777422	37,6
TOTAL 2005	127	795638	38,5
..... 2007	127	803559	38,9
..... 2008	127	808456	39,1
Ponizej 2000 <i>Below</i>	1	1057	0,1
2000— 4999	49	203219	9,8
5000— 6999	38	222089	10,7
7000— 9999	24	197568	9,6
10000 i więcej <i>and more</i>	15	184523	8,9

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 7 (50). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separa- cje Separations	Rozwo- dy Divorces	Urodze- nia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost natural- ny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which reli- gious ^a				ogółem total	w tym niemo- wąt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM	2000	11933	8189	74	2460	21510	19727	187	1783
TOTAL	2005	11650	8105	853	4274	20456	19410	136	1046
	2007	14126	9707	326	3978	21814	20327	133	1487
	2008	14693	9939	205	3606	23253	20027	136	3226
Miasta	2000	7298	4695	63	2066	11860	12049	105	-189
Urban areas	2005	6918	4514	602	3390	11307	11749	66	-442
	2007	8253	5319	238	3178	12110	12491	84	-381
	2008	8592	5422	155	2795	12853	12534	64	319
Wieś	2000	4635	3494	11	394	9650	7678	82	1972
Rural areas	2005	4732	3591	251	884	9149	7661	70	1488
	2007	5873	4388	88	800	9704	7836	49	1868
	2008	6101	4517	50	811	10400	7493	72	2907
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM	2000	7,21 ^b	4,95 ^b	0,4 ^c	1,2	10,39	9,53	8,69 ^d	0,86
TOTAL	2005	6,79 ^b	4,73 ^b	4,1 ^c	2,1	9,88	9,38	6,65 ^d	0,51
	2007	8,15 ^b	5,60 ^b	1,6 ^c	1,9	10,56	9,84	6,10 ^d	0,72
	2008	8,46^b	5,72^b	1,0^c	1,7	11,25	9,69	5,85^d	1,56
Miasta	2000	6,95 ^b	4,47 ^b	0,5 ^c	1,6	9,24	9,39	8,85 ^d	-0,15
Urban areas	2005	6,44 ^b	4,20 ^b	4,7 ^c	2,7	8,92	9,27	5,84 ^d	-0,35
	2007	7,69 ^b	4,96 ^b	1,9 ^c	2,5	9,64	9,94	6,94 ^d	-0,30
	2008	8,01 ^b	5,05 ^b	1,2 ^c	2,2	10,27	10,02	4,98 ^d	0,25
Wieś	2000	7,67 ^b	5,78 ^b	0,1 ^c	0,5	12,26	9,75	8,50 ^d	2,50
Rural areas	2005	7,38 ^b	5,60 ^b	3,1 ^c	1,1	11,40	9,55	7,65 ^d	1,85
	2007	8,89 ^b	6,65 ^b	1,1 ^c	1,0	11,98	9,67	5,05 ^d	2,31
	2008	9,19 ^b	6,81 ^b	0,6 ^c	1,0	12,76	9,19	6,92 ^d	3,57

a Ze skutkami cywilnymi. b W wieku 15 lat i więcej. c Na 10 tys. ludności. d Na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b Aged 15 and more. c Per 10 thous. population. d Per 1000 live births.

TABL. 8 (51). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
		ogółem <i>total</i>		przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>		
		w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	
OGÓŁEM 2005	11650	12951	26,8	6386	2291	4274	8,8	-1762
TOTAL 2007	14126	12919	26,7	6508	2433	3978	8,2	752
2008	14693	12502	25,8	6583	2313	3606	7,4	1794
Miasta 2005	6918	8644	28,9	3827	1427	3390	11,3	-2828
<i>Urban areas</i> 2007	8253	8680	29,4	3999	1503	3178	10,8	-1739
2008	8592	8369	28,4	4125	1449	2795	9,5	-766
Wieś 2005	4732	4307	23,4	2559	864	884	4,8	1066
<i>Rural areas</i> 2007	5873	4239	22,5	2509	930	800	4,2	2491
2008	6101	4133	21,7	2458	864	811	4,2	2560

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (52). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2008 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2008

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej <i>and more</i>
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	14693	809	5801	5247	1432	527	449	301	127
19 lat i mniej <i>and less</i>	142	81	56	4	1	—	—	—	—
20—24	3572	497	2473	539	55	7	1	—	—
25—29	6321	193	2635	3094	334	55	10	—	—
30—34	2551	35	520	1247	612	119	17	1	—
35—39	813	3	84	257	259	150	57	3	—
40—49	660	—	28	91	150	156	191	43	1
50—59	388	—	5	14	18	37	149	149	16
60 lat i więcej <i>and more</i>	246	—	—	1	3	3	24	105	110
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	8592	312	2963	3389	937	360	307	228	96
19 lat i mniej <i>and less</i>	57	36	18	2	1	—	—	—	—
20—24	1692	180	1178	296	33	5	—	—	—
25—29	3834	79	1444	2055	219	32	5	—	—
30—34	1566	17	257	804	394	84	9	1	—
35—39	506	—	46	156	172	97	32	3	—
40—49	461	—	17	62	102	113	135	31	1
50—59	292	—	3	13	14	28	111	113	10
60 lat i więcej <i>and more</i>	184	—	—	1	2	1	15	80	85

TABLE 9 (52). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2008 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2008 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	6101	497	2838	1858	495	167	142	73	31
19 lat i mniej and less	85	45	38	2	—	—	—	—	—
20—24	1880	317	1295	243	22	2	1	—	—
25—29	2487	114	1191	1039	115	23	5	—	—
30—34	985	18	263	443	218	35	8	—	—
35—39	307	3	38	101	87	53	25	—	—
40—49	199	—	11	29	48	43	56	12	—
50—59	96	—	2	1	4	9	38	36	6
60 lat i więcej and more	62	—	—	—	1	2	9	25	25

TABLE 10 (53). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2008 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
 CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
**MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES
 CONTRACTED IN 2008**

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	14693	13092	284	1317
Kawalerowie Single	13006	12325	64	617
Wdowcy Widowers	252	54	118	80
Rozwiedzeni Divorced	1435	713	102	620
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	8592	7485	192	915
Kawalerowie Single	7320	6918	31	371
Wdowcy Widowers	180	34	84	62
Rozwiedzeni Divorced	1092	533	77	482
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	6101	5607	92	402
Kawalerowie Single	5686	5407	33	246
Wdowcy Widowers	72	20	34	18
Rozwiedzeni Divorced	343	180	25	138

TABL. 11 (54). **MAŁŻEŃSTWA^a WYZNANIOWE ZAWARTE W 2008 R.**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a IN 2008

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM	9939	5422	4517
TOTAL			
Kościół Katolicki	9920	5410	4510
Ewangelicko-Methodystyczny	2	1	1
Ewangelicko-Augsburski	2	1	1
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	2	2	—
Kościół Chrześcijan Baptystów	5	4	1
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	1	—	1
Kościół Ewangelicko-Reformowany	1	1	—
Kościół Zielonoświątkowy	6	3	3

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 12 (55). **ROZWOODY W 2008 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA**
**DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION
FOR DIVORCE IN 2008**

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	3606	6	266	716	779	600	796	370	73
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej and less	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	103	3	79	19	2	—	—	—	—
25—29	512	1	133	323	49	4	1	—	1
30—34	800	2	48	301	400	43	4	1	1
35—39	654	—	3	58	258	306	28	—	1
40—49	937	—	3	13	60	230	577	52	2
50—59	481	—	—	2	7	16	178	264	14
60 lat i więcej and more	119	—	—	—	3	1	8	53	54
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	2795	5	180	515	609	470	644	310	62
TOTAL									
19 lat i mniej and less	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	73	2	58	11	2	—	—	—	—
25—29	367	1	81	243	37	3	1	—	1
30—34	598	2	36	213	308	35	3	—	1
35—39	519	—	2	38	210	247	22	—	—
40—49	749	—	3	8	42	172	477	45	2
50—59	389	—	—	2	7	12	134	220	14
60 lat i więcej and more	100	—	—	—	3	1	7	45	44

TABLE 12 (55). **ROZWOODY W 2008 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE
WNIESIENIA POWÓDZTWA (dok.)**
*DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION
FOR DIVORCE IN 2008 (cont.)*

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	811	1	86	201	170	130	152	60	11
TOTAL									
19 lat i mniej and less	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20—24	30	1	21	8	—	—	—	—	—
25—29	145	—	52	80	12	1	—	—	—
30—34	202	—	12	88	92	8	1	1	—
35—39	135	—	1	20	48	59	6	—	1
40—49	188	—	—	5	18	58	100	7	—
50—59	92	—	—	—	—	4	44	44	—
60 lat i więcej and more	19	—	—	—	—	—	1	8	10

TABLE 13 (56). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2460	4274	3978	3606	TOTAL
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	817	1255	1502	1366	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1643	3019	2476	2240	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	977	1734	1534	1451	1
2	545	921	756	603	2
3	89	242	136	144	3
4 i więcej	32	122	50	42	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below age 18.

TABLE 14 (57). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	21510	20456	21814	23253	12853	10400	Live births
Małżeńskie	18426	15597	16485	17345	9210	8135	<i>Legitimate</i>
chłopcy	9480	8071	8452	8862	4686	4176	<i>males</i>
dziewczęta	8946	7526	8033	8483	4524	3959	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	3084	4859	5329	5908	3643	2265	<i>Illegitimate</i>
chłopcy	1564	2489	2728	2972	1811	1161	<i>males</i>
dziewczęta	1520	2370	2601	2936	1832	1104	<i>females</i>
Urodzenia martwe ...	123	88	88	96	55	41	Live still births

TABL. 15 (58). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem <i>Total</i>	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>						6 i dalsze <i>6 and over</i>
		1	2	3	4	5		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH <i>IN ABSOLUTE NUMBERS</i>								
OGÓŁEM	2000	21019	10310	6344	2446	963	457	499
TOTAL	2005	20456	10518	6442	2083	734	343	336
	2007	21814	11054	7164	2204	778	292	322
	2008	23253	11909	7720	2316	733	288	287
19 lat i mniej <i>and less</i>		1480	1354	118	8	–	–	–
20–24		5956	4313	1382	212	41	7	1
25–29		8277	4438	2935	670	159	54	21
30–34		5363	1485	2578	844	263	108	85
35–39		1836	286	637	490	220	83	120
40–44		320	32	67	88	46	32	55
45 lat i więcej <i>and more</i>		21	1	3	4	4	4	5
W ODSETKACH <i>IN PERCENT</i>								
OGÓŁEM	2000	100,0	49,0	30,2	11,6	4,6	2,2	2,4
TOTAL	2005	100,0	51,4	31,5	10,2	3,6	1,7	1,6
	2007	100,0	50,7	32,8	10,1	3,6	1,3	1,5
	2008	100,0	51,2	33,2	10,0	3,2	1,2	1,2
19 lat i mniej <i>and less</i>		100,0	91,5	8,0	0,5	x	x	x
20–24		100,0	72,4	23,2	3,6	0,7	0,1	0,0
25–29		100,0	53,6	35,5	8,1	1,9	0,7	0,2
30–34		100,0	27,7	48,1	15,7	4,9	2,0	1,6
35–39		100,0	15,6	34,7	26,7	12,0	4,5	6,5
40–44		100,0	10,0	20,9	27,5	14,4	10,0	17,2
45 lat i więcej <i>and more</i>		100,0	4,8	14,3	19,0	19,0	19,0	23,9

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o niestalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABLE 16 (59). **PLÓDNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Plodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49	38,9	37,7	40,9	44,0	40,2	49,9
15—19	19,5	16,4	17,7	20,3	18,5	22,5
20—24	93,0	65,4	66,4	70,2	59,0	85,7
25—29	94,2	92,0	92,7	96,8	88,3	110,9
30—34	49,3	55,7	64,5	68,9	65,8	74,1
35—39	20,1	21,0	24,7	27,0	26,0	28,5
40—44	4,4	4,4	4,8	5,0	4,2	6,2
45—49	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
Współczynniki: Rates:						
Dzielnosci ogólnej	1,405	1,271	1,348	1,433	1,299	1,636
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcyj brutto	0,684	0,615	0,657	0,704	0,642	0,796
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	1,090	1,054	1,073	1,161	1,026	1,388
<i>Demographic dynamics</i>						

TABLE 17 (60). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH W 2008 R.**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED IN 2008

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Fe- males	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
TOTAL									
0—4 lata	153	83	70	73	34	39	80	49	31
5—9	11	9	2	5	5	—	6	4	2
10—14	21	15	6	9	8	1	12	7	5
15—19	78	60	18	37	25	12	41	35	6
20—24	131	114	17	65	53	12	66	61	5
25—29	125	93	32	72	53	19	53	40	13
30—34	164	134	30	94	74	20	70	60	10
35—39	217	170	47	133	104	29	84	66	18
40—44	352	262	90	206	151	55	146	111	35
45—49	709	506	203	468	319	149	241	187	54
50—54	1293	920	373	842	584	258	451	336	115
55—59	1626	1088	538	1062	692	370	564	396	168
60—64	1564	1017	547	1048	673	375	516	344	172
65—69	1703	1122	581	1143	743	400	560	379	181
70—74	2209	1274	935	1394	785	609	815	489	326
75—79	2951	1513	1438	1811	923	888	1140	590	550
80—84	2979	1178	1801	1781	692	1089	1198	486	712
85 lat i więcej and more	3741	1119	2622	2291	636	1655	1450	483	967

TABL. 18 (61). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2007 R.
DEATHS BY CAUSES^a IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
OGÓŁEM TOTAL	20327	983,7	10850	9477	12491	7836
Choroby zakaźne i pasożytnicze <i>Infectious and parasitic diseases</i>	117	5,7	72	45	80	37
Nowotwory <i>Neoplasms</i>	5604	271,2	3143	2461	3647	1957
w tym nowotwory złośliwe <i>of which malignant neoplasms</i>	5508	266,6	3087	2421	3587	1921
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ <i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>	15	0,7	5	10	5	10
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej <i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>	357	17,3	142	215	214	143
w tym cukrzyca <i>of which diabetes mellitus</i>	345	16,7	139	206	204	141
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania <i>Mental and behavioural disorders</i>	82	4,0	68	14	57	25
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów <i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>	270	13,1	126	144	182	88
Choroby układu krążenia <i>Diseases of the circulatory system</i>	8978	434,5	4117	4861	5337	3641
w tym: <i>of which:</i>						
choroba nadciśnieniowa <i>hypertensive disease</i>	361	17,5	140	221	219	142
choroba niedokrwienności serca <i>ischaemic heart disease</i>	2380	115,2	1328	1052	1433	947
choroby naczyń mózgowych <i>cerebrovascular disease</i>	1829	88,5	801	1028	1068	761
miażdżycy <i>atherosclerosis</i>	2034	98,4	707	1327	1155	879

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 18 (61). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN ^a W 2007 R. (dok.)
DEATHS BY CAUSES ^a IN 2007 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 100 tys. ludności Per 100 thous. population	Z liczby ogółem Of total number			
			mężczyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
Choroby układu oddechowego <i>Diseases of the respiratory system</i>	1181	57,2	745	436	708	473
Choroby układu trawiennego <i>Diseases of the digestive system</i>	813	39,3	467	346	545	268
w tym choroby wątroby <i>of which liver diseases</i>	338	16,4	232	106	248	90
Choroby skóry i tkanki podskórnej <i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	2	0,1	–	2	1	1
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej <i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>	47	2,3	13	34	26	21
Choroby układu moczowo-płciowego <i>Diseases of the genitourinary system</i>	223	10,8	115	108	130	93
Stany rozpoczynające się w okresie okółoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>	67	3,2	41	26	45	22
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ <i>Congenital anomalies</i> ^Δ	60	2,9	30	30	39	21
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ <i>Symptoms and ill-defined conditions</i> ^Δ	1230	59,5	735	495	774	456
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	1281	62,0	1031	250	701	580
w tym zamierzone samookaleczenie <i>of which selfinflicted injury</i>	286	13,8	238	48	143	143

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABL. 19 (62). ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2008 R.

INFANT DEATHS BY SEX AND AGE IN 2008

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
			OGÓŁEM	136	5,85	74
TOTAL						
w tym: of which:						
0 dni	37	1,59	22	15	18	19
days						
0—6	67	2,88	42	25	29	38
7—29 dni	29	1,25	13	16	15	14
days						
1 miesiąc	11	0,47	4	7	6	5
month						
2	8	0,34	5	3	4	4
3—11 miesięcy	21	0,90	10	11	10	11
months						

TABL. 20 (63). ZGONY NIEMOWŁĄT WEDŁUG PRZYCZYN^a W 2007 R.INFANT DEATHS BY CAUSES^a IN 2007

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z liczby ogółem Of total number			
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas
			OGÓŁEM	133	6,10	79
TOTAL						
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze Selected infectious and parasitic diseases	3	0,14	2	1	1	2
Choroby układu krążenia	1	0,05	—	1	—	1
Diseases of the circulatory system						
Choroby układu oddechowego	6	0,28	5	1	2	4
Diseases of the respiratory system						
w tym zapalenie płuc	3	0,14	3	—	1	2
of which pneumonia						
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	67	3,07	41	26	45	22
Conditions originating in the perinatal period						
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	48	2,20	25	23	30	18
Congenital anomalies ^Δ						
w tym wrodzone wady serca	14	0,64	9	5	7	7
of which congenital anomalies of heart						
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ Symptoms and ill-defined conditions ^Δ	3	0,14	3	—	1	2
Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu	5	0,23	3	2	5	—
Injuries and poisonings by external cause						

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD — 10 Revision).

TABLE 21 (64). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
OGÓŁEM	262	327	251	323	262	TOTAL
Miasta	163	206	156	212	166	Urban areas
Wieś	99	121	95	111	96	Rural areas
Wiek samobójców: w tym:						Age of suicidal persons: of which:
14 lat i mniej	1	2	2	4	1	14 and less
15—20	21	24	20	18	14	15—20
21—30	41	56	44	53	46	21—30
31—50	119	135	87	128	106	31—50
51—70	54	89	73	98	76	51—70
71 lat i więcej	26	19	25	21	18	71 and more

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku.
 Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Bydgoszcz.

TABLE 22 (65). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2000	69,63	55,47	41,18	27,64	16,39
TOTAL	2005	70,59	56,32	42,07	28,54	17,32
	2007	70,39	56,11	41,89	28,43	17,19
	2008	71,02	56,65	42,44	28,85	17,59
Miasta		71,28	56,79	42,45	28,85	17,71
Urban areas						
Wieś		70,68	56,45	42,40	28,84	17,39
Rural areas						
KOBIETY FEMALES						
OGÓŁEM	2000	77,51	63,34	48,59	34,20	21,17
TOTAL	2005	79,10	64,74	49,99	35,59	22,53
	2007	79,14	64,76	50,03	35,56	22,56
	2008	79,55	65,10	50,33	35,83	22,76
Miasta		79,52	65,04	50,28	35,80	22,81
Urban areas						
Wieś		79,59	65,18	50,38	35,86	22,64
Rural areas						

TABL. 23 (66). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION
FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM ... TOTAL	2000	22699	11768	10766	165	23767	12078	10863	826	-1068
	2005	24372	14230	9918	224	26452	12712	12986	754	-2080
	2007	29144	16156	12336	652	31516	14121	15835	1560	-2372
	2008	23974	13373	10013	588	25655	11610	12835	1210	-1681
Miasta Urban areas	2000	11852	5356	6371	125	12639	5478	6389	772	-787
	2005	11396	5244	5985	167	15808	6123	9023	662	-4412
	2007	13205	5564	7123	518	18170	6444	10460	1266	-4965
	2008	11136	4834	5840	462	14924	5377	8566	981	-3788
Wieś Rural areas	2000	10847	6412	4395	40	11128	6600	4474	54	-281
	2005	12976	8986	3933	57	10644	6589	3963	92	+2332
	2007	15939	10592	5213	134	13346	7677	5375	294	+2593
	2008	12838	8539	4173	126	10731	6233	4269	229	+2107
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM ... TOTAL	2000	10,96	5,68	5,20	0,08	11,48	5,83	5,25	0,40	-0,52
	2005	11,78	6,88	4,79	0,11	12,78	6,14	6,28	0,36	-1,00
	2007	14,10	7,82	5,97	0,31	15,25	6,83	7,66	0,76	-1,15
	2008	11,60	6,47	4,84	0,28	12,41	5,62	6,21	0,58	-0,81
Miasta Urban areas	2000	9,23	4,17	4,96	0,10	9,85	4,27	4,98	0,60	-0,61
	2005	8,99	4,14	4,72	0,13	12,47	4,83	7,12	0,52	-3,48
	2007	10,51	4,43	5,67	0,41	14,46	5,13	8,33	1,00	-3,95
	2008	8,90	3,86	4,67	0,37	11,92	4,30	6,84	0,78	-3,03
Wieś Rural areas	2000	13,78	8,14	5,58	0,05	14,13	8,38	5,68	0,07	-0,36
	2005	16,17	11,20	4,90	0,07	13,26	8,21	4,94	0,11	+2,91
	2007	19,68	13,08	6,44	0,16	16,48	9,48	6,64	0,36	-3,20
	2008	15,75	10,48	5,12	0,15	13,16	7,64	5,24	0,28	2,58

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 24 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2005 TOTAL	24148	19247	4901	25698	19247	6451
2007	28492	22998	5494	29956	22998	6958
2008	23386	18679	4707	24445	18679	5766
Miasta 2005 <i>Urban areas</i>	11229	7916	3313	15146	10868	4278
2007	12687	9176	3511	16904	12512	4392
2008	10674	7580	3094	13943	10241	3702
Wieś 2005 <i>Rural areas</i>	12919	11331	1588	10552	8379	2173
2007	15805	13822	1983	13052	10486	2566
2008	12712	11099	1613	10502	8438	2064
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM 2005 TOTAL	11,67	9,30	2,37	12,42	9,30	3,12
2007	13,79	11,13	2,66	14,50	11,13	3,37
2008	11,32	9,04	2,28	11,83	9,04	2,79
Miasta 2005 <i>Urban areas</i>	8,86	6,25	2,61	11,95	8,57	3,38
2007	10,10	7,30	2,80	13,46	9,96	3,50
2008	8,53	6,06	2,47	11,14	8,18	2,96
Wieś 2005 <i>Rural areas</i>	16,10	14,12	1,98	13,15	10,44	2,71
2007	19,51	17,06	2,45	16,11	12,94	3,17
2008	15,60	13,62	1,98	12,88	10,35	2,53

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 25 (68). MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2000	20915	9942	10973	21783	10251	11532	-868	-309	-559
TOTAL 2005	24148	11315	12833	25698	11950	13748	-1550	-635	-915
2007	28492	13476	15016	29956	14096	15860	-1464	-620	-844
2008	23386	10858	12528	24445	11324	13121	-1059	-466	-593
0— 4 lata	2376	1226	1150	2472	1278	1194	-96	-52	-44
5— 9	1576	785	791	1618	816	802	-42	-31	-11
10—14	1162	621	541	1154	607	547	8	14	-6
15—19	1226	534	692	1231	527	704	-5	7	-12
20—24	2997	996	2001	3161	1053	2108	-164	-57	-107
25—29	4132	1737	2395	4556	1927	2629	-424	-190	-234
30—34	2975	1519	1456	3248	1665	1583	-273	-146	-127
35—39	1711	916	795	1803	973	830	-92	-57	-35
40—44	1025	541	484	1055	563	492	-30	-22	-8
45—49	862	459	403	862	449	413	-	10	-10
50—54	924	469	455	909	466	443	15	3	12
55—59	810	405	405	778	389	389	32	16	16
60—64	480	231	249	464	220	244	16	11	5
65 lat i więcej	1130	419	711	1134	391	743	-4	28	-32
<i>and more</i>									

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Cancelled registrations.

TABL. 26 (69). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2008 R.

Stan w końcu roku

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2008

End of year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Katolickie Catholic			
Kościół Rzymskokatolicki ^b	1927298	1486	572
Kościół Polskokatolicki	569	3	3
Kościół Starokatolicki	25	1	1
Prawosławne Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^c	27500	16	12
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^d	4000	5	6
Kościół Ewangelicko-Reformowany	10	—	—
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	305	2	3
Kościół Chrześcijan Baptystów	86	1	2
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	386	3	6
Kościół Chrześcijan Dnia Sobotniego	45	4	2
Kościół Boży w Chrystusie	55	4	2
Kościół Zielonoświątkowy	694	14	9
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	27	6	1
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	31	5	2
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	77	18	4
Nowoapostolski Kościół w Polsce	154	3	3
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP	120	5	1
Kościół Chrystusowy	20	1	—
Zbór Chrześcijański w RP	10	2	1
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	418	14	10
Kościół „Chrystus Dla Wszystkich”	45	4	1
Wspólnota Unitarian Uniwersalistów ^e	278	3	—
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan”	31	3	2
Islamskie Muslim			
Muzułmański Związek Religijny	70	1	1
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions			
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang	110	—	1
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce	150	1	1
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	70	4	—
Inne Other			
Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe zarejestrowany związek wyznania świadków Jehowy ^e	127154	—	90
Rodzima Wiara	100	3	3
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych Dniach Ostatnich	102	8	1
Kościół Ewangeliczny w Rzeczypospolitej Polskiej	200	8	3

^a Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki, świątynie. ^{b-e} Dane dotyczą: ^b — diecezji: bydgoskiej, toruńskiej, wrocławskiej; ^c — diecezji łódzko-poznańskiej; ^d — diecezji pomorsko-wielkopolskiej; ^e — całego kraju.

^a Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres, temples. ^{b-e} Data concern: ^b — bydgoska, toruńska, wrocławska dioceses ^c — łódzko-poznańska diocese; ^d — pomorsko-wielkopolska diocese; ^e — the whole country.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy, których całkowity okres planowanej nieobecności jest dłuższy niż rok, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowacanych, a także niespokrewnionych, razem mieszkających i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Od II kwartału 2006 roku dane BAEL liczone są w oparciu o dokładną datę urodzenia.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- nie wykonywały pracy (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), ale formalnie miały pracę;
- uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for longer than 3 months, whose total duration of planned absence will be longer than one year, except for persons whose absence results from the type of their job. The term "household" means a group of related or not related people living together and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

Since I quarter 2003 the results of the LFS are generalized on the basis of the balances of the population compiled on the basis of the National Population and Housing Census 2002. Due to this fact.

Since the II quarter of 2006, the LFS data have been calculated on the basis of the exact data of birth.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is job, i.e. performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons, who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business beyond agriculture,
 - did not perform work (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), but formally had a job;
 - apprentices who were bound by a contract

zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lat, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć (do 2003 r. włącznie definicja nie uwzględniała ich gotowości do podjęcia pracy).

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”. Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi w przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niskiego rzędu, mniejsze niż 15 tysięcy.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Nie ujęto pracujących w jednostkach budżetowych resortów spraw wewnętrznych i obrony narodowej.

Do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór);

with company (or natural person) defining teaching of profession or breaking in a stated job if they received wages or salaries.

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfill three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a four week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within 2 weeks after the reference week.

The unemployed also include persons who have found and were waiting to begin work within a 3-month period and they were able to take the job (until the end of 2003 the ability was not taken into consideration).

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of economically active persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The **employment rate** is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) and in a given group.

The **unemployment rate** for a survey period is calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population as well as to a given group.

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item “total”. Since this is a sample-based survey, it is important to be careful about using the data in cases where more detailed divisions were applied and where numbers are lower than 15 thousand.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income. Data do not include persons employed in budgetary entities of the Ministry of the Interior and the Ministry of the National Defence.

Employed persons are:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election);

2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:

- a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych; patrz ust. 5 na str. 140
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych, innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną i spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII wyszacowano:

- 1) dla 2000 r. – przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w czerwcu 1996 r.,

2) *employers and own-account workers, i.e.:*

- a) *owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land; see item 5 on page 140*
 - b) *owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,*
 - c) *other self-employed persons, e.g., persons practicing learned professions;*
- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives, other co-operatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning persons employed on private farms in agriculture as of 31 XII estimated:

- 1) for 2000 – with the use of the results of Agricultural Census conducted in June 1996,
- 2) for the years 2005, 2007 and 2008 – with the use of the Population and Housing Census 2002 and Agricultural Census 2002.

Data on persons employed on private farms in agriculture, compiled on the basis of the 2002

2) dla lat 2005, 2007 i 2008 przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowane na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 różnią się od danych opracowanych na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 1996 r., gdyż w spisie 2002:

- 1) znacznie mniejsza liczba osób zadeklarowała pracę w swoim gospodarstwie rolnym;
- 2) do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zaliczono osób pracujących:

- a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
- b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie lub głównie** na własne potrzeby.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnionych według stanu** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących wg stanu, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i od 2004 r. według faktycznego rodzaju

Population and Housing Census, differ from the data compiled on the basis of the 1996 Agricultural Census because in 2002 census:

- 1) *significantly fewer people declared to work on their farms;*
- 2) *the following employed persons were not included in the employed on private farms:*
 - a) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **only** for their own needs,*
 - b) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **only** or **mainly** for their own needs.*

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) **the employment, on a given day**, *of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;*
- 2) **the average paid employment** — *full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. **Outworkers** *are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.*

8. **Agents** *are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.*

9. *Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

10. *Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of a given day, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.*

In table 3 data are presented by actual (permanent) workplace of employed person and since 2004 by actual kind of activity, however in other tables – by seat of management of unit.

11. *Information included in tables 4–9 covers economic entities employing over 9 persons. Data*

działalności, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby zarządu jednostki.

11. Informacje zawarte w tabl. 4–9 obejmują podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane nie obejmują podmiotów sporządzających sprawozdania z działalności: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych i duchownych.

12. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby zatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Do **korzystających z urlopów wychowawczych** zalicza się osoby (matki) oraz inne osoby uprawnione do sprawowania opieki nad dzieckiem, którym zakład pracy udzielił urlopu zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 XII 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania urlopu wychowawczego (Dz. U. 2003, Nr 230, poz. 2291).

— Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

do not include entities reporting activity of foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers as well as clergy.

12. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and unpaid vacations) during a survey period to the number of persons employed on a given day as of 31 XII the previous year.

Persons **taking childcare leave** include persons (mothers as well as other persons authorized to care for the child), to whom a workplace has granted child-care leave in accordance with the regulations of the decree of the Minister of Economy, Labour and Social Policy dated 16 XII 2003 concerning detailed conditions of granting a child-care leave (Journal of Laws 2003 No. 230, item 2291).

— Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees).

— The survey on demand for labour (submitted Z-05) is the source of information on **job vacan-**

— Źródłem informacji o **wolnych miejscach pracy** jest badanie popytu na pracę (sprawozdanie Z-05). Od 2007 r. badanie jest prowadzone metodą reprezentacyjną z częstotliwością kwartalną, objęte są nim jednostki lokalne osób prawnych, jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba zatrudnionych wynosi 1 lub więcej osób.

Bezrobocie

1. Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne. Do 31 V 2004 r. obowiązywała ustawa z 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst Dz. U. 2003 r., Nr 58, poz. 514, z późniejszymi zmianami)

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną – zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie niestacjonarnym, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyła 18 lat;
- kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna – 65 lat;
- nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej nie pobiera świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- nie jest właścicielem lub posiadaczem (samodzielnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych; nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy

cies. Since 2007, the survey has been carried out as a quarterly sample survey and covers local entities of legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity in which number of employees is 1 and more.

Unemployment

1. *Data regarding registered unemployed persons include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promotion Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (the Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments) are classified as unemployed. Until 31 V 2004 the obligatory was the Law on Employment and Combating Unemployment of 14 XII 1994 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 58, item 514, with later amendments).*

An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled, among others, the following conditions:

- is aged 18 or more;
- is aged less than 60 (women), less than 65 (men);
- did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, social-welfare pension, family pension in the amount of exceeding half of minimal remuneration for work or after termination of employment does not receiving: a pre-retirement benefit, a rehabilitation benefit, a sick and maternity benefit or a benefit in the amount of a maternity benefit;
- is not the owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha; is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse

jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;

- nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlega – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
- nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;
- nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie lub staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

„Długotrwale bezrobotni” są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem (od listopada 2005 r.) okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych:

- dla 2000 r. – na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996;
- dla lat 2005, 2007 i 2008 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;

- *did not entered in the register rolls of economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or retirement provision, excluding social insurance of farmers;*
- *is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;*
- *does not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work, excluding income generated from interest income or other income generated from money gathered on bank accounts*
- *does not receive, on the basis of the regulations concerning social welfare, a permanent social benefit;*
- *does not receive, on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to the unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving;*
- *does not receive after termination of employment training.*

Since 1997 among the unemployed is not person undergoing training, an internship with the employer as well as since 1 VI 2004 person undergoing a job occupational training.

The “long term unemployed” are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding (since November 2005) the periods of traineeship and occupational preparation at the work place.

2. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated:

- *for 2000 on the basis of the results of the Agricultural Census 1996;*
- *for 2005, 2007 and 2008 – of the Population and Housing Census 2002 and the Agricultural Census 2002.*

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy oraz sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie powodujące uraz u osoby poszkodowanej, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika: zwykłych czynności, poleceń przełożonych, czynności wykonywanych w interesie zakładu pracy, również bez polecenia, a także w czasie pozostawania w dyspozycji zakładu pracy, w drodze między siedzibą zakładu pracy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- w związku z odbywaniem służby w zakładach i resortowych formacjach samoobrony albo w związku z przynależnością do obowiązkowej lub ochotniczej straży pożarnej działającej w zakładzie pracy,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające w zakładzie pracy organizacje, np. związkowe.

Za **jeden wypadek przy pracy** liczy się **wypadek** każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

Za **wypadek przy pracy** uważa się również nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data were compiled on the basis of statistical reports of accidents at work as well as on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) in cases of persons injured on private farms in agriculture.

An accident at work is a sudden event resulting in the injury of a person, caused by an outside factor, which occurred during or in connection with an employee performing: normal tasks, orders of superiors, tasks in the interest of the company (including employee initiated) as well as while an employee is at the company's disposal or while travelling between the company's head office and the workplace as defined in the work agreement.

Accidents considered equivalent to accidents at work include accidents which occur:

- during a business trip,
- in connection with performing service in company or institutional security units or in connection with serving as a member of an obligatory or voluntary fire-brigade operating in a company,
- while performing tasks for organizations operating in the company, e.g., trade unions.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or a mass accident, is counted as a single accident at work.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;
- 4) serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;

- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie rejestrowane przez oddziały KRUS dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej w miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** bezpośrednio je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika).

- 5) *stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office – at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of a co-operatives, for the benefit of these co-operatives;*
- 7) *performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *performing supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

Accidents at work on private farms in agriculture, registered by branches of the ASIF, concern only those accidents for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.a., according to the **events** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material

Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy (do 2004 r. określane jako wydarzenia bezpośrednio powodujące urazy) pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniem EUROSTAT-u.

5. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz gospodarki łowieckiej, hodowli i pozyskiwania zwierząt townych, włączając działalność usługową), rybactwo (bez rybołówstwa w wodach morskich), górnictwo, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (w zakresie wynajmu maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczania artykułów użytku osobistego i domowego, informatyki oraz prac badawczo-rozwojowych w dziedzinie nauk przyrodniczych i technicznych), edukacja (w zakresie szkolnictwa wyższego), ochrona zdrowia i pomoc społeczna (bez opieki wychowawczej i społecznej), działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarowania odpadami, pozostałych usług sanitarnych i pokrewnych);
- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiłkniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

6. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

7. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” – „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact mode of injury (until 2004 defined as events directly causing injury) since 2005 were grouped according to the EUROSTAT recommendation.

5. Information regarding **persons working in hazardous conditions** with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) employed by entities included in the sections: agriculture, hunting and forestry (excluding private farms in agriculture and hunting), fishing (excluding sea-fishing), mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas and water supply, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicle, motorcycles and personal and households goods, transport, storage and communication, real estate, renting and business activities (in regard to renting of machinery and equipment without operator and of personal and household goods, computer and related activities and research and experimental development on natural sciences and engineering), education (in regard to higher education), health and social work (excluding social work activities), other community, social and personal service activities (in the scope of sewage and refuse disposal, sanitation and similar activities);
- 2) exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.

6. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

7. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" – "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (70). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2005	2008				SPECIFICATION	
	przeciętne roczne annual averages			kwartaly quarters				
	I	II	III	IV				
LUДНОŚĆ w tys.	1619	1659	1537	1520	1512	1531	1587	POPULATION in thous.
Mężczyźni	770	794	737	721	719	736	770	Men
Kobiety	849	866	801	799	792	795	817	Women
Aktywni zawodowo	835	924	806	783	773	811	859	Economically active persons
mężczyźni	465	508	460	439	437	468	496	men
kobiety	371	416	346	344	336	343	363	women
Pracujący	741	741	733	710	697	735	789	Employed persons
mężczyźni	418	415	422	399	398	430	461	men
kobiety	323	326	311	311	299	304	329	women
Bezrobotni	94	183	73	72	76	76	69	Unemployed persons
mężczyźni	47	93	38	40	40	37	35	men
kobiety	47	90	35	33	37	38	34	women
Bierni zawodowo	784	735	731	737	738	720	728	Economically inactive persons
Mężczyźni	306	285	277	282	282	268	274	Men
Kobiety	478	450	454	455	456	452	454	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYW- NOŚCI ZAWODOWEJ w %	51,6	55,7	52,4	51,5	51,1	53,0	54,1	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	60,4	64,0	62,4	60,9	60,8	63,6	64,4	men
kobiety	43,7	48,0	43,2	43,1	42,4	43,1	44,4	women
Miasta	51,7	55,4	51,7	51,6	51,5	50,9	52,4	Urban areas
Wieś	51,4	56,1	53,8	51,4	50,5	55,8	56,6	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	45,8	44,7	47,7	46,7	46,1	48,0	49,7	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	54,3	52,3	57,3	55,3	55,4	58,4	59,9	men
kobiety	38,0	37,6	38,8	38,9	37,8	38,2	40,3	women
Miasta	45,7	43,7	47,0	46,9	46,8	46,4	47,7	Urban areas
Wieś	45,9	46,2	48,7	46,4	44,7	50,2	52,9	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	11,3	19,8	9,1	9,2	9,8	9,4	8,0	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	10,1	18,3	8,3	9,1	9,2	7,9	7,1	men
kobiety	12,7	21,9	10,1	9,6	11,0	11,1	9,4	women
Miasta	11,5	21,2	9,0	9,1	9,0	8,8	9,1	Urban areas
Wieś	10,8	17,6	9,5	9,7	11,2	10,2	6,6	Rural areas

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 i 2 na str. 138.

^a See general notes to the chapter, 1 and 2 items on page 138.

TABL. 2 (71). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ^a
 WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2008 R.
 ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE^a BY AGE
 AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popula- tion</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Eco- nomi- cally in- active persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaź- nik za- trudnie- nia <i>Em- ploy- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracu- jący <i>em- ployed</i>	bezro- botni <i>unem- ployed</i>				
OGÓŁEM TOTAL	1587	859	789	69	728	54,1	49,7	8,0
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
w tym w wieku produkcyj- nym ^b <i>of which of working age^b</i>	1231	848	780	68	383	68,9	63,4	8,0
15–24 lata	281	99	83	15	183	35,2	2,5	15,2
25–34	316	259	237	22	57	82,0	75,0	8,5
35–44	247	215	204	12	31	87,0	82,6	5,6
45–54	265	200	185	15	66	75,5	69,8	7,5
55 lat i więcej	477	85	80	6	391	17,8	16,8	7,1
<i>and more</i>								
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe	201	159	153	6	42	79,1	76,1	3,8
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	326	209	197	12	117	64,1	60,4	5,7
Średnie ogólnokształcące	166	80	72	8	86	48,2	43,4	10,0
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze (zawodowe)	468	304	282	22	165	65,0	60,3	7,2
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	425	108	86	21	318	25,4	20,2	19,4
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 i 2 na str. 138. ^b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.

^a See general notes to the chapter, items 1 and 2 on page 138. ^b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (72). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008			
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem of total
							kobiety women
OGÓŁEM TOTAL	762719	647917	697505	709872	162199	547673	321676
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo <i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>	200568 ^b	118068	118394	118174	1967	116207	48807
Przemysł <i>Industry</i>	177585	158947	173597	171461	14579	156882	58211
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	165301	147575	162348	160500	6426	154074	55830
Budownictwo <i>Construction</i>	40227	29588	38970	43952	1271	42681	4511
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair</i> ^Δ	109803	107140	115046	119233	526	118707	61608
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	8877	8398	9203	10776	588	10188	6802
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	37872	32101	35449	36268	15516	20752	8758
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	13410	13124	14330	14385	3301	11084	10091
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	35493	41442	49800	48617	6560	42057	19687
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>	26668	29071	30375	31409	31369	40	19221
Edukacja <i>Education</i>	48155	54757	54796	55102	50890	4212	41881
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	45741	37125	38835	40103	28880	11223	32158
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal ser- vice activities</i>	18091	18156	18710	20392	6752	13640	9941

^a Według faktycznego miejsca pracy i od 2004 r. według faktycznego rodzaju działalności; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5 na str. 141. ^b Bez sekcji „Rybactwo”.

^a By actual workplace and kind of activities; see general notes to the chapter, item 5 on page 141. ^b Excluding section "Fishing".

TABL. 4 (73). PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an employment contract</i>	osoby wykonujące pracę nakładczą <i>outworkers</i>	członowie spółdzielni produkcji rolniczej <i>members of agricultural production co-operatives</i>	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie po- magający człon- kowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>	
OGÓŁEM	2000	419458	412846	200	1573	4522
TOTAL	2005	369684	364586	122	977	3369
	2007	392335	387076	94	990	3425
	2008	401876	396434	105	927	4329
sektor publiczny		153271	153260	11	–	–
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		248605	243174	94	927	4329
<i>private sector</i>						
w tym: <i>of which</i>						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		7998	7142	–	803	52
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł		141648	139848	85	110	1601
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		134901	133115	85	110	1587
Budownictwo		22267	21720	–	14	533
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ		48351	46932	3	–	1342
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje		3954	3779	–	–	175
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		15658	15492	2	–	162
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe		7398	7380	–	–	18
<i>Financial intermediation</i>						
Edukacja		52856	52778	–	–	78
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>		32665	32568	2	–	95
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>		9920	9869	–	–	51

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 142; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter, item 11 on page 142; by seat of management of unit.

TABL. 5 (74). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	na stanowiskach positions	
					robotni- czych manual labour	nierobotni- czych non- manual labour
OGÓŁEM TOTAL	409766	353634	372260	387632	213973	173659
sektor publiczny <i>public sector</i>	199058	155255	153484	150805	45180	105625
sektor prywatny <i>private sector</i>	210708	198379	218776	236827	168793	68034
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo <i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>	8324	6096	6170	6346	3970	2376
Przemysł <i>Industry</i>	151185	131625	137572	140976	108918	32058
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	140040	124382	130545	134384	104634	29750
Budownictwo <i>Construction</i>	24517	15271	18273	21269	16489	4780
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	37217	34619	40446	44944	28341	16603
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	2845	2704	3026	3511	2480	1031
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	28382	14905	14724	15285	12194	3091
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	10543	7451	7423	7147	265	6882
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	21140	19591	21250	23862	13862	10000
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>	24629	28845	30471	30713	4511	26202
Edukacja <i>Education</i>	48143	53439	53470	53088	10817	42271
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	43298	31211	31118	31876	7856	24020
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	9543	7877	8317	8615	4270	4345

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 142.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad, see general notes to the chapter, item 11 on page 142.

TABL. 6 (75). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
	OGÓŁEM 2000	387619	183061	25227
TOTAL 2005	337684	160372	26902	14445
..... 2007	360223	172299	26853	13830
..... 2008	367713	177186	28721	14716
sektor publiczny <i>public sector</i>	139869	89396	13391	7829
sektor prywatny <i>private sector</i>	227844	87790	15330	6887
w tym: <i>of which</i>				
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	5816	1323	1326	343
Przemysł <i>Industry</i>	135645	47019	4203	2090
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	129075	45747	4040	2003
Budownictwo <i>Construction</i>	20769	2156	951	327
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	44765	22760	2167	1334
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	3166	2200	613	401
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	14084	3698	1408	707
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	7076	5413	304	243
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	22555	9449	5894	1388
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	29059	18070	1358	768
Edukacja <i>Education</i>	46389	36194	6389	4375
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	30556	25387	2012	1521
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	7783	3511	2086	1216

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 142; według siedziby zarządu jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter, item 11 on page 142; by seat of management of unit. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (76). PRZYJĘCIA DO PRACY^aHIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podejmują- cy pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmienia- jący pracę changing work	powracający z urlopów wychowaw- czych i bez- płatnych persons returning from child- -care leaves and unpaid leaves		
OGÓŁEM	2000	82929	31041	8930	40248	2044	20,4
TOTAL	2005	80747	30876	11004	36791	1415	24,0
	2007	108046	42676	16148	21353	1420	30,8
	2008	98940	41191	13339	21431	1717	26,6
sektor publiczny		22525	12815	3281	4761	526	15,7
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		76415	28376	10058	16670	1191	33,4
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo <i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>		1518	336	132	142	17	25,1
Przemysł		38136	13153	5401	8077	637	27,4
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		37363	12978	5331	7798	624	28,2
Budownictwo		8553	544	773	1446	48	41,8
<i>Construction</i>							
Handel i naprawy ^Δ		16863	8994	2131	4631	336	38,8
<i>Trade and repair</i> ^Δ							
Hotele i restauracje		1338	870	212	215	60	42,4
<i>Hotels and restaurants</i>							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		3245	595	248	1040	37	22,9
<i>Transport, storage and communication</i>							
Pośrednictwo finansowe		1576	1170	317	319	25	23,2
<i>Financial intermediation</i>							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		8510	3320	1102	1410	75	38,0
<i>Real estate, renting and business activities</i>							
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe ubezpie- czenia społeczne i zdrowotne ^Δ		7707	4204	1117	1240	103	26,6
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja		5120	3840	890	1404	175	10,5
<i>Education</i>							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>		4501	3449	801	928	177	14,3
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>		1873	716	215	579	27	24,2

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 142; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter, item 11 on page 142; by seat of management of unit.

TABLE 8 (77). **ZWOLNIENIA Z PRACY**^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Z liczby ogółem <i>Of total number</i>					Współ- czynnik zwolnień w % <i>Termination rate in %</i>	
		kobiety <i>women</i>	zwolnieni w drodze wypowiedzenia <i>terminated due to dissolution of an employment contract</i>		z tytułu niezdolności do pra- cy, rehabi- litacji; przenie- sieni na emeryturę <i>due to an inability to work or due to re- habilita- tion; re- tired</i>	osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne <i>persons granted child-care and unpaid leaves</i>		
			przez zakład pracy <i>by em- ployer</i>	przez pra- cownika <i>by em- ployee</i>				
OGÓŁEM	2000	94350	37479	29524	11424	4823	2770	23,1
TOTAL	2005	75519	29290	13565	9917	4735	2169	22,2
	2007	94091	35339	12802	20876	6234	2667	26,4
	2008	97294	38223	16675	18418	6959	2676	25,9
sektor publiczny	23434	12391	1635	2448	3484	819		16,2
<i>public sector</i>								
sektor prywatny	73860	25832	15040	15970	3475	1857		32,0
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	1611	336	199	187	155	21		26,6
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>								
Przemysł	40376	13368	8799	8057	2222	1060		28,8
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	39558	13205	8706	7958	2021	1043		29,6
Budownictwo	8118	531	1628	1238	261	55		39,7
<i>Construction</i>								
Handel i naprawy ^Δ	14752	7035	2753	4082	445	512		33,4
<i>Trade and repair</i> ^Δ								

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 142; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes to the chapter, item 11 on page 142; by seat of management of unit.

TABL. 8 (77). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		z tytułu niezdolności do pra- cy, rehabi- litacji; przenie- sieni na emeryturę due to an inability to work or due to re- habilita- tion; re- tired	osoby, które otrzymały urlopy wychow- awcze i bezpłatne persons granted child-care and unpaid leaves	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	1175	769	182	391	34	54	37,2
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	3155	592	385	610	344	42	22,2
Pośrednictwo finansowe Financial intermediation	1195	860	64	257	101	57	17,0
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	8146	2968	1439	1443	637	119	36,1
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; compulsory social security	7255	3783	330	506	694	171	24,8
Edukacja Education	5535	4119	364	664	1253	290	11,2
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work	4264	3219	304	740	626	263	13,2
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and personal service activities	1712	643	228	243	187	32	22,0

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 142; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes to the chapter, item 11 on page 142; by seat of management of unit.

TABLE 9 (78). **ABSOLWENCI PODEJMUKĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers				
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-secondary and secondary vocational	liceów ogólnokształcących general secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	
OGÓŁEM	2000	7852	3708	2002	2377	878	2595
TOTAL	2005	9822	4512	2898	2924	1293	2707
	2007	13814	6577	3866	3641	2393	3914
	2008	11125	5538	3347	2835	1870	3073
sektor publiczny		2866	2005	1786	545	364	171
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		8259	3533	1561	2290	1506	2902
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo <i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>		108	41	41	33	5	29
Przemysł		4284	1540	695	1210	729	1650
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		4223	1519	670	1197	718	1638
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		602	88	111	113	73	305
<i>Construction</i>							
Handel i naprawy ^Δ		1796	1019	338	569	332	557
<i>Trade and repair^Δ</i>							
Hotele i restauracje		183	131	27	59	58	39
<i>Hotels and restaurants</i>							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		203	73	37	62	41	63
<i>Transport, storage and communication</i>							
Pośrednictwo finansowe		292	198	197	44	42	9
<i>Financial intermediation</i>							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		1026	508	247	261	273	245
<i>Real estate, renting and business activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		1012	726	556	237	169	50
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja		713	571	612	38	33	30
<i>Education</i>							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		706	553	403	172	78	53
<i>Health and social work</i>							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		200	90	83	37	37	43
<i>Other community, social and personal service activities</i>							

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, patrz uwagi ogólne do działu, ust. 11 na str. 142; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees, excluding seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons, see general notes to the chapter, item 11 on page 142; by seat of management of unit.

TABL. 10 (79). **WOLNE MIEJSCA PRACY W 2008 R.**

Stan w dniu 31 XII

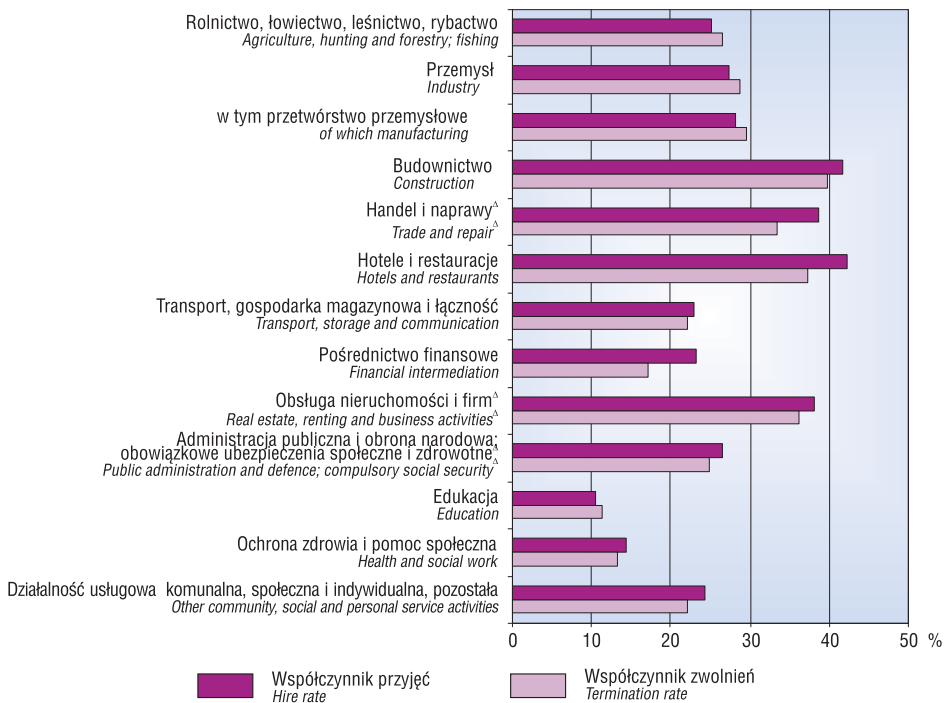
JOB VACANCIES IN 2008

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Wybrane grupy zawodów Selected occupational groups							
		przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy public government representatives, senior officials and managers	specjaliści professional	technicy i inny średni personel technicians and associate professionals	pracownicy biurowi clerks	pracownicy usług osobistych i sprzedawcy service workers and shop and market sales workers	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy craft and related trades workers	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń plant and machine operators and assemblers	pracownicy przy pracach prostych elementary occupations
OGÓŁEM 2007	7603	64	725	575	337	676	3252	894	1042
TOTAL 2008	3607	62	540	567	302	373	1218	326	216
w tym: of which:									
Przemysł Industry	1174	8	52	180	34	30	660	163	47
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	1146	7	47	178	34	28	643	163	46
Budownictwo Construction	595	3	38	47	7	–	371	45	84
Handel i naprawy ^Δ Trade and repair ^Δ	461	11	22	25	38	185	149	28	3
Hotele i restauracje Hotels and restaurants	92	–	#	–	4	57	–	–	29
Transport, gospodarka magazynowa i łączność Transport, storage and communication	260	16	11	#	99	26	20	77	#
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ Real estate, renting and business activities	415	#	134	193	36	32	#	–	14
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpiecze- nia społeczne i zdrowotne ^Δ Public administration and defence; compul- sory social security	221	20	61	65	57	#	#	#	9
Edukacja Education	149	–	107	18	6	#	#	#	15
Ochrona zdrowia i po- moc społeczna Health and social work	141	#	96	26	3	10	#	#	#
Przeciętna liczba wol- nych miejsc pracy (w ciągu roku) Average number of job vacancies (during the year)	5763,3	66,8	670,8	475,8	401,5	644,0	2397,8	640,0	452,3

PRZYJĘCIA I ZWOLNIENIA PRACOWNIKÓW WEDŁUG SEKCJI PKD W 2008 R.

HIRES AND TERMINATIONS OF EMPLOYED PERSONS BY NACE SECTIONS IN 2008

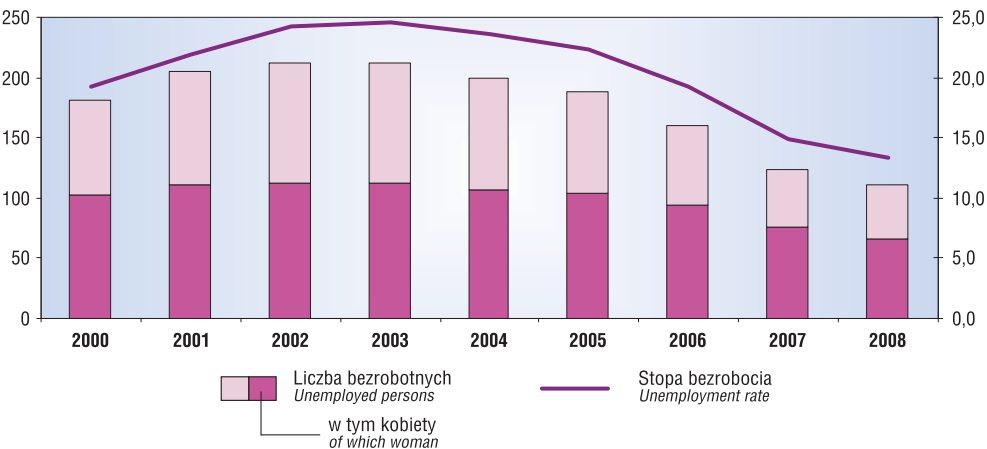
BEZROBOCIE REJESTROWANE

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYMENT

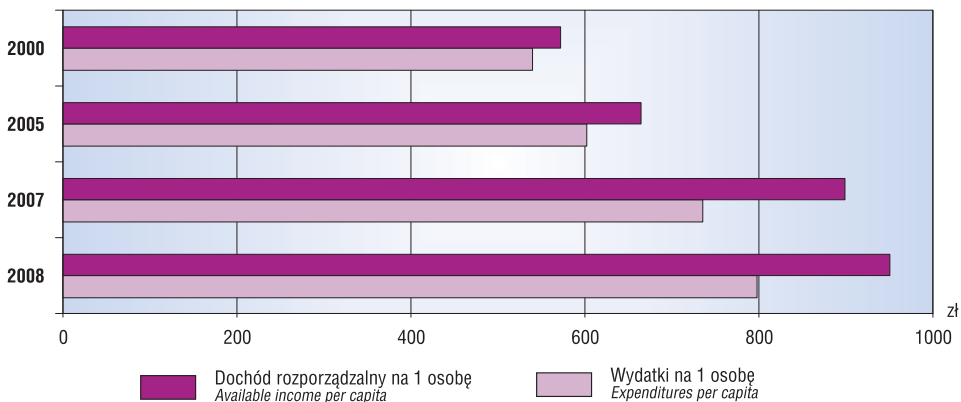
As of 31 XII

w tys.
in thous.

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

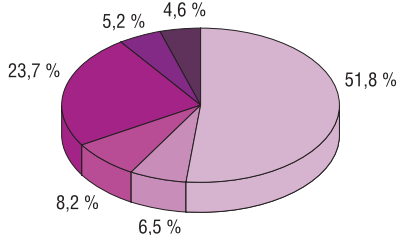
HOUSEHOLD BUDGETS

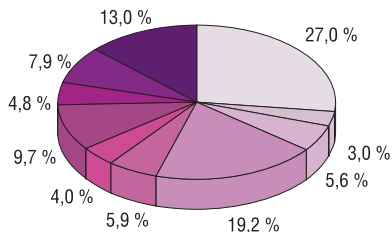
STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW GOSPODARSTW DOMOWYCH W 2008 R.

STRUCTURE OF INCOMES AND EXPENDITURES IN HOUSEHOLDS IN 2008

DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY
AVAILABLE INCOME

WYDATKI
EXPENDITURES

Utrzymujący się:
Maintained:

- z pracy najemnej
from hired work
- z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie
from a private farm in agriculture
- z pracy na własny rachunek
from self-employment
- ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych
from social security benefits
- ze świadczeń z pomocy społecznej
from social assistance benefits
- z innych źródeł
from other incomes

Wydatki na:
Expenditures on:

- żywność i napoje bezalkoholowe
food and non-alcoholic beverages
- napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe
alcoholic beverages and tobacco
- odzież i obuwie
clothing and footwear
- użytkowanie mieszkania i nośniki energii
housing, water, electricity, gas and other fuels
- wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego
furnishing, households equipment and routine maintenance of the house
- zdrowie
health
- transport
transport
- łączność
communication
- rekreacja
recreation and culture
- pozostałe
other

Bezrobocie

Unemployment

TABLE 11 (80). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
 Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	181230	188021	123243	110256	Registered unemployed persons
mężczyźni	78745	84149	47176	44292	men
kobiety	102485	103872	76067	65964	women
Oferty pracy	366	1044	1167	1031	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	495	180	106	107	Unemployed persons per a job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	21,5	20,5	20,1	19,3	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5,9	2,1	1,6	1,5	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	22,0	16,1	17,0	20,5	Possessing benefit rights
Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	45,7	50,8	45,2	35,2	Unemployed persons without work for more than 12 months
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a	19,2	22,3	14,9	13,3	Registered unemployment rate ^a

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2 na str. 144.

^a See general notes to the chapter, item 2 on page 144.

TABLE 12 (81). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	163962	186064	172127	171668	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	74961	84866	85532	86661	Women
Dotychczas niepracujący	44621	48857	41411	38524	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	10012	1952	1220	1830	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	139041	197609	208945	184655	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych:					of number of unemployed persons:
Kobiety	60960	88393	103194	96764	Women
Z tytułu podjęcia pracy	71443	93949	93604	77174	Received jobs

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 13 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2007		2008	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	181230	102485	188021	103872	123243	76067	110256	65964
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	55194	29694	43878	23651	24340	15008	23807	14416
25–34	49006	29991	54446	32322	34901	23709	30990	20518
35–44	44113	25793	39489	22943	25073	16333	21791	13816
45–54	30242	16185	42065	22246	29931	17786	25390	14509
55 lat i więcej and more	2675	822	8143	2710	8998	3231	8278	2705
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	3252	2098	6629	4321	5372	3615	6013	4025
Policealne oraz średnie zawodowe Post-secondary as well as vocational secondary	30214	21374	34033	22592	23517	16750	21270	14732
Średnie ogólnokształcące General secondary	10216	8108	13024	9438	9978	7461	10362	7539
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	69914	34686	66449	33236	39674	22627	34299	18674
Gimnazjalne ^a , podstawowe i niepełne podstawowe	67634	36219	67886	34285	44702	25614	38312	20994
Lower secondary ^a , primary and incomplete primary								
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^b BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^b								
3 miesiące i mniej months and less	39193	15699	40585	16967	33501	16206	39133	19023
3–6	27862	15114	23476	12031	17346	10081	16164	9491
6–12	31416	16108	28436	14555	16685	9784	16106	9796
12–24	37763	21417	29378	15714	16593	10783	14149	9222
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	44996	34147	66146	44605	39118	29213	24704	18432

^a Od 2002 r. ^b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 pełnych miesięcy włącznie.

^a Since 2002. ^b From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6 persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

TABLE 13 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2007		2008	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG STAŻU PRACY ^a BY WORK SENIORITY ^a								
Bez stażu pracy No work seniority	38950	24646	38516	24510	24756	17773	21297	15227
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	28597	18295	25799	16279	18039	12374	16202	10957
1–5 5–10	39438	20752	42076	22305	26483	16268	25353	14895
10–20	24904	13884	28187	15299	18280	11143	16065	9276
20–30	30501	17460	30690	17109	20254	12202	17493	10079
powyżej 30 lat more than 30 years	17817	7409	19763	7913	12889	5742	11216	4849
	1023	39	2990	457	2542	565	2630	681

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–5 uwzględniono osoby ze stażem pracy 1 rok i 1 dzień do pełnych 5 lat włącznie.

^a Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 1–5 persons with work seniority from 1 year and 1 day to 5 years were included.

TABLE 14 (83). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS WITH A SPECIFIC SITUATION ON THE LABOUR MARKET

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008		SPECIFICATION
			ogółem total	w % bezrobotnych ogółem in % unemployed	
OGÓŁEM	188021	123243	110256	100,0	TOTAL
z liczby ogółem:					of total number:
do 25 roku życia	44270	24340	23807	21,6	aged 25 and below
do 27 roku życia, którzy ukończyli szkołę wyższą	1427	934	1214	1,1	below 27 years of age who graduated from tertiary school
długotrwale bezrobotni	128285	80955	60594	55,0	long-term unemployed
kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	13351	12,1	woman who not undertake employment after giving birth to child
powyżej 50 roku życia	26611	24738	22065	20,0	over 50 years of age
bez kwalifikacji zawodowych	54678	42853	36480	33,1	without occupational qualifications
bez doświadczenia zawodowego	27733	25,2	without occupational experiences
bez wykształcenia średniego	72611	65,9	without secondary education
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia	10081	9,1	bringing up single-handed at least one child aged 18 and below
osoby które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	1430	1,3	persons who after serving a prison sentence not undertake employment
niepełnosprawni	4943	3910	4443	4,0	disabled

TABL. 15 (84). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:				<i>Unemployment persons who:</i>
podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4628	4142	2889	<i>undertaking employment in intervention works</i>
podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	10017	7663	7257	<i>undertaking employment in public works</i>
rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	18825	23030	22699	<i>started training or traineeship with the employer</i>
Liczba zgłoszonych ofert pracy	56348	79928	64982	<i>Number of submitted job offers</i>
w tym:				<i>of which:</i>
na prace subsydiowane ^b	32698	41337	37693	<i>on subsidized works^b</i>
w sektorze publicznym	19466	25953	22681	<i>in public sector</i>

a W ciągu roku. *b* Oferty pracy w ramach robót publicznych, interwencyjnych i innych dofinansowanych ze środków powiatowych urzędów pracy.

a During the year. *b* Job offers in public works, intervention works and others financed by powiat's labour offices.

TABL. 16 (85). WYDATKI FUNDUSZU PRACY
EXPENDITURES OF LABOUR FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>				w odsetkach <i>in percent</i>	
OGÓŁEM	474,0	405,2	390,5	404,8	100,0	TOTAL
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	246,2	233,9	181,2	153,3	37,9	<i>Unemployment benefits</i>
Dodatki aktywizacyjne	4,8	4,1	6,8	1,7	<i>Activization benefits</i>
Programy na rzecz promocji zatrudnienia	153,1	190,5	226,9	56,0	<i>Employment promotion programs</i>
w tym:						<i>of which:</i>
środki na podjęcie działalności gospodarczej	17,7	28,5	36,1	8,9	<i>funds for commencement of economic activity</i>
koszty szkoleń	8,9	15,0	17,6	4,4	<i>training costs</i>
prace interwencyjne	9,6	12,6	16,6	13,7	3,4	<i>intervention works</i>
roboty publiczne	15,1	35,6	34,1	41,0	10,1	<i>public works</i>
stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne	59,1	67,1	86,2	21,3	<i>scholarships and contributions to compulsory social security</i>

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 17 (86). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a**
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In occupational accidents</i>			Poszkodowani według dni niezdolności do pracy <i>Persons injured by days of incapacity to work</i>			SPECIFICATION	
		śmier- telnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	lżej- szych <i>lighter</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20 dni <i>days</i>	21 dni i dłużej <i>days and more</i>		
OGÓŁEM	2000	5605	19	79	5507	.	.	.	TOTAL
	2005	4191	24	52	4115	990	1243	1934	
	2007	5130	23	49	5058	42	1718	3082	
	2008	5720	20	49	5651	1514	1745	2441	
sektor publiczny	1355	7	4	1344	<i>public sector</i>
sektor prywatny	4365	13	45	4307	<i>private sector</i>
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	129	2	–	127	12	50	65	65	<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>
Przemysł	2694	3	30	2661	679	886	1126	1126	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	2601	3	29	2569	655	857	1086	1086	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	563	2	8	553	92	166	303	303	<i>Construction</i>
Handel i naprawy ^Δ	722	2	5	715	231	214	275	275	<i>Trade and repair^Δ</i>
Hotele i restauracje	59	–	–	59	19	16	24	24	<i>Hotels and restaurants</i>
Transport, gospodarka magazy- nowa i łączność	286	7	–	279	45	86	148	148	<i>Transport, storage and communication</i>
Pośrednictwo finansowe	44	–	–	44	19	9	16	16	<i>Financial intermediation</i>
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	233	–	3	230	61	61	111	111	<i>Real estate, renting and business activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubez- pieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	274	–	–	274	98	77	99	99	<i>Public administration and defence; compul- sory social security</i>
Edukacja	222	2	–	220	84	56	80	80	<i>Education</i>
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	344	1	1	342	141	81	121	121	<i>Health and social work</i>
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozos- tała	150	1	2	147	33	43	73	73	<i>Other community, social and personal service activities</i>

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 18 (87). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a
(poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a
(excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, łowiectwo i leś- nictwo; rybactwo agriculture, hunting and forestry; fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel i napra- wy ^Δ trade and repair ^Δ	transport, gospo- darka maga- zynowa i łączność transport, storage and communi- cation	ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna health and social work
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemy- słowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZ CONTACT MODE OF INJURY								
OGÓŁEM	2000	154	2674	2567	668	487	300	529
TOTAL	2005	89	2054	1952	306	420	239	305
	2007	96	2629	2515	450	530	254	314
	2008	129	2694	2601	563	722	286	344
w tym: of which:								
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami che- micznymi	254	6	145	143	20	28	5	16
Contact with electrical voltage, tem- perature, hazardous substances and chemicals								
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie Drowned, buried, enveloped	23	1	11	9	6	2	-	-
Zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt	1297	34	525	492	141	150	88	79
Horizontal or vertical impact with or against a stationary object								
Uderzenie przez obiekt w ruchu	1300	31	683	660	143	165	66	46
Struck by object in motion, collision								
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	1076	23	563	556	101	191	38	44
Contact with sharp, pointed, rough, coarse Material Agent								
Uwięzienie, zmiżdżenie	469	12	299	294	51	46	13	7
Trapped, crushed, etc.								
Obciążenie fizyczne lub psychiczne Physical or mental stress	633	9	251	242	40	83	42	62
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	93	10	14	12	3	8	16	12
Aggression human or animal								
Inne wydarzenia	505	3	170	161	54	45	18	75
Other contacts								

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABLE 18 (87). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
EVENTS AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, łowiectwo i leś- nictwo; rybactwo <i>agri- culture, hunting and forestry; fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel i napra- wy ^Δ <i>trade and repair^Δ</i>	transport, gospo- darka maga- zynowa i łączność <i>transport, storage and communi- cation</i>	ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna <i>health and social work</i>	
			razem <i>total</i>	w tym przetwór- stwo przemy- słowe <i>of which manu- facturing</i>					
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS									
OGÓŁEM	2000	10220	286	5247	5078	1360	846	466	742
TOTAL	2005	8473	175	4538	4336	649	829	442	510
	2007	10438	196	5796	5581	906	1089	457	511
	2008	11659	274	5833	5664	1234	1534	518	542
Niewłaściwy stan czynnika material- nego		1003	24	526	517	111	139	35	50
<i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>									
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy		659	11	373	365	97	81	8	12
<i>work</i>									
stanowiska pracy		660	16	346	339	78	107	22	18
<i>work post</i>									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym		968	19	531	520	83	175	24	22
<i>Absence or inappropriate use of ma- terial objects/agents</i>									
Nieużywanie sprzętu ochronnego ... <i>Not using protective equipment</i>		185	1	105	103	16	37	2	1
Niewłaściwe samowolne zachowa- nie się pracownika		914	19	554	543	90	122	35	13
<i>Inappropriate wilful employee action</i>									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b		254	4	117	115	28	22	16	13
<i>Inappropriate mental-physical condi- tion of employee^b</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pra- cownika		6439	165	3090	2988	688	787	331	351
<i>Incorrect employee action</i>									
Inna przyczyna		577	15	191	174	43	64	45	62
<i>Other cause</i>									

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 19 (88). PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a WEDŁUG WYDARZEŃ POWODUJĄCYCH URAZ U OSOBY POSZKODOWANEJ W 2008 R. (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

CAUSES OF OCCUPATIONAL ACCIDENTS BY CONTACT MODE OF INJURY IN 2008 (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym wydarzenie powodujące uraz Of which contact-mode of injury							
		kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi <i>contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals</i>	tonięcie, zakopanie, zamknięcie <i>drowned, buried, enveloped</i>	zderzenie z/uderzenie w nie ruchomy obiekt <i>horizontal or vertical impact with or against a stationary object</i>	uderzenie przez obiekt w ruchu <i>struck by object in motion, collision</i>	kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym <i>contact with sharp, pointed, rough, coarse Material Agent</i>	uwięzienie, zmiżdżenie <i>trapped, crushed, etc.</i>	obciążenie fizyczne lub psychiczne <i>physical or mental stress</i>	przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia <i>aggression human or animal</i>
OGÓŁEM	11659	598	47	2453	2762	2374	1148	1175	141
TOTAL									
w tym: of which:									
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material agent</i>	1003	88	6	169	318	192	111	57	2
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy	659	42	5	89	202	99	113	58	3
stanowiska pracy <i>work post</i>	660	46	2	171	148	135	41	56	3
Brak lub niewłaściwe postępowanie się czynnikiem materialnym	968	42	2	102	307	259	129	101	5
<i>Absence or inappropriate use of material agent</i>									
Niewłaściwe samowolne zachowanie pracownika	914	41	2	188	220	195	169	61	4
<i>Inappropriate wilful employee action</i>									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika	254	5	1	63	25	29	15	98	3
<i>Inappropriate mental-physical condition of employee</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika	6439	273	26	1537	1398	1337	546	646	90
<i>Incorrect employee action</i>									

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 20 (89). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with						
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery		
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
OGÓŁEM	2000	122,4	104,1	67,3	54,2	34,2	32,6	20,9	17,3
TOTAL	2005	124,1	100,6	72,2	61,0	35,8	29,0	16,2	10,7
	2007	108,5	95,3	70,3	62,9	24,8	21,5	13,4	10,9
	2008	109,0	90,5	66,8	56,2	25,7	22,4	16,5	12,0
sektor publiczny		109,6	95,3	57,1	50,7	44,7	40,1	7,7	4,5
public sector									
sektor prywatny		108,8	89,0	69,7	57,8	19,8	16,9	19,2	14,3
private sector									
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo		71,7	63,9	34,9	31,3	15,7	14,2	21,2	18,3
Agriculture, hunting and forestry; fishing									
Przemysł		141,7	118,3	95,7	81,4	26,4	23,6	19,5	13,4
Industry									
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		142,5	119,4	99,3	85,0	23,2	20,2	20,0	14,2
Budownictwo		71,8	53,8	30,8	23,4	22,4	19,6	18,7	10,8
Construction									
Handel i naprawy ^Δ		48,1	41,7	12,2	9,6	12,8	10,3	23,1	21,8
Trade and repair ^Δ									
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		174,9	144,6	117,6	98,5	55,3	44,2	1,9	1,8
Transport, storage and communication									
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		66,9	61,3	12,2	6,6	53,8	53,8	0,9	0,9
Real estate, renting and business activities									
Edukacja ^b		54,4	43,2	8,5	8,5	45,2	34,0	0,7	0,7
Education ^b									
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		36,5	31,1	20,5	15,9	15,4	14,9	0,7	0,3
Health and social work									
Działalność usługowa komunalna, społeczna, indywidualna i pozostała		107,6	64,6	38,7	29,6	26,2	26,2	42,7	8,7
Other community, social and personal service activities									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Szkolnictwo wyższe.

^a Listed only once by predominant factor, i.e. the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons. ^b Higher education institutions.

TABL. 21 (90). WYPADKI PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE ^a
WEDŁUG WYDARZEŃ POWODUJĄCYCH URAZY POWYPADKOWE
OCCUPATIONAL ACCIDENTS IN INDIVIDUAL AGRICULTURE ^a BY CAUSING
OCCURENCE OF THE ACCIDENTS

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY	2005	2007	2008	EVENTS CAUSIN INJURY
OGÓŁEM	1653	1453	1252	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	14	5	4	<i>of which fatal accidents:</i>
Upadek osób	720	645	536	<i>Falling persons</i>
Uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	122	87	90	<i>Persons hit or crushed by falling objects</i>
Przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	65	32	27	<i>Persons run over hit or caught by moving means of transport</i>
Pochwycenie i uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	236	195	161	<i>Persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
Uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	279	258	258	<i>Persons hit crushed or bitten by animals</i>
Działanie skrajnych temperatur	21	12	8	<i>Influence extreme temperatures</i>
Działanie materiałów szkodliwych	3	4	1	<i>Influence hazardous materials</i>
Inne wydarzenia	207	220	171	<i>Other events</i>

^a Dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

^a Concern only those accidents for which the persons injured received one-time compensations due to permanent or long-term health damage within a given year.

TABL. 22 (91). **CHOROBY ZAWODOWE**^a
OCCUPATIONAL DISEASES^a

CHOROBY	Liczba przypadków Number of cases			DISEASES
	2005	2007	2008	
OGÓŁEM	103	115	126	TOTAL
w tym:				of which:
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa	1	1	–	Acute and chronic intoxications and their sequels
Pylice płuc	5	1	1	Pneumoconioses
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	–	1	–	Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc	1	1	–	Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation
Astma oskrzelowa	3	6	4	Bronchial asthma
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	1	2	3	Extrinsic allergic alveolitis
Alergiczny nieżyt nosa	2	5	3	Allergic rhinitis
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	30	42	44	Chronic diseases of vocal organ related to excessive voice effort
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	1	4	1	Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment
Choroby skóry	11	6	8	Skin diseases
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	4	9	11	Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy	3	3	4	Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	21	17	19	Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type
Zespół wibracyjny	2	2	3	Vibration syndrome
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	17	15	25	Infectious and parasitic diseases or their sequels

^a Choroby zawodowe podano zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115); nowa lista chorób obowiązuje od 2 IX 2002 r.; dane według rodzajów chorób za lata 2007 i 2008 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

^a Occupational diseases are given in accordance with the decree of the Council of Ministers dated 30 VII 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115); the new list of diseases came into force 2 IX 2002; data by type of diseases for 2007 and 2008 are not strictly comparable with the data for the previous years.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 23 (92). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a

Stan w połowie grudnia

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions</i>
OGÓŁEM	2000	27794	82707	20427	45801	2624	7215	37024
TOTAL	2005	18050	66014	11346	22939	1159	2752	23031
	2007	15906	69891	9195	20396	1369	2968	14677
	2008	17385	75843	6191	17041	1186	2789	15165
sektor publiczny		6484	17026	2974	10201	788	1406	5633
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		10901	58817	3217	6840	398	1383	9532
<i>private sector</i>								
w tym: of which:								
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo		1028	1596	37	214	15	9	114
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>								
Przemysł		9336	49758	5168	8770	437	1709	10260
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		6832	46265	4209	6760	420	1707	8715
Budownictwo		2855	7982	83	418	17	22	1153
<i>Construction</i>								
Handel i naprawy ^Δ		951	4691	198	702	16	28	119
<i>Trade and repair^Δ</i>								
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		2268	3388	381	6379	6	929	2236
<i>Transport, storage and communication</i>								
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		–	414	40	147	–	–	–
<i>Real estate, renting and business activities</i>								
Edukacja ^b		46	1569	–	–	21	40	5
<i>Education^b</i>								
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>		157	5115	15	–	664	52	1148
Działalność usługowa komunalna, społeczna, indywidualna, pozostała		744	1311	269	404	10	–	130
<i>Other community, social and personal service activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Szkolnictwo wyższe

^a Data concern entities employing more than 9 persons. ^b Higher education institutions.

TABL. 24 (93). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Occupational accidents and occupational diseases compensations		
	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	razem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w złotych na 1 świadczenie in zł per benefit		
OGÓŁEM	2000	1662	1589	2809,81	2509,44
TOTAL	2005	1023	991	2387,39	2273,97
	2007	1101	1084	2477,38	2337,36
	2008	1118	1025	2288,64	2195,02
sektor publiczny		263	249	2250,95	2287,55
public sector					
sektor prywatny		855	776	2207,95	2165,34
private sector					
w tym: of which:					
Przemysł		635	578	2320,47	2198,10
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		612	555	2334,97	2209,01
Budownictwo		116	105	2278,45	2276,19
Construction					
Handel i naprawy ^Δ		110	99	1992,73	2059,59
Trade and repair ^Δ					
Transport, gospodarka magazyno- wa i łączność		61	60	1775,41	1796,67
Transport, storage and communica- tion					
Edukacja ^b		6	5	2700,00	2920,00
Education ^b					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna Health and social work		127	123	2365,35	2217,07
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała Other community, social and per- sonal service activities		26	23	2684,62	2686,96

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Szkolnictwo wyższe

^a Data concern entities employing more than 9 persons. ^b Higher education institutions.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 2 i 4 nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencji-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in tables 2 and 4 do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. **The average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,

— honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 z późniejszymi zmianami).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Dane nie obejmują emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;

— *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. *Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887 with later amendments).*

Social security benefits

1. *Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution.*

Data not include retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits financed from the Pension Fund of the Agricultural Social Insurance Fund as well as from the Social Insurance Fund, in the case of farmers who are authorized to receive benefits from both of these funds simultaneously.

2. *Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:*

- 1) *employed persons;*
- 2) *outworkers;*
- 3) *members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives;*
- 4) *persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;*
- 5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*
- 6) *clergy;*

- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi oraz kombatanci.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych). Od 1995 r. świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

6. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 7) *professional soldiers;*
- 8) *the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff functionaries;*
- 9) *farmers;*
- 10) *war and military invalids as well as combatants.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay;*
- 2) *pensions resulting from an inability to work;*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory). Since 1995 benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

5. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

6. Data regarding average retirement and pension benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABLE 1 (94). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
GROSS WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
O G Ó Ł E M	9439297,4	10172734,0	12107805,5	14010981,0	T O T A L
sektor publiczny	4515663,9	4515612,4	5013813,4	5441890,0	public sector
sektor prywatny	4923633,5	5657121,6	7093992,1	8569091,0	private sector
Rolnictwo, łowiectwo i leśnic- two; rybactwo.....	164158,8	165747,5	193819,0	216878,1	Agriculture, hunting and forestry as well as fishing
Przemysł	3305240,5	3462144,5	4082903,6	4619479,3	Industry
w tym przetwórstwo przemy- słowe	2994563,1	3221053,9	3811257,2	4344733,5	of which manufacturing
Budownictwo	571561,8	454408,8	642342,5	832188,8	Construction
Handel i naprawy ^Δ	1013787,6	1129380,9	1476136,9	1807230,1	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	67757,2	76198,4	91487,0	118687,8	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka maga- zynowa i łączność	714423,5	472608,4	499740,0	595111,4	Transport, storage and com- munication
Pośrednictwo finansowe	332664,4	305776,5	348196,7	361334,1	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	522237,8	604479,9	749842,1	914687,5	Real estate, renting and busi- ness activities
Administracja publiczna i obro- na narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	664629,8	950005,2	1087379,1	1260323,2	Public administration and de- fence; compulsory social se- curity
Edukacja	1065780,7	1540116,7	1699557,2	1847109,7	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	784831,9	736247,5	915245,5	1064055,3	Health and social work
Działalność usługowa komu- nalna, społeczna i indywidu- alna, pozostała	232223,4	275619,7	321155,9	373895,7	Other community, social and personal service activities

^a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w uwagach ogólnych do działu, ust. 2 na str. 172.

^a Data includes only components of wages and salaries mentioned in general notes to the chapter, item 2 on page 172.

TABLE 2 (95). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI**
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Osobowe ^b <i>Personal^b</i>	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyż- ce bilanso- wej w spół- dzielniach <i>Payments from profit and balance surplus in co- operatives</i>	Dodatkowe wynagro- dzenia roczne dla pracowni- ków jedno- stek sfery budżetowej <i>Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities</i>	Pozostałe ^c <i>Other^c</i>	Ucniów <i>Appren- tices</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>					
OGÓŁEM	2000	8919428,2	8463057,3	25512,6	137193,8	284139,0	9525,5
TOTAL	2005	9548311,9	9060536,5	5847,1	164502,2	312029,2	5396,9
	2007	11431402,2	10822416,4	8493,7	181365,2	414167,0	4959,9
	2008	13057691,3	12374441,3	8929,1	191310,8	476253,7	6756,4
sektor publiczny		5585529,8	5245530,9	6529,6	191310,8	141944,1	214,4
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		7472161,5	7128910,4	2399,5	–	334309,6	6542,0
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo		222610,1	205856,6	268,1	21,1	16405,0	59,3
<i>Agriculture, hunting and forestry as well as fishing</i>							
Przemysł		4570828,8	4416555,7	5657,4	1467,3	143807,3	3341,1
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		4296580,2	4150861,1	5540,8	36,9	136840,0	3301,4
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		715036,2	682251,4	24,5	1637,7	30476,4	646,2
<i>Construction</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących prace nakładczą, bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABLE 2 (95). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Osobowe ^b <i>Personal^b</i>	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach <i>Payments from profit and balance surplus in co-operatives</i>	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej <i>Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities</i>	Pozostałe ^c <i>Other^c</i>	Uczniów <i>Apprentices</i>
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	1310488,5	1264703,3	1084,9	–	42756,3	1944,0
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	78858,5	72641,1	–	952,9	4951,1	313,4
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	492808,1	480877,0	248,2	2007,5	9559,9	115,5
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	341192,0	336555,4	197,1	–	4439,5	–
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	791450,7	715191,3	703,1	3984,7	71504,8	66,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1297096,9	1191244,5	–	68812,6	37039,8	–
Edukacja <i>Education</i>	1884151,5	1740676,2	–	94886,5	48489,0	99,8
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	1060045,4	1003396,8	41,3	14139,7	42434,0	33,6
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	293124,6	264492,0	704,5	3400,8	24390,6	136,7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. ^b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. ^c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees. ^b Including wages and salaries of persons engaged in outwork; excluding wages and salaries of apprentices. ^c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 3 (96). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
OGÓŁEM	1668,92	2046,09	2297,36	2527,93	TOTAL
sektor publiczny	1890,43	2423,76	2722,22	3007,13	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1506,96	1819,76	2069,12	2295,62	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo ...	1522,89	2094,61	2344,99	2619,57	<i>Agriculture, hunting and forestry</i>
Przemysł	1692,89	2034,74	2281,94	2536,82	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	1648,83	1997,48	2238,53	2498,66	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	1542,43	1717,97	1984,52	2221,30	<i>Construction</i>
Handel i naprawy ^Δ	1305,61	1575,73	1854,28	2056,29	<i>Trade and repair^Δ</i>
Hotele i restauracje	1091,10	1303,34	1407,15	1568,45	<i>Hotels and restaurants</i>
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1915,86	2136,49	2174,90	2337,07	<i>Transport, storage and communication</i>
Pośrednictwo finansowe	2514,24	3043,28	3493,85	3585,09	<i>Financial intermediation</i>
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1663,35	1972,18	2256,74	2408,57	<i>Real estate, renting and business activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	2241,80	2743,43	2972,64	3418,29	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	1831,77	2385,74	2623,79	2865,50	<i>Education</i>
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	1468,20	1874,03	2317,90	2609,67	<i>Health and social work</i>
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	1502,36	1992,22	2238,27	2440,89	<i>Other community, social and personal service activities</i>

TABLE 4 (97). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG SEKCJI^a
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008				SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym bez wypłat z zysku ^b <i>of which excluding payments from profit^b</i>	z liczby ogółem — — na stanowi- skach <i>of total number — — positions</i>		
						robotni- czych <i>manual labour</i>	nierobot- niczych <i>non- manual labour</i>	
w złotych <i>in zloty</i>								
O G Ó Ł E M	1747,36	2153,46	2443,17	2691,69	2648,64	2052,43	3479,34	TOTAL
sektor publiczny	1890,43	2423,76	2722,22	3007,13	2897,81	2074,31	3406,14	public sector
sektor prywatny	1612,20	1941,91	2247,39	2490,82	2489,97	2046,57	3592,99	private sector
w tym:								of which:
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	1562,63	2142,64	2456,52	2708,44	2704,61	1941,38	3981,80	Agriculture, hunting and forestry
Przemysł	1738,40	2088,80	2357,50	2605,42	2601,21	2173,90	4071,55	Industry
w tym:								of which:
przetwórstwo przemysłowe	1694,35	2051,46	2314,14	2567,68	2564,22	2148,07	4043,49	manufacturing
wytwarzanie i zaopatry- wanie w energię elek- tryczną, gaz, wodę	2270,51	2687,88	3146,61	3372,08	3350,68	2807,90	4418,12	electricity, gas and water supply
Budownictwo	1659,91	1873,72	2298,17	2569,27	2562,76	2230,78	3736,95	Construction
Handel i naprawy ^Δ	1457,31	1767,30	2143,48	2332,26	2330,25	1837,66	3176,54	Trade and repair ^Δ
Transport, gospodarka magazynowa i łącz- ność	1987,60	2338,16	2421,24	2633,83	2621,53	2435,50	3416,24	Transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe	2557,12	3212,57	3716,79	3926,50	3924,20	3447,30	3944,95	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	1692,24	2003,82	2325,51	2512,37	2495,99	1758,71	3557,09	Real estate, renting and business activities
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozost- stała	1580,84	1979,96	2312,46	2597,63	2557,92	2100,98	3085,71	Other community, social and personal service activities

^a W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Wypłaty z zysku do podziału i z nadwyżki bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

^a In units employing more than 9 persons. ^b Payments from profit for distribution and balance surplus in co-operatives and annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities.

TABL. 5 (98). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH^a ZA PAŹDZIERNIK 2008 R.
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES OF PAID EMPLOYEES^a FOR OCTOBER 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
	w zł			in zł					
OGÓŁEM	2852,57	3071,08	2606,63	3070,37	3245,84	2964,79	2731,30	3011,66	2283,12
TOTAL									
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATION LEVEL									
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	4018,51	4942,84	3518,44	3681,83	4166,80	3484,22	4944,28	6129,95	3657,82
<i>Higher education (tertiary studies) with a degree of at least doctor and master's degree, physician's degree or any other degree of equal status</i>									
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	3769,38	4510,23	3045,93	3186,07	3700,13	2935,64	4153,99	4800,02	3169,36
<i>Higher education (tertiary studies) with engineer's degree, bachelor, economist with diploma or any other degree of equal status</i>									
Policealne	2771,05	3087,19	2644,47	2718,06	2799,26	2702,38	2812,17	3181,79	2583,51
<i>Post-secondary</i>									
Średnie zawodowe	2730,67	2975,96	2437,11	2852,53	3117,72	2677,89	2681,11	2938,12	2287,71
<i>Vocational secondary</i>									
Średnie ogólnokształcące	2416,68	2792,55	2176,46	2537,77	2617,44	2498,07	2378,44	2837,64	2061,92
<i>General secondary</i>									
Zasadnicze zawodowe	2225,66	2432,30	1748,43	2214,39	2455,42	1746,96	2228,16	2427,51	1748,81
<i>Basic vocational</i>									
Gimnazjalne	1588,35	1541,73	1717,18	x	x	x	1588,35	1541,73	1717,18
<i>Lower secondary</i>									
Podstawowe i niepełne podstawowe	2062,84	2295,01	1722,55	1993,77	2343,00	1660,09	2086,63	2282,20	1752,36
<i>Primary and incomplete primary</i>									
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY									
do 1,9 roku	1991,83	2165,59	1816,78	1999,83	2168,63	1910,57	1989,01	2164,93	1768,12
<i>less than 2 years</i>									
2,0 — 4,9	2418,89	2618,27	2177,11	2368,17	2515,69	2286,33	2435,88	2638,29	2116,46
5,0 — 9,9	2763,88	3071,92	2431,35	2813,62	3100,54	2675,15	2744,84	3065,91	2276,60
10,0 — 14,9	2994,35	3323,93	2644,84	3081,30	3283,98	2989,05	2957,08	3332,84	2390,62
15,0 — 19,9	2981,84	3262,80	2719,78	3323,06	3623,01	3188,08	2772,30	3146,12	2237,95
20,0 — 24,9	2969,06	3157,76	2790,67	3181,54	3205,76	3169,28	2794,88	3136,03	2263,99
25,0 — 29,9	2976,57	3093,13	2869,12	3220,44	3292,56	3182,02	2749,99	2986,23	2392,11
30 lat i więcej	3228,07	3329,75	3040,75	3420,47	3526,99	3290,44	3094,84	3224,94	2766,24
<i>30 and more</i>									

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABLE 5 (98). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH^a ZA PAŹDZIERNIK 2008 R. (dok.)
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES OF PAID EMPLOYEES^a FOR OCTOBER 2008 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
	w zł			in zł					
WEDŁUG SEKCJI PKD BY SECTION NACE									
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	3136,84	3266,83	2573,89	3819,79	4025,92	3154,01	2643,35	2772,74	1923,25
Przemysł <i>Industry</i>	2722,32	2990,46	2237,80	3110,52	3106,65	3126,52	2678,41	2973,54	2185,46
w tym: of which:									
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	2683,80	2973,42	2191,95	3167,20	3202,32	3003,66	2665,80	2962,14	2177,81
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>electricity, gas and water supply</i>	3155,90	3140,97	3216,54	3083,35	3059,23	3177,66	3685,51	3701,67	3595,67
Budownictwo <i>Construction</i>	3009,65	3010,74	2999,28	1944,01	1956,37	1939,20	3012,12	3011,50	3018,06
Handel i naprawy ^A <i>Trade and repair^A</i>	2684,40	3137,99	2163,23	x	x	x	2684,40	3137,99	2163,23
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	2019,19	2037,61	2009,85	2501,49	2188,91	2682,49	1904,31	1997,45	1858,64
Transport, gospodarka maga- zynowa i łączność <i>Transport, storage and com- munication</i>	2670,23	2724,96	2444,09	2971,57	3051,63	2609,72	2196,44	2188,25	2226,12
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	3794,50	4768,34	3500,10	4525,77	4846,93	4340,55	3726,14	4756,10	3436,24
Obsługa nieruchomości i firm ^A <i>Real estate, renting and busi- ness activities</i>	3044,98	3345,70	2593,83	3803,49	4109,07	3454,08	2789,75	3125,56	2236,14
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^A <i>Public administration and de- fence; compulsory social se- curity</i>	3751,64	4156,71	3587,06	3751,64	4156,71	3587,06	x	x	x
Edukacja <i>Education</i>	2907,13	3051,27	2859,75	2917,01	3051,50	2871,75	2391,68	2864,77	2383,86
Ochrona zdrowia i pomoc spo- łeczna <i>Health and social work</i>	2828,00	3143,61	2758,49	2741,24	2932,45	2697,17	3294,05	4622,82	3071,14
Działalność usługowa komu- nalna, społeczna i indywidu- alna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	2818,30	3147,06	2493,83	2567,49	2562,40	2570,77	3484,67	3932,43	1940,99

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

**TABL. 6 (99). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
 ZA PAŹDZIERNIK 2008 R.**
**PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
 FOR OCTOBER 2008**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
	w zł			in zł						
OGÓŁEM	a	386241	204523	181718	138133	51893	86240	248108	152630	95478
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
przedziały wynagrodzeń ² : ranges of wages and salaries ² :										
1126,00 zł i mniej	a	12901	5598	7303	461	292	169	12440	5306	7134
zł and less	b	3,3	2,7	4,0	0,3	0,6	0,2	5,0	3,5	7,5
1126,01 – 1426,29	a	39156	19357	19799	6136	1391	4745	33020	17966	15054
.....	b	10,2	9,5	10,9	4,4	2,7	5,5	13,3	11,8	15,8
1426,29 – 2139,43	a	99736	44413	55323	30712	10555	20157	69024	33858	35166
.....	b	25,9	21,7	30,5	22,2	20,3	23,4	27,8	22,2	36,8
2139,43 – 2852,57	a	90466	50512	39954	36542	15455	21087	53924	35057	18867
.....	b	23,5	24,7	22,0	26,5	29,8	24,5	21,7	23,0	19,8
2852,57 – 3565,71	a	62076	34449	27627	27936	9062	18874	34140	25387	8753
.....	b	16,1	16,9	15,2	20,2	17,5	21,9	13,7	16,6	9,2
3565,71 – 4278,86	a	36742	21077	15665	17233	6303	10930	19509	14774	4735
.....	b	9,5	10,3	8,6	12,5	12,1	12,7	7,9	9,7	5,0
4278,86 – 4992,00	a	17578	10560	7018	8409	3516	4893	9169	7044	2125
.....	b	4,6	5,2	3,9	6,1	6,8	5,7	3,7	4,6	2,2
4992,00 – 5705,14	a	9453	6177	3276	3822	1724	2098	5631	4453	1178
.....	b	2,4	3,0	1,8	2,8	3,3	2,4	2,3	2,9	1,2
5705,14 – 6418,28	a	5135	3115	2020	2205	987	1218	2930	2128	802
.....	b	1,3	1,5	1,1	1,6	1,9	1,4	1,2	1,4	0,8
6418,28 – 7131,43	a	2835	1927	908	1136	516	620	1699	1411	288
.....	b	0,7	0,9	0,5	0,8	1,0	0,7	0,7	0,9	0,3
7131,43 – 7844,57	a	2461	1497	964	972	425	547	1489	1072	417
.....	b	0,6	0,7	0,5	0,7	0,8	0,6	0,6	0,7	0,4
7844,57 – 8557,71	a	1574	990	584	670	351	319	904	639	265
.....	b	0,4	0,5	0,3	0,5	0,7	0,4	0,4	0,4	0,3
8557,71 – 9270,85	a	1284	947	337	548	377	171	736	570	166
.....	b	0,3	0,5	0,2	0,4	0,7	0,2	0,3	0,4	0,2
9270,85 – 9984,00	a	889	655	234	426	298	128	463	357	106
.....	b	0,2	0,3	0,1	0,3	0,6	0,1	0,2	0,2	0,1
9984,00 zł więcej	a	3955	3249	706	925	641	284	3030	2608	422
zł and more	b	1,0	1,6	0,4	0,7	1,2	0,3	1,2	1,7	0,4

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Ustalone na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (2852,57 zł) w województwie kujawsko-pomorskim za październik 2008 r.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² Established on the basis of product of gross wages and salaries (2852,57 zł) in the Kujawsko-pomorskie voivodship for October 2008.

TABLE 7 (100). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2008 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2008

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni Paid employees			Przeciętne wynagrodzenia brutto Average gross wages and salaries		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
	w odsetkach in percent			w zł in zł		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	2852,57	3071,08	2606,63
TOTAL						
sektor publiczny	35,8	25,4	47,5	3070,37	3245,84	2964,79
public sector						
sektor prywatny	64,2	74,6	52,5	2731,30	3011,66	2283,12
private sector						
w tym: of which:						
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	5,5	6,7	4,0	6547,93	7372,28	5002,59
Public government representatives, senior officials and managers						
Specjaliści	21,7	13,2	31,4	3469,40	3824,31	3301,86
Professionals						
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,1	3,3	0,9	4080,22	4171,78	3716,70
physical, mathematical and engineering science professionals						
specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	3,1	0,8	5,6	3471,80	4884,27	3234,55
life science and health professionals						
specjaliści szkolnictwa	10,8	5,2	17,2	3224,05	3342,86	3183,82
teaching professionals						
pozostali specjaliści	5,7	3,9	7,7	3701,99	3946,55	3562,36
other professionals						
Technicy i inny średni personel	12,8	9,7	16,4	3139,44	3528,24	2880,18
Technicians and associate professionals						
w tym: of which:						
średni personel techniczny	3,6	4,9	2,1	3313,96	3612,63	2541,64
physical and engineering science associate professionals						
średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	1,3	0,9	1,7	2693,24	3167,87	2411,07
life science and health associate professionals						
pracownicy pozostałych specjalności	7,8	3,7	12,5	3140,78	3550,07	3004,01
other associate professionals						
Pracownicy biurowi	7,9	6,3	9,8	2429,73	2529,42	2357,52
Clerks						
pracownicy obsługi biurowej	6,9	5,9	8,1	2414,58	2492,54	2349,80
office clerks						
pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	1,0	0,4	1,7	2533,86	3139,68	2393,21
customer services clerks						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7 pkt 1 na str. 24.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7 point 1 on page 24.

TABL. 7 (100). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2008 R. (dok.)
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2008 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b OCCUPATIONAL GROUPS ^b	Zatrudnieni Paid employees			Przeciętne wynagrodzenia brutto Average gross wages and salaries		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
	w odsetkach in percent			w zł in zł		
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy <i>Service workers and shop and market sales workers</i>	8,0	4,5	11,9	1813,37	2194,92	1652,81
pracownicy usług osobistych i ochrony personal and protective services workers	2,9	2,6	3,3	1948,05	2066,21	1841,68
modelki, sprzedawcy i demonstratorzy models, salespersons and demonstrators	5,1	1,9	8,6	1735,57	2376,86	1581,62
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	20,6	30,3	9,7	2386,72	2550,40	1809,13
w tym: of which:						
górnicy i robotnicy budowlani <i>extraction and building trades workers</i>	4,2	7,9	0,1	2431,00	2430,27	2479,64
robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń <i>metal, machinery and related trades workers</i>	8,6	15,8	0,4	2776,62	2794,77	2011,95
pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy <i>other craft and related trades workers</i>	7,4	6,2	8,7	1914,63	2075,98	1784,71
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń <i>Plant and machine operators and assemblers</i>	12,6	19,2	5,3	2443,14	2581,29	1876,32
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych stationary plant and related operators	2,1	3,9	0,1	2876,22	2883,11	2612,45
operatorzy i monterzy maszyn <i>machine operators and assemblers</i>	6,0	7,1	4,9	2267,80	2534,11	1823,37
kierowcy i operatorzy pojazdów <i>drivers and mobile plant operators</i>	4,5	8,2	0,3	2477,85	2480,00	2416,08
Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary occupations</i>	10,7	10,0	11,6	1837,27	1987,42	1692,12
w tym: of which:						
pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach <i>sales and services elementary occupations</i>	6,5	4,4	8,8	1649,53	1709,66	1616,04
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie <i>labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>	3,9	5,1	2,6	2134,62	2210,56	1968,20

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7 pkt 1 na str. 24.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7 point 1 on page 24.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABLE 8 (101). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	476282	464529	467078	471427	T O T A L
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	366359	366051	374780	381747	Covered by the non-agricultural social security system
pobierający:					persons receiving:
emerytury	163875	193556	224096	235998	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	134678	102028	80285	75721	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	67806	70467	70399	70028	family pensions
Rolnicy indywidualni	109923	98478	92298	89680	Farmers
w tym pobierający emerytury	55055	71336	68158	66852	of which receiving retirement pay

^a Przeciętne w roku; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 na str. 173.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages; see general notes to the chapter, item 1 on page 173.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABLE 9 (102). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	4227,4	5436,7	6059,7	6691,5	Benefits in mln zł
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	3440,8	4551,2	5167,9	5776,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	777,82	1036,09	1149,10	1260,89	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1773,3	2717,2	3391,6	3912,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	896,10	1169,88	1261,23	1381,63	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	1040,0	995,8	854,9	870,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	639,56	813,36	887,37	957,83	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	627,4	838,1	921,4	993,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	766,59	991,12	1090,65	1181,66	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
R a z e m^b T o t a l^b					
Świadczenia w mln zł	786,6	885,5	891,8	915,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	596,35	749,31	805,18	850,65	Average monthly retirement pay and pension in zł
w tym emerytury of which retirement pay					
Świadczenia w mln zł	420,5	678,0	694,3	718,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	636,41	792,02	848,88	895,41	Average monthly retirement pay in zł

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 1 na str. 173. ^b Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a See general notes to the chapter, item 1 on page 173. ^b Including payments from the Social Insurance Fund, in the case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie grupy gospodarstw domowych, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama, czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

Na skutek nieprzystąpienia do badania gospodarstw zamieszkałych w wylosowanych mieszkaniach struktura próby zbadanej ze względu na cechy społeczno-demograficzne gospodarstw różni się od struktury próby wylosowanej.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania od 2004 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 r. Wyniki za 2000 r. pozostały niezmienione w stosunku do wcześniej publikowanych i są przeważone strukturą gospodarstw domowych oszacowaną na podstawie liczby osób uzyskanej z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodar-

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person household. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

Because of non-participation of number of households there is a difference between a structure of the surveyed sample and that of selected one revealed by the socio-demographic traits.

Therefore the survey results were weighted with the 2002 National Census data broken by number of persons and urban and rural areas. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, survey results since 2004 were weighted with data of the Population and Housing Census 2002, concerning the structure of households by number of persons and place of residence. The results for 2000 remained unchained in comparison with the previously published and are weighted with the structure of the households estimated on the ground of the number of persons from the Labour Force Survey (LSF).

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in

stwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralkę, lodówkę itp.), na opłatę za usługi (lekarские, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, pracowników użytkujących gospodarstwo rolne, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracowników najemnych;
 - b) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami rodzin gospodarstw indywidualnych w rolnictwie;
 - c) właścicieli, współwłaścicieli (z wyłączeniem wspólników spółek kapitałowych, którzy nie pracują w spółce; łącznie z bezpłatnie pomagającymi członkami rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą, zatrudniających pracowników najemnych i pracujących na własny rachunek;
 - d) agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia (łącznie z pracującymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
 - e) osoby wykonujące pracę nakładczą;
 - f) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych (łącznie z pracującymi członkami ich rodzin);
 - g) pracujących na działkach pracowników państwowych gospodarstw rolnych i na działkach przyzagrodowych członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych;
 - h) duchownych wszystkich wyznań;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, których głównym źródłem utrzymania są m.in. emerytura, świadczenia o charakterze rent inwalidzkich, renty rodzinne, świadczenia rehabilitacyjne oraz zasiłki, w tym macierzyńskie, porodowe, pogrzebowe, chorobowe, zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenie pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, dodatki mieszkaniowe, pomoc materialna i pomoc w formie usług, renta socjalna, stypendia, jak również zasiłki dla bezrobotnych i inne świad-

households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, employee-farmers, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. *The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

- 1) *employed persons include:*
 - a) *hired workers;*
 - b) *owners, joint owners and tenants (including family members helping free-of-charge) of a private farm in agriculture;*
 - c) *owners, joint owners (excluding joint stock company partners not employed by the company, but including family members of self-employed persons helping free of charge), who employ hired workers and are self-employed;*
 - d) *agents working on the basis of agency contracts or on commission (including employed family members and other persons employed by the agents);*
 - e) *cottage workers;*
 - f) *members of farming co-operatives (including the employed family members);*
 - g) *persons working on agricultural plots owned by employees of state farms or on agricultural plots of farming co-operative members;*
 - h) *clergymen of all religion;*
- 2) *persons maintained from social security benefits and from social assistance benefits, for whom the main source of maintenance are old age pensions, disability types of benefits, family pensions, rehabilitation benefits, maternity, funeral and sick leave benefits, family benefits, additions to family benefits, nursing benefits and nursing allowances, housing subsidies, material assistance and assistance in the form of services, disability welfare pension scholarships as well as unemployment benefits, Labour Fund based*

czenia z Funduszu Pracy oraz zasiłki i świadczenia przedemerytalne;

- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarzej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 173) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz dział „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 149), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast robotczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi bieżącymi nakładami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych) i podatkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie), w tym dochód z wynajmu budynków i budowli oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);

benefits and preretirement benefits and allowances;

- 3) *dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income from hired labour and social security benefits and from social assistance benefits excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 173) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries (see the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 149), payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees) as well as taxes connected with tending a private farm in agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture), of which income from leasing buildings and structures and income from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*

- 4) dochód z tytułu własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy, dochody z dzierżawy ziemi) oraz dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, który stanowi różnicę między przychodami a poniesionymi nakładami i podatkami;
- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary otrzymane od innych gospodarstw domowych, emerytury i renty zagraniczne, odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałe użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne za 2005 r. nie uwzględniają funduszu remontowego, który został zaklasyfikowany do rozchodów kapitałowych.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem, niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości, straty pieniężne.

6. Grupowania przychodów i rozchodów gospodarstw domowych dokonano w dostosowaniu do zasad systemu rachunków narodowych, w tym wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zregulowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

- 4) *income from title of property (interest, shares in company profits, including dividends, income from land leasing), income from the rental of buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducting economic activity, measured as a difference between revenues and investment and taxes;*
- 5) *income from social security benefits and social assistance which include i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social assistance;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts received from other households, old age pensions and other pensions received from abroad, insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Expenditures on consumer goods and services do not include repair fund which has been classified as capital expenditures.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts, boarding costs of youth and students studying away from home, some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate, monetary losses.

6. Household revenues and expenses are classified in accordance with national accounts, of which expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash and on credit, received free of charge and taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (103). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Liczba zbadanych gospodarstw domowych	2057	1834	1933	1951	<i>Number of surveyed households</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,14	3,17	3,09	3,06	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,06	1,08	1,19	1,21	<i>employed</i>
pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	0,95	0,91	0,88	0,84	<i>receiving social security benefits and social assistance benefits</i>
w tym emerytury i renty.....	x	0,67	0,66	0,67	<i>of which retirement pay and pensions</i>
pozostających na utrzymaniu	1,10	1,12	0,95	0,93	<i>dependents</i>

TABL. 2 (104). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	572,55	664,02	897,88	949,94	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	553,98	639,59	868,63	919,58	<i>of which disposable income</i>
w tym dochody:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	253,34	284,66	428,30	492,54	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	52,02	48,60 ^a	101,64 ^b	61,40 ^c	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	36,55	43,33 ^d	62,42 ^e	77,60 ^f	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych	199,62 ^g	248,70 ^g	214,94	225,24	<i>from social security benefits</i>
z pomocy społecznej	x	x	52,74	49,37	<i>from social assistance benefits</i>

a-f Błąd względny szacunków przekracza 10 % i wynosi: a – 14,04%, b – 20,48%, c – 12,44%, d – 10,12%, e – 12,92%, f – 10,16%. g Ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a-f Relative error of estimates exceeds 10 % and equals: a – 14,04%, b – 20,48%, c – 12,44%, d – 10,12%, e – 12,92%, f – 10,16%. g From social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (105). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008 ^a	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki	540,19	602,66	736,34	798,05	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	521,62	578,22	707,09	767,69	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	173,77	185,09	204,74	215,17	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	18,04	18,40	22,76	24,29	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	26,16	29,61	38,99	44,35	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	104,36	123,81	145,66	152,89	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	28,49	30,57	41,13	47,41	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	22,42	26,34	30,63	31,80	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	x	19,14	20,43	of which pharmaceuticals
transport	51,20	48,64	64,72	77,38	transport
łączność	18,31	32,31	37,52	37,92	communication
rekreacja i kultura	32,46	40,29	56,67	62,98	recreation and culture
edukacja ^c	7,14	5,14 ^d	7,96	9,93 ^e	education ^c
restauracje i hotele	8,38	7,63 ^f	11,10	10,64 ^g	restaurants and hotels
inne towary i usługi	25,24	26,17	35,18	39,34	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	x	x	20,98	23,60	of which personal hygiene

^a Bez funduszu remontowego, który począwszy od 2005 r. został zaklasyfikowany do rozchodów kapitałowych i wyniósł ogółem 7,28 zł. ^b Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^c Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. ^{d-g} Błąd względny szacunków przekracza 10 % i wynosi: ^d – 12,48 %, ^e – 13,27 %, ^f – 15,45 %, ^g – 15,10 %.

^a Excluding repair fund which since 2005 is classified as capital expenditures and amounted to 7,28 zł. ^b Including pocket money not taken into account in division by types of expenditures. ^c Including pre-school education. ^{d-g} Relative error of estimates exceeds 10 % and equals: ^d – 12,48 %, ^e – 13,27 %, ^f – 15,45 %, ^g – 15,10 %.

TABL. 4 (106). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,84	8,55	7,60	7,24	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	6,72	6,24	5,50	5,21	of which bread
Mięso w kg	5,76	6,06	5,75	5,61	Meat in kg
w tym przetwory mięsne i inne produkty zawierające mięso	x	x	2,16	2,23 ^a	of which meat preserves and others products containing meat
Ryby ^b w kg	0,43	0,42	0,44	0,47	Fish ^b in kg
Mleko ^c w l	5,50	4,38	3,85	3,63	Milk ^c in l
Napoje mleczne i jogurty w kg	x	0,57	0,66	0,71	Yogurt and milk-based beverages

^a Razem z „innymi przetworami mięsnymi”, których ilość jest notowana od 2008 r. ^b Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych. ^c Bez zagęszczonego i w proszku.

^a Including “other meat preserves”, which amount has been note since 2008. ^b Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. ^c Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 4 (106). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Sery w kg	0,74	0,82	0,83	0,83	Cheese in kg
Jaja w szt	13,98	15,35	13,02	12,52	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,54	1,56	1,38	1,39	Oils and fats in kg
w tym masło	x	x	0,26	0,22	of which butter
Owoce ^a w kg	4,01	3,40	3,04	3,25	Fruit ^a in kg
Warzywa ^a w kg	12,98	12,11	10,40	9,92	Vegetables ^a in kg
w tym ziemniaki	x	x	5,74	5,24	of which potatoes
Cukier w kg	1,75	1,53	1,21	1,25	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l	x	x	6,17	6,55	Non-alcoholic beverages in l

^a Nasiona i pestki jadalne zaliczone zostały: w 2000 r. – do grupy warzywa, od 2005 r. – do grupy owoce.

^a Seeds and edible fruit seeds were included: in 2000 – into group vegetables, since 2005 – into group fruit.

TABL. 5 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	94,9	98,6	98,8	98,6	Refrigerator
Zamrażarka	38,8	32,1	33,3	32,0	Freezer
Pralka automatyczna	63,8	77,1	85,3	85,3	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	x	2,9	5,8	7,6	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	x	33,0	46,0	51,5	Microwave oven
Samochód osobowy	46,0	45,7	53,1	53,2	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	35,1	46,7	49,1	44,7	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	97,3	99,1	99,1	99,6	Television set
Urządzenie do odbioru telewizji sateli- tarnej ^b	53,1	60,9	57,8	62,8	Satellite television equipment ^b
Telefon komórkowy	x	66,6	83,1	87,5	Cellular phone
Magnetowid, odtwarzacz	51,2	48,1	40,2	33,8	Video recorder, video player
Zestaw kina domowego			16,5	19,3	Home theatre system
Odtwarzacz płyt kompaktowych	x	x	14,4	12,9	Compact disc player
Odtwarzacz DVD	x	x	48,1	53,8	DVD player
Komputer osobisty	13,2	37,0	49,6	57,3	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	x	16,8	33,6	43,1	of which with access to the Internet
Drukarka	x	x	33,8	38,8	Printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Łącznie z telewizją kablową.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. ^b Including cable television.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 23.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą przewodów bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. W przypadku sieci wodociągowej informacje ograniczają się do sieci rozdzielczej, a w przypadku sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej magistralnej i rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludno-

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the length of the water-line, the sewerage systems and gas-line system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions. In case of water-line network information limits to the distribution network and in case of gas-line network includes data on the transmission (main) and the distribution network.

Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line, sewerage and gas-line connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage — sewerage inlets.

ści w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, torowisk), po których kursują autobusy, tramwaje lub trolejbusy.

7. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się — zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

8. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.*

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

***5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity** since 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas-line** including consumers using collective gas-meters.*

***The consumption of electricity and gas from the gas-line network** in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.*

***6. Information regarding urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.*

***Transport line** is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.*

*The **length of routes** is the length of the sections of streets (roads, tracks) over which buses, trams or trolley-buses travel.*

***7. Data on municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.*

Information on communal wastes is quoted according to decree of the Minister of Environment, dated 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

***8. Data on liquid waste** concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewerage system.*

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkalnych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych dla jednej rodziny, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie:

- wyników spisów powszechnych oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r.;
- bilansu zasobów mieszkaniowych — według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Bilans zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych (do 2001 r. dotyczyły mieszkań zamieszkałych).

4. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of:

- the results of general censuses as well as the Population and Housing Census as of 20 V 2002;
- the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.

3. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census from 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks (until 2001 they concerned inhabited dwellings).

4. Data regarding the **number of dwellings fitted with installations** (on the basis of balances of dwelling stocks) include the modernization of dwellings belonging to housing cooperatives, gminas, employers, condominiums and public building society dwellings as well as the estimate of the increase of dwellings which

w instalacjach w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

5. Mieszkania na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych sklasyfikowano według następujących form własności:

1) **spółdzielni mieszkaniowych** — mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);

2) **gmin** (komunalne) — mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;

3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);

4) **Skarbu Państwa** — mieszkania pozostające w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, w zasobie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w zarządzie jednostek podległych ministerstwom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sprawiedliwości, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej itp.;

5) **osób fizycznych** — mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:

— może być właścicielem całej nieruchomości, np. indywidualny dom jednorodzinny,

— może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie wspólnoty mieszkaniowej odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkańców i użytkowników) w danym budynku;

6) **towarzystw budownictwa społecznego;**

7) **pozostałych podmiotów** — mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku — przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, partii, związków zawodowych itp.

6. Informacje o instalacjach techniczno-sanitarnych w mieszkaniach dotyczą urządzeń czynnych, jak i chwilowo nieczynnych, a także takich, które zainstalowano w mieszkaniu, ale nie podłączono do sieci.

7. Za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę przyjęto ogólną

were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.

5. Dwellings based on balances of net dwelling stocks were classified according to the following forms of ownership:

1) **housing co-operatives** — member-owned dwellings (occupied on the basis of the co-operative ownership right to a residential premise) and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);

2) **gminas** (municipal) — dwellings owned by a gmina or powiat (local self-government community) and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;

3) **workplaces** (of public and private sector);

4) **State Treasury** — dwellings remaining in the Agricultural Property Stock of the State Treasury, in the stock of Military Housing Agency, under the management of units subordinated to the following ministries: National Defence, Interior and Administration, Justice, under the management of state authority bodies, state administration, state control etc.;

5) **natural persons** — dwellings, which are owned by a natural person (one or more) while this person:

— can be owner of whole real estate, for example individual detached house,

— can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing co-operatives for which by the law of 15 XII 2000 on housing co-operatives a separate ownership right for the benefit of a natural person (natural persons), exposed in a real-estate register, was established.

The notion of condominium refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

6) **public building society;**

7) **other entities** — dwellings owned by institutions constructing for profit — for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, political parties, labour unions etc.

6. Information about technical and sanitary installations in dwellings refers to active and temporarily inactive devices, and also such, which are installed in a dwelling, but still not connected to the network.

7. As the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room, the total number of population as of 31 XII was used.

liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

8. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego;
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalność gospodarczą), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

8. *Information regarding dwellings, usable floor space of dwellings as well as regarding rooms completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Information regarding the results of:

- *co-operative construction concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;*
- *municipal (gmina) construction concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);*
- *company construction concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*
- *construction for sale or rent concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);*
- *public building society concerns dwellings built by public building societies (operating on a non profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund;*
- *private construction concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.*

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABLE 1 (108). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
 Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km:					Distribution network in km:
Wodociągowa	18203,8	19903,1	20802,5	21254,1	Water-line
Kanalizacyjna ^a	2830,1	4782,4	5351,7	5666,8	Sewerage ^a
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych:					Connections leading to residential buildings:
Wodociągowe	210429	238464	241368	246294	Water-line system
miasta	83643	91747	89520	90430	urban areas
wieś	126786	146717	151848	155864	rural areas
Kanalizacyjne	64318	97123	107191	112804	Sewerage system
miasta	49822	64995	69142	73279	urban areas
wieś	14496	32128	38049	39525	rural areas
Zdroje uliczne	374	265	252	249	Street outlets
Miasta	79	90	85	85	Urban areas
Wieś	295	175	167	164	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	76,9	68,7	67,9	69,3	Consumption of water from water-line systems in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	54,7	45,5	43,4	43,5	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	42,3	35,7	34,3	34,5	per capita in m ³
Wieś w hm ³	22,2	23,2	24,5	25,8	Rural areas in hm ³

^a Łącznie z kolektorami.

^a Including collectors.

TABLE 2 (109). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005 ^a	2007 ^a	2008 ^a	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	596,9	690,3	696,4	702,6	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	451,9	471,8	475,6	478,8	Urban areas
Wieś	145,0	218,5	220,8	223,8	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku):					Consumption (during the year):
W GW-h	1109,7	1402,0	1475,8	1485,7	In GW-h
miasta	757,3	809,5	843,7	854,0	urban areas
wieś	352,4	592,5	632,1	631,6	rural areas
W kW-h:					In kW-h:
miasta: na 1 mieszkańca	585,6	635,1	667,1	677,5	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^b	1685,2	1715,8	1773,9	1783,7	per consumer ^b
wieś — na 1 odbiorcę ^b	2455,4	2711,4	2863,4	2822,2	rural areas — per consumer ^b

^a Łącznie z odbiorcami w indywidualnych gospodarstwach rolnych. ^b Do przeliczeń na 1 odbiorcę w 2000 i 2005 r. przyjęto liczbę odbiorców w roku, a począwszy od danych za 2006 r. przyjęto liczbę odbiorców według stanu na 31 XII.

^a Including consumers in private farms. ^b For calculations per 1 consumer in 2000, 2005 an average number of users in the given year has been applied, but starting from data for 2006 the number of consumers as of 31 XII was assumed.

TABLE 3 (110). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION
OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008		SPECIFICATION	
	ogółem total		miasta urban areas	wieś rural areas		
Sieć gazowa w km	3176,0	3386,1	3507,6	2184,2	1323,4	Gas-line network in km
w tym rozdzielcza	2068,7	2257,9	2339,3	2024,8	314,5	of which distribution
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	55784,0	55462	57720	54278	3442	Connections leading to residential buildings
Odbiorcy gazu z sieci w tys.	335,4	339,3	341,8	336,3	5,6	Consumers of gas from gas-line system in thous.
Zużycie gazu z sieci ^a (w ciągu roku) w hm ³	131,3	124,8	122,6	117,3	5,2	Consumption of gas from gas-line system ^a (during the year) in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	63,5	60,4	59,3	93,1	6,5	per capita in m ³

^a W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a In natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (111). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008		SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>		miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>		
Ludność w tys. — korzystająca ^a z:					<i>Population in thous. — using^a:</i>	
wodociągu	1857,1	1864,9*	1871,0	1209,7	661,3	<i>water-line system</i>
kanalizacji	1269,7	1291,8	1304,6	1095,1	209,5	<i>sewerage system</i>
gazu	931,4	928,5	923,7	905,1	18,7	<i>gas-line system</i>
Ludność — w % ogółu ludności — korzystająca ^a z:						<i>Population — in % of total population — using^a:</i>
wodociągu	89,8	90,3	90,5	96,0	81,8	<i>water-line system</i>
kanalizacji	61,4	62,5	63,1	86,9	25,9	<i>sewerage system</i>
gazu	45,0	44,9	44,7	71,9	2,3	<i>gas-line system</i>

^a Dane szacunkowe.

^a *Estimated data.*

TABL. 5 (112). **KOMUNIKACJA MIEJSKA ^a**

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej	6	9	9	10	<i>Towns served by urban transport companies</i>
Ludność ^b w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	914	929	920	936	<i>Population^b in urban areas served by urban transport companies in thous.</i>
Sieć komunikacyjna:					<i>Transport network:</i>
linie w km	1327	2394	2303	2445	<i>lines in km</i>
czynne trasy autobusowe ^c w km	668	1116	950	1116	<i>bus active routes^c in km</i>
Tabor autobusowy	554	576	550	537	<i>Bus fleet</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe. ^c Zlokalizowane na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

^a *Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons.* ^b *Estimated data.* ^c *Located on the territory of kujawsko-pomorskie voivodship.*

TABL. 6 (113). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym z gospodarstw domowych <i>of which from hou- seholds</i>	
Odpady komunalne zebrane (w ciągu roku) w t	445947,8	515255,6	511961,4	368715,8	Municipal waste collected (during the year) in t
zmieszane	433232,5	489860,1	485112,7	349481,3	mixed
miasta	370364,0	410315,2	398149,9	285642,4	urban areas
wieś	62868,5	79544,9	86962,8	63838,9	rural areas
zebrane selektywnie	12715,3	25395,5	26848,7	19234,5	collected separately
w tym:					of which:
makulatura	2603,9	4371,3	3015,3	2167,5	waste-paper
szkło	5302,2	7913,4	9357,1	8087,8	glass
tworzywa sztuczne	2958,6	4347,5	4238,1	3346,1	plastic
metale	135,4	516,6	141,5	79,6	metals
wielkogabarytowe	609,1	1299,4	1457,8	1106,1	bulky waste
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII)	83	80	83	x	Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII)
miasta	8	8	11	x	urban areas
wieś	75	72	72	x	rural areas
powierzchnia w ha	241,5	239,6	257,7	x	area in ha
miasta	47,4	49,9	66,8	x	urban areas
wieś	194,1	189,7	190,9	x	rural areas
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione (w ciągu roku) w dam ³	1114,5	1143,2	1235,4	856,1	Liquid waste ^b removed (during the year) in dam ³
miasta	508,7	424,9	463,5	306,8	urban areas
wieś	605,8	718,3	771,9	549,3	rural areas

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 8 i 9 na str. 194. ^b Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

^a See general notes to the chapter, item 8 and 9 on page 194. ^b Collected temporarily in cesspools.

TABL. 7 (114). **TERENY ZIELENI MIEJSKIEJ OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE URBAN AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM: w ha	3036,2	3112,5	3392,4	3113,8	TOTAL: in ha
w % powierzchni miast	3,7	3,8	4,1	3,8	in % of urban area space
na 1 mieszkańca miast					per capita in urban areas
w m ²	23,2	24,5	26,9	24,7	in m ²
Tereny zieleni miejskiej ogólnodo- stępnej w ha:					Generally accessible urban area green belts in ha:
parki spacerowo-wypoczynkowe	1337,5	1461,2	1432,7	1429,5	strolling-recreational parks
zieleńce	417,1	477,1	480,0	478,3	lawns
Tereny zieleni osiedlowej w ha	1281,6	1174,2	1479,7	1206,0	Estate green belts in ha

Mieszkania*Dwellings*TABL. 8 (115). **ZASOBY MIESZKANIOWE**

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Mieszkania w tys.	670,2	678,6	686,1	464,8	221,3	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w tys.	2438,7	2475,2	2508,3	1620,2	888,1	<i>Rooms in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	43963,2	44778,5	45534,3	27359,4	18174,9	<i>Usable floor space of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna:						<i>Average:</i>
liczba izb w mieszkaniu	3,64	3,65	3,66	3,49	4,01	<i>number of rooms in a dwelling</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :						<i>usable floor space in m²:</i>
1 mieszkania	65,6	66,0	66,4	58,9	82,1	<i>per dwelling</i>
na 1 osobę	21,3	21,7	22,0	21,7	22,5	<i>per person</i>
liczba osób na:						<i>number of persons:</i>
1 mieszkanie	3,09	3,04	3,01	2,71	3,65	<i>per dwelling</i>
1 izbę	0,85	0,83	0,82	0,78	0,91	<i>per room</i>

TABL. 9 (116). **MIESZKANIA WEDŁUG STOSUNKÓW WŁASNOŚCIOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS BY TYPE OF OWNERSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	SPECIFICATION
Mieszkania w tys.	670,2	678,6	<i>Dwellings in thous.</i>
w tym własność:			<i>of which ownership:</i>
Spółdzielni mieszkaniowych	193,0	174,6	<i>Housing co-operatives</i>
Gmin (komunalna)	59,7	57,1	<i>Gmina (municipal)</i>
Zakładów pracy ^a	22,8	19,5	<i>Company^a</i>
Osób fizycznych	387,2	418,3	<i>Natural persons</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m²	43963,2	44778,5	<i>Usable floor space of dwellings in thous. m²</i>
w tym własność:			<i>of which ownership:</i>
Spółdzielni mieszkaniowych	9550,5	8647,7	<i>Housing co-operatives</i>
Gmin (komunalna)	2691,6	2564,5	<i>Gmina (municipal)</i>
Zakładów pracy ^a	1207,9	1043,5	<i>Company^a</i>
Osób fizycznych	30104,5	32000,8	<i>Natural persons</i>

^a Łącznie z zasobami Skarbu Państwa.^a Including stocks of the State Treasury.

TABL. 10 (117). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a**

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings			
Miasta				Urban areas
Wodociąg	99,0	99,0	99,0	Water-line system
Ustęp	94,7	94,7	94,8	Lavatory
Łazienka	90,2	90,3	90,4	Bathroom
Gaz z sieci	72,9	72,9	72,8	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	82,3	82,5	82,7	Central heating
Wieś				Rural areas
Wodociąg	92,3	92,4	92,5	Water-line system
Ustęp	77,4	77,7	78,0	Lavatory
Łazienka	77,8	78,1	78,4	Bathroom
Gaz z sieci	1,8	2,3	2,3	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	66,7	67,2	67,6	Central heating

^a Dane szacunkowe.^a Estimated data.TABL. 11 (118). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA****DWELLINGS COMPLETED**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Mieszkania	3782	4488	5569	7641	Dwellings
miasta	3006	2537	3242	4863	urban areas
wieś	776	1951	2327	2778	rural areas
Spółdzielcze	1205	614	584	589	Co-operative
Komunalne (gminne)	114	217	106	248	Municipal (gmina)
Zakładowe	9	109	3	54	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	740	665	1209	2442	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	238	158	348	348	Public building society
Indywidualne	1476	2725	3319	3960	Private
miasta	785	984	1107	1238	urban areas
wieś	691	1741	2212	2722	rural areas
Mieszkania na 1000 zawar- tych małżeństw	317	385	394	520	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	412	367	393	566	Urban areas
Wieś	167	412	396	455	Rural areas

TABL. 11 (118). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)**
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

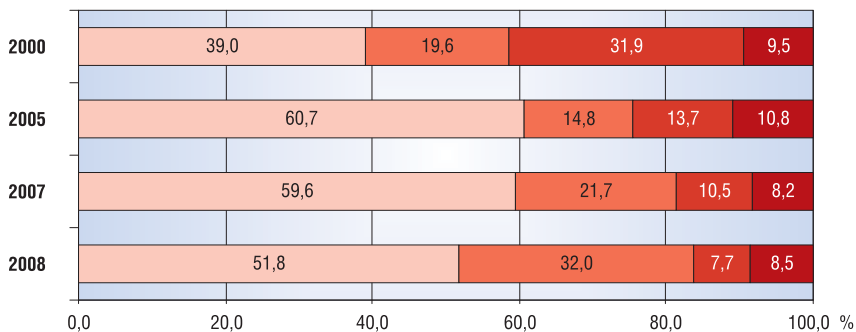
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Izby	14591	20663	25267	33482	Rooms
miasta	10561	10354	12383	18000	<i>urban areas</i>
wieś	4030	10309	12884	15482	<i>rural areas</i>
Spółdzielcze	3651	1924	1659	1802	<i>Co-operative</i>
Komunalne (gminne)	268	554	272	715	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	30	361	17	181	<i>Company</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2192	2065	3772	7229	<i>For sale or rent</i>
Spoleczne czynszowe	748	444	1037	1114	<i>Public building society</i>
Indywidualne	7702	15315	18510	22441	<i>Private</i>
miasta	3952	5532	6006	7141	<i>urban areas</i>
wieś	3750	9783	12504	15300	<i>rural areas</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	313502	474189	578292	762781	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	214690	216415	263050	376752	<i>urban areas</i>
wieś	98812	257774	315242	386029	<i>rural areas</i>
Spółdzielcze	66771	34128	29939	36291	<i>Co-operative</i>
Komunalne (gminne)	4716	8850	5215	12311	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	788	6406	268	3525	<i>Company</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	40000	34127	68333	135462	<i>For sale or rent</i>
Spoleczne czynszowe	12516	7963	16918	17428	<i>Public building society</i>
Indywidualne	188711	382715	457619	557764	<i>Private</i>
miasta	95279	136356	150309	176685	<i>urban areas</i>
wieś	93432	246359	307310	381079	<i>rural areas</i>
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	82,9	105,7	103,8	99,8	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	71,4	85,3	81,1	77,5	<i>urban areas</i>
wieś	127,3	132,1	135,5	139,0	<i>rural areas</i>
Spółdzielcze	55,4	55,6	51,3	61,6	<i>Co-operative</i>
Komunalne (gminne)	41,4	40,8	49,2	49,6	<i>Municipal (gmina)</i>
Zakładowe	87,6	58,8	89,3	65,3	<i>Company</i>
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	54,1	51,3	56,5	55,5	<i>For sale or rent</i>
Spoleczne czynszowe	52,6	50,4	48,6	50,1	<i>Public building society</i>
Indywidualne	127,9	140,4	137,9	140,8	<i>Private</i>
miasta	121,4	138,6	135,8	142,7	<i>urban areas</i>
wieś	135,2	141,5	138,9	140,0	<i>rural areas</i>

STRUKTURA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF COMPLETED DWELLINGS

As of 31 XII

Mieszkania:

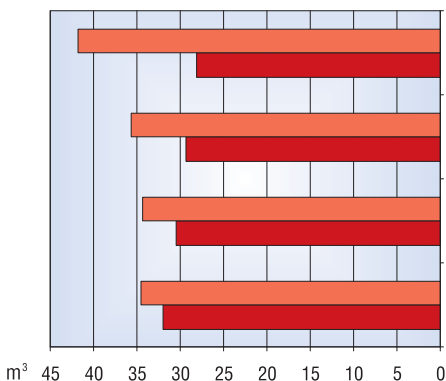
Dwellings:

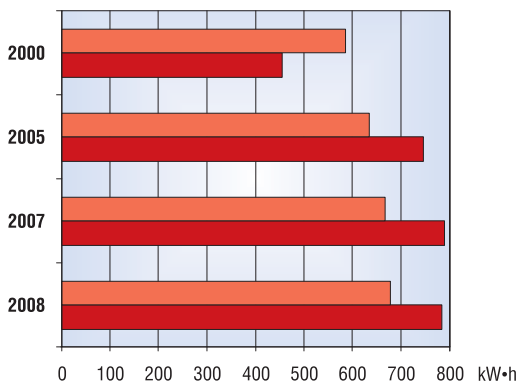
ZUŻYCIE WODY I ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA

CONSUMPTION OF WATER AND ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS PER CAPITA

WODY Z WODOCIĄGÓW
WATER FROM WATER-LINE SYSTEMS

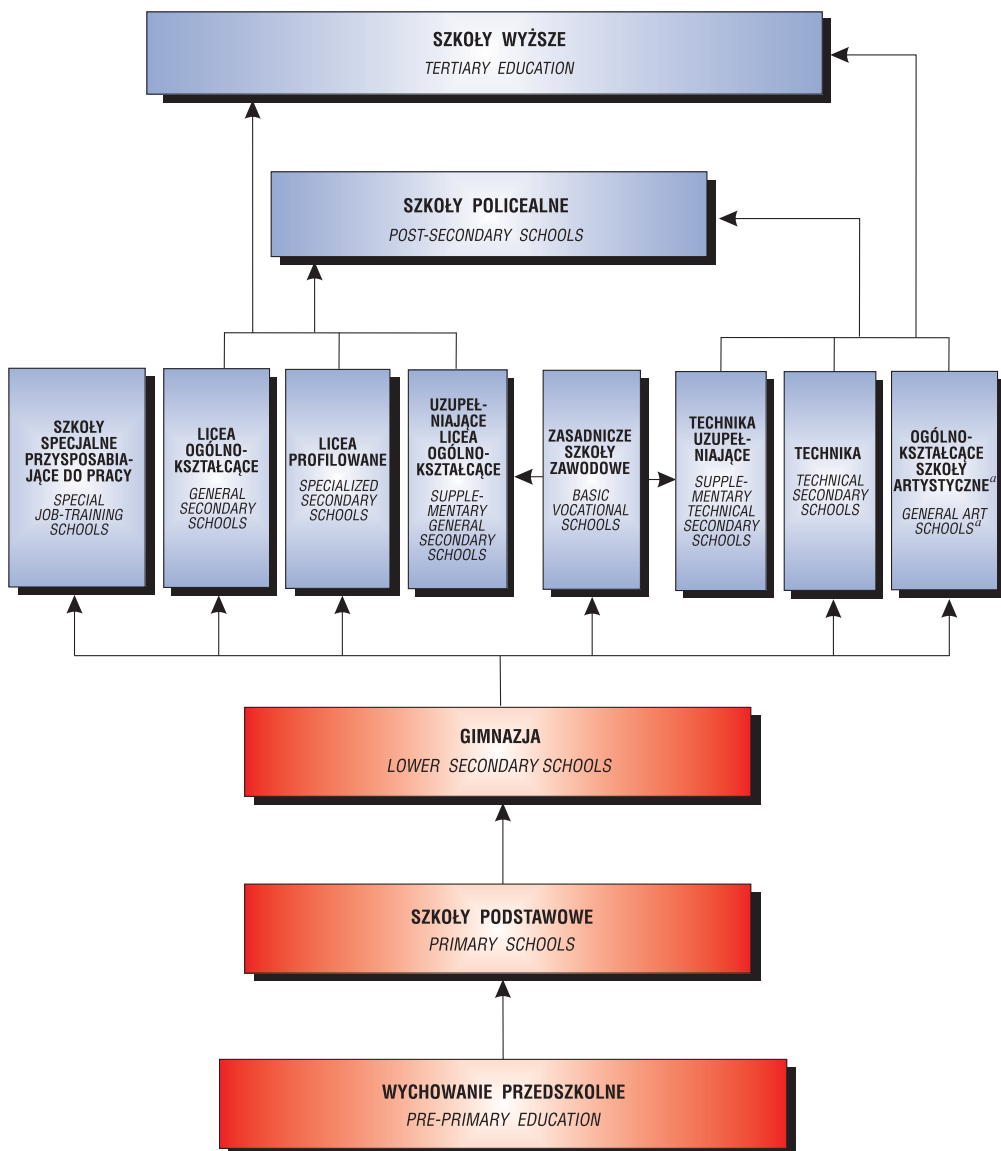

ENERGII ELEKTRYCZNEJ
ELECTRICITY

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2008/09

EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN 2008/09 SCHOOL YEAR

^a Dające uprawnienia zawodowe.

^a Leading to professional certification.

TABL. 12 (119). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>					W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>				
			razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>			
				1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL	2000	3782	1476	0,1	3,8	8,4	87,7	2306	3,7	24,5	47,4	24,4
	2005	4488	2725	0,1	1,6	4,8	93,5	1763	2,0	22,9	49,0	26,1
	2007	5569	3319	0,4	1,1	6,3	92,2	2250	2,0	25,3	49,3	23,4
	2008	7641	3960	0,1	1,1	3,7	95,1	3681	2,3	24,9	48,8	24,0
Miasta	2000	3006	785	0,3	6,2	11,3	82,2	2221	3,5	24,8	47,9	23,8
<i>Urban areas</i>	2005	2537	984	0,2	3,3	5,0	91,5	1553	1,2	19,1	51,9	27,8
	2007	3242	1107	1,2	2,1	9,8	86,9	2135	2,0	24,8	50,5	22,7
	2008	4863	1238	0,2	2,3	4,0	93,5	3625	2,3	25,1	48,5	24,1
Wieś	2000	776	691	x	1,0	4,9	94,1	85	9,4	15,3	35,3	40,0
<i>Rural areas</i>	2005	1951	1741	0,1	0,7	4,7	94,5	210	7,6	51,4	27,2	13,8
	2007	2327	2212	x	0,7	4,4	94,9	115	2,6	34,8	27,0	35,6
	2008	2778	2722	x	0,5	3,6	95,9	56	3,6	8,9	69,6	17,9

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne,
- szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych działające do zakończenia cyklu kształcenia, które ujmuje się odpowiednio w ponadgimnazjalnych zasadniczych szkołach zawodowych, liceach ogólnokształcących oraz technikach.

3. Z dniem 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi); do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych), policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych (podstawowych, gimnazjalnych, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych).

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gmi-

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. *The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.*

2. *Among schools covered by the educational system, there are:*

- *since the 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,*
- *since the 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools,*
- *upper secondary (post-primary) schools (for graduates from 8-year primary school) and their sections operating until the end of the education cycle in the structure of upper secondary schools, which are included respectively in basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools.*

3. *Since 1 IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools); until the 2003/04 school year children had a right to receive 1 year pre-primary education.*

4. *Data, presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, i.e. primary, lower secondary and upper secondary schools, as well as post-secondary schools, tertiary education and schools for adults, i.e. primary, lower secondary, upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools.*

5. *Data include schools and establishments managed by central (government) entities and*

ny, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej i niepublicznej. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. **Szkoły dla dzieci i młodzieży** (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych), ogólnokształcące nie dające uprawnień zawodowych,
 - d) szkoły specjalne.
- 2) gimnazja, w tym:
 - a) gimnazja sportowe i mistrzostwa sportowe (bez szkół specjalnych),
 - b) gimnazja z oddziałami przysposabiającymi do pracy,
 - c) szkoły specjalne;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe,
- 4) licea ogólnokształcące,
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05),
- 6) licea profilowane,
- 7) technika,
- 8) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05),
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (do roku szkolnego 2002/03 zaliczone do ponadpodstawowych szkół średnich zawodowych),
- 10) specjalne szkoły przysposabiające do pracy (od roku szkolnego 2004/05).

8. **Szkoły policealne** — kształcące w formie dziennej, wieczorowej lub zaocznej — obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;

local self-government entities (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

6. *Schools (with the exceptions of higher education institutions) and establishments may be public, non-public with the competence of a public school and non-public. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the programme minimum as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can be administrated either as public schools, or non-public schools with the competence of a public school.*

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. **Schools for children and youth** (including special schools) include:

- 1) *primary schools, of which:*
 - a) *sports schools and athletic schools (excluding special schools),*
 - b) *branch schools (excluding special schools),*
 - c) *general art schools (excluding special schools) leading to professional certification,*
 - d) *special schools.*
- 2) *lower secondary schools, of which:*
 - a) *sports lower secondary schools and athletic schools (excluding special schools),*
 - b) *lower secondary schools with job-training sections,*
 - c) *special schools;*
- 3) *basic vocational schools,*
- 4) *general secondary schools,*
- 5) *supplementary general schools based on the programme of basic vocational school (since 2004/05 school year),*
- 6) *specialized secondary schools,*
- 7) *technical secondary schools,*
- 8) *supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school (since 2004/05 school year),*
- 9) *general art schools leading to professional certification; until 2002/03 school year rate to vocational secondary (post-primary) schools,*
- 10) *special job-training schools (since 2004/05 school year).*

8. **Post-secondary schools** — educating in day, evening or weekend form — include:

- 1) *post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;*
- 2) *foreign language teacher training colleges as*

- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata; bez szkół specjalnych) prowadzone przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich.
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) — w roku szkolnym 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi znajdującymi się na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

10. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 — podstawowe studium zawodowe;
- 2) gimnazja dla dorosłych oraz w roku szkolnym 2000/01 — podstawowe studium zawodowe;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych,
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych,
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05),
- 6) licea profilowane dla dorosłych,
- 7) technika dla dorosłych,
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej (od roku szkolnego 2004/05).

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej (włącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

well as teacher training colleges (in which graduates do not receive title of licentiate; excluding special schools) conducted by education departments of voivodship marshals' offices.

- 3) colleges of social work (3-year) in 2005/06 school year.

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes.

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat and consultative points from kujawsko-pomorskie voivodship. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

10. Schools for adults educating in full-time, weekend and distance form include:

- 1) primary schools for adults as well as until 2000/01 school year — primary vocational extramural studies;
- 2) lower secondary schools for adults as well as in 2000/01 school year — primary vocational extramural studies;
- 3) basic vocational schools for adults,
- 4) general secondary schools for adults,
- 5) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational schools (since 2004/05 school year),
- 6) specialized secondary schools for adults,
- 7) technical secondary schools for adults,
- 8) supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school (since 2004/05 school year).

11. Special schools are organized for handicapped children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special departments or integration, mainstream classes are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or health care institutions (including health resorts).

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze oraz **specjalne ośrodki wychowawcze** są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zespołowych zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

15. Współczynnik skolaryzacji:

- 1) brutto — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;
- 2) netto — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

16. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Wychowanie przedszkolne, jako pierwszy etap edukacji, realizowane jest w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz w roku szkolnym 2008/09 również w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. (Dz. U. Nr 7, poz. 38).

17. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach dla dorosłych.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów

more who, for reasons of their disability cannot attend regular nursery schools or schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjusted as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in group rehabilitation-education classes.

15. Enrolment rate:

- 1) gross — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;
- 2) net — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

16. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age untill beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education as a first stage of education is realized in nursery schools and pre-primary sections of primary schools; and in 2008/09 school year also in pre-primary education groups and pre-primary points according to a decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 (Journal of Laws No. 7, item 38).

17. Classrooms do not include classrooms in adult schools.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates — the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI, data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous school year (e.g., for 2005/06 school year, graduates from 1 X 2004—30 IX 2005 school year); until 2000/01 school year graduates were shown according to the calendar year.

wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku szkolnego (np. dla roku szkolnego 2005/06 absolwenci z roku szkolnego 1 X 2004—30 IX 2005); do roku szkolnego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

19. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych oraz w szkołach dla dorosłych.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowana poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

22. Dane statystyczne pochodzą z badań pełnych, realizowanych przez Główny Urząd Statystyczny na formularzach o symbolu „S”. Od roku szkolnego 2003/04 na sprawozdaniach tego typu brak informacji na temat zatrudnionych nauczycieli (nie dotyczy nauczycieli akademickich). Informację tę można pozyskać ze sprawozdań realizowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

19. Extramural graduates occur only in post-secondary schools as well as schools for adults.

20. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

21. Extracurricular education offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

22. Statistical data originated from full polls realized by Central Statistical Office on forms with symbol “S”. There is no information about teacher employment (does not concern academic teachers) on this type of reports since 2003/04 school year. Such information may be received from reports realized by the Ministry of Education.

TABL. 1 (120). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Podstawowe	875	745	726	708	Primary
Gimnazja	361	380	391	394	Lower secondary
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a	143	143	152	152	Basic vocational ^a
Licea ogólnokształcące	105	122	122	125	General
Uzupełniające licea ogólnokształcące	x	5	2	1	Supplementary general
Licea profilowane	x	71	53	46	Specialized
Technika	261	152	155	154	Technical
Technika uzupełniająca	x	51	23	17	Supplementary technical
Artystyczne ^b	10	10	7	7	Art ^b
Policealne	169	241	201	188	Post-secondary
Wyższe ^c	13	30	32	31	Tertiary ^c
Dla dorosłych	157	256	226	226	For adults
podstawowe	5	4	1	2	primary
gimnazja	4	12	10	10	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe	8	7	7	8	basic vocational
licea ogólnokształcące	47	46	56	60	general
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	82	78	79	supplementary general
licea profilowane	x	10	8	8	specialized
technika	93	14	18	15	technical
technika uzupełniająca	x	81	48	44	supplementary technical
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^d CLASSROOMS ^d					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	9319	8785	9566	9681	primary
gimnazja	2346	3743	4310	4429	lower secondary
ponadgimnazjalne ^e	4799	4664	4690	5478	upper secondary ^e
w tym licea ogólnokształcące	1674	1758	2010	2082	of which general
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^f	26015	21006	19565	18443	Pre-primary education ^f
Szkoły:					Schools:
podstawowe	181416	149442	134557	130276	primary
gimnazja	66480	90872	83352	79500	lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe ^a	39001	16280	16947	17189	basic vocational ^a

^a Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy. ^b Dające uprawnienia zawodowe; od roku szkolnego 2007/08 szkoły ogólnokształcące artystyczne dające uprawnienia zawodowe. ^c Łącznie z filiami i oddziałami zamiejscowymi uczelni, których siedziby mieszczą się w innych województwach. ^d Ze szkołami specjalnymi; bez szkół dla dorosłych. ^e Łącznie ze szkołami policealnymi. ^f Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach, ujętych również w tabl. 30 na str. 232.

^a Including special job-training schools. ^b Leading to professional certification; since 2007/08 school year general art schools leading to professional certification. ^c Including branches and sections located in other voivodships. ^d Including special schools; excluding schools for adults. ^e Including post-secondary schools. ^f Concerns children aged 6 attending pre-school sections of primary and nursery schools, also described in table 30 on page 232.

TABL. 1 (120). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) <i>PUPILS AND STUDENTS (cont.)</i>					
Szkoły:					Schools:
licea ogólnokształcące	48051	37993	35970	33970	<i>general</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	219	28	27	<i>supplementary general</i>
licea profilowane	x	8015	4624	3356	<i>specialized</i>
technika	45898	29055	31206	31511	<i>technical</i>
technika uzupełniająca	x	2362	838	558	<i>supplementary technical</i>
artystyczne ^a	1012	1046	715	711	<i>art^a</i>
policealne	11323	19381	18575	18714	<i>post-secondary</i>
wyższe ^b	69379	88878	85499	84155	<i>tertiary^b</i>
dla dorosłych	17830	21153	18387	19569	<i>for adults</i>
podstawowe	156	18	10	10	<i>primary</i>
gimnazja	300	1032	965	917	<i>lower secondary</i>
zasadnicze szkoły zawodowe	953	585	604	553	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	6124	8375	5700	6306	<i>general</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	3634	5940	6798	<i>supplementary general</i>
licea profilowane	x	1121	1451	1727	<i>specialized</i>
technika	10297	879	781	630	<i>technical</i>
technika uzupełniająca	x	5509	2936	2628	<i>supplementary technical</i>
ABSOLWENCI <i>GRADUATES</i>					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	31301	27384	24327	.	<i>primary</i>
gimnazja	x	29661	26567	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze szkoły zawodowe ^c	12260	5147	4804	.	<i>basic vocational^c</i>
licea ogólnokształcące	10250	12222	11612	.	<i>general</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	57	28	.	<i>supplementary general</i>
licea profilowane	x	2822	1665	.	<i>specialized</i>
technika	9026	5551	6025	.	<i>technical</i>
technika uzupełniająca	x	1330	332	.	<i>supplementary technical</i>
artystyczne ^a	110	120	126	.	<i>art schools^a</i>
policealne	4330	6920	4812	.	<i>post-secondary</i>
wyższe ^b	14146	19491	19934	.	<i>tertiary^b</i>
dla dorosłych	4833	6682	4170	.	<i>for adults</i>
podstawowe	103	8	11	.	<i>primary</i>
gimnazja	x	202	206	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze szkoły zawodowe	330	159	215	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	1729	3112	986	.	<i>general</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	668	1674	.	<i>supplementary general</i>
licea profilowane	x	143	213	.	<i>specialized</i>
technika	2671	260	70	.	<i>technical</i>
technika uzupełniająca	x	2130	795	.	<i>supplementary technical</i>

^a Dające uprawnienia zawodowe; od roku szkolnego 2007/08 szkoły ogólnokształcące artystyczne dające uprawnienia zawodowe. ^b Łącznie z filiami i oddziałami zamiejscowymi uczelni, których siedziby mieszczą się w innych województwach. ^c Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy.

^a Leading to professional certification; since 2007/08 school year general art schools leading to professional certification. ^b Including branches and sections located in other voivodships. ^c Including special job-training schools.

TABLE 2 (121). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI^a W ROKU SZKOLNYM 2008/09**
EDUCATION RATIO^a IN THE 2008/09 SCHOOL YEAR

SZKOLNICTWO	Grupy wieku Age groups	Współczynnik skolaryzacji w % Education ratio in %		EDUCATION
		BRUTTO ^e	GROSS	
Podstawowe	7–12	99,2	99,2	Primary
Gimnazjalne	13–15	101,0	101,0	Lower secondary
Zasadnicze szkoły zawodowe ^b	16–18	19,2	19,2	Basic vocational ^b
Licea ogólnokształcące ^c	16–18	38,0	38,0	General secondary ^c
Licea profilowane	16–18	3,8	3,8	Specialized secondary
Technika ^d	16–18	36,7	36,7	Technical ^d
Policealne	19–21	20,0	20,0	Post-secondary
		NETTO	NET	
Podstawowe	7–12	97,0	97,0	Primary
Gimnazjalne	13–15	94,4	94,4	Lower secondary
Zasadnicze zawodowe ^b	16–18	16,9	16,9	Basic vocational ^b
Licea ogólnokształcące ^c	16–18	37,2	37,2	General secondary ^c
Licea profilowane	16–18	3,5	3,5	Specialized secondary
Technika ^d	16–18	27,9	27,9	Technical ^d
Policealne	19–21	9,0	9,0	Post-secondary

^a Patrz uwagi ogólne do działu, pkt 15 str. 209. ^b Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy. ^c Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^d Łącznie z technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych.

^a See general notes to the chapter, item 15 page 209. ^b Including special job-training schools. ^c Including supplementary general schools. ^d Including supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Excluding schools for adults, with the exception post-secondary schools.

TABLE 3 (122). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools		Uczniowie i studenci Pupils and students		Absolwenci Graduates	
	2007/08	2008/09	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08
	Szkoły podstawowe Primary schools	726	708	134557	130276	27766
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	4	5	255	261	53	47
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego Local self-government entities	690	664	132408	127388	27430	23915
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	22	30	926	1582	175	235
Organizacje wyznaniowe	4	4	739	807	73	112
Religious organizations						
Pozostałe	6	5	229	238	35	18
Others						

TABLE 3 (122). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools		Uczniowie i studenci Pupils and students		Absolwenci Graduates	
	2007/08	2008/09	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08
Gimnazja Lower secondary schools	391	394	83352	79500	28499	26567
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	5	5	110	106	48	45
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	357	358	80954	76784	27932	25861
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	7	10	394	616	54	122
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	7	8	1149	1261	317	404
Pozostałe <i>Others</i>	15	13	745	733	148	135
Zasadnicze szkoły zawodowe^a Basic vocational^a	152	152	16947	17189	4887	4804
Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	6	8	127	298	56	127
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	140	138	16269	16197	4641	4526
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	3	3	385	364	132	112
Pozostałe <i>Others</i>	3	3	166	330	58	39
Licea ogólnokształcące^b Basic vocational^b	124	126	35998	33997	12114	11640
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	102	102	34322	32227	11587	11038
Organizacje społeczne i stowarzyszenia <i>Social organizations and associations</i>	5	6	294	264	75	116
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	8	8	1042	984	388	369
Pozostałe <i>Others</i>	9	10	340	522	64	117
Licea profilowane Specialized	53	46	4624	3356	2176	1665
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	51	45	4476	3287	2130	1636
Pozostałe <i>Others</i>	2	1	148	69	46	29

^a Łącznie ze specjalnymi szkołami przysposabiającymi do pracy. ^b Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

^a Including special job-training schools. ^b Including supplementary general schools.

TABLE 3 (122). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools		Uczniowie i studenci Pupils and students		Absolwenci Graduates	
	2007/08	2008/09	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08
Technika^a	185	178	32759	32780	6233	6483
Technical^a						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	7	10	878	1141	132	222
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	167	156	31494	31115	6075	6230
Local self-government entities						
Pozostałe	11	12	387	524	26	31
Others						
Szkoły policealne	201	188	18575	18714	5202	4812
Post-secondary schools						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	–	1	–	54	–	14
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	69	59	7188	6534	2085	2047
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	21	24	1382	1463	544	491
Organizacje wyznaniowe	1	–	26	–	12	–
Religious organizations						
Pozostałe	110	104	9979	10663	2561	2260
Others						
Szkoły wyższe	20	19	83151	82057	18809	19265
Tertiary education						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	5	57602	56133	14099	13434
Central (government) administration entities						
Pozostałe	15	14	25549	25924	4710	5831
Others						
Szkoły dla dorosłych	226	226	18387	19569	4038	4170
Schools for adults						
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	10	12	614	669	211	259
Central (government) administration entities						
Jednostki samorządu terytorialnego	91	80	8351	7764	1920	1992
Local self-government entities						
Organizacje społeczne i stowarzyszenia Social organizations and associations	23	23	989	1029	338	233
Organizacje wyznaniowe	1	–	74	–	26	–
Religious organizations						
Pozostałe	101	111	8359	10107	1543	1686
Others						

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi i od roku szkolnego 2007/08 z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a Including supplementary technical secondary schools and since 2007/08 school year general art schools leading to professional certification.

TABL. 4 (123). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a

Stan w dniu 31 XII

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

As of 31 XII

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of all school students</i>						
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	ponadgimnazjalnych <i>upper secondary</i>	policealnych i pomaturalnych dla młodzieży ^b <i>post-secondary^b</i>	
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>				
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION								
Angielski <i>English</i>	2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	187820 207849 228898 244333	39,6 41,1 66,5 84,0	42,3 44,0 69,8 86,1	35,4 36,8 61,7 79,2	71,9 73,6 77,2 80,9	52,8 82,8 83,6 86,5	44,6 40,3 21,3 7,8
Francuski <i>French</i>	2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	12781 8489 6678 6438	0,9 0,4 0,4 0,3	1,2 0,5 0,4 0,4	0,5 0,2 0,4 0,2	3,0 1,3 1,1 1,1	6,8 6,9 5,8 6,2	5,6 4,3 x x
Niemiecki <i>German</i>	2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	117845 105603 94484 84731	18,6 12,3 11,9 10,3	20,1 11,7 10,7 8,6	16,1 13,3 13,6 14,0	38,3 28,5 26,3 22,8	45,4 64,4 63,0 63,2	19,4 17,6 4,0 0,7
Rosyjski <i>Russian</i>	2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	66554 27896 19748 16230	8,5 2,3 1,0 0,8	3,3 0,6 0,3 0,3	16,8 5,0 2,0 1,5	17,7 2,6 1,8 1,2	30,5 23,2 18,8 16,8	3,4 2,1 x x
Włoski <i>Italian</i>	2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	374 488 456 354	x x x x	x x x x	x x x x	0,0 x x x	0,3 0,5 0,5 0,4	x x x x
Hiszpański <i>Spanish</i>	2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	174 371 487 777	x x x x	x x x x	x x x x	x x 0,1 0,2	0,1 0,2 0,4 0,8	0,9 3,8 x x
Łaciński <i>Latin</i>	2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	3823 2942 2352 2453	x x x x	x x x x	x x x x	0,1 x 0,4 0,2	2,8 2,7 2,2 2,7	1,3 2,4 x 0,1
Inne <i>Others</i>	2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	1602 74 205 127	0,1 x 0,1 0,1	x x x x	0,3 x 0,2 0,2	x x x x	0,9 0,0 0,1 x	4,2 0,9 x x

^a W roku szkolnym 2000/01 bez szkół specjalnych. ^b Bez kolegów nauczycielskich i nauczycielskich kolegów języków obcych.^a Excluding special schools in 2000/01 school year. ^b Excluding teacher training colleges and foreign language teacher training colleges.

TABL. 4 (123). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

As of 31 XII

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of all school students</i>						
		podstawowych <i>primary</i>			gimnazjach <i>lower secondary</i>	ponadgimnazjalnych <i>upper secondary</i>	policealnych i pomaturalnych dla młodzieży ^b <i>post-secondary^b</i>	
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>				
NAUCZANIE DODATKOWE^c ADDITIONAL EDUCATION^c								
Angielski <i>English</i>	2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	13666 58025 36692 19106	6,1 17,1 18,5 7,3	5,8 32,4 16,8 5,8	6,5 31,2 21,0 9,3	2,8 10,3 12,9 10,6	0,5 x 1,2 1,3	7,1 3,0 3,8 10,9
Francuski <i>French</i>	2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	915 3031 2973 2868	0,2 0,9 0,4 0,5	0,2 0,6 0,5 0,5	0,2 0,8 0,2 0,3	0,7 2,0 2,1 2,2	0,0 0,2 0,8 0,6	4,0 0,6 x x
Niemiecki <i>German</i>	2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	4300 34755 32570 32073	1,3 10,2 7,1 7,6	0,5 8,4 6,6 7,8	2,6 7,3 7,9 7,2	2,8 24,0 25,3 25,9	0,1 0,2 2,2 2,6	0,7 0,9 x 2,9
Inne <i>Others</i>	2000/01 2005/06 2007/08 2008/09	4039 14962 12375 12586	1,0 4,4 2,3 2,5	0,3 2,8 1,0 0,8	2,1 1,1 4,2 4,8	2,4 10,3 8,5 9,3	0,3 1,3 2,3 2,4	4,6 2,9 4,0 6,7

^a W roku szkolnym 2000/01 bez szkół specjalnych. ^b Bez kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych. ^c W roku szkolnym 2000/01 — nauczanie nadobowiązkowe prowadzone przez szkoły, fundacje itp.; od roku szkolnego 2003/04 dane obejmują wyłącznie nauczanie w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

^a Excluding special schools in 2000/01 school year. ^b Excluding teacher training colleges and foreign language teacher training colleges. ^c In 2000/01 school year — additional education conducted by schools, foundations etc.; since 2003/04 school year data include only education during the hours, which are at the disposal of headpersons.

TABL. 5 (124). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH W ROKU SZKOLNYM 2008/09

Stan w dniu 31 XII

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS IN THE 2008/09 SCHOOL YEAR

As of 31 XII

JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of all school students</i>			
		podsta- wowych <i>primary</i>	gimnazjach <i>lower secondary</i>	ponadgimnazjalnych <i>upper secondary</i>	policealnych <i>post-secondary</i>
Angielski <i>English</i>	22089	20,0	55,0	65,9	56,6
Niemiecki <i>German</i>	4403	80,0	11,2	17,5	6,3
Rosyjski <i>Russian</i>	3434	x	33,3	14,3	2,8

TABL. 6 (125). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/08	2008/09	2006/07	2007/08	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>		absolwenci <i>graduates</i>		
Szkoły podstawowe	4962	4842	1010	977	Primary schools
w tym specjalne	1829	1814	380	360	of which special
Gimnazja	4432	4213	1211	1200	Lower secondary schools
w tym specjalne ^a	2184	2075	587	578	of which special ^a
Ponadgimnazjalne szkoły specjalne przysposabiające do pracy	493	547	67	81	Upper secondary schools with special job-training schools
Szkoły ponadgimnazjalne	2186	2060	612	626	Upper secondary schools
w tym specjalne	1702	1565	509	538	of which special
Szkoły policealne	15	1	3	12	Post-secondary schools

^a Łącznie z oddziałami przysposabiającymi do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

U w a g a. Kształcenie odbywa się w szkołach ogólnodostępnych, w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy m.in. integracyjne lub ogólnodostępne oraz w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych.

^a Including special job-training schools based on the programme of 6th grade of primary school.

Note: Education occurs in mainstream schools in which special sections or classes integration or mainstream are established among others as well as in special schools operating independently.

TABL. 7 (126). SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE I MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE

Stan w dniu 31 X

SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, REHABILITATION-EDUCATION CENTRES AND YOUTH EDUCATION CENTRES

As of 31 X

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^a					
<i>SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^a</i>					
Ośrodki	18	19	18	18	Centres
Miejsca	1464	1428	1496	1330	Places
Wychowankowie	1367	1307	1133	1053	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący	132	86	81	98	blind and sight impaired
niesłyszący i słabo słyszący	135	199	168	136	deaf and hearing impaired
przewlekłe chorzy	21	2	1	1	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową	11	8	–	–	motor-skill impaired
z upośledzeniem umysłowym	900	781	654	570	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	124	170	–	12	socially maladjusted
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE					
<i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	x	x	2	2	Centres
Miejsca	x	x	30	32	Places
Wychowankowie	x	x	30	32	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE					
<i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	x	2	4	5	Centres
Miejsca	x	135	234	270	Places
Wychowankowie	x	138	237	255	Residents

^a Od 2003 r. łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2005 r. — 3 ośrodki ze 126 wychowankami; w 2007 r. — 4 ośrodki ze 177 wychowankami; w 2008 r. — 4 ośrodki ze 171 wychowankami).

^a Since 2003 including special educational centres (in 2005 were 3 centres with 126 residents; in 2007 were 4 centres with 177 residents; in 2008 were 4 centres with 171 residents).

TABLE 8 (127). **INTERNATY (BURSY) SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH I ZAWODOWYCH**
 Stan w dniu 30 IX
BOARDING-SCHOOLS (DORMITORIES) OF GENERAL AND VOCATIONAL SCHOOLS
 As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki <i>Estab- lishments</i>	Miejsca <i>Beds</i>	Korzystający <i>Boarders</i>		SPECIFICATION	
			ogółem <i>total</i>	na 100 miejsc <i>per 100 beds</i>		
OGÓŁEM	2000/01 ^{ab}	77	9572	7658	80	TOTAL
	2005/06 ^{ab}	56	6717	4993	74	
	2007/08 ^a	39	5056	4290	85	
	2008/09	44	5093	4085	80	
Internaty	34	3452	2664	77	77	<i>Boarding-schools</i>
szkół podstawowych	1	16	16	100	100	<i>primary schools</i>
gimnazjów	1	70	57	81	81	<i>lower secondary</i>
liceów ogólnokształcących	8	840	679	81	81	<i>general secondary</i>
liceów profilowanych	2	180	124	69	69	<i>specialized secondary schools</i>
szkół zawodowych	22	2346	1788	76	76	<i>vocational secondary schools</i>
Bursy	10	1641	1421	87	87	<i>Dormitories</i>

^a Bez specjalnych. ^b Stan w dniu 10 XI.

^a Excluding special schools. ^b As of 10 XI.

TABLE 9 (128). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
------------------	---------	---------	---------	---------	---------------

SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH
 LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły	12	12	23	23	<i>Schools</i>
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	9	9	8	8	<i>of which schooling only in the art subjects</i>
Uczniowie	1709	1764	1689	1696	<i>Pupils</i>
w tym kobiety	1094	1131	1091	1101	<i>of which females</i>
Absolwenci	188	258	236	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	129	169	163	.	<i>of which females</i>

SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE
 LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION

Szkoły	10	10	15	15	<i>Schools</i>
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	6	5	8	8	<i>of which schooling only in the art subjects</i>
Uczniowie	1012	1046	1161	1170	<i>Students</i>
w tym kobiety	640	666	774	803	<i>of which females</i>
Absolwenci	110	120	169	.	<i>Graduates</i>
w tym kobiety	67	83	117	.	<i>of which females</i>

TABL. 10 (129). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools, which possess personal computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratory	Komputery ¹ w szkołach Personal computers ¹ in schools			
			ogółem grand total	w tym z dostępem do Internetu of which with Internet access	z liczby ogółem — — przeznaczone do użytku uczniów of grand total — used by pupils and youth	
					razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with Internet access
<i>a</i> — rok szkolny 2007/08 2007/08 school year						
<i>b</i> — rok szkolny 2008/09 2008/09 school year						
Podstawowe <i>a</i>	93,1	746	13327	10573	10425	8626
Primary <i>b</i>	97,0	757	14807	12410	11618	10136
Gimnazja <i>a</i>	77,2	351	6381	5753	4972	4696
Lower secondary <i>b</i>	80,7	390	7939	7156	6094	5765
Zasadnicze zawodowe <i>a</i>	26,4	49	1209	1106	937	883
Basic vocational <i>b</i>	31,0	48	1275	1202	979	960
Licea ogólnokształcące <i>a</i>	75,0	151	3835	3587	2933	2847
General <i>b</i>	84,1	172	4680	4468	3612	3553
Zawodowe ² (bez zasadniczych) <i>a</i>	30,5	198	4586	4268	3528	3541
Vocational ² (excluding basic) <i>b</i>	44,6	219	6256	5789	4960	4789
Policealne <i>a</i>	35,0	7	106	94	76	75
Post-secondary <i>b</i>	56,3	6	139	129	103	101

¹ W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół — wykazane tylko raz. ² Łącznie z liceami profilowanymi.

¹ In case of commonly used computers by a few schools — presented only once. ² Including specialized secondary schools.

TABL. 11 (130). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE W 2008 R.**

Stan w dniu 31 X

EXTRACURRICULAR EDUCATION IN 2008

As of 31 X

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Pla- cówki Insti- tutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a						
		ogółem total	informa- tycznych compu- ting	przed- mioto- wych subject	arty- stycz- nych arts	tech- nicznych tech- nical	sporto- wych sports	innych other
OGÓŁEM 21		55950	1176	5623	32409	278	9157	7307
TOTAL								
Pałace młodzieży 1		18553	196	2577	11708	—	2992	1080
Youth centres								
Młodzieżowe domy kultury 7		33367	800	2661	19253	39	5632	4982
Youth community centres								
Ogniska pracy pozaszkolnej 3		2199	180	35	1102	93	409	380
Extracurricular interest groups								
Inne placówki niepubliczne 10		1831	—	350	346	146	124	865
Other non-public institutions								

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 XI roku poprzedzającego rok badany do 31 X roku badanego.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 XI of the year preceding the surveyed year to 31 X of the surveyed year.

TABL. 12 (131). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01		2005/06		2007/08		2008/09	
	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>
Szkoły	833	247	701	193	684	194	665	192
Schools								
W tym: Of which:								
sportowe i mistrzostwa sportowego	4	4	1	1	5	4	7	6
<i>sports and athletic</i>								
filialne	47	–	26	–	17	–	15	–
<i>branch</i>								
artystyczne ^a	3	3	3	3	3	3	3	3
<i>arts</i> ^a								
Pomieszczenia szkolne	9305	4349	8392	3923	9099	4338	9271	4494
<i>Classrooms</i>								
Oddziały	8479,0	4606,0	7142,0	3723,0	6768,5	3432,0	6627,9	3362,0
<i>Sections</i>								
Uczniowie	178070	109161	147168	88000	132728	78432	128462	75614
Pupils								
w tym I klasa	27764	16766	21975	13086	20548	12247	20149	11994
<i>of which 1st grade</i>								
w tym kobiety	86911	53316	71699	42922	64575	38227	62191	36698
<i>of which females</i>								
W tym szkoły: Of which schools:								
sportowe i mistrzostwa sportowego	1571	1571	200	200	2420	2230	3837	3656
<i>sports and athletic</i>								
filialne	1254	–	743	–	471	–	419	–
<i>branch</i>								
artystyczne ^a	581	581	679	679	676	676	675	675
<i>arts</i> ^a								
Absolwenci	30732	19154	26937	16209	23967	14323	.	.
Graduates								
w tym kobiety	15020	9397	13304	8019	11901	7123	.	.
<i>of which females</i>								
W tym szkoły: Of which schools:								
sportowe i mistrzostwa sportowego	272	272	36	36	734	700	.	.
<i>sports and athletic</i>								
filialne	93	–	11	–	44	–	.	.
<i>branch</i>								
artystyczne ^a	96	96	98	98	110	110	.	.
<i>arts</i> ^a								
Liczba uczniów na: Number of pupils per:								
1 szkołę	214	442	210	456	194	404	193	394
<i>school</i>								
1 pomieszczenie szkolne	19	25	18	22	15	18	14	17
<i>classroom</i>								
1 oddział	21	24	21	24	20	23	19	22
<i>section</i>								

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 13 (132). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01		2005/06		2007/08		2008/09	
	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>	ogółem <i>total</i>	w tym miasta <i>of which urban areas</i>
Gimnazja	319	179	333	175	345	183	347	184
Lower secondary								
W tym szkoły: <i>Of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa spor- towe	2	2	7	7	8	8	9	9
<i>sports and athletic</i>								
przyposabiające do pracy ^d <i>job-training^d</i>	3	3	4	4	5 ^b	5 ^b	4 ^b	4 ^b
Pomieszczenia szkolne	2339	1585	3507	2161	4081	2487	4167	2503
<i>Classrooms</i>								
Oddziały	2670,0	1814,0	3566,0	2299,0	3398,0	2144,0	3297,0	2070,0
<i>Sections</i>								
Uczniowie	64370	44735	88347	58542	81168	52868	77425	50376
Pupils								
w tym I klasa	32060	22145	28859	18982	26888	17574	25294	16427
<i>of which 1st grade</i>								
w tym kobiety	31350	21798	43081	28477	39479	25727	37762	24616
<i>of which females</i>								
W tym szkoły: <i>Of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa spor- towe	702	702	1513	1513	1804	1804	2242	2242
<i>sports and athletic</i>								
przyposabiające do pracy ^d <i>job-training^d</i>	335	335	283	283	708 ^b	708 ^b	892 ^b	892 ^b
Absolwenci	x	x	28910	19332	25989	16918	.	.
Graduates								
w tym kobiety	x	x	14401	9609	12975	8438	.	.
<i>of which females</i>								
W tym szkoły: <i>Of which schools:</i>								
sportowe i mistrzostwa spor- towe	x	x	558	558	830	830	.	.
<i>sports and athletic</i>								
przyposabiające do pracy ^{ab} <i>job-training^{ab}</i>	x	x	187	187	195	195	.	.
Liczba uczniów na: Number of pupils per:								
1 szkołę	202	250	265	335	235	289	223	274
<i>school</i>								
1 pomieszczenie szkolne	28	28	25	27	20	21	19	20
<i>classroom</i>								
1 oddział	24	25	25	25	24	25	23	24
<i>section</i>								

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej. b Gimnazja z oddziałami przyposabiającymi do pracy.

a Based on 6th grade primary school. b Lower secondary schools with job-training sections.

TABL. 14 (133). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Szkoły	120	90	100	100	85	15	Schools
Oddziały	1327,0	514,0	662,0	683,0	603,0	80,0	Sections
Uczniowie	36586	14017	14816	15138	13573	1565	Students
w tym I klasa	12600	6236	6978	6646	6047	599	of which 1st grade
w tym kobiety	14001	4162	4380	4517	4111	406	of which females
Absolwenci	11551	4488	4193	.	.	.	Graduates
w tym kobiety	4620	1593	1473	.	.	.	of which females

TABL. 15 (134). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW
KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS
FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2007/08 ^b	2008/09	2006/07 ^b	2007/08	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	14816	15138	4316	4193	TOTAL
w tym:					of which:
Artystyczne	70	85	25	15	Arts
Ekonomiczne i administracyjne	2176	2184	988	862	Business and administration
Inżynierjno-techniczne	5532	5592	1220	1331	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	2255	1991	683	611	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1292	1599	238	222	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	409	342	144	132	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	3082	3245	1018	988	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Podział według kierunków kształcenia na podstawie szacunków.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b Division by fields of education based on estimation.

TABL. 16 (135). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09			SPECIFICATION	
				ogółem total	z liczby ogółem of total number			
					uzu- pełniają- ce supple- mentary general	miasta urban areas		wieś rural areas
Szkoły	103	125	121	123	1	110	13	Schools
Oddziały	1558,0	1286,0	1221,0	1175,0	1,0	1129,0	46,0	Sections
Uczniowie	47920	38578	35914	33920	27	32922	998	Students
w tym I klasa	13415	13098	11577	10871	27	10546	325	of which 1st grade
w tym kobiety	30266	8291	22568	21560	15	21010	550	of which females
Absolwenci	10250	12251	11608 ^a	Graduates
w tym kobiety	6681	7558	7183 ^b	of which females

a, b W tym absolwentów: *a* w liceach uzupełniających — 28, w miastach — 11261, *b* w liceach uzupełniających — 16, w miastach — 6980.

a, b Of which graduates: *a* in supplementary general — 28, in urban areas — 11261, *b* in supplementary general — 16, in urban areas — 6980.

TABL. 17 (136). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2007/08	2008/09			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Szkoły	71	53	46	41	5	Schools
Oddziały	294,0	187,0	135,0	121,0	14,0	Sections
Uczniowie	8015	4624	3356	2999	357	Students
w tym I klasa	2375	1092	840	757	83	of which 1st grade
w tym kobiety	4340	2699	2016	1828	188	of which females
Absolwenci	2822	1665 ^a	.	.	.	Graduates
w tym kobiety	1585	971 ^b	.	.	.	of which females

a, b W tym absolwenci w miastach: *a* — 1531, *b* — 889.

a, b Of which graduates in urban areas: *a* — 1531, *b* — 889.

TABL. 18 (137). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW PROFILOWANYCH DLA MŁODZIEŻY WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2007/08 ^b	2008/09	2006/07 ^b	2007/08	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students	absolwenci graduates			
OGÓŁEM	4624	3356	2176	1665	TOTAL
w tym:					of which:
Ekonomiczne i administracyjne	2905	2041	1416	1092	Business and administration Engineering and engineering trades
Inżynierijno-techniczne	17	—	112	16	Architecture and building
Architektury i budownictwa	473	—	178	—	Agriculture, forestry and fishery
Rolnicze, leśne i rybactwa	39	13	45	21	Social services
Opieki społecznej	672	579	218	190	Personal services
Usług dla ludności	326	199	157	147	Transport services
Usług transportowych	192	130	50	57	

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). *b* Podział według kierunków kształcenia na podstawie szacunków.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). *b* Division by fields of education based on estimation.

TABL. 19 (138). **TECHNIKA DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY^a FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09				SPECIFICATION
				ogółem total	w tym uzupełniające of which supplementary	miasta urban areas	wieś rural areas	
Szkoły	260	310	182	175	14	145	30	Schools
Oddziały	1632,0	1203,0	1266,0	1292,0	25,0	1135,0	157,0	Sections
Uczniowie	45864	32418	32700	32734	512	29076	3658	Students
w tym I klasa	12538	10222	10549	9841	174	8822	1019	of which 1st grade
w tym kobiety	20662	13541	13753	13979	181	12331	1648	of which females
Absolwenci	8905	6991	6469 ^b	Graduates
w tym kobiety	4139	3014	2838 ^c	of which females

^a Od roku szkolnego 2007/08 łącznie z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^b, ^c W tym absolwenci w miastach: ^b — 5574, ^c — 2457.

^a Since 2007/08 school year including general art schools leading to professional certification. ^b, ^c Of which graduates in urban areas: ^b — 5574, ^c — 2457.

TABL. 20 (139). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY**
(bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a
FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2007/08 ^c	2008/09	2006/07 ^c	2007/08	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students		absolwenci graduates		
O G Ó Ł E M	32700	32734	6216	6469	T O T A L
w tym:					of which:
Artystyczne	1025	1029	178	172	Arts
Społeczne	5466	5148	1267	1262	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	3254	2056	779	432	Business and administration
Fizyczne ^d	176	175	47	33	Physical sciences ^d
Informatyczne	2892	3565	—	145	Computing
Inżynierijno-techniczne	6555	5923	1469	1374	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1259	1069	349	335	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1944	2370	251	257	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	2352	3183	446	809	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	6415	6738	1211	1339	Personal services
Usług transportowych	718	698	101	110	Transport services
Ochrony środowiska	644	760	118	120	Environmental protection

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi oraz od roku szkolnego 2007/08 z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^c Podział według kierunków kształcenia na podstawie szacunków. ^d Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

^a Including supplementary technical schools and since 2007/08 school year general art schools leading to professional certification. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^c Division by fields of education based on estimation. ^d Among others: physics, chemistry, geology.

TABL. 21 (140). **SZKOŁY POLICEALNE WEDŁUG FORM KSZTAŁCENIA (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS BY TYPE OF EDUCATION (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09						SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	dzienne <i>day</i>	wieczorowe <i>evening</i>	zaoczne <i>week-end</i>	na odległość <i>distance form</i>	stacjonarne <i>full-time programmes</i>	
Szkoły	169	241	201	188	Schools
Oddziały	505,0	869,0	870,0	840	103	9	676	2	50	Sections
Uczniowie	11323	19381	18575	18714	1904	121	15700	26	963	Students
w tym kobiety	7501	10745	9526	8984	1443	104	6875	7	555	of which females
Absolwenci ^a	4330	6920	4812	.	838	19	3473	8	474	Graduates ^a
w tym kobiety	2902	4327	3017	.	628	16	2080	3	290	of which females

^a W podziale według form kształcenia — z roku szkolnego 2007/08.

^a According to type of education — for 2007/08 school year.

TABL. 22 (141). **UCZNIOWIE I ABSLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2007/08 ^b	2008/09	2006/07 ^b	2007/08	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie <i>students</i>		absolwenci <i>graduates</i>		
OGÓŁEM	18575	18714	5202	4812	TOTAL
w tym:					of which:
Pedagogiczne	1219	1040	369	352	Education science and teacher training
Artystyczne	155	106	22	—	Arts
Spoleczne	971	955	287	258	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	28	178	—	—	Journalism and information
Ekonomiczne i administracyjne	4671	4849	1289	1049	Business and administration
Informatyczne	3609	3289	855	616	Computing
Inżynierjno-techniczne	157	150	27	36	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	61	39	22	9	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	609	454	78	122	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	366	536	93	235	Agriculture, forestry and fishery
Medyczne	1481	1695	662	672	Health
Opieki społecznej	567	457	239	162	Social services
Usług dla ludności	2526	2615	811	564	Personal services
Usług transportowych	30	42	11	8	Transport services
Ochrony i bezpieczeństwa	2125	2088	427	443	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Podział według kierunków kształcenia na podstawie szacunków.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b Division by fields of education based on estimation.

TABL. 23 (142). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Studenci Students	Absolwenci ^a Graduates ^a	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000/01	10	67771	14277	TOTAL
..... 2005/06	21	85220	18742	
..... 2007/08	20	83151	19256	
2008/09	19	82057	.	
Uniwersytety	2	44850	11185	Universities
Wyższe szkoły techniczne	1	810	260	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	1	9088	1719	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	1	6768	1863	Academies of economics
Wyższe szkoły artystyczne	1	401	82	Fine arts academies
Pozostałe szkoły	13	20140	4156	Other

^a W podziale według typów szkół — z roku szkolnego 2007/08.

^a According to type of school — for 2007/08 school year.

TABL. 24 (143). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW
I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Total	Systemy studiów Study systems		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne full-time programmes	niestacjonarne part-time programmes	
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM 2000/01	67771	31009	36762	GRAND TOTAL
..... 2005/06	85220	44003	41217	
..... 2007/08	83151	42995	40156	
2008/09	82057	41867	40190	
Uniwersytety	44850	29175	15675	Universities
Wyższe szkoły techniczne	810	87	723	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	9088	6384	2704	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	6768	1841	4927	Academies of economics
Wyższe szkoły artystyczne	401	394	7	Fine arts academies
Pozostałe szkoły	20140	3986	16154	Other

TABLE 24 (143). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ (dok.)**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjonarne <i>part-time programmes</i>	
W tym KOBIECY <i>Of which FEMALES</i>				
RAZEM				TOTAL
.....2000/01	41824	18962	22862	
.....2005/06	52291	27290	25001	
.....2007/08	50386	26776	23610	
.....2008/09	50076	26281	23795	
Uniwersytety	30510	19728	10782	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	296	45	251	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	3465	2844	621	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	3451	995	2456	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne	211	206	5	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły	12143	2463	9680	<i>Other</i>

TABLE 25 (144). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		TYPE OF SCHOOLS
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjonarne <i>part-time programmes</i>	
O G Ó Ł E M <i>TOTAL</i>				
O G Ó Ł E M				GRAND TOTAL
.....2000/01	14277	5671	8608	
.....2005/06	18742	8575	10167	
.....2006/07	18809	8892	9917	
.....2007/08	19265	9133	10132	
Uniwersytety	11185	5829	5356	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	260	34	226	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1719	1231	488	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	1863	737	1126	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne	82	73	9	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły	4156	1229	2927	<i>Other</i>

TABLE 25 (144). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ (dok.)**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS (cont.)

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Systemy studiów <i>Study systems</i>		TYPE OF SCHOOLS	
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjonarne <i>part-time programmes</i>		
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>					
RAZEM	2000/01	9341	3605	5736	TOTAL
	2005/06	12807	5694	7113	
	2006/07	12777	6045	6732	
	2007/08	12961	6014	6947	
Uniwersytety		8017	4107	3910	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		90	15	75	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		772	597	175	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ...		1104	435	669	<i>Teacher education schools</i>
Wyższe szkoły artystyczne		52	47	5	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły		2926	813	2113	<i>Other</i>

TABLE 26 (145). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>		
OGÓŁEM	2000/01	100	71	14	10	TOTAL
	2005/06	100	53	26	13	
	2007/08	105	62	20	15	
	2008/09	94	52	.	.	
studia: stacjonarne		80	43	18	13	<i>study: full-time programmes</i>
niestacjonarne		14	9	2	2	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety		68	36	17	12	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		2	–	–	–	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne		8	5	1	1	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły		16	11	2	2	<i>Other</i>

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według systemów studiów i typów szkół — z roku szkolnego 2007/08.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study system and type of school — for 2007/08 school year.

TABL. 27 (146). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**

Stan w dniu 30 XI

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

As of 30 XI

SZKOŁY	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09			SCHOOLS
				ogółem <i>total</i>	w tym stypendia socjalne <i>of which social scholar- ships</i>	otrzymu- jący stypendia w % ogółu studen- tów <i>scholar- ship re- cipients in % of total students</i>	
O G Ó Ł E M	10698	17299	18012	22041	1559	26,9	TOTAL
Uniwersytety	6394	11883	12666	13499	499	30,1	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne ...	–	64	65	209	17	25,8	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1752	2673	2661	2743	23	30,2	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	–	1201	650	1507	151	22,3	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły artystyczne	146	155	198	189	5	47,1	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe	2406	1323	1772	3894	864	19,3	<i>Others</i>

^a Studenci studiów stacjonarnych; bez cudzoziemców.^a Students attending classed in the full-time programmes study system; excluding foreigners.TABL. 28 (147). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
------------------	---------	---------	---------	---------	---------------

DOMY STUDENCKIE^a — stan w dniu 30 XI*STUDENT DORMITORIES^a — as of 30 XI*

Domy	23	22	24	24	<i>Dormitories</i>
Miejsca	6892	6081	6180	6091	<i>Beds</i>
Studenci korzystający	6821	5625	5537	5269	<i>Students</i>
w % ogółu studentów stu- diów stacjonarnych	22,1	12,8	12,9	12,6	<i>in % of total students in the full-time programmes study system</i>

STOŁÓWKI STUDENCKIE — stan w listopadzie

STUDENT CANTEENS — as of November

Stołówki	6	2	3	3	<i>Canteens</i>
Miejsca konsumenckie	1790	490	590	590	<i>Seating</i>

^a Dla studentów studiów stacjonarnych.^a For students in the full-time programmes study system.

TABL. 29 (148). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Szkoły <i>Schools</i>	Oddziały <i>Sections</i>	Uczniowie <i>Students</i>		Absolwenci <i>Graduates</i>	
				ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>
Szkoły podstawowe <i>Primary schools</i>	2000/01	5	8,0	156	12	103	7
	2005/06	4	2,0	18	–	8	.
	2007/08	1	2,0	10	–	11	.
	2008/09	2	3,0	10	2	.	.
Gimnazja <i>Lower secondary schools</i>	2000/01	4	12,0	300	61	x	x
	2005/06	12	39,0	1032	229	202	56
	2007/08	10	36,0	965	241	206	63
	2008/09	10	36,0	917	242	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe <i>Basic vocational schools</i>	2000/01	8	44,0	953	137	330	67
	2005/06	7	29,0	585	130	159	25
	2007/08	7	32,0	604	108	215	39
	2008/09	8	31,0	553	104	.	.
Licea ogólnokształcące ^a <i>General secondary schools^a</i>	2000/01	47	212,0	6124	2723	1729	841
	2005/06	128	476,0	12009	5179	3780	1901
	2007/08	134	447,0	11640	4934	2660	1328
	2008/09	139	466,0	13104	5464	.	.
według formy kształcenia: <i>by type of education:</i>							
zaoczne	408,0	11379	4760	.	.
<i>weekend</i>							
stacjonarne	58,0	1725	704	.	.
<i>full-time programmes</i>							
Technika ^b <i>Technical secondary^b</i>	2000/01	93	381,0	10297	3847	2671	1039
	2005/06	105	317,0	7509	3048	2533	970
	2007/08	74	306,0	5168	1892	1078	511
	2008/09	67	322,0	4985	1801	.	.

^a Od roku szkolnego 2005/06 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. ^b łącznie z technikami uzupełniającymi i liceami profilowanymi.

^a Since 2005/06 school year including supplementary general schools. ^b Including supplementary technical secondary and specialized secondary schools.

TABL. 30 (149). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
Placówki	887	815	788	798	Establishments
miasta	303	295	296	314	<i>urban areas</i>
wieś	584	520	492	484	<i>rural areas</i>
Przedszkola	342	299	299	309	<i>Nursery schools</i>
w tym specjalne	1	1	–	2	<i>of which special</i>
miasta	246	216	217	221	<i>urban areas</i>
wieś	96	83	82	88	<i>rural areas</i>
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	545	516	489	483	<i>Pre-primary sections in primary schools</i>
Punkty przedszkolne	x	x	x	5	<i>Pre-primary points</i>
Zespoły wychowania przed- szkolnego	x	x	x	1	<i>Pre-primary education groups</i>
Miejsca w przedszkolach	34000	31054	32265	33416	Places in nursery schools
w tym specjalnych	50	70	–	20	<i>of which special</i>
Miasta	28718	26611	27617	28262	<i>Urban areas</i>
Wieś	5282	4443	4648	5154	<i>Rural areas</i>
Dzieci	46277	41347	42753	44573	Children
miasta	32948	29764	31447	32485	<i>urban areas</i>
wieś	13329	11583	11306	12088	<i>rural areas</i>
w tym w wieku 6 lat	26015	21006	19565	18443	<i>of which aged 6</i>
Przedszkola	35341	30592	32827	33952	<i>Nursery schools</i>
w tym specjalne	77	78	–	9	<i>of which special</i>
miasta	30543	26375	28279	28924	<i>urban areas</i>
wieś	4798	4217	4548	5028	<i>rural areas</i>
w tym w wieku 6 lat	16129	11652	11407	10258	<i>of which aged 6</i>
Oddziały przedszkolne przy szkolach podstawowych	10936	10755	9926	10445	<i>Pre-primary sections in primary schools</i>
w tym w wieku 6 lat	9886	9354	8158	8185	<i>of which aged 6</i>
Punkty przedszkolne	x	x	x	90	<i>Pre-primary points</i>
w tym w wieku 6 lat	x	x	x	–	<i>of which aged 6</i>
Zespoły wychowania przed- szkolnego	x	x	x	86	<i>Pre-primary education groups</i>
w tym w wieku 6 lat	x	x	x	–	<i>of which aged 6</i>
Dzieci w placówkach wy- chowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre- primary education estab- lishments per 1000 chil- dren aged:
3–6 lat	462	490	521	547	3–6
3–5	271	317	370	420	3–5
6 lat	983	984	965	930	6
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					<i>1000 children aged:</i>
3–6 lat	353	363	404	420	3–6
6 lat	609	546	563	517	6
1 przedszkole	103	102	110	110	<i>Nursery school</i>
100 miejsc	104	99	102	102	<i>100 places</i>

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408, z późniejszymi zmianami), na mocy której mogą być tworzone **publiczne** i **niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;

Publicznym zakładem opieki zdrowotnej jest zakład utworzony przez: ministra lub centralny organ administracji rządowej, Polskie Koleje Państwowe (PKP) — do 2000 r., wojewodę lub jednostkę samorządu terytorialnego, państwową uczelnię medyczną lub państwową uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych.

Niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej jest zakład utworzony przez: kościół lub związek wyznaniowy, pracodawcę, fundację, związek zawodowy, samorząd zawodowy, stowarzyszenie, inną krajową lub zagraniczną osobę prawną lub osobę fizyczną, a także spółkę niemającą osobowości prawnej.

Zakładem opieki zdrowotnej jest m. in.:

- szpital, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, hospicjum, sanatorium, prewentorium i inny zakład udzielający całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych,
- przychodnia, ośrodek zdrowia, poradnia,
- pogotowie ratunkowe,
- medyczne laboratorium diagnostyczne,
- pracownia protetyki stomatologicznej i ortodontcji,
- zakład rehabilitacji leczniczej,
- żłobek;

2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst, Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 602, z późniejszymi zmianami),

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding health care services of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408, with later amendments), on the basis of which **public** and **non-public** health care facilities can be established;

A **public health care facility** is a facility established by: a minister or a central body of the government administration, the Polskie Koleje Państwowe (PKP) — until 2000, a voivod or local self-government entity, state institution of higher medical education or a state higher education institution, which is conducting didactic and research activity in the field of medical sciences.

A **non-public health care facility** is a facility established by a church or religious association, employer, foundation, trade union, professional self-government, association or other domestic or foreign legal or natural person or by company without legal personality.

A **health care facility** is, among other a:

- hospital, chronic medical care home, nursing home, hospice, sanatorium, rehabilitation facility as well as any other facility providing 24-hour or regular working-hour health care services,
- out-patient department, health centre, out-patient clinic,
- emergency ambulance service,
- medical diagnostic laboratory,
- dental prosthetic and orthodontic out-patient clinic,
- rehabilitation treatment centre,
- nursery;

2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 5 VII 1996 (the uniform text Journal of Laws 2001 No. 57, item 602, with later

na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;

- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (jednolity tekst, Dz. U. 2005 Nr 226, poz. 1943, z późniejszymi zmianami), na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności. Po zarejestrowaniu praktyki lekarz może leczyć pacjentów w ramach środków:

— publicznych, tj. podpisać kontrakt „praktyka lekarska—Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ)” lub „praktyka lekarska—zakład opieki zdrowotnej” (publiczny lub niepubliczny, jeśli ma on zawarty kontrakt z NFZ) i świadczyć dla niego określone usługi,

— niepublicznych, tj. pacjenci płacą prywatnie za świadczone usługi albo koszty leczenia pokrywane są z ubezpieczeń dobrowolnych, przez inne podmioty niż NFZ;

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych;**

- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135) z mocą obowiązującą od 1 X 2004 r., która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia. Ustawa ta zastąpiła ustawę z dnia 23 I 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, utworzonym z dniem 1 IV 2003 r., który zastąpił działające od 1 I 1999 r. kasy chorych.

Na mocy obowiązujących przepisów pacjent ma prawo wyboru lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej, jak również - na podstawie skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej – świadczeniodawcy ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych oraz szpitala. Skierowanie nie jest wymagane w przypadku świadczeń w zakresie m.in.: dermatologii, ginekologii, leczenia odwykowego, okulistyki, onkologii, psychiatrii, stomatologii.

3. Dane o **pracownikach medycznych** ochrony zdrowia obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowią-

amendments), on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and midwives;

- 3) *the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text, Journal of Laws 2005 No.226, item 1943, with later amendments), on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices** are created. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population. After the registration of a medical practice, a doctor may treat patients on the basis:*

— *of public funds, i.e., after signing a "medical practice—National Health Fund" contract or a "medical practice—health care facility" contract (public or non-public if the facility has concluded a contract with the National Health Fund) and to render defined services for it,*

— *of non-public funds, i.e., the patient pays for services rendered or costs are covered through voluntary insurance by entities other than a National Health Fund;*

*Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds;***

- 4) *the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No. 210, item 2135) with the effect from 1 X 2004, with the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund. The law replaced the Law of 23 I 2003 on the Common Insurance in the National Health Fund. The National Health Fund, created on 1 IV 2003, replaced health funds, working since 1 I 1999.*

According to regulations in power the patient has the right to choose basic health care doctor, nurse and midwife, as well as - on the basis of a referral from the basic health care doctor - provider of out-patient specialized health care services and hospital. The referral is not required for services in the scope of, among other, dermatology, gynaecology, addiction recovery, ophthalmology, oncology, psychiatry, dentistry.

3. *Data regarding **medical personnel** of the health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic*

zującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

Od 2005 r. dane o pracownikach medycznych obejmują osoby pracujące bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

4. Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Udzielone porady podaje się w zakresie ww. zakładów. **Porady udzielone** przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podaje się łącznie z badaniami profilaktycznymi i z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych oraz z poradami udzielonymi przez lekarzy i lekarzy dentyistów prowadzących praktykę lekarską.

Do porad udzielonych w podstawowej i specjalistycznej opiece zdrowotnej, oprócz porad udzielonych dla ogółu ludności, włączono także porady udzielone w przychodniach medycyny pracy.

5. Informacje o szpitalach podano łącznie z filiami szpitali (do 2004 r. określane jako zamieszcowe oddziały szpitalne); oznacza to, że filie te nie są wykazane jako odrębne zakłady, a dane o ich działalności zaliczono do macierzystego szpitala.

6. Dane o łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Do 2007 r. dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmowały miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków oraz miejsc na oddziałach dziennego pobytu. Od 2008 r. łącznie z inkubatorami oraz miejscami dla noworodków. Do 2003 r. dane obejmowały również łóżka na oddziałach szpitalnych przy stacjach pogotowia ratunkowego i innych samodzielnych oddziałach.

7. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 238, poz. 2402, z późniejszymi zmianami). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurg-

character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, nurses, midwives and pharmacists were listed together with persons undergoing training.

Since 2005 data regarding medical personnel include persons working directly with patients, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social assistance, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

4. Data concerning facilities of the out-patient health care include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent). Consultations provided are presented within the scope of above mentioned facilities. **Consultations provided** by doctors and dentists within the scope of out-patient health care are presented together with preventive examinations and together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals as well as consultations provided by doctors and dentists conducting medical practice.

Other than consultations granted for the general population, consultations granted in the following out-patient departments are also included in consultations granted in basic and out-patient departments regarding hospitals is given together with hospital branches, located in other places; i.e., these branches are not listed as separate facilities, and data concerning their activity is included in those of the main hospital.

6. Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

Until 2007 data regarding beds in general hospitals did not include places (beds and incubators) for newborns as well as places in day wards. Since 2008 including incubators as well as places for newborns. Until 2003 data also included beds in hospital wards located near emergency stations and in other independent wards.

7. In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 238 item 2402, with later amendments). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** – communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary**

gicznym; do **oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** – oddziały pulmonologiczne; do **oddziałów psychiatrycznych** – oddziały leczenia uzależnień.

8. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

9. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

10. Działalność aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

Apteki ogólnodostępne nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, które działają na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Punkt apteczny może być prowadzony przez farmaceutę z rocznym stażem lub technika farmaceutycznego z trzyletnim stażem pracy w aptekach ogólnodostępnych.

11. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

12. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. 2008 r. Nr 115, poz. 728).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

- **interwencyjne** – zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** – tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiające całodobową opiekę i wychowa-

wards – *pulmonology wards; in psychiatric wards – addiction recovery wards.*

8. Chronic medical care home and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

9. Health resort treatment includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

10. The activity of public pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).

Public pharmacies do not include hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, which operate for the needs of these.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. Pharmaceutical outlet can be managed by pharmacists with one year service or pharmaceutical technician with three years service in public pharmacies.

11. Data regarding incidence of illnesses is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

12. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (Journal of Laws 2008 No. 115, item 728).

The centre provides the child with round-the-clock permanent or temporary care and also secures the necessary livelihood, developmental – including emotional, social and religious – needs of the child, and secures the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education.

There are following types of such centres:

- **intervention centres** – providing short-term care during a crisis situation, education adapted to the age and developmental capabilities, preparing diagnosis of a child and the child's family condition and establishing recommendations for the further course of working with the child,
- **family centres** – creating family with many children, allowing for 24-hour care for e.g. nu-

nie (np. licznemu rodzeństwu), zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,

- **socjalizacyjne** – zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne i terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,
- **wielofunkcyjne** – zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socjalizacyjnej, a także łączące dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka,
- **wsparcia dziennego** – działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, w tym:
 - opiekuńcze – prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,
 - specjalistyczne – realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

13. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Rodziny zastępcze dzielą się na: spokrewnione i niespokrewnione z dzieckiem, zawodowe niespokrewnione z dzieckiem: wielodzietne, specjalistyczne, o charakterze pogotowia rodzinnego.

14. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

15. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. 2008 r. Nr 115, poz. 728), według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

merous brothers and sisters, providing education, compensating for worse development and performance at school,

- **socialization centres** – providing 24-hour care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, providing corrective activities, compensatory classes, speech therapy classes, therapeutic classes compensating lack of family care and preparing for life in society, and providing appropriate rehabilitation and specialized activities for children with disabilities,
- **multi-functional centres** – providing daytime and 24-hour care by performing tasks of: daytime assistance centre, intervention and socialization centre, as well as by combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activity, directed to child and child's family,
- **day-support centres** – operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, including:
 - care – in the form of extracurricular activities, after-school clubs, clubs, childcare centres, assisting children in overcoming difficulties at school and organizing their spare time,
 - specialized – implementing psychocorrective or psychoprophylactic programme, including pedagogical therapy, psychological therapy, rehabilitation, resocialization

13. Foster family provides care and upbringing of a child deprived in part or in full of parental care.

Foster families are divided into related and not related to the child, professional families not related to the child: families with many children, specialized families, emergency foster families.

14. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004.

15. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (Journal of Laws 2008 No. 115, item 728), following which the division into monetary and non-monetary assistance was made. Monetary assistance includes, among others:

- **zasiłek stały** – wypłacany z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasiłek okresowy** – przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasiłek celowy** – przyznawany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.
- **permanent benefit** – *paid in respect of complete inability to work because of age or disability,*
- **temporary benefit** – *entitled to a person or a family because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security,*
- **appropriated benefit** – *offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, fuel, clothing, indispensable objects for home use, small renovations and repairs in an apartment, covering burial costs. May be given to a person or a family, which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.*

TABL. 1 (150). **PRACOWNICY MEDYCZNI**^a

Stan w dniu 31 XII

MEDICAL PERSONNEL^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Lekarze	3676	3617	3891	3748	Doctors
w tym kobiety	1963	2099	2021	of which women
Lekarze dentyści	574	595	615	601	Dentists
w tym kobiety	453	472	454	of which women
Farmaceuci	996	1037	1022	1048	Pharmacists
w tym kobiety	831	810	837	of which women
Pielęgniarki	9514	9274	9322	9338	Nurses
w tym magistrzy pielęgniarstwa	5181	488	521	of which masters of nursing
Położne	1361	1228	1236	1237	Midwives
Fizjoterapeuci	838	1142	1288	Physiotherapists

^a Od 2002 r. łącznie z indywidualnymi praktykami lekarskimi i pielęgniarskimi zarejestrowanymi w Izbach Lekarskich, Pielęgniarskich. Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia; w zakresie farmaceutów – łącznie z danymi U.S.

^a Since 2002 r. including individual medical practices and nurses registered at the Chamber of Physicians, Nurses. Since 2005 persons working directly with patients, i.e. excluding persons for whom the primary workplace in university, social assistance, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Source: data of the Ministry of Health; in regard to pharmacists including data of the SO.

TABL. 2 (151). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**^a**OUT-PATIENT HEALTH CARE**^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	454	560	609	612	Health care institutions (as of 31 XII)
miasta	278	380	428	430	urban areas
wieś	176	180	181	182	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	176	360	414	321	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	158	308	342	260	urban areas
wieś	18	52	72	61	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	13225,1	15386,1	15787,6	15878,6	Consultations provided ^c in thous.
lekarskie	11885,7	14173,5	14454,1	14673,6	doctors
w tym specjalistyczne	4041,6	6651,4	5431,0	5388,8	of which specialized
stomatologiczne	1339,4	1212,6	1333,5	1205,0	dental
Porady udzielone ^c na 1 mieszkańca	6,3	7,5	7,6	7,7	Consultations provided ^c per capita
lekarskie	5,7	6,9	7,0	7,1	doctors
stomatologiczne	0,6	0,6	0,6	0,6	dental

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 4 na str. 235. ^b Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia lub z zakładami opieki zdrowotnej (patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2, pkt 3 na str. 234); łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy (w 2000 r. — tylko w miastach). ^c Od 2000 r. łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

^a See general notes to the chapter, item 4 on page 235. ^b Data concern entities that have signed a contract with National Health Fund or health care facility (see general notes to the chapter, item 2, point 3 on page 234); including medical practices conducted within the framework of workplace medical service (in 2000 — only in urban areas). ^c Since 2000 including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 3 (152). **SŁUŻBA MEDYCYNY PRACY^a**
OCCUPATIONAL MEDICAL SERVICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	64	31	35	90	Out-patient departments (as of 31 XII)
Praktyki lekarskie ^b	89	69	73	10	Medical practices ^b
Porady udzielone w tys.	737,7	479,6	518,4	464,6	Consultations provided in thous.
w tym lekarskie	704,9	473,5	518,2	464,3	of which medical
Porady udzielone na 100 osób objętych opieką przychodni:					Consultations provided per 100 persons in a given out-patient department:
lekarskie	210,6	200,0	186,4	145,9	medical
stomatologiczne	9,8	3,0	0,1	0,1	dental

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 4 na str. 235. ^b Patrz notka b do tablicy 2 na str. 239.

^a See general notes to the chapter, item 4 on page 235. ^b See footnote b to table 2 on page 239.

TABL. 4 (153). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA**
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII					
Szpitala ogólne	32	35	39	36	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	6 ^a	11	16	17	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	1 ^a	7 ^a	8	9	Nursing homes
Hospicja	3	3	3	3	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment
sanatoria	16	21	23	20	sanatoria ^b
szpitale	10	8	8	9	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII					
Szpitala ogólne	9338	9015	8747	9276 ^b	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	504 ^a	553	700	766	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	15 ^a	289 ^a	290	297	Nursing homes
Hospicja	56	64	66	58	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe	4516 ^c	5099	5622	5365	Health resort treatment
sanatoria	2858 ^c	3890	4324	3415	sanatoria
szpitale	1658 ^c	1209	1298	1950	hospitals

LECZENIE IN-PATIENTS					
Szpitala ogólne ^d	320456	332964	340970	347414	General hospitals ^d
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	503 ^a	1035	1441	1686	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	15 ^a	868 ^a	882	775	Nursing homes
Hospicja	1247	962	1064	914	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze	71477	106719	105374	102049	Health resort treatment patients
w sanatoriach	47831	85684	83190	64341	in sanatoria
w szpitalach	23646	21035	22184	37708	in hospitals

^a Bez zakładów typu psychiatrycznego. ^b Łącznie z neonatologią (miejscami/łóżkami dla dzieci i inkubatorami). ^c Przeciętna liczba łóżek czynnych w ciągu roku. ^d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: od 2005 r. w zakresie szpitali ogólnych i zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Excluding nursing homes psychiatry types. ^b Including neonatology (places/beds for children and incubators). ^c Average number of beds occupied during the year. ^d Excluding inter-ward patient transfers.

S o u r c e : since 2005 in regard to general hospitals and long-term facilities – data of the Ministry of Health.

TABL. 5 (154). SZPITALA OGÓLNE
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	32	35	39	36	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	32	24	22	20	Public
Niepubliczne	–	11	17	16	Non-public
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	9338	9015	8747	9276^d	Beds (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	9334	7730	7287	7404	in: public hospitals
niepublicznych	4	1285	1460	1872	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	45,2	43,6	42,3	44,9	per 10 thous. population
w tym na oddziałach ^b :					of which in specified wards ^b :
Chorób wewnętrznych	1563	1633	1658	1648	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^c	190	405	415	415	of which cardiological ^c
Chirurgicznych	2478	2216	2181	2146	Surgical
Pediatrycznych	638	620	623	623	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	1224	1085	1074	1048	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	219	203	199	199	Oncological
Intensywnej terapii	129	157	170	171	Intensive therapy
Zakaźnych	378	327	259	259	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	583	578	531	513	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	206	121	108	108	Dermatology
Neurologicznych	325	362	329	330	Neurological
Psychiatrycznych	183	217	220	239	Psychiatric
Ruch chorych					Patients
Leczeni ^d w tys.	320,4	333,0	341,0	347,4	In-patients ^d in thous.
w tym na oddziałach ^{be} :					of which in specified wards ^{be} :
chorób wewnętrznych	67,2	76,1	77,1	78,1	internal diseases
w tym kardiologicznych ^c	10,2	25,3	24,3	24,5	of which cardiological ^c
chirurgicznych	94,0	89,1	91,5	91,7	surgical
pediatrycznych	23,5	24,1	24,7	26,7	paediatric
ginekologiczno-położniczych	55,8	53,2	55,6	57,8	gynaecological-obstetric
onkologicznych	9,3	10,1	14,1	13,4	oncological
intensywnej terapii	4,4	4,3	5,3	5,3	intensive therapy
zakaźnych	12,2	11,5	10,3	11,5	communicable
gruźlicy i chorób płuc	10,2	14,7	15,1	15,7	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	3,1	1,9	2,2	2,2	dermatology
neurologicznych	10,7	12,8	12,4	13,1	neurological
psychiatrycznych	1,9	2,7	2,7	2,8	psychiatric
Leczeni ^e na: 10 tys. ludności	1549	1610	1650	1680	In-patients ^e per: 10 thous. population
1 łóżko	34	37	39	37	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach	7,9	6,2	5,9	5,7	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	271,8	236,4	237,3	235,2	Average bed use in days

^a Łącznie z neonatologią (miejscami/łóżkami dla dzieci i inkubatorami). ^b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7 na str. 235. ^c Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^e Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Źródło: od 2005 r. dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Including neonatology (places/beds for children and incubators). ^b See general notes to the chapter, item 7 on page 235. ^c Including intensive cardiological care wards. ^d Excluding inter-ward patient transfers. ^e Including inter-ward patient transfers.

Source: since 2005 data of Ministry of Health.

TABL. 6 (155). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Apteki	464	541	528	522	Pharmacies
w tym prywatne	443	537	524	521	of which private
w tym na wsi	74	81	81	85	of which in rural areas
Punkty apteczne	28	76	77	74	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	25	75	76	72	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	4203	3352	3415	3470	pharmacy and pharmaceutical outlet
1 aptekę	4457	3823	3913	3962	pharmacy
w tym na wsi	10506	9823	9920	9511	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	771 ^b	968	954	980	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 10 na str. 236. ^b W przeliczeniu na pełne etaty.^a See general notes to the chapter, item 10 on page 236. ^b Calculated as full-time employment.TABL. 7 (156). **KRWIODAWSTWO
BLOOD DONATION**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	5	5	5	5	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy	20791	31375	38658	35155	Blood donors
w tym honorowi	20768	31347	38637	35139	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	44346	54697	56415	57792	Blood taken in units of whole blood ^a
Wyprodukowane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	81359	59763	62535	63746	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

^a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. ^b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

^a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. ^b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Internal Affairs.

S o u r c e: data of the Hematology and Transfusion Institute.

TABLE 8 (157). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONING

CHOROBY	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Krztusiec	32	172	49	257	1,5	8,3	2,4	12,4	Whooping cough
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	4	2	2	2	0,19	0,10	0,10	0,10	type A
typ B	272	126	103	127	13,1	6,1	5,0	6,1	type B
typ C	180	221	150	181	8,7	10,7	7,3	8,8	type C
Różyczka	3148	731	372	385	152,1	35,4	18,0	18,6	Rubella
AIDS ^a	10	7	4	2	0,48	0,34	0,19	0,10	AIDS ^a
Salmonellozy	1794	1389	668	765	86,3	67,2	32,3	37,0	Salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	5	1	5	1	0,24	0,05	0,24	0,05	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	315	141	275	78	15,2	6,8	13,3	3,8	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2 ^{ab}	1213	1214	1386	1867	279,4	302,0	331,8	429,2	Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years) ^{ab}
Szkarlatyna (płonica)	555	695	458	726	26,8	33,6	22,2	35,1	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	58	65	80	53	2,8	3,1	3,9	2,6	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	64	88	56	54	3,1	4,3	2,7	2,6	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	26	7	21	17	1,26	0,34	1,00	0,82	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyuszniczy nagminne)	1440	7687	209	220	69,6	371,8	10,1	10,6	Mumps
Toksoplazmoza	56	88	66	39	2,7	4,3	3,2	1,9	Toxoplasmosis
Tasiemczyce	49	27	24	15	2,37	1,31	1,16	0,73	Cestode infestations
Włośnica	3	7	12	-	0,14	0,34	0,58	x	Trichinellosis
Świerzb	1431	1659	1293	1021	69,2	80,2	62,6	49,4	Scabies
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę	125484	28182	11944	3215	6064,5	1363,0	578,3	155,6	Influenza and influenza-like illness
Szczepieni przeciw wścieklicznie	695	359	401	377	33,6	17,4	19,4	18,2	Rabies vaccinations
Choroby weneryczne ^c :	53	50	47	71	2,6	2,4	2,3	3,4	Venereal diseases ^c :
kiła	20	28	23	46	1,0	1,4	1,1	2,2	syphilis
rzeżączka	33	22	24	25	1,6	1,1	1,2	1,2	genococcal infections

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych.

Ź r ó d ł o: dane Państwowego Zakładu Higieny.

^a Preliminary data because of specific of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Refers to newly registered.

S o u r c e: data of the National Institute of Hygiene.

TABLE 9 (158). ŻŁOBKI
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Żłobki	21	17	17	18	Nurseries
Oddziały żłobkowe	8	6	6	4	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^a	1358	1059	1067	1075	Places in nurseries ^a
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (w ciągu roku)	2371	2061	2370	2367	Children staying in nurseries ^a (during the year)
Miejsca w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	37,9	31,7	30,6	29,4	Places in nurseries ^a per 1000 children up to age 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3	15,3	14,1	18,2	18,8	Children staying in nurseries ^a per 1000 children up to age 3

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

^a Including nursery wards.

TABL. 10 (159). **CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZE
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**

Stan w dniu 31 XII

ROUND-THE-CLOCK CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUTH^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	2005	2007	2008	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	placówki centres			wychowankowie residents			wolontariusze ^b volunteers ^b			
OGÓŁEM	41	44	43	1266	1242	1258	229	186	161	TOTAL
placówki:	centres:									
Interwencyjne	2	–	–	88	–	–	25	–	–	Intervention
Rodzinne	14	16	15	96	110	105	3	4	–	Family
Socjalizacyjne	23	21	21	970	670	672	171	72	49	Socialization
Wielofunkcyjne	2	7	7	112	462	481	30	110	112	Multi-functional

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 12 na str. 208. ^b W ciągu roku.

^a See general notes to the chapter, item 12 on page 208. ^b During the year.

TABL. 11 (160). **RODZINY ZASTĘPCZE**

Stan w dniu 31 XII

FOSTER FAMILIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2522	2211	2155	2193	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	.	1922	1854	1873	Related to the child
Niespokrewnione z dzieckiem	.	261	259	266	Not related to the child
Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem	.	28	42	54	Professional not related to the child
wielodzietne	.	6	13	22	with many children
specjalistyczne	.	3	7	9	specialized
o charakterze pogotowia rodzinnego	.	19	22	23	emergency type
Dzieci w rodzinach zastępczych^b	3032	2860	2837	2977	Children in foster families^a
w tym w wieku 0-3 lata	110	186	209	252	of which at age 0-3
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	220 ^c	329	347	380	of which children with legal confirmation of disability
Spokrewnionych z dzieckiem	.	2408	2338	2372	Related to the child
Niespokrewnionych z dzieckiem	.	359	358	400	Not related to the child
Zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem	.	93	141	205	Professional not related to the child
wielodzietnych	.	19	55	97	with many children
specjalistycznych	.	9	20	27	specialized
o charakterze pogotowia rodzinnego	.	65	66	81	emergency type
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku	338	45	52	60	Children who gained independence during the year

^a Stan w dniu 15 XII. ^b Dzieci do lat 18; łącznie z dziećmi niebędącymi pod nadzorem sądów. ^c Pobierające zasiłek pielęgnacyjny.

^a As of 15 XII. ^b Children up to age 18; including children not under court supervision. ^c Receiving nursing benefit.

TABL. 12 (161). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (z filiami)**

Stan w dniu 31 XII

SOCIAL WELFARE STATIONARY FACILITIES (with subbranches)

As of 31 XII

A. OGÓŁEM

TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	63	73	74	73	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca:					Places:
ogółem	5090	5621	5390	5517	total
na 10 tys. ludności	24,6	27,2	26,1	26,7	per 10 thous. population
Mieszkańcy:					Residents:
ogółem	4983	5375	5054	5213	total
w tym umieszczeni w ciągu roku	1400	1883	1695	1408	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	24,1	26,0	24,5	25,2	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	717	201	232	267	Persons awaiting a place

B. WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW W 2008 R.

BY GROUP OF RESIDENTS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii), w których mogą przebywać^a:		Homes and facilities (excluding branches) in which may be^a:
osoby w podeszłym wieku	11	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	13	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	11	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie ...	4	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	11	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	1	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	4	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	19	homeless
inne osoby	2	other persons
Mieszkańcy domów i zakładów:		Residents of homes and facilities:
osoby w podeszłym wieku	745	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	973	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	871	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie ...	236	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	1156	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	80	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	185	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	945	homeless
inne osoby	22	other persons

^a W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców.

^a In the division facilities may be shown several times, because one facility may be intended for some groups of residents.

TABL. 13 (162). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
 SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający <i>Beneficiaries</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2000	138596	TOTAL
	2005	291252	
	2007	257556	
	2008	222460	
Pomoc pieniężna	147465	190290,5	<i>Material assistance</i>
w tym zasiłek:			<i>of which benefits:</i>
stały	11915	38084,9	<i>permanent</i>
okresowy	42199	65244,9	<i>temporary</i>
celowy	87914	53104,4	<i>appropriated</i>
Pomoc niepieniężna	74995	49500,3	<i>Non-material assistance</i>
w tym:			<i>of which:</i>
schronienie	1303	1362,6	<i>shelter</i>
posiłek	65899	24724,8	<i>meals</i>
ubranie	365	132,5	<i>clothing</i>
sprawienie pogrzebu	187	374,5	<i>burial</i>

^a Organizowanej i świadczonej przez administrację rządową i jednostki samorządu terytorialnego.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Organized and rendered by government administration and local self-government entities.

Source: data of Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmująca dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmująca działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

4. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo).

Wśród kin stałych wyróżnia się: **minipleksy** — posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** — posiadające 8 sal i więcej.

6. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.*

*A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.*

2. *Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.*

3. *Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**.

4. *Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

5. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape).*

*Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** — equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** — equipped with 8 screens and more.*

6. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin **turystyka** — zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki — obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych).

Od 2004 r. do grupy **hotele i podobne obiekty** wprowadzono podgrupę **inne obiekty hotelowe**. Zaliczają się do niej hotele, motele i pensjonaty, którym nie została nadana żadna kategoria oraz obiekty, które świadczą usługi hotelowe (np. codzienne sprzątanie), a także obiekty takie jak zajazdy, domy gościnne i inne; do 2003 r. wliczane były do podgrupy **pozostałe niesklasyfikowane**.

Pozostałe niesklasyfikowane — obiekt, który w czasie niepełnego wykorzystania zgodnie z jego przeznaczeniem w całości lub w części, pełni funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m.in. internaty, domy studenckie, hotele robotnicze, zakłady uzdrowiskowe itp. Do 2003 r. do grupy tej zaliczano również obiekty, które nie spełniały wymogów kategoryzacyjnych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

3. Dane o **miejscach noclegowych** wykazano według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

5. **Placówki gastronomiczne** w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (WTO), includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their normal environment not longer than 1 year.

2. **Tourist accommodation facilities** include collective tourist accommodation establishments (do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

Since 2004 to the group **hotels and similar facilities** a new subgroup **other hotel facilities** has been introduced. The group includes hotels, motels and boarding houses with no category granted, facilities rendering hotel services (e.g. every day cleaning) as well as facilities suchas wayside inns, guest-houses etc., until 2003 included in the subgroup **other non-classified**.

Other non-classified — facilities which during incomplete exploitation according to their purpose are used fully or partly as tourist accommodation establishments. These are i.a.: boarding-schools, student dormitories, employee boarding houses, health establishments etc. Until 2003 into this group were also included facilities which didn't fulfil categorization requirements for particular types of facilities.

3. Data on **number of beds** are presented as of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. Places in temporary inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.

4. **Foreign tourists** using collective tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. Foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

5. **Catering establishments** in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

Sport

1. Dane o **klubach sportowych** dotyczą głównie sportu, w tym sportu wyczynowego.

2. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka dyscyplin sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się różne granice wieku.

W kategorii **trenerów i instruktorów sportowych** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku dyscyplinach sportu.

Sport

1. Data regarding **sports clubs** mainly concern sports, including record-seeking sports.

2. In the categories of **exercisers**, one person may be indicated more than once depending upon the number of disciplines practised. Persons exercising are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual disciplines.

In the categories **coaches and sports instructors** one person may be indicated more than once depending upon the number of sports disciplines taught.

Kultura Culture

TABL. 1 (163). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	481	464	460	452	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	305	290	287	283	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)....	223	175	166	155	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	145	95	90	79	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	7690,7	7750,6	7771,6	7742,5	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	3032,2	3050,3	3083,7	3078,6	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	364,3	362,5	320,8	309,5	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	104,9	102,3	92,7	88,2	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach woluminów	7290,6	6874,7	5970,9	5733,0	<i>in thousands volumes</i>
w tym na wsi	2187,3	2047,3	1815,3	1711,1	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	20,0	19,0	18,6	18,5	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	20,8	20,0	19,6	19,4	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. *b* Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. *b* Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (164). **MUZEJA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			własne ^b <i>own^b</i>	obce ^c <i>exterior^c</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students^d</i>	
OGÓŁEM							TOTAL
2000	23	787,7	106	55	908,3	437,3	
2005	26	629,9	130	102	685,9	247,9	
2007	26	660,6	98	99	815,0	316,4	
2008	27	678,0	136	98	798,7	264,1	
Archeologiczne	1	64,4	–	5	270,4	124,8	<i>Archaeological</i>
Artystyczne	1	0,75	1	–	3,7	3,5	<i>Art</i>
Biograficzne	2	11,9	2	2	14,4	5,5	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	5	62,6	10	14	44,4	19,5	<i>Ethnographic</i>
Historyczne	5	165,1	50	7	257,3	34,3	<i>Historical</i>
Przyrodnicze	1	4,1	3	–	3,2	3,0	<i>Natural history</i>
Regionalne	9	246,6	49	62	120,3	41,4	<i>Regional</i>
Techniki	2	1,6	5	–	61,9	23,4	<i>Technical</i>
Inne	1	120,9	16	8	23,1	8,7	<i>Other</i>

a Stan w dniu 31 XII. *b* W kraju. *c* Krajowe i z zagranicy. *d* Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. *b* Domestic. *c* Domestic and foreign. *d* Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (165). GALERIE SZTUKI
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	5	11	11	13	8	5	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	140	228	191	230	177	53	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	13	20	13	18	15	3	of which foreign
Ekspozycje ^a	141	240	196	249	195	54	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	102,1	95,4	95,1	134,5	130,9	3,6	Visitors in thous.

^a W kraju.^a In Poland.TABL. 4 (166). TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls^a</i>	Przedstawienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze ^b w tys. <i>Audience^b in thous.</i>	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne					Theatres and music institution
2000	7	4729	2933	753,2	
2005	7	4687	2410	594,4	
2007	7	4710	3007	616,5	
2008	8	4834	3098	646,2	
Teatry	5	2442	1417	293,2	Theatres
dramatyczne	3	1909	897	212,5	dramatic
lalkowe	2	533	520	80,7	puppet
Teatry muzyczne	1	803	106	67,0	Musical theatres
Filharmonie	1	1269	1104	201,7	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kameralne	1	320	471	84,3	Symphonic and chamber orchestras
Przedsiębiorstwa estradowe					Entertainment enterprises
2000	–	x	42	11,4	
2005	–	x	27	7,1	
2007	–	x	29	9,1	
2008	–	x	34	15,6	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa.^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area.

TABL. 5 (167). **KINA STAŁE**^a
FIXED CINEMAS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym multiplexy of which multiplex	
Kina (stan w dniu 31 XII)	28	20	20	19	3	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	29	41	46	56	35	<i>Audience (as of 31 XII)</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys. ...	8,9	9,8	10,6	12,2	6,9	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) in thous.</i>
Seanse:						<i>Screenings:</i>
w tysiącach	16,9	41,7	57,1	74,0	59,2	<i>in thousands</i>
na 1 kino	604	2086	2765	3699,6	19723,3	<i>per cinema</i>
Widzowie:						<i>Audience:</i>
w tysiącach	746,9	1004,0	1575,2	1663,0	1244,3	<i>in thousands</i>
na 1 kino	26676	50199	76238	83151,1	414755,3	<i>per cinema</i>
na 1 seans	44	24	28	22	21	<i>per screening</i>

^a Wszystkie kina zlokalizowane są w miastach.

^a All cinemas are located in urban areas.

TABL. 6 (168). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w tysiącach <i>in thousands</i>				na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>				
Abonenci radiowi ...	536,4	530,3	454,8	431,0	259	256	220	208	<i>Radio subscribers</i>
miasta	376,1	370,5	318,7	303,2	291	291	252	241	<i>urban areas</i>
wieś	160,3	159,8	136,1	127,8	206	201	169	158	<i>rural areas</i>
Abonenci telewizyjni	524,4	511,6	440,7	417,5	254	247	213	202	<i>Television subscribers</i>
miasta	367,4	355,9	307,5	292,6	285	280	243	232	<i>urban areas</i>
wieś	157,0	155,7	133,2	124,9	202	196	166	155	<i>rural areas</i>

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 7 (169). TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	386	338	307	306	Facilities (as of 31 VII)
Hotele	49	73	79	84	Hotels
Motele	4	5	5	4	Motels
Pensjonaty	6	6	7	5	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	33	28	31	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	18	4	4	3	Excursion hostels
Schroniska	–	1	1	1	Shelters
Schroniska młodzieżowe	16	11 ^a	10 ^a	11 ^a	Youth hostels
Kempingi	8	3	3	3	Camping sites
Pola biwakowe	32	22	17	16	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	125	85	67	65	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	6	7	6	5	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	21	28	20	19	Training-recreational centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu	37	24	22	21	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	5	2	1	1	Weekend and holiday accommo- dation establishments
Pozostałe obiekty	59 ^b	34	37	37	Other facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	29488	26325	24657	24746	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	11790	13967	15089	15378	of which open all year
Hotele	3685	5316	5583	6130	Hotels
Motele	172	119	140	105	Motels
Pensjonaty	171	254	273	243	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	1110	1183	1016	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	952	284	284	246	Excursion hostels
Schroniska	–	110	137	137	Shelters
Schroniska młodzieżowe	731	624 ^a	559	625	Youth hostels
Kempingi	1229	372	367	367	Camping sites
Pola biwakowe	4494	2845	2304	2164	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	7470	5760	4780	4728	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	501	898	635	450	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2419	3115	2048	2102	Training-recreational centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	1902	1340	1224	1192	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	262	87	8	8	Weekend and holiday accommo- dation establishments
Pozostałe obiekty	5500 ^b	4091	5132	5233	Other facilities

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. ^b Łącznie z innymi obiektami hotelowymi; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2 na str. 248.

^a Including school youth hostels. ^b Including other hotel facilities; see general notes to the chapter, item 2 on page 248.

TABL. 7 (169). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	572226	662705	756208	778400	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	66848	86691	83828	77398	of which foreign tourists
Hotele	245645	344770	414675	436451	Hotels
Motele	10779	9639	9833	11659	Motels
Pensjonaty	5361	9747	9811	8214	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	42583	41660	44446	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	37461	9165	14407	7676	Excursion hostels
Schroniska	–	5709	9438	12216	Shelters
Schroniska młodzieżowe	19802	20072 ^a	18534 ^a	18438 ^a	Youth hostels
Kempingi	8306	7405	6845	5031	Camping sites
Pola biwakowe	13319	11497	7201	8105	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	46069	51484	49869	48591	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	6804	4660	6762	9687	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	52660	44386	39179	35604	Training-recreational centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	27089	14813	11831	12347	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	839	1015	93	95	Weekend and holiday accommo- dation establishments
Pozostałe obiekty	98092 ^b	85760	116070	119840	Other facilities
Udzielone noclegi	2271708	2395374	2830316	2892903	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	124630	159052	212685	189740	of which foreign tourists
Hotele	405653	554386	696442	735087	Hotels
Motele	20347	16125	16742	15926	Motels
Pensjonaty	14311	18886	21634	17718	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	87087	109247	109705	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	77502	18914	23425	12387	Excursion hostels
Schroniska	–	7406	12884	15735	Shelters
Schroniska młodzieżowe	50747	41447 ^a	38456 ^a	46059 ^a	Youth hostels
Kempingi	18927	10215	10249	9242	Camping sites
Pola biwakowe	41107	43185	25014	32403	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	364104	280205	232213	210983	Holiday centres
Ośrodki kolonijne	38256	39819	34610	25836	Holiday youth centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	152420	147048	124478	118046	Training-recreational centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	94895	54348	47372	40586	Public tourist cottages
Ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	3631	2633	670	469	Weekend and holiday accommo- dation establishments
Pozostałe obiekty	989808 ^b	1073670	1436880	1502721	Other facilities

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. ^b Łącznie z innymi obiektami hotelowymi; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2 na str. 248.

^a Including school youth hostels. ^b Including other hotel facilities; see general notes to the chapter, item 2 on page 248.

TABLE 8 (170). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURISTS ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	66848	86691	83828	77398	Tourists accommodated
Hotele	55005	73292	71959	68513	Hotels
Motele	1159	459	314	289	Motels
Pensjonaty	630	412	363	148	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	3064	2646	1521	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	1319	182	221	107	Excursion hostels
Schroniska	–	95	168	–	Shelters
Schroniska młodzieżowe	755	730 ^a	725 ^a	433 ^a	Youth hostels
Kempingi	1807	5039	3689	2510	Camping sites
Pola biwakowe	422	1283	439	870	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	363	605	680	569	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1261	327	403	592	Training-recreational centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	571	458	240	309	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty	3556 ^b	745	1981	1537	Other facilities
Udzielone noclegi	124630	159052	212685	189740	Nights spent (overnight stay)
Hotele	94780	126833	164378	154146	Hotels
Motele	2139	506	352	456	Motels
Pensjonaty	994	1315	922	328	Boarding houses
Inne obiekty hotelowe	7265	11117	4865	Other hotel facilities
Domy wycieczkowe	3425	371	355	223	Excursion hostels
Schroniska	–	324	334	–	Shelters
Schroniska młodzieżowe	1951	1589 ^a	2366 ^a	1310 ^a	Youth hostels
Kempingi	2387	6350	5191	4919	Camping sites
Pola biwakowe	598	3540	568	1643	Tent camp sites
Ośrodki wczasowe	3676	3311	3018	2556	Holiday centres
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3380	1543	2390	4471	Training-recreational centres
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	1283	1114	889	576	Public tourist cottages
Pozostałe obiekty	10017 ^b	4991	20805	14247	Other facilities

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi. ^b Łącznie z innymi obiektami hotelowymi; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 2 na str. 248.

^a Including school youth hostels. ^b Including other hotel facilities; see general notes to the chapter, item 2 on page 248.

TABL. 9 (171). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**

Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Kawiarnie i bary <i>Coffee bars and bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000	87	172	104	93	TOTAL
..... 2005	105	125	74	40	
..... 2007	108	124	71	30	
..... 2008	108	112	73	48	
Hotele	72	45	1	5	<i>Hotels</i>
Motele	4	1	–	21	<i>Motels</i>
Pensjonaty	4	1	1	–	<i>Boarding houses</i>
Inne obiekty hotelowe	11	11	2	4	<i>Other hotel facilities</i>
Domy wycieczkowe	–	1	2	1	<i>Excursion hostels</i>
Schroniska	1	–	–	–	<i>Shelters</i>
Schroniska młodzieżowe ^a	–	–	3	–	<i>Youth hostels^a</i>
Kempingi	–	1	1	–	<i>Camping sites</i>
Pola biwakowe	–	–	2	2	<i>Tent camp sites</i>
Ośrodki wczasowe	8	20	22	10	<i>Holiday centres</i>
Ośrodki kolonijne	–	–	4	–	<i>Holiday youth centres</i>
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	2	9	10	4	<i>Training-recreational centres</i>
Zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	2	5	1	1	<i>Public tourist cottages</i>
Pozostałe obiekty	4	18	24	–	<i>Other facilities</i>

^a Łącznie ze szkolnymi schroniskami młodzieżowymi.

^a Including school youth hostels.

Sport

Sport

TABL. 10 (172). KLUBY SPORTOWE ^a

Stan w dniu 31 XII

SPORTS CLUBS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2006	2008	SPECIFICATION
Jednostki organizacyjne	414	662	644	Organizational entities
Członkowie	39562	52532	46515	Members
Ćwiczący ^b	34051	46354	43225	Excercisers ^b
w tym juniorzy ^b	27024	36760	32176	of which juniors ^b
mężczyźni	25007	32852	31543	males
kobiety	9044	13502	11682	females
Zawodnicy ^c	16158	19202	18367	Competitors ^c
Sekcje sportowe	929	1693	1449	Sport sections
Trenerzy ^b	387	540	507	Coaches ^b
Instruktorzy sportowi ^b	1117	1246	1272	Sports instructors ^b

^a Kluby uczestniczące i nie uczestniczące we współzawodnictwie sportowym w kategoriach juniorskich i wyższych na poziomie ogólnopolskim. ^b Liczeni tyle razy w ilu dyscyplinach występują. ^c Ćwiczący zarejestrowani w polskim lub okręgowym związku sportowym.

^a Sports clubs taking and not taking part in sports competition on the national level in junior and older categories of age. ^b They are counted according to the number of disciplines they take part in.

TABL. 11 (173). WYBRANE DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS IN 2008

As of 31 XII

DYSCYPLINY SPORTOWE	Sekcje Sections	Ćwiczący ^a Excercisers ^a			Trenerzy ^a Coaches ^a	Instruktorzy sportowi Sports instructors ^a	SPORTS DISCIPLINES
		ogółem total	z liczby z ogółem of total number				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka sportowa ...	5	165	93	161	3	8	Sports acrobatics
Badminton	2	70	20	65	–	2	Badminton
Bieg na orientację	6	110	46	81	1	5	Orientation race
Boks	9	400	73	356	5	11	Boxing
Brydż sportowy	10	115	11	14	–	5	Bridge
Gimnastyka artystyczna	1	8	8	8	–	1	Artistic gymnastics
Gimnastyka sportowa	4	213	116	211	4	2	Rhythmic gymnastics
Hokej na lodzie	3	266	22	197	–	5	Ice hockey
Hokej na trawie	6	349	38	281	5	14	Grass hockey
Jeździectwo	22	363	181	221	3	32	Equestrian sports

^a Ćwiczący, trenerzy i instruktorzy liczeni są tyle razy w ilu dyscyplinach występują.

^a Excercisers, coaches and instructors are counted according to the number of disciplines they take part in.

TABL. 11 (173). **WYBRANE DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH W 2008 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS IN 2008 (cont.)
As of 31 XII

DYSCYPLINY SPORTOWE	Sekcje Sections	Ćwiczący ^a <i>Excercisers^a</i>			Trenerzy ^a <i>Coaches^a</i>	Instruktorzy ^a sportowi <i>Sports instructors^a</i>	SPORTS DISCIPLINES
		ogółem <i>total</i>	z liczby z ogółem <i>of total</i>				
			kobiety <i>females</i>	juniorzy i juniorki <i>juniors</i>			
Judo	8	568	123	515	9	12	<i>Judo</i>
Kajakarstwo klasyczne	7	334	121	300	6	14	<i>Classic canoeing</i>
Karate	20	1661	361	1328	10	54	<i>Karate</i>
Kolarstwo górskie	3	79	8	41	1	–	<i>Mountain cycling</i>
Kolarstwo szosowe	17	480	101	432	17	27	<i>Road cycling</i>
Kolarstwo torowe	3	50	14	23	2	4	<i>Track cycling</i>
Lekkoatletyka	113	3446	1600	3134	57	89	<i>Athletics</i>
Łucznictwo	5	102	46	91	1	5	<i>Archery</i>
Piłka koszykowa	127	3486	1442	3162	53	83	<i>Basketball</i>
Piłka nożna	320	14090	821	10313	121	336	<i>Football</i>
Piłka ręczna	77	2690	1257	2477	32	64	<i>Handball</i>
Piłka siatkowa	222	5701	2887	4841	54	143	<i>Volleyball</i>
Pływanie	19	1023	517	978	18	25	<i>Swimming</i>
Podnoszenie ciężarów	6	161	17	134	3	12	<i>Weight lifting</i>
Rugby	3	143	–	73	1	3	<i>Rugby</i>
Sporty lotnicze	25	777	47	280	3	84	<i>Air sports</i>
Strzelectwo sportowe ..	21	584	171	268	4	21	<i>Sports shooting</i>
Szachy	25	646	160	445	11	17	<i>Chess</i>
Szermierka	2	123	75	123	–	8	<i>Fencing</i>
Tenis stołowy	101	1916	630	1524	8	53	<i>Table tennis</i>
Tenis ziemny	16	501	210	431	9	21	<i>Tennis</i>
Unihokej	34	727	293	688	2	15	<i>Floorball</i>
Wioślarstwo	11	597	170	534	12	19	<i>Rowing</i>
Zapasy styl wolny	6	184	65	160	3	6	<i>Free style wrestling</i>
Żeglarsstwo	12	346	83	171	5	22	<i>Yachting</i>

^a Ćwiczący, trenerzy i instruktorzy liczeni są tyle razy w ilu dyscyplinach występują.

^a Excercisers, coaches and instructors are counted according to the number of disciplines they take part in.

Uwagi ogólne

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Objemuje ona badania podstawowe i stosowane oraz prace rozwojowe.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek:

1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):

- a) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
- b) jednostki badawczo-rozwojowe, tj. jednostki państwowe, działające na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
- c) inne, tj. jednostki prywatne, zaklasyfikowane według PKD do działu 73 „Działalność badawczo-rozwojowa”;

2) **jednostki obsługi nauki** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, stowarzyszenia naukowe i inne jednostki obsługi nauki);

3) **jednostki rozwojowe**, tj. podmioty gospodarcze, przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, posiadające na ogół własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, biura konstrukcyjne, zakłady rozwoju techniki itp.), prowadzące działalność B+R, głównie o charakterze prac rozwojowych, obok swojej podstawowej działalności;

4) **szkoły wyższe**;

5) **pozostałe jednostki** — m.in. szpitale prowadzące prace badawczo-rozwojowe obok swojej podstawowej działalności, z wyjątkiem klinik akademii medycznych (uniwersytetów) i Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego ujętych w kategorii „szkoły wyższe” oraz szpitale posiadających status instytutów naukowo-badawczych ujętych w kategorii „jednostki badawczo-rozwojowe”.

2. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10 % nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu

General notes

1. Research and development activity (i.e. research and experimental development work — R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge about man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development activity includes **basic research, applied research and experimental development**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities:

1) **scientific and research-development units** (i.e. units whose main activity is performing R&D activity):

- a) scientific units of the Polish Academy of Sciences,
- b) branch research-development units, i.e. state owned units — subordinate to different ministries — working on the basis of the Law of 25 VII 1985 on the Branch R&D Units (uniform text Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
- c) others, i.e. private units whose main activity is performing R&D (NACE 73 “Research and development”);

2) **science support units** (scientific libraries, scientific archives, scientific societies and other “auxiliary units”);

3) **development units**, i.e. economic entities, primarily industrial enterprises, in most cases with their own R&D facilities (laboratories, design offices, technology development centres, etc.), performing R&D activity mainly with an experimental development character along with their principal activity;

4) **higher education institutions**;

5) **other units** — among others hospitals conducting R&D activity along with their principal activity, excluding clinics of medical academies (universities) and the Medical Centre for Postgraduate Education included in the category “higher education institutions” as well as hospitals having the status of research institutes included in the category “branch research-development units”.

2. Data regarding **employment in R&D** include exclusively persons employed directly in this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal work time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on

pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

3. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, przemysłowe (do 2006 r. określane jako stosowane) i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej (do 2001 r. zwanej specjalną), niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczenia do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

4. Działalność innowacyjna — to całokształt działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

5. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z wprowadzaniem innowacji produktowych i procesowych, marketing dotyczący nowych i istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

6. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

7. Innowacja procesowa to zastosowanie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcyjnych, a także nowych lub istotnie ulepszonych metod z zakresu logistyki, zaopatrzenia i dystrybucji oraz metod (systemów) wspierających procesy w przedsiębiorstwie

8. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez

research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

3. Expenditures on research and development activity include current expenditures borne on basic research, industrial research (until 2006 defined as applied) and development work as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D regardless of the origin (source) of the financial funds.

Capital expenditures on fixed assets connected with research and development activity comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment (until 2001 so-called special research equipment), necessary for performing particular R&D projects and meeting criteria for inclusion in fixed assets but according to the regulation in force temporarily, till completion of the a.m. projects not included in fixed assets; until 2002, expenditure on a.m. equipment was included in the current expenditures on R&D.

4. Innovation activity — are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

5. Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D activity (intramural and extramural), acquisition of external knowledge (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, acquisition of fixed assets required for introduction of product and process innovations (instruments and equipment and land and buildings), training directly linked to implementing product and process innovations, marketing for introduction of new and significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

6. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

7. Process innovation is the adoption of new or significantly improved production methods, and also new or significantly improved logistics, delivery or distribution methods and support activity for processes in enterprise.

8. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate

udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

9. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadać do stosowania.

10. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

11. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych przeprowadzanych w ramach tematu „Wskaźniki społeczeństwa informacyjnego”.

12. Dane dotyczące **przedsiębiorstw wyposażonych w technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT)** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych do sekcji: przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego, hotele i restauracje (w zakresie hoteli i pozostałych obiektów noclegowych turystyki i innych miejsc krótkotrwałego zakwaterowania), transport, gospodarka magazynowa i łączność, obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała (w zakresie działalności związanej z filmem, przemysłem wideo oraz działalności radiowej i telewizyjnej). W 2008 r. w Polsce badaniem objęto około 14 tys. przedsiębiorstw (tj. 19 % ich ogólnej liczby).

13. Lokalna sieć komputerowa (LAN) to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niedużym obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

14. Intranet to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

other equipment as well as to control technological processes.

9. A patentable invention — any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

10. A utility model eligible for protection — any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

11. *The presented information has been compiled on the basis of generalized results of representative surveys conducted within the subject scope "Information society indicators".*

12. Data regarding enterprises equipped with Information Communication Technology (ICT), concerns economic entities employing more than 9 persons and belonging to sections: manufacturing, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods, hotels and restaurants (hotels and camping sites and other provision of short-stay accommodation), transport, storage and communication, real estate, rental and business activities, other community, social and personal service activities (motion picture and video activities, radio and television activities). In 2008 in Poland the survey covered about 14 thous. enterprises (i.e. 19 % of total enterprises).

13. Local area network (LAN) is a type of a network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can have from two to several hundred computers. This network can be wire-based or wireless.

14. Intranet is an inner, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e. the same standards, protocols and programmes, covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

TABLE 1 (174). **ZATRUDNIENIE I NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ**
EMPLOYMENT AND GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	ogółem total				w tym jednostki rozwojowe of which develop- ment units	
Liczba jednostek	38	37	43	43	33	Number of units
Zatrudnieni ^a	3150	2841	2941	3101	353	Personnel ^a
pracownicy naukowo- -badawczy	2469	2488	2648	2737	221	researchers
technicy i pracownicy równorzędni	307	208	156	207	90	technicians and equivalent staff
pozostały personel	374	145	137	157	42	other supporting staff
Zatrudnieni ogółem	4866	4729	4641	4099	447	Personnel with education of:
z wykształceniem wyższym:						higher:
z tytułem naukowym profesora	279	329	326	333	–	with title of professor
ze stopniem naukowym:						with scientific degree of habilitated
doktora	425	464	504	532	–	doctor ^b (HD)
doktora	1021	1341	1516	1631	6	doctor (PhD) with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equivalent)
z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata	2256	2085	1996	1219	287	
pozostałym	885	510	299	384	154	other
Nakłady ^c na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) w tys. zł	124345,6	114713,1	109480,6	129390,9	36489,4	Gross domestic expendi- tures ^c on research and development activity (current price) in thous. zł
bieżące ^d	107663,3	82576,8	83583,7	88837,2	31180,9	current ^d
w tym osobowe	53955,7	42605,8	35913,6	40676,6	20492,2	of which labour costs
na badania:						on research:
podstawowe	24316,7	25328,0	29282,5	37691,4	5054,1	basic
przemysłowe ^e	24428,7	15902,7	17764,9	19844,2	6224,0	industrial experimental deve- lopment
prace rozwojowe	58917,9	41346,1	36536,3	31301,6	19902,8	
inwestycyjne na środki trwale ^d	16682,3	32136,3	25896,9	40553,7	5308,5	capital ^d
w tym maszyny, urzą- dzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu	15028,1	12630,4	20956,1	24267,0	2105,5	of which instruments and equipment

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy. ^c Bez amortyzacji środków trwałych. ^d Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3 na str. 260. ^e Do 2006 r. określane jako stosowane.

^a In full-time equivalents. ^b The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions. ^c Excluding depreciation of fixed assets. ^d See general notes to the chapter, item 3 page 260. ^e Until 2006 defined as applied.

TABLE 2 (175). **STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % <i>degree of consumption in %</i>				
OGÓŁEM	68,5	83,9	88,9	88,5	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	39,3	47,4	57,3	86,1	<i>Scientific and research-development units</i>
Jednostki rozwojowe	87,4	75,2	72,1	77,8	<i>Development units</i>
Szkoły wyższe	67,7	85,9	90,6	89,2	<i>Higher education institutions</i>

TABLE 3 (176). **STRUKTURA NAKŁADÓW^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**

STRUCTURE OF GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
W tym środki: z budżetu państwa ^b	38,3	36,1	48,1	58,0	<i>Of which funds from: the state budget</i>
podmiotów gospodarczych	58,6	58,6	42,4	31,7	<i>economic entities</i>
placówek naukowych PAN i jednostek badawczo- rozwojowych	0,8	1,6	1,6	1,8	<i>scientific units of the Polish Academy of Sciences and research-development units</i>
organizacji międzynarodowych i instytucji zagranicznych	0,6	3,3	6,1	5,9	<i>international organizations and foreign institutions</i>

^a Bez amortyzacji środków trwałych. ^b Których głównym dysponentem jest od lutego 2005 r. minister właściwy do spraw nauki, a do stycznia 2005 r. był Komitet Badań Naukowych.

^a Excluding depreciation of fixed assets. ^b Those held since February 2005 by minister competent for science, and until January 2005 by the State Committee for Scientific Research.

TABLE 4 (177). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**

EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Z tego środków: własne	88,4	78,3	62,7	76,8	<i>Of which funds: own</i>
pozyskane z zagranicy (bezwrotne)	0,7	0,7	5,6	5,5	<i>from abroad (not repayable)</i>
kredyty bankowe (krajowe i zagraniczne)	10,4	12,5	28,5	10,7	<i>bank credits (domestic and foreign)</i>
pozostałe	0,5	8,5	3,1	6,9	<i>other</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 49 person.

TABL. 5 (178). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYŚLE^a (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym nakłady Of which expenditures								
		na działalność badawczą i rozwojową on research and development activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych ^b on the acquisition of external knowledge ^b	inwestycyjne capital				na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products	
				na budynki i budowle oraz grunty on a land and buildings	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu on the acquisition of instruments and equipment		razem total			w tym z importu of which import
w tys. zł in thous. zł										
OGÓŁEM	2000	630950	73664	10827	115224	361746	158723	1218	12661	
TOTAL	2005	834674	134049	13151	230762	411463	172631	14348	9043	
	2007	957756	44695	8231	298088	557035	266369	616	10637	
	2008	1906876	94303	5230	644015	1098125	645502	2838	11096	
W tym przetwórstwo przemysłowe		1736840	94303	5182	497527	1079336	645502	2763	11096	
Of which manufacturing										
w tym: of which:										
Produkcja artykułów spożywczych i napojów		136788	157	–	26512	103477	26642	62	5378	
Manufacture of food products and beverages										
Włókiennictwo		58032	1080	634	2280	51971	2167	–	–	
Manufacture of textiles										
Produkcja wyrobów chemicznych		286011	21292	149	108027	127960	63387	85	353	
Manufacture of chemicals and chemical products										
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych		106892	1084	596	29799	73977	38110	348	401	
Manufacture of rubber and plastic products										
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		164586	1534	1363	55646	101581	58962	1349	828	
Manufacture of metal products ^Δ										
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		10414	4393	420	2217	2289	78	57	624	
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.										
Produkcja maszyn biurowych i komputerów		92491	33742	1002	14059	41529	9979	515	1283	
Manufacture of office machinery and computers										
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ		19137	11983	–	1760	1890	560	17	2054	
Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.										
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ		19153	2146	–	1401	13698	4467	27	4	
Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.										

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b W 2008 r. łącznie z kosztami projektów.

^a Data concern economic entities employing more than 49 person. ^b In 2008 including costs of projects.

TABL. 6 (179). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSŁE ^a

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w szt <i>Means for automating production processes in units</i>						Obrabiarki laserowe sterowane numerycznie <i>Laser machine-tools numerically controlled</i>	
	linie produkcyjne <i>production lines</i>		centra obróbkowe <i>processing centres</i>	roboty i manipulatory przemysłowe <i>industrial robots and manipulators</i>		komputery ^b <i>computers ^b</i>		
	automatyczne <i>automatic</i>	sterowane komputerem <i>computer controlled</i>		ogółem <i>total</i>	w tym roboty <i>of which robots</i>			
OGÓŁEM	2000	377	242	114	47	15	666	3
TOTAL	2005	470	346	182	188	68	919	17
.....	2007	615	473	316	164	69	1144	43
.....	2008	617	532	284	215	99	1087	45
sektor publiczny		23	17	50	2	2	114	1
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		594	515	234	213	97	974	44
<i>private sector</i>								
W tym przetwórstwo przemysłowe <i>Of which manufacturing</i>		606	530	284	215	99	937	45
w tym: <i>of which:</i>								
Produkcja artykułów spożywczych i napojów		109	89	5	13	3	86	–
<i>Manufacture of food products and beverages</i>								
Włókiennictwo		77	2	2	–	–	30	–
<i>Manufacture of textiles</i>								
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich		–	3	–	3	–	7	–
<i>Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ</i>								
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ		22	5	11	–	–	1	–
<i>Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ</i>								
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ		67	73	–	–	–	39	–
<i>Manufacture of pulp and paper ^Δ</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 person. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 6 (179). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSŁE ^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY ^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w szt <i>Means for automating production processes in units</i>						Obrobiarki do metali laserowe sterowane numerycznie <i>Laser machine-tools numerically controlled for metals</i>
	linie produkcyjne <i>production lines</i>		centra obróbkowe <i>processing centres</i>	roboty i manipulatory przemysłowe <i>industrial robots and manipulators</i>		komputery ^b <i>computers ^b</i>	
	automatyczne <i>automatic</i>	sterowane komputerem <i>computer controlled</i>		ogółem <i>total</i>	w tym roboty <i>of which robots</i>		
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.) Of which manufacturing (cont.)							
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>	34	9	–	–	–	26	–
Produkcja wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	38	109	–	27	5	135	–
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	114	73	23	72	48	139	2
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	20	16	1	4	4	22	–
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	44	67	83	33	20	130	28
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	9	18	93	–	–	53	12
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ <i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>	34	11	11	46	4	59	1
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych <i>Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus</i>	3	11	–	2	2	21	–
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ <i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>	29	21	48	1	1	54	1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 person. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABLE 7 (180). **PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEMYSŁE^a W 2008 R.**

REVENUES FROM SALE OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRY^a IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychody ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych wprowadzonych na rynek w latach 2006–2008 <i>Revenues from sale of new or significantly improved products introduced into the market in years 2006–2008</i>						SPECIFICATION	
	ogółem <i>grand total</i>	z tego produkty <i>of which products</i>		w tym eksport ogółem <i>of which total export</i>		z tego produkty <i>of which products</i>		
		nowe dla rynku ^b <i>new to the market^b</i>	nowe dla przedsiębiorstw ^c <i>new to the enter-price^c</i>	razem <i>total</i>	z tego produkty <i>of which products</i>			
					nowe dla rynku ^b <i>new to the market^b</i>			nowe dla przedsiębiorstw ^c <i>new to the enter-price^c</i>
w tys. zł <i>in thous. zł</i>								
OGÓŁEM	6125038	2122195	4002843	3448476	633571	2814905	TOTAL	
sektor publiczny	72845	54938	17907	18134	6347	11787	<i>public sector</i>	
sektor prywatny	6052194	2067258	3984936	3430342	627224	2803118	<i>private sector</i>	
W tym przetwórstwo przemysłowe	6125024	2122195	4002829	3448476	633571	2814905	Of which manufacturing	
w tym:							<i>of which:</i>	
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	422986	84591	338395	73352	23785	49567	<i>Manufacture of food products and beverages</i>	
Włókiennictwo	958992	841507	117486	234534	224635	9899	<i>Manufacture of textiles</i>	
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ	112128	22342	89786	7053	4939	2114	<i>Manufacture of pulp and paper^Δ</i>	
Produkcja wyrobów chemicznych	225719	13829	211891	21418	402	21016	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	197327	137855	59472	34773	21798	12975	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	344460	260308	84153	153175	135589	17586	<i>Manufacture of metal products^Δ</i>	
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	134202	117984	16218	10883	9037	1846	<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ	44009	34075	9934	22863	20907	1956	<i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>	
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	111360	57829	53532	51316	1067	50249	<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	98278	46265	52013	25896	8760	17136	<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>	

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta. ^{b,c} Nowe i/lub istotnie ulepszone (zmodernizowane): ^b w skali rynku, na którym działa przedsiębiorstwo; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta; ^c tylko z punktu widzenia przedsiębiorstwa.

^a Data concern economic entities employing more than 49 person; value of sold production is given in producer's prices. ^{b,c} New and/or improved: ^b to the market on which the company operates; value of sold production is given in producer's prices; ^c only for the company.

TABL. 8 (181). **WYNAZAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	68	75	94	82	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	34	39	42	49	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	33	41	42	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne	75	51	30	<i>rights of protection granted</i>

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

TABL. 9 (182). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET W 2008 R.**
Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING INTERNET IN 2008
As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	Udział jednostek w całej populacji w % <i>The proportion of entities in % of total population</i>	SPECIFICATION
Dostęp do Internetu	92,5	<i>Internet access</i>
Połączenie z Internetem przez:		<i>Internet access via:</i>
łącze szerokopasmowe ^b	58,9	<i>broadband connection^b</i>
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna) lub cyfrowy	40,9	<i>analogue modem (connection over plain telephone line) or digital modem</i>
łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS itp.)	26,1	<i>wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)</i>
Przedsiębiorstwa posiadające własną stronę internetową	52,1	<i>Enterprises with own Website</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W technologii DSL (xDSL, ADSL, SDSL itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczną – PLC).

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Data DSL connections (xDSL, ADSL, SDSL, etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via power supply traction – PLC).

TABL. 10 (183). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE W 2008 R.**

Stan w styczniu

ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS IN 2008
As in January

WYSZCZEGÓLNIENIE	Udział jednostek w całej populacji w % <i>The proportion of entities in % of total population</i>	SPECIFICATION
Komputery	94,6	<i>Computers</i>
Sieć lokalną LAN	61,9	<i>Local area network (LAN):</i>
w tym bezprzewodowa	22,9	<i>of which wireless</i>
Intranet	25,3	<i>Intranet</i>
Bezpłatne oprogramowanie, systemy open source, jak np. Linux	16,6	<i>Free, open source software and operating systems, like Linux</i>
ERP – system informatyczny do planowania zasobów przedsiębiorstwa	12,1	<i>Enterprise Resource Planning system</i>
CRM – oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa	18,5	<i>Customer Relationship Management system</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1800 w 2007 r.). Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przyjmując system wag z roku poprzedzającego rok badany. Systemy wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Od 2007 r. ceny towarów i usług notowane były raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były trzy razy w miesiącu.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen ziemniaków, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów, bez podatku od towarów i usług) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen wybranych produktów dokonane przez stałych ankietatorów Głównego Urzędu Statystycznego na celowo wytypowanych targowiskach. Do 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami. W związku z tym dane od 2005 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1800 in 2007). Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey. Weight systems were based on the structure of household expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budget survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the HICP (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Since 2007 r. prices of goods and services were reported once a month, excluding fruit and vegetables, in that case quotations were conducted three times a month.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of potatoes which have been compiled using ratios indicating shares of purchases made by population in particular months of year.

3. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product, without value added tax – VAT) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on market-places** comes from price quotations of selected agricultural products, provided by a network of interviewers of the Central Statistical Office collecting it on selected market-places. Until 2004 information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents, whose reports also included prices of products traded between farms. Therefore data since 2005 are not fully comparable with data in previous years. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (184). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	110,1	102,0	102,3	104,4	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe ...	109,8	102,4	105,2	106,3	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	109,2	103,2	103,8	107,2	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	104,2	91,1	89,5	89,9	Clothing and footwear
Mieszkanie	110,2	103,1	103,1	108,3	Dwelling
Zdrowie	110,6	102,7	102,2	103,5	Health
Transport	122,1	105,5	102,4	103,0	Transport
Rekreacja i kultura	110,4	100,4	99,1	98,1	Recreation and culture
Edukacja	113,4	103,7	101,5	103,2	Education

TABL. 2 (185). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg	2,31	2,71	2,82	3,91	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytny — za 0,5 kg ...	1,10	1,26	1,50	1,73	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny — za 400 g	3,32	4,39	2,83	3,39	Egg pasta — per 400 g
Mąka pszenna — za 1 kg	1,45	1,28	1,71	2,02	Wheat flour — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg	9,93	17,36	19,76	20,72	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) — za 1 kg	12,54	12,67	12,77	14,19	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg	5,58	5,45	6,24	6,09	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg	18,97	19,78	20,18	21,34	Pork ham, boiled — per kg
Kiełbasa „Toruńska” — za 1 kg	11,56	12,08	12,12	12,96	Sausage „Toruńska” — per kg
Filety z morszczuka mrożone — za 1 kg	12,57	12,49	12,75	13,14	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg	9,45	11,65	12,10	12,79	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg	5,26	8,21	7,74	7,84	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5% — za 1 l ..	2,12	2,47	2,56	2,84	Cows' milk, fat content 3–3,5% — per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 ml	1,13	1,34	1,41	1,52	Sour cream, fat content 18% — per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg	8,38	9,56	10,02	11,43	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający „Gouda” — za 1 kg	16,51	17,06	18,12	20,43	Ripening „Gouda” cheese — per kg
Jaja kurze świeże — za 1 szt	0,34	0,34	0,37	0,39	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g	2,76	3,20	3,58	3,85	Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l	3,90	4,70	5,00	6,06	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg	3,92	4,82	5,22	5,30	Oranges — per kg

TABL. 2 (185). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł <i>in zł</i>				
Jabłka ^a — za 1 kg	2,39 ^d	1,96	2,86	3,13	Apples ^a — per kg
Buraki ^a — za 1 kg	1,10	1,09	1,32	1,60	Beetroots ^a — per kg
Marchew ^a — za 1 kg	1,21	1,43	1,59	1,79	Carrots ^a — per kg
Ziemniaki ^a — za 1 kg	0,66	0,73	1,12	0,89	Potatoes ^a — per kg
Cukier biały kryształ — za 1 kg	2,91	2,97	2,99	2,66	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family” — za 250 g	6,27	4,20	5,16	5,63	Natural coffee “Tchibo Family”, ground — per 250 g
Herbata „Madras” — za 100 g	1,89	2,17	2,33	2,76	Tea “Madras” — per 100 g
Wódka czysta „Polonaise — Polish Vodka” 40% — za 0,5 l	25,55 ^d	19,75	19,13	19,61	Vodka pure „Polonaise — Polish Vodka” 40% — per 0,5 l
Papierosy „Mars” — za 20 szt	4,30	5,29	6,06	6,82	Cigarettes “Mars” — per 20 pcs
Ubranie męskie 2-częściowe, z elanowej — za 1 kpl	363,38	390,38	459,36	495,32	Men's suit, polyester staple fibres and wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	128,88	158,69	168,27	169,46	Men's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	120,05	141,02	155,35	169,29	Women's low leather shoes with non-leather sole — per pair
Podzelowanie obuwia męskiego — za 1 parę	17,67	23,51	27,81	29,64	Resoling men's shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej — za 1 m ³	1,33	1,93	2,14	2,32	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^d — za 1 kW·h	0,29	0,40	0,44	0,49	Electricity for households (all-day tariff) ^d — per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^e — za 1 m ³	0,90	1,52	1,97	2,24	Natural net-gas, high-methanated for households ^e — per m ³
Węgiel kamienny — za 1 t	390,51	477,69	536,65	615,58	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	10,29	14,62	15,93	16,39	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych — za 1 m ² powierzchni użytkowej	2,64	3,39	3,22	3,49	Heating of dwellings — per 1 m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego ^f , poj. ok. 300 l	1946	1483	1239	1203	Fridge-freezer ^f , capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1445	1253	1209	1184	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	347,64	315,78	347,00	352,60	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	114,06	137,23	177,26	168,35	Iron with duschsystem
Proszek do prania ^g — za 400 g	5,29	4,36	4,03	4,10	Washing powder ^g — per 0,4 kg
Benzyna silnikowa „Euro-Super” — za 1 l	3,13	4,01	4,27	4,37	Motor petrol “Euro-Super” — per l
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,40	1,79	1,95	2,04	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km	9,53	11,03	11,39	11,83	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	8,98	10,98	12,62	13,95	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	41,23	50,61	52,67	54,53	Women's cold wave
Ciągnik „Ursus 2812”	33555	62899	69654	70987	Tractor “Ursus 2812”
Mocznik nawozowy 46 % N — za 25 kg	13,70	22,89	25,42	35,43	Urea, nutritive content 46 % N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt	14,06	18,75	17,60	19,27	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy	14,07	18,21	21,32	22,88	Cow's clinical examination

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^{b, c} W 2000 r.: ^b — droższe, ^c — 50 %. ^d Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej. ^e Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu. ^f W 2000 r. o pojemności ok. 280 l, w 2005 r. o pojemności ok. 320 l. ^g Do 2006 r. o gramaturze 0,6 kg.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^{b, c} In 2000: ^b — dessert apple, ^c — 50 %. ^d Since 2001 including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity. ^e Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas. ^f To 2000 capacity about 280 l, in 2005 capacity about 320 l. ^g To 2006 weight 0,6 kg.

TABL. 3 (186). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) — za 1 dt:	50,68	36,87	72,36	66,40	Cereal grain (excluding sowing seed) — per dt:
pszenicy	52,12	37,90	73,89	67,50	wheat
żyta	36,66	29,91	63,49	57,77	rye
jęczmienia	49,24	35,65	64,16	70,98	barley
owsa i mieszanek zbożowych	41,04	30,48	57,71	62,17	oats and mixed cereal
pszenżyta	47,40	31,00	69,40	57,48	triticale
Ziemniaki — za 1 dt	20,47	21,77	22,79	24,36	Potatoes — per dt
w tym jadalne (bez wczesnych) ...	25,44	51,68	45,25	48,17	of which edible (excluding early kinds)
Buraki cukrowe — za 1 dt	10,13	18,76	10,66	10,18	Sugar beets — per dt
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	78,73	77,91	98,40	123,40	Industrial rape and agrimony — per dt
Chmiel surowy — za 1 dt	1113	851	4706	2492	Raw hop — per dt
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					Animals for slaughter — per kg:
bydło (bez cieląt)	2,87	4,21	4,10	4,14	cattle (excluding calves)
cielęta	4,44	7,42	7,17	7,01	calves
trzoda chlewna	3,67	3,81	3,44	4,11	pigs
Mleko krowie — za 1 l	0,79	0,95	1,10	1,02	Cows' milk — per l
Jaja kurze spożywcze — za 1 szt ...	0,25	0,21	0,26	0,27	Hen eggs — per piece

TABL. 4 (187). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziemiopłody — za 1 dt					Crops — per dt
Ziarno zbóż: pszenicy	56,91	41,40	71,41	84,37	Cereal grain of: wheat
żyta	42,17	31,61	59,84	73,05	rye
jęczmienia	51,46	39,69	67,68	81,68	barley
owsa	42,63	32,56	62,17	88,29	oats
Ziemniaki jadalne (bez wczesnych)	42,33	56,59	110,47	67,58	Edible potatoes (excluding early kinds)
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt					Livestock — per head
Krowa dojna	1439	.	2000	2508	Dairy cow
Jałówka 1-rocznia	887	.	1383	1600	One-year heifer
Prosię na chów	78,63	130,37	71,30	84,59	Piglet
Koń roboczy	2663	.	.	3733	Farm horse
Żywiec rzeźny — za 1 kg					Animals for slaughter — per kg
Trzoda chlewna	3,59	4,09	3,13	3,67	Pigs

a Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

a Average weighted price of cattle for slaughter calculated with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

DZIAŁ XV

ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. Dane grupowano według sektora publicznego i prywatnego.

Sektor publiczny obejmuje gospodarstwa:

- własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych),
- własności jednostek samorządu terytorialnego,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

Sektor prywatny obejmuje gospodarstwa:

- własności prywatnej krajowej,
- własności zagranicznej,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.

4. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

5. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych (określane do 2001 r. jako indywidualne gospodarstwa rolne);
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne (określane do 2001 r. jako indywidualne działki rolne) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

CHAPTER XV

AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information has been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE rev. 1.1 in which they are included.

3. Data were given separately for public and private sector.

The public sector includes farms:

- state ownership (of the State Treasury and state legal persons),
- local self-government entity ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of public sector entities.

The private sector includes farms:

- private domestic ownership,
- foreign ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of private sector entities.

4. An **agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running a holding.

5. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land (defined until 2001 as private farms);
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons (defined until 2001 as private agricultural plots) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

6. Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Do **sądów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

W pozycji **pozostałe grunty** zawarto również użytki rolne nieużytkowane rolniczo, tj. tereny budowlane, rekreacyjne itp.

Od 2007 r., zgodnie z metodologią EUROSTAT-u, prezentuje się grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwałe w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306, z późniejszymi zmianami); dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

7. **Globalna produkcja rolnicza** obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywności rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

8. Dane o **powierzchni zasiewów** dotyczą powierzchni upraw poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym, łącznie z powierzchnią upraw sadowniczych poza sadami.

6. *Data regarding the total area of agricultural land and area by land type have been presented excluding non-farm land.*

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

Item **other land** includes non-farm land, i.e. occupied by buildings, pleasure gardens.

According to EUROSTAT methodology, since 2007 data on arable land, orchards, meadows and pastures concern area in good agricultural condition – maintained in accordance with in norms defined in the regulation of Minister of Agricultural and Rural Development dated 12 III 2007 about minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306, with later amendments); data are not comparable with data published in previous editions of the Yearbook.

7. **Gross agricultural output** includes of:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

8. *Data regarding sown area concern the harvested area of respective crops cultivated as a main crop, including area of fruit-growing outside orchards.*

9. Dane o **zbiorach, plonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

10. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nie objętych sprawozdawczością.

12. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa — stan w czerwcu.

13. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2007/08 oznacza okres od 1 VII 2007 r. do 30 VI 2008 r.).

14. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika.

9. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, swede, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

10. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

11. Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural censuses results, estimation and evaluations made by field experts for data not included in reports.

12. Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit — as of June.

13. **Farming years** cover to the period since 1 VII until 30 VI (e.g. the 2007/08 farming year covers to the period since 1 VII 2007 until 30 VI 2008).

14. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczystie przez:

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

- 1) **public forests** owned by:
 - a) the State Treasury — managed and utilized

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. — Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej i kółek rolniczych oraz oddane im w zarząd i bezpłatnie użytkowanie,
- d) innych osób prawnych.

2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie — 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku

temporarily or perpetually by:

- *State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,*
- *nature protection units (national parks),*
- *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003*
— *the Agricultural Property Agency of the State Treasury),*

b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);*

2) **private forests** owned by:

- a) *natural persons,*
- b) *land held in common by all or part of the residents of a village,*
- c) *agricultural production co-operatives,*
- d) *other legal persons.*

2. **Forest land** includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: *buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.*

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed classes.

(41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu uszanowanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkótek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Wskaźnik **zalesienia** (zalesienie) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni zalesionej do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) *artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
- 2) *natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover** indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

The **afforestation** indicator (afforestation) was calculated as the percentage ratio of forest covered area to the total area of the voivodship.

4. Data on **removals** in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms.

Rolnictwo Agriculture

TABLE 1 (188). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE**
*TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Powierzchnia użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	1126,1	1026,1	1036,6	1087,5	<i>Agricultural land area^a (as of June) in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	991,8	922,4	935,0	988,7	<i>of which private farms</i>
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					<i>Share in total sown area (as of June) in %:</i>
zbóż podstawowych	59,0	56,4	54,5	56,6	<i>basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	52,1	51,3	50,0	52,2	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	5,5	3,0	2,7	2,7	<i>potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	5,3	2,9	2,6	2,6	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	4,5	7,2	11,3	10,8	<i>rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	3,2	5,4	9,0	8,7	<i>of which private farms</i>
Plony z 1 ha w dt:					<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zbóż podstawowych	25,5	32,8	36,5	33,2	<i>of basic cereals</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	24,4	31,0	35,6	32,0	<i>of which private farms</i>
ziemniaków	202	170	226	183	<i>of potatoes</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	198	165	223	178	<i>of which private farms</i>
rzepaku i rzepiku	22,3	30,8	27,7	29,1	<i>of rape and agrimony</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	22,0	29,0	28,4	28,2	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych	58,6	63,2	64,4	57,8	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June)^b per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	60,6	65,5	66,3	59,2	<i>of which private farms</i>

^a Według granic administracyjnych. ^b Patrz uwaga do tabl. 10 na str. 289; trzoda chlewna – stan w końcu lipca.

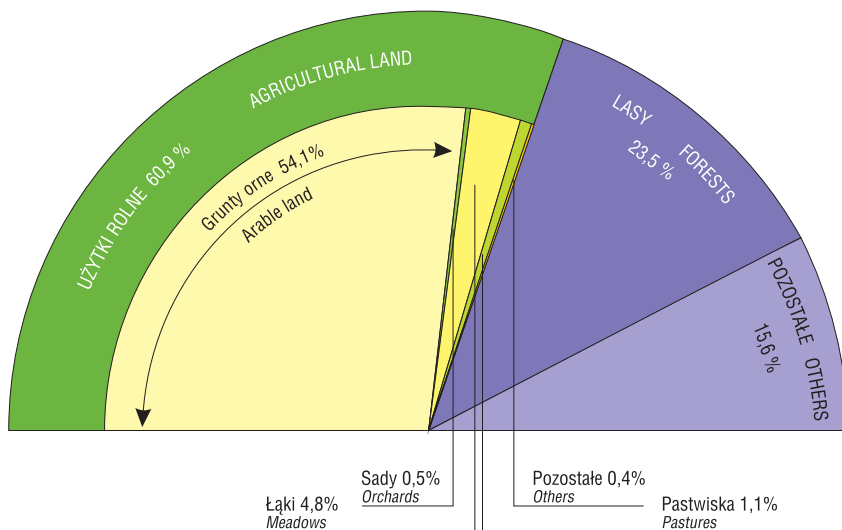
^a By administrative borders. ^b See note to table 10 on page 289; pigs – as of the end of July.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a W 2008 R.

Stan w czerwcu

LAND USE^a IN 2008

As of June

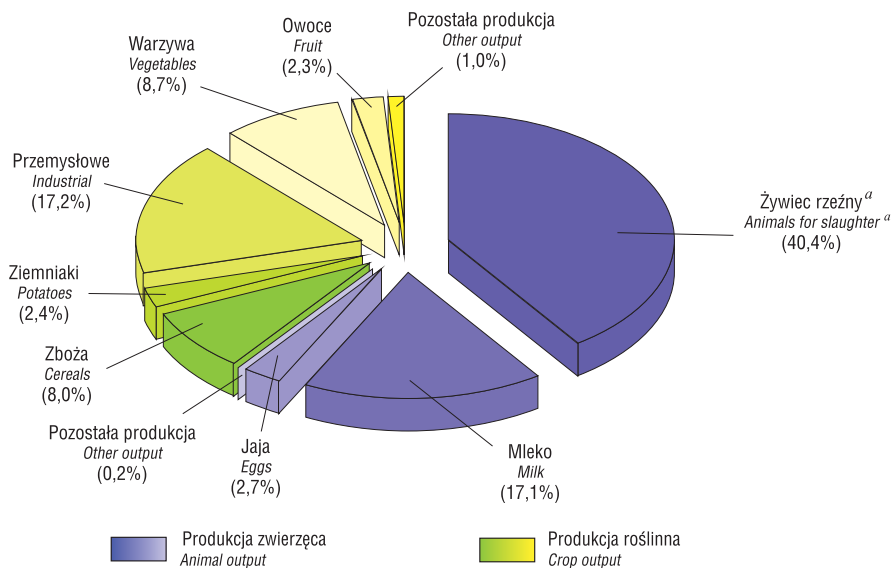

^a Według siedziby użytkownika.

^a By seat of land user.

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2007 R.

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2007

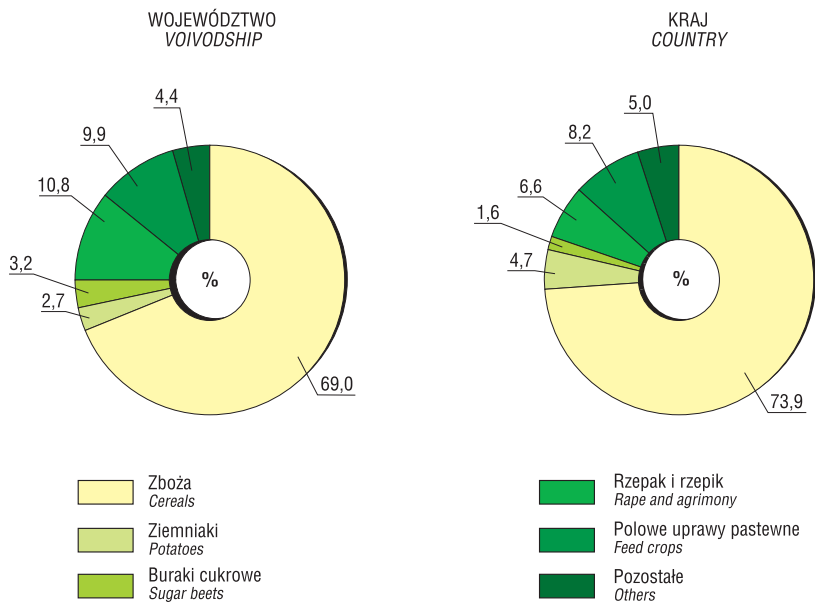

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

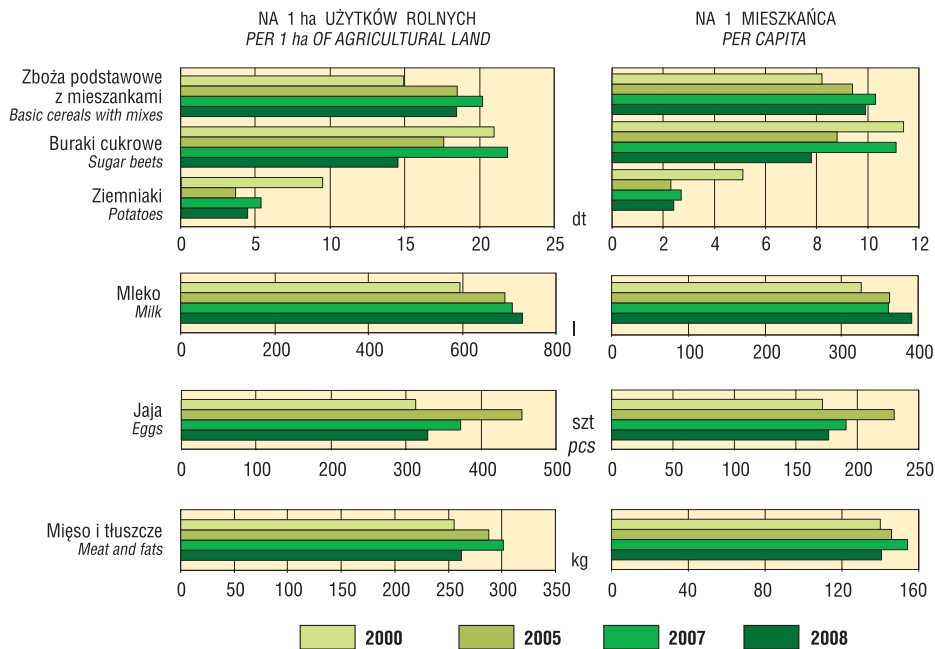
STRUKTURA ZASIEWÓW W 2008 R.

SOWN STRUCTURE IN 2008

PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

**TABL. 1 (188). UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE
W ROLNICTWIE (dok.)
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	41,9	41,5	37,0	38,4	Share of cows in cattle stocks (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	42,2	41,6	36,8	38,4	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w %	9,7	10,4	10,7	9,4	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	9,6	10,2	10,2	8,9	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^a na 1 ha użytków rolnych w kg ...	267,9	302,2	317,0	275,6	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^a per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka w l:					Production of milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	594,2	716,9	705,9	729,6	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	595,6	691,0	682,6	699,5	of which private farms
na 1 krowę	3798	4528	4584	4764	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3659	4290	4356	4498	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt	7,4 ^b	8,2	8,5	8,6	Agricultural tractors (as of June) per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	8,0 ^b	9,0	9,2	9,4	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^c w kg	109,1	132,3	168,3	189,8	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^c in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	101,9	120,4	163,8	185,7	of which private farms

^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej. ^b Ciągniki według stanu w dniu 31 XII. ^c Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych 1999/2000, 2004/05, 2006/07, 2007/08.

^a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^b As of the 31 XII. ^c Concerns respectively the 1999/2000, 2004/05, 2006/07 and 2007/08 farming years.

TABL. 2 (189). **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**

Stan w czerwcu

LAND USE^a BY OWNERSHIP SECTORS

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
WEDŁUG GRANIC ADMINISTRACYJNYCH BY ADMINISTRATIVE BORDERS						
Powierzchnia ogólna	2000	1796972	533532	1263440	1092483	Total area
	2005	1796972	578901	1218070	1013600	
	2007	1797168	.	.	1031959	
	2008	1797169	542145	1255024	1082407	
Użytki rolne	2000	1126087	39173	1086914	991817	<i>Agricultural land</i>
	2005	1026074	19710	1006364	922429	
	2007	1036583	.	.	935021	
	2008	1087477	21276	1066202	988733	
grunty orne	2000	986919	32592	954327	868195	<i>arable land</i>
	2005	910482	16415	894067	817599	
	2007	905394	.	.	818370	
	2008	965167	14633	950534	879765	
sady ^b	2000	11567	123	11444	10944	<i>orchards^b</i>
	2005	10059	71	9988	9355	
	2007	10596	.	.	9948	
	2008	9198	48	9150	8561	
łąki	2000	86788	3874	82914	76877	<i>meadows</i>
	2005	80424	2102	78321	73304	
	2007	84898	.	.	79179	
	2008	85833	1324	84509	80377	
pastwiska	2000	40813	2584	38229	35801	<i>pastures</i>
	2005	25109	1122	23987	22170	
	2007	20892	.	.	18983	
	2008	19960	563	19396	17984	
pozostałe	2000	<i>others</i>
	2005	
	2007	14803	.	.	8541	
	2008	7320	4707	2612	2045	
Lasy ^c	2000	405490	367501	37989	35883	<i>Forests^c</i>
	2005	423627	383453	40174	29341	
	2007	426523	.	.	34581	
	2008	427602	390275	37327	31124	
Pozostałe grunty ^d	2000	265395	126858	138537	64783	<i>Other land^d</i>
	2005	347270	175737	171533	61831	
	2007	334061	.	.	62357	
	2008	282090	130594	151496	62550	

^a Od 2007 r. wprowadzono pojęcie gruntów utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej. Dane dla gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^b Łącznie ze szkótkami drzew i krzewów owocowych. ^c Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^d Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a Since 2007 to introduce term area in good agricultural condition. Data for agricultural land, orchards, and pastures are not comparable in full with previous years. ^b Including nurseries. ^c Including land connected with silviculture. ^d For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 2 (189). **UŻYTKOWANIE GRUNTÓW^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (dok.)**

Stan w czerwcu

LAND USE^a BY OWNERSHIP SECTORS (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
				razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA <i>BY THE OFFICIAL RESIDENCE OF LAND USER</i>						
Powierzchnia ogólna	2000	1797574	522440	1275134	1099590	Total area
	2005	1808328	569229	1239099	1025482	
	2007	1807344	563394	1243951	1044458	
	2008	1817830	541316	1276514	1095533	
Użytki rolne	2000	1134213	38090	1096123	997936	<i>Agricultural land</i>
	2005	1045928	20445	1025482	934119	
	2007	1055462	22742	1032720	947103	
	2008	1107618	22055	1085564	1001528	
grunty orne	2000	996534	31726	964808	875853	<i>arable land</i>
	2005	929321	17241	912080	828624	
	2007	923153	15575	907577	829477	
	2008	984099	15646	968453	891613	
sady ^b	2000	10222	122	10100	9600	<i>orchards^b</i>
	2005	10159	71	10087	9456	
	2007	10718	54	10664	10070	
	2008	9304	48	9257	8667	
łąki	2000	88283	3760	84523	78368	<i>meadows</i>
	2005	80717	2066	78651	73448	
	2007	85469	1270	84200	79373	
	2008	86270	1257	85014	80564	
pastwiska	2000	39174	2482	36692	34115	<i>pastures</i>
	2005	25731	1067	24664	22592	
	2007	21452	513	20940	19349	
	2008	20455	521	19933	18338	
pozostałe	2000	<i>others</i>
	2005	
	2007	14670	5330	9339	8834	
	2008	7490	4583	2907	2345	
Lasy ^c	2000	404559	366422	38137	36038	<i>Forests^c</i>
	2005	423438	383199	40238	29321	
	2007	426326	385457	40869	34579	
	2008	427464	390039	37425	31120	
Pozostałe grunty ^d	2000	258802	117928	140874	65616	<i>Other land^d</i>
	2005	338963	165584	173378	62042	
	2007	325557	155194	170362	62776	
	2008	282748	129223	153525	62885	

^a Od 2007 r. wprowadzono pojęcie gruntów utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej. Dane dla gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^b Łącznie ze szkółkami drzew i krzewów owocowych. ^c Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^d Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a Since 2007 to introduce term area in good agricultural condition. Data for agricultural land, orchards, and pastures are not comparable in full with previous years. ^b Including nurseries. ^c Including land connected with silviculture. ^d For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABLE 3 (190). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT
(constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	94,2	93,6	101,0	104,9	95,9	93,8	102,0	105,4	<i>Gross output</i>
roślinna	94,6	82,8	98,8	115,3	94,8	82,1	100,5	116,3	<i>crop</i>
zwierzęca	93,8	106,3	102,8	95,8	97,1	107,1	103,2	96,0	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	96,8	92,6	103,9	103,0	98,5	92,2	105,1	103,2	<i>Final output</i>
roślinna	102,9	74,4	105,6	116,8	101,2	71,0	108,5	118,4	<i>crop</i>
zwierzęca	93,7	106,1	103,0	95,4	97,1	107,2	103,5	95,3	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	98,0	96,3	103,7	101,6	99,2	96,0	103,7	102,3	<i>Market output</i>
roślinna	105,1	93,2	102,0	104,2	105,6	90,6	100,7	105,8	<i>crop</i>
zwierzęca	93,7	98,4	104,8	99,9	95,4	99,5	105,4	100,3	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 25.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 25.

TABLE 4 (191). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA					
GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	51,7	47,8	44,4	51,6	Crop output
Zboża	16,9	18,6	13,2	17,9	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	14,7	15,2	10,7	14,5	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	8,0	7,0	4,8	6,3	<i>of which: wheat</i>
żyto	2,0	1,3	1,0	1,3	<i>rye</i>
jęczmień	2,7	3,3	2,5	3,4	<i>barley</i>
Ziemniaki	6,6	2,8	2,9	3,8	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	9,2	11,1	11,6	12,1	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	6,7	7,0	7,5	6,1	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	5,5	5,7	6,4	7,5	<i>Vegetables</i>
Owoce	3,5	1,8	2,6	1,8	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	1,2	1,0	1,0	1,4	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	8,7	6,9	6,7	7,1	<i>Other</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt. 1) na str. 25.

^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 25.

TABLE 4 (191). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.)					
<i>GROSS OUTPUT (cont.)</i>					
Produkcja zwierzęca	48,3	52,2	55,6	48,4	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	33,1	32,9	35,6	31,3	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,3	3,5	5,3	4,9	cattle (excluding calves)
cielęta	0,3	0,2	0,3	0,3	calves
trzoda chlewna	23,7	22,8	24,1	20,6	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	5,7	6,2	5,7	5,4	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-1,0	0,9	0,7	-1,1	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	11,7	13,6	14,8	14,3	Cows' milk
Jaja kurze	2,2	2,8	2,9	2,5	Hen eggs
Obornik	1,9	1,6	1,4	1,2	Manure
Pozostałe	0,5	0,3	0,2	0,2	Other
PRODUKCJA TOWAROWA					
<i>MARKET OUTPUT</i>					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	40,4	39,0	36,6	39,6	Crop output
Zboża	11,6	11,9	8,0	8,0	Cereals
w tym zboża podstawowe	11,3	10,9	7,2	7,0	of which basic cereals
w tym: pszenica	9,7	9,0	6,0	5,6	of which: wheat
żyto	0,7	0,6	0,4	0,5	rye
jęczmień	0,5	0,7	0,4	0,6	barley
Ziemniaki	3,3	1,6	1,8	2,4	Potatoes
Przemysłowe	13,7	15,7	15,7	17,2	Industrial
w tym buraki cukrowe	10,0	10,0	10,1	8,7	of which sugar beets
Warzywa	6,6	6,5	7,1	8,7	Vegetables
Owoce	4,2	2,2	3,1	2,3	Fruit
Pozostałe	1,0	1,1	0,9	1,0	Other
Produkcja zwierzęca	59,6	61,0	63,4	60,4	Animal output
Żywiec rzeźny ^a	43,6	41,6	43,1	40,4	Animals for slaughter ^a
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,4	4,7	6,9	6,6	cattle (excluding calves)
cielęta	0,4	0,3	0,3	0,4	calves
trzoda chlewna	30,9	28,5	28,7	26,3	pigs
owce	0,1	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	7,7	7,9	7,0	7,0	poultry
Mleko krowie	13,2	16,2	17,2	17,1	Cows' milk
Jaja kurze	2,2	2,9	2,8	2,7	Hen eggs
Pozostałe	0,6	0,4	0,3	0,2	Other

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (192). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2007	2008			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha <i>in ha</i>							
OGÓŁEM	962301	909535	914564	975068	959610	883330	TOTAL
Zboża	689882	647634	621117	672907	664885	620511	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe	567688	513092	498732	551480	544727	508791	<i>basic cereals</i>
pszenica	216639	180165	165329	191868	187622	166379	<i>wheat</i>
żyto	142103	80492	69599	76804	76486	72991	<i>rye</i>
jęczmień	123236	120080	127539	134648	133525	128059	<i>barley</i>
owies	18020	12509	13110	11228	10926	9915	<i>oats</i>
pszenżyto	67690	119846	123155	136932	136167	131448	<i>triticale</i>
mieszkanki zbożowe	116090	100233	100441	87672	87588	87144	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i inne zbożowe	690	788	590	554	537	491	<i>buckwheat, millet and other cereal</i>
kukurydza na ziarno	5414	33523	21353	33201	32033	24085	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	17999	9552	9221	6911	6817	6364	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne	7161	3279	2170	1505	1462	1271	<i>edible</i>
pastewne ^a	10838	6273	7051	5406	5355	5093	<i>feed^a</i>
Ziemniaki	52665	27367	24786	26648	26329	25391	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	108074	117790	149874	140588	136529	115643	<i>Industrial</i>
w tym:							<i>of which:</i>
buraki cukrowe	57692	48840	41387	30894	30404	27185	<i>sugar beets</i>
oleiste	45249	66997	105989	106873	103305	85679	<i>oil-bearing</i>
w tym rzepak i rzepik	43661	65361	103748	105451	101939	84538	<i>of which rape and agrimony</i>
Pastewne	66542	76133	78345	96800	93997	85661	<i>Feed</i>
w tym:							<i>of which:</i>
okopowe	9796	4109	3053	2848	2845	2816	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę	15014	33546	37855	52487	50702	44913	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^b ...	27139	31059	31221	31214	31053	29760	<i>Other crops^b</i>
w tym warzywa gruntowe	14534	20134	22718	17474	17463	16558	<i>of which field vegetables</i>

^a Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^b Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych itp.

^a Including cereal and pulse mixed for grain. ^b Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting etc.

TABLE 6 (193). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2007	2008			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t							
<i>PRODUCTION in t</i>							
Zboża	1724512	2100506	2266788	2203813	2158408	1945137	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	1449525	1684099	1818657	1833136	1796614	1627779	<i>basic cereals</i>
pszenica	673052	714696	710364	797545	771665	655608	<i>wheat</i>
żyto	270686	190340	177576	180831	179820	167879	<i>rye</i>
jęczmień	285466	351464	440285	341492	336655	319702	<i>barley</i>
owies	31731	28898	36169	22036	21297	19632	<i>oats</i>
pszenżyto	188591	398701	454262	491231	487176	464958	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	245643	257716	305553	207132	206934	206048	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	1065382	465618	560556	488759	481782	452405	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	2368555	1820212	2300126	1611192	1588750	1447436	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	97404	201242	287114	306576	295505	238807	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	359275	331706	482602	369577	364276	351605	<i>Meadow hay</i>
PLONY z 1 ha w dt							
<i>YIELDS per 1 ha in dt</i>							
Zboża	25,0	32,4	36,5	32,8	32,5	31,3	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	25,5	32,8	36,5	33,2	33,0	32,0	<i>basic cereals</i>
pszenica	31,1	39,7	43,0	41,6	41,1	39,4	<i>wheat</i>
żyto	19,0	23,6	25,5	23,5	23,5	23,0	<i>rye</i>
jęczmień	23,2	29,3	34,5	25,4	25,2	25,0	<i>barley</i>
owies	17,6	23,1	27,6	19,6	19,5	19,8	<i>oats</i>
pszenżyto	27,9	33,3	36,9	35,9	35,8	35,4	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	21,2	25,7	30,4	23,6	23,6	23,6	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	202	170	226	183	183	178	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	411	373	556	522	523	532	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	22,3	30,8	27,7	29,1	29,0	28,2	<i>Rape and agrimony</i>
Siano łąkowe	40,7	41,1	56,5	42,8	42,8	43,6	<i>Meadow hay</i>

TABLE 7 (194). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

WARZYWA	2000	2005	2007	2008			VEGETABLES
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu

AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	14534	20134	22718	17474	17463	16558	TOTAL
Kapusta	1537	1518	2037	1228	1228	1223	Cabbages
Kalafiorzy	530	1092	1119	874	871	865	Cauliflowers
Cebula	2050	4702	5349	4019	4019	3764	Onions
Marchew jadalna	1987	3316	3154	2534	2531	2482	Carrots
Buraki ćwikłowe	597	665	775	612	610	607	Beetroots
Ogórki	894	1154	1370	1014	1014	1012	Cucumbers
Pomidory	1522	1490	1749	1608	1608	1559	Tomatoes
Pozostałe ^a	5417	6196	7166	5585	5583	5047	Others ^a

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	301243	393372	477322	375535	375320	357556	TOTAL
Kapusta	58543	53010	74417	46657	46657	46464	Cabbages
Kalafiorzy	11174	14191	20013	15819	15778	15727	Cauliflowers
Cebula	47341	95122	105571	90669	90668	82048	Onions
Marchew jadalna	61479	94085	101374	76435	76352	74551	Carrots
Buraki ćwikłowe	16196	13533	20871	15347	15296	15217	Beetroots
Ogórki	10820	12311	16438	12876	12875	12851	Cucumbers
Pomidory	35353	35774	49103	48050	48050	46002	Tomatoes
Pozostałe ^a	60338	75347	89536	69684	69644	64696	Others ^a

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	381	349	365	380	380	380	Cabbages
Kalafiorzy	211	130	179	181	181	182	Cauliflowers
Cebula	231	202	197	226	226	218	Onions
Marchew jadalna	309	284	321	302	302	300	Carrots
Buraki ćwikłowe	271	204	269	251	251	251	Beetroots
Ogórki	121	107	120	127	127	127	Cucumbers
Pomidory	232	240	281	299	299	295	Tomatoes
Pozostałe ^a	111	122	125	125	125	128	Others ^a

^a Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABLE 8 (195). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu

AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	9995	7993	8841	7848	7804	7338	TOTAL
Jabłonie	5403	4076	4165	3625	3582	3277	Apples
Grusze	617	543	593	509	509	457	Pears
Śliwy	1300	1073	1194	1055	1055	1026	Plums
Wiśnie	1973	1588	1748	1582	1582	1506	Cherries
Czereśnie	411	445	587	510	510	507	Sweet cherries
Pozostałe ^a	290	268	554	566	566	566	Others ^a

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	68516	60516	37210	62031	60637	51910	TOTAL
Jabłka	55454	47287	29409	46349	44956	37691	Apples
Gruszki	2374	2151	1384	2149	2149	1690	Pears
Śliwki	3876	4233	2914	4774	4774	4309	Plums
Wiśnie	5437	5467	2565	6530	6530	6022	Cherries
Czereśnie	986	922	754	1144	1144	1114	Sweet cherries
Pozostałe ^a	389	458	185	1085	1085	1085	Others ^a

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	103	116	71	128	126	115	Apples
Gruszki	38	40	23	42	42	37	Pears
Śliwki	30	39	24	45	45	42	Plums
Wiśnie	28	34	15	41	41	40	Cherries
Czereśnie	24	21	13	22	22	22	Sweet cherries
Pozostałe ^a	13	17	3	19	19	19	Others ^a

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

^a Peaches, apricots, walnuts.

TABLE 9 (196). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH
I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT

OWOCE	2000	2005	2007	2008			FRUIT
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu

AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	5020	4832	4056	4225	4218	4033	TOTAL
Truskawki	2668	2494	1988	2135	2131	2067	Strawberries
Maliny ^a	166	178	180	145	145	126	Raspberries ^a
Porzeczki	1743	1465	1383	1472	1472	1450	Currants
Agrest	282	185	146	139	139	139	Gooseberries
Pozostałe ^b	161	510	359	334	331	251	Others ^b

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	15111	17911	12494	16755	16733	16099	TOTAL
Truskawki	6720	8055	6738	7553	7541	7131	Strawberries
Maliny ^a	310	361	330	286	286	208	Raspberries ^a
Porzeczki	6277	6821	3684	7263	7263	7212	Currants
Agrest	1443	1455	813	931	931	931	Gooseberries
Pozostałe ^b	361	1220	929	723	713	618	Others ^b

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki	25	32	34	35	35	35	Strawberries
Maliny ^a	19	20	18	20	20	17	Raspberries ^a
Porzeczki	36	47	27	49	49	50	Currants
Agrest	51	79	56	67	67	67	Gooseberries
Pozostałe ^b	22	24	26	22	22	25	Others ^b

^a Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^b Aronia, borówka wysoka i inne.

^a Including thornless blackberry. ^b Aronia, highbush blueberry and others.

TABL. 10 (197). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
W SZTUKACH <i>IN HEADS</i>					
Bydło	2000	423379	413592	385617	<i>Cattle</i>
	2005	408578	400356	369999	
	2007	437256	428701	399689	
	2008	444943	436499	408425	
w tym krowy	2000	177546	173559	162723	<i>of which cows</i>
	2005	169359	165942	153811	
	2007	161571	158331	147158	
	2008	171051	167864	157026	
Trzoda chlewna ^a	2000	2037603	2009936	1850280	<i>Pigs^a</i>
	2005	2151199	2129267	2031572	
	2007	2132663	2112472	1991909	
	2008	1810099	1791970	1690543	
w tym lochy	2000	197173	194803	177871	<i>of which sows</i>
	2005	223641	221283	206381	
	2007	227512	225261	203470	
	2008	171039	169516	150083	
Owce	2000	42089	37083	31191	<i>Sheep</i>
	2005	23236	22267	18420	
	2007	22936	22245	18943	
	2008	19415	18640	15950	
w tym maciorki	2000	23804	21297	17467	<i>of which ewes</i>
	2005	16883	16778	14023	
	2007	16494	16135	13736	
	2008	14245	13291	11946	
Konie ^b	2000	17059	16822	16664	<i>Horses^b</i>
	2005	9516	9304	9187	
	2007	8337	8088	7953	
	2008	11455	11217	11100	
W przeliczeniowych sztu- kach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie).....	2000	664770	652153	605195	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2005	660917	650760	611396	
	2007	679876	669699	628006	
	2008	640477	630703	592697	

^a Stan w końcu lipca. ^b W 2000 r., 2005 r. i 2008 r. dane szacunkowe; w 2007 r. dane na podstawie badania struktury gospodarstw rolnych przeprowadzonego w czerwcu 2007 r.

^a As of the end of July. ^b In 2000, 2005 and 2008 estimated data; in 2007 data on the basis of structure of agricultural farms research conducted in June 2007.

TABL. 10 (197). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt <i>PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads</i>					
Bydło	2000	37,3	37,7	38,6	Cattle
	2005	39,1	39,0	39,6	
	2007	41,4	41,5	42,2	
	2008	40,2	40,2	40,8	
w tym krowy	2000	15,7	15,8	16,3	<i>of which cows</i>
	2005	16,2	16,2	16,5	
	2007	15,3	15,3	15,5	
	2008	15,4	15,5	15,7	
Trzoda chlewna ^a	2000	179,6	183,4	185,4	Pigs ^a
	2005	205,7	207,6	217,5	
	2007	202,1	204,6	210,3	
	2008	163,4	165,1	168,8	
w tym lochy	2000	17,4	17,8	17,8	<i>of which sows</i>
	2005	21,4	21,6	22,1	
	2007	21,6	21,8	21,5	
	2008	15,3	15,6	15,0	
Owce	2000	3,7	3,4	3,1	Sheep
	2005	2,2	2,2	2,0	
	2007	2,2	2,2	2,0	
	2008	1,8	1,7	1,6	
w tym maciorki	2000	2,1	1,9	1,8	<i>of which ewes</i>
	2005	1,6	1,6	1,5	
	2007	1,6	1,6	1,5	
	2008	1,3	1,3	1,2	
Konie ^b	2000	1,5	1,5	1,8	Horses ^b
	2005	0,9	0,9	1,0	
	2007	0,8	0,8	0,8	
	2008	1,0	1,0	1,1	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	58,6	59,5	60,6	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2005	63,2	63,5	65,5	
	2007	64,4	64,8	66,3	
	2008	57,8	58,0	59,2	

^a Stan w końcu lipca. ^b W 2000 r., 2005 r. i 2008 r. dane szacunkowe; w 2007 r. dane na podstawie badania struktury gospodarstw rolnych przeprowadzonego w czerwcu 2007 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a As of the end of July. ^b In 2000, 2005 and 2008 estimated data; in 2007 data on the basis of structure of agricultural farms research conducted in June 2007.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 11 (198). **DRÓB^a**

Stan w końcu roku

POULTRY^a

As of the end of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt	5465,5	5771,2	4998,9	4814,1	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	2169,2	2055,7	1819,8	1664,3	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt	452,8	24,2	27,4	8,5	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt	50,4	107,6	104,7	94,7	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt	1055,2	203,4	288,6	288,6	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt	522,5	546,8	451,3	480,7	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski	207,4	194,8	164,3	166,2	<i>of which laying hens</i>

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.^a More than 2 weeks old. ^b Including other poultry.TABL. 12 (199). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a****PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Bydło (bez cieląt)	105,8	93,1	107,2	74,0	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	33,7	25,4	23,9	23,4	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	2564,1	2412,6	2560,6	2262,3	<i>Pigs</i>
Owce	15,8	3,3	7,0	6,2	<i>Sheep</i>
Konie	0,7	1,5	0,0	0,2	<i>Horses</i>
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	44,4	50,5	58,8	41,5	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	2,4	2,0	1,8	1,9	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	279,2	266,4	283,2	245,1	<i>Pigs</i>
Owce	0,5	0,1	0,2	0,2	<i>Sheep</i>
Konie	0,4	0,7	0,1	0,1	<i>Horses</i>
Drób	66,3	91,6	91,0	108,4	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,3	0,5	0,3	0,1	<i>Goats and rabbits</i>

^a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy.^a Data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter.

TABL. 13 (200). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) w tys. t	303,9	316,2	334,6	305,3	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) in thous. t
mięso i tłuszcze	290,1	301,2	318,6	291,0	meat and fats
wołowe	23,1	26,6	31,0	21,7	beef
cielęce	1,4	1,2	1,1	1,2	veal
wieprzowe	217,7	207,8	220,9	191,2	pork
baranie	0,2	0,0	0,1	0,1	mutton
końskie	0,2	0,4	0,0	0,0	horseflesh
drobiowe	46,4	64,1	63,7	75,9	poultry
kozie i królicze ^b	0,9	1,1	1,8	0,9	goat and rabbit ^b
podroby	13,8	15,0	16,0	14,3	pluck
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso na 100 ha użytków rolnych w dt	267,9	302,2	317,0	275,6	Production of animals for slaughter in terms of meat per 100 ha of agricultural land in dt

^a W wadze poubojowej ciepłej; dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight; data include purchase of animal for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter. ^b Including game.

TABL. 14 (201). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego: w mln l	673,9	749,9	745,1	808,1	700,5	Cows' milk production: in mln l
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	59,4	71,7	70,6	73,0	69,9	per 100 ha agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3798	4528	4584	4764	4498	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj kurzych w mln szt	354,4	475,8	394,2	365,1	304,0	Hen eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt	191	193	198	178	165	Average annual number of eggs per laying-hen in units

TABL. 15 (202). MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH

Stan w dniu 31 XII

DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tys. hektarów	466,3	466,7	462,4	462,5	<i>in thous. hectares</i>
grunty orne	391,6	392,0	390,0	390,0	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	346,6	346,9	347,3	347,3	<i>of which: drained</i>
nawadniane	4,2	3,5	4,0	4,0	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	74,8	74,7	72,4	72,4	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	8,0	7,3	7,3	7,3	<i>of which: drained</i>
nawadniane	7,9	7,9	7,8	7,8	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	41,1	44,6	43,8	41,8	<i>in % of total agricultural land</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 16 (203). ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
(w przeliczeniu na czysty składnik)

CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS

(in terms of pure ingredient)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2006/07	2007/08		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indywidu- alne <i>of which private farms</i>	

W TONACH

IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	123782	138315	177617	210253	185996	<i>Mineral or chemical fertilizers^a</i>
azotowe	86967	88986	98708	116525	103185	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	16236	20384	34992	42862	38222	<i>phosphatic</i>
potasowe	20579	28945	43916	50867	44589	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^b	107672	93358	44605	39734	26805	<i>Lime fertilizers^b</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg

PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	109,1	132,3	168,3	189,8	185,7	<i>Mineral or chemical fertilizers^a</i>
azotowe	76,7	85,1	93,5	105,2	103,0	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	14,3	19,5	33,2	38,7	38,2	<i>phosphatic</i>
potasowe	18,1	27,7	41,6	45,9	44,5	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^b	94,9	89,3	42,3	35,9	26,8	<i>Lime fertilizers^b</i>

^a Łącznie z wieloskładnikowymi. ^b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.^a Including mixed fertilizers. ^b Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABLE 17 (204). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	

W MILIONACH ŻŁOTYCH
 IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM	2025,9	2801,7	3110,7	3016,6	2515,4	TOTAL
Produkty: roślinne	764,0	979,7	1166,1	1061,3	775,7	Products: crop
zwierzęce	1261,9	1822,0	1944,6	1955,3	1739,8	animal

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł

PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł

OGÓŁEM	1786	2679	2947	2724	2512	TOTAL
Produkty: roślinne	674	937	1105	958	774	Products: crop
zwierzęce	1113	1742	1842	1765	1737	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

^a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABLE 18 (205). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2007	2008			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem grand total	w tym od sektora prywatnego of which from private sector		
					razem total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
Zboża w t	624783	841361	563790	520984	510838	325523	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	607363	761680	491511	454260	446839	286992	of which basic cereals
pszenica	518805	632855	402792	374571	368939	237099	wheat
żyto	46614	52738	35051	31589	31167	19857	rye
jęczmień	24032	32589	28340	20496	19639	12050	barley
owies i mieszanki zbożowe	4204	1928	1554	1200	921	472	oats and cereal mixed
pszenżyto	13708	41570	23774	26404	26173	17514	triticale

TABLE 18 (205). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS (cont.)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2007	2008			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od sektora prywatnego <i>of which from private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t (dok.)							<i>Cereals in t (cont.)</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	604293	833757	557670	510102	501185	317352	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	586914	754239	485450	444302	438110	279632	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	508293	628996	400407	369548	364187	233181	<i>wheat</i>
żyto	45565	52397	34451	30821	30497	19223	<i>rye</i>
jęczmień	19729	30667	26555	18362	17855	10580	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	2305	1576	1314	638	638	290	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	11022	40603	22723	24933	24933	16358	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	230	380	471	858	858	225	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	146120	112904	147798	134684	134684	90607	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	2368555	1820212	2300126	1645917	1621251	1423006	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t	93864	201195	289220	269924	263911	197822	<i>Rape and agrimony^a in t</i>
Warzywa w t	114793	210176	256356	233542	233542	197630	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	16135	39318	17514	27777	25528	19619	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	250920	335624	357365	330773	325776	298040	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	29624	40984	50403	26540	26403	22147	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	179	221	114	94	94	83	<i>calves</i>
trzoda chlewna	164114	212480	237495	204299	203789	184772	<i>pigs</i>
owce	92	14	3	2	2	1	<i>sheep</i>
konie	252	504	12	55	55	55	<i>horses</i>
drób	56659	81421	69338	99783	95433	90982	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	183459	244841	260533	243225	239711	219528	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	487511	612148	613335	653132	624777	580810	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt	4366	3611	2120	2035	2035	751	<i>Consumer hen eggs in thous. units</i>

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 19 (206). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2007	2008			AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od sektora prywatnego <i>of which from private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
w tys. zł <i>in thous. zł</i>							
Zboża	318673,3	311364,4	406116,1	341190,4	334734,9	208512,9	Cereals
w tym zboża podstawowe	309840,1	281352,8	356007,4	302819,9	298153,0	190609,0	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	271655,7	240088,8	297940,7	253397,9	249962,8	159808,2	<i>wheat</i>
żyto	17176,4	15905,4	22347,5	18257,2	18063,7	10866,4	<i>rye</i>
jęczmień	12359,8	11804,0	18282,8	14941,7	14291,0	9127,0	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1926,6	609,2	911,1	873,0	636,9	322,5	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	6721,6	12945,4	16525,4	15349,9	15198,5	10485,0	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	306269,9	307498,7	400762,4	332013,4	326544,8	201587,5	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	297495,0	278069,4	351292,4	295017,0	291337,0	184939,2	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	264905,3	238396,3	295855,5	249448,9	246233,6	156757,2	<i>wheat</i>
żyto	16703,9	15673,5	21871,7	17805,6	17667,3	10489,0	<i>rye</i>
jęczmień	9714,8	10932,9	17038,1	13033,4	12707,1	7859,1	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	946,0	480,4	758,3	396,6	396,6	159,4	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	5224,9	12586,2	15768,8	14332,4	14332,4	9674,6	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^b	232,1	359,8	478,1	1128,2	1128,2	315,9	<i>Edible pulses^b</i>
Ziemniaki	29903,9	24577,4	33687,0	32808,8	32808,8	22985,6	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	239858,4	341531,7	245184,4	167558,5	165064,0	144823,5	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik ^b	73899,5	156745,0	284485,0	33308,0	325778,3	241839,0	<i>Rape and agrimony^b</i>
Warzywa	48051,2	86827,8	131841,3	124948,0	124948,0	104741,2	<i>Vegetables</i>
Owoce	28575,8	37544,5	38033,5	34378,8	34240,1	27306,8	<i>Fruit</i>
Żywiec rzeźny ^c	860102,5	1232951,7	1262412,9	1285268,7	1262376,0	1155977,8	<i>Animals for slaughter^c</i>
bydło (bez cieląt)	85028,0	172528,2	206409,8	109810,8	109365,0	92097,8	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	793,9	1640,4	817,8	659,3	659,3	596,4	<i>calves</i>
trzoda chlewna	601554,8	808804,7	816602,4	838905,8	836800,2	762568,3	<i>pigs</i>
owce	237,9	93,6	10,9	4,4	4,4	3,2	<i>sheep</i>
konie	1333,5	3741,3	72,6	296,0	296,0	296,0	<i>horses</i>
drob	171154,5	246143,6	238499,4	335592,4	315251,1	300416,0	<i>poultry</i>
Mleko krowie	386441,0	580065,6	676537,5	663806,2	628961,2	577916,3	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze konsumpcyjne	1074,3	770,8	550,8	543,5	543,5	204,2	<i>Consumer hen eggs</i>

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej.

a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing. c In live weight.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 20 (207). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	413219	425659	427602	427897	TOTAL in ha
Lasy	403232	415725	417724	418023	Forests
Publiczne	362638	371522	371988	371956	Public
zalesione	358775	363641	364407	364487	wooded
niezalesione	3863	7881	7581	7469	non-wooded
własność Skarbu Państwa	359189	368051	368452	368423	owned by the State Treasury
zalesione	355471	360278	360987	361076	wooded
niezalesione	3718	7773	7464	7347	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	355649	366202	366665	366707	managed by State Forests
zalesione	352231	358619	359407	359498	wooded
niezalesione	3418	7582	7258	7209	non-wooded
własność gmin ^a	3449	3471	3537	3533	owned by gmina ^a
zalesione	3304	3363	3420	3411	wooded
niezalesione	145	108	117	122	non-wooded
Prywatne	40594	44203	45736	46067	Private
zalesione	38691	42884	44544	44982	wooded
niezalesione	1903	1319	1191	1085	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	9986	9934	9877	9874	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	22,4	23,1	23,2	23,3	FOREST COVER in %
ZALESINIENIE w %	22,1	22,6	22,8	22,8	AFFORESTATION in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a It also concerns gminas which are cities with powiat status as well.

**TABL. 21 (208). POWIERZCHNIA LASÓW W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH
 WEDŁUG KLAS WIEKU I SKŁADU GATUNKOWEGO DRZEWOSTANÓW**
 Stan w dniu 1 I
**FOREST AREAS MANAGED BY STATE FORESTS BY AGE CLASS
 AND SPECIES STRUCTURE OF TREE STANDS**
 As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>				w odsetkach <i>in percent</i>	
O G Ó Ł E M	355,0	367,2	366,6	366,7	100,0	TOTAL

WEDŁUG KLAS WIEKU DRZEWOSTANÓW
 BY AGE CLASS OF TREE STANDS

W tym powierzchnia zalesiona	351,4	359,5	359,0	359,4	98,0	<i>Of which wooded area</i>
drzewostany w klasie wieku:						<i>tree stands in age group:</i>
I (1—20 lat)	45,1	47,2	48,5	45,7	12,5	<i>I (1—20 years)</i>
II (21—40)	68,2	55,7	51,9	51,5	14,1	<i>II (21—40)</i>
III (41—60)	73,1	81,2	83,5	84,9	23,0	<i>III (41—60)</i>
IV (61—80)	76,8	76,7	75,7	74,7	20,4	<i>IV (61—80)</i>
V i wyżej (81 lat i więcej)	81,8	88,8	88,3	91,3	24,9	<i>V and higher (81 years and more)</i>
drzewostany w klasie odnowienia ^a i o bu- dowie przerębowej	6,4	9,9	11,1	11,3	3,1	<i>tree stands in renewal class^a with a through- fell construction</i>

WEDŁUG GRUP RODZAJOWYCH DRZEW^b
 BY TYPE GROUPS OF TREES^b

Drzewa iglaste	308,3	314,1	315,4	316,4	100,0	<i>Coniferous trees</i>
sosna i modrzew	306,4	312,1	313,5	314,5	85,8	<i>pine and larch</i>
świerk	1,9	1,9	1,8	1,8	0,5	<i>spruce</i>
jodła i jedlica	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	<i>fir and Douglas spruce</i>
Drzewa liściaste	47,0	53,1	51,2	50,4	100,0	<i>Broadleaved trees</i>
dąb, jesion, klon, jawor i wiąz	19,4	22,2	21,8	21,7	5,9	<i>oak, ash, maple, sycamore and elm</i>
buk	2,2	2,7	2,7	2,8	0,8	<i>beech</i>
grab	0,7	0,7	0,7	0,7	0,2	<i>hornbeam</i>
brzoza i robinia akacjowa	12,9	14,0	12,7	13,0	3,5	<i>birch and false acacia</i>
olcha	10,3	11,1	11,3	11,3	3,1	<i>alder</i>
osika, lipa, wierzba i topola	1,5	2,4	2,0	0,9	0,2	<i>aspen, linden, wil- low and poplar</i>

^a Łącznie z klasą do odnowienia. ^b Gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie.
 Ź r ó d ł o: dane Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

^a Including regeneration class. ^b Dominant species in the tree stand.
 S o u r c e: data of the Forest Arrangement and Forest Geodesy Office.

TABLE 22 (209). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	185	168	169	171	171	171	–	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia ^b	3353	3175	3141	2657	2378	2373	279	<i>Renewals and afforestations^b</i>
szuczne	3297	3006	3103	2626	2359	2354	267	<i>artificial</i>
zrębów ^c	2012	2032	2156	2231	2190	2186	41	<i>felling sites^c</i>
halizn i płazowin	120	78	79	76	72	71	4	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
użytków rolnych ^d i nieużytków	1165	896	868	319	97	97	222	<i>agricultural land^d and wasteland</i>
naturalne	56	169	38	31	19	19	12	<i>natural</i>
Poprawki i uzupełnienia ^e	515	380	561	404	325	309	79	<i>Corrections and supplements^e</i>
Pielęgnowanie ^f	18632	17025	16949	16144	14871	14782	1273	<i>Tending^f</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	13740	12155		11802	10532	10475	1270	<i>crops</i>
młodników	3944	4452	4181	4147	4147	4147	–	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^g	342	118	122	73	73	73	–	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje	2449	2595	2712	2900	2900	2900	–	<i>Drainage</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. ^c Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^d Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^e Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^f Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^g Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Excluding the afforestation of tree stand gaps and introduction of the second layer. ^c Including renewals protected by tree stands. ^d Designated for afforestation in land development plan. ^e Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^f Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^g Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 23 (210). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³	1303,4	1572,4	1704,3	1698,7	1663,7	1658,4	35,0	TOTAL in dam³
Grubizna	1191,8	1423,7	1584,0	1578,7	1543,7	1538,4	35,0	Timber
Grubizna iglasta	965,9	1167,3	1293,2	1287,8	1258,1	1253,6	29,7	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	443,7	491,2	543,3	514,0	503,4	500,6	10,6	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	477,4	609,1	660,5	677,6	666,3	665,3	11,3	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	225,9	256,3	290,9	290,9	285,6	284,8	5,3	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	83,0	88,6	100,5	94,0	92,2	91,8	1,8	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	109,3	109,8	116,6	116,7	115,2	115,0	1,5	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe	111,5	148,7	120,2	120,0	120,0	120,0	-	Slash
Do przerobu przemysłowego	23,8	23,6	16,5	12,8	12,8	12,8	-	Slash for industrial uses
Opałowe	87,7	125,1	103,7	107,2	107,2	107,2	-	Slash for fuel
Karpina^b	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	x	Stump wood^b
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	295,6	342,5	379,2	377,7	415,0	417,6	76,1	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 24. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.

^a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 24. ^b Exclusively in public forests.

TABL. 24 (211). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIEN^a**
TREES AND SHRUPS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha	16	6	31	6	-	Production area of nurseries ^d in ha
Sadzenie w szt: drzew	213352	153109	133986	136984	89187	Plantings in units of: trees
krzewów	210054	80496	58744	69276	34856	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	26072	38642	39940	54515	28880	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	974	4370	3949	6048	2490	coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	535	2401	2171	2227	1369	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	25098	34272	35991	48467	26390	non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	7772	10653	10836	15019	9237	of which large-size general purpose wood

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny) z lasów.

^a As of 31 XII. ^b Estimated data; excluded from data on total removals (timber) from forests.

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2004) do sekcji: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

W tabl. 1 i 4 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 4 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 23.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU), a ich nazwy uściślono zgodnie z klasyfikacją obowiązującą od 1 I 2005 r.

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje umowne” niezgodne z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 1.1, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing" and "Electricity, gas and water supply".

In tables 1 and 4 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections), and moreover, in table 4 data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than "Mining and quarrying", "Manufacturing" and "Electricity, gas and water supply".

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU) and their names are more precisely defined according to the classification used since 1 I 2005.

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished goods sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding

- 3) zryczałtowaną odpłatnością agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej.
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 25.

Jako **ceny stałe** od 2001 r. przyjęto ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytworzeniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończeniu, uszlachetnieniu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement.

- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 25.*

*As **constant prices** since 2001 constant prices 2000 (average current prices 2000) were adapted.*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

*6. Data concerning **employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.*

Employed in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;*
- 2) *agents;*
- 3) *persons engaged in outwork.*

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 23.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyj-

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 1.1, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.

2. Data according to NACE rev. 1.1 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 23.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and

nym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceńowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków — budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków — budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system for out side clients.

4. *The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).*

5. *Data on **buildings completed** (by all investors) concerns:*

- *within the scope of the number of buildings — newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings — newly built and expanded buildings (the expanded part only).*

6. *Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concern hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, posting, appointment or election) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.*

Przemysł Industry

TABLE 1 (212). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYSŁE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	2007 = = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	24460,8	31717,0	39116,2	41143,0	101,4 ^a	<i>Sold production (current prices) in mln zł</i>
Pracujący ^b	177585	158947	173597	171461	98,8	<i>Employed persons^b</i>
Przeciętne zatrudnienie	162702	141793	149102	151748	101,8	<i>Average paid employment</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł	1692,89	2034,74	2281,94	2536,82	111,2	<i>Average monthly gross wages and salaries^c in zł</i>

a Ceny stałe. b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. c Bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.
a Constant prices. b As of 31 XII; by actual workplace. c Excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABLE 2 (213). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w mln zł in mln zł				2007 = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w odsetkach in percent
OGÓŁEM TOTAL	22362,1	28775,7	36055,0	38046,2	101,8	100,0
sektor publiczny public sector	4514,2	4621,8	4093,2	2715,4	x	7,1
sektor prywatny private sector	17847,9	24153,9	31961,8	35330,8	x	92,9
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	21118,4	27322,2	34536,5	36731,2	102,7	96,5
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów	5929,1	8076,1	9895,6	9938,0	98,8	26,1
<i>Manufacture of food products and beverages</i>						
Włókiennictwo	621,3	927,7	1096,0	1091,3	98,4	2,9
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich i futrariuszy ^Δ	434,5	328,0	327,9	312,8	95,6	0,8
<i>Manufacture of wearing apparel and furriery^Δ</i>						
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ	123,2	135,7	150,0	112,5	71,9	0,3
<i>Processing of leather and manufacture of leather products^Δ</i>						
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ	418,1	453,8	565,8	526,2	91,6	1,4
<i>Manufacture of wood and wood, straw and wicker products^Δ</i>						
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ i papieru ^Δ	2038,3	2515,3	3205,1	3292,4	100,2	8,7
<i>Manufacture of pulp and paper^Δ</i>						
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	528,9	540,6	549,9	508,4	91,5	1,3
<i>Publishing, printing and reproduction of recorded media</i>						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 2 (213). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
	w mln zł in mln zł			2007 = 100 (ceny stałe) (constant prices)	w odsetkach in percent	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	3609,9	3808,1	4077,8	4676,3	107,4	12,3
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	1270,4	1755,3	2261,6	2369,5	103,0	6,2
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	537,8	499,9	670,5	722,4	99,8	1,9
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	143,2	180,4	268,8	239,4	88,8	0,6
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	1352,5	2915,4	3690,3	3752,7	99,4	9,9
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	929,6	1084,9	1379,0	1503,7	106,5	4,0
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ <i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>	378,8	647,7	656,0	669,7	100,8	1,8
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków <i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>	182,9	262,4	287,1	330,5	114,1	0,9
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	149,0	158,2	289,4	360,3	121,7	0,9
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ <i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>	1086,3	1492,2	1614,9	1561,1	94,6	4,1
Przetwarzanie odpadów <i>Recycling</i>	11,9	134,6	173,8	226,5	126,3	0,6
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	1151,9	1304,3	1327,4	1110,0	76,2	2,9
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>	999,6	1068,6	1069,3	838,9	74,0	2,2
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody <i>Collection, purification and distribution of water</i>	152,3	235,7	258,1	271,1	94,7	0,7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABLE 3 (214). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Podmioty o liczbie zatrudnionych Entities with following number of paid employees				
		49 i mniej 49 and less	50-249	250-499	500-999	1000 i więcej 1000 and more
		w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM 2000 TOTAL	22362,1	2936,6	6146,3	2483,7	4211,9	6583,6
2005	28775,7	3484,9	9345,6	3881,7	7036,1	5027,4
2007	36055,0	3994,7	11608,3	5220,6	7405,4	7826,0
2008	38046,2	4621,4	11384,1	5795,0	7911,5	8334,2
sektor publiczny public sector	2715,4	87,0	490,7	404,9	#	#
sektor prywatny private sector	35330,8	4534,4	10893,4	5390,1	#	#
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	36731,2	4451,0	11025,7	5386,9	7533,4	8334,2

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons

TABLE 4 (215). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2007	2008		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produk- cji krajowej w % share in domestic production in %	
Piasek naturalny pozostały w tys. t	1373,1	1197,6	2144,1	2126,9	4,3	Natural construction non-crushed sand in thous. t
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	12,6	3,4	4,1	1,5	0,8	cattle and calves
trzody chlewnej	74,5	71,2	72,8	52,9	5,2	pigs

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpady); w wadze poubojowej ciepłej.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; in post-slaughter warm weight.

TABLE 4 (215). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2000	2005	2007	2008		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produk- cji krajo- wej w % share in domestic produc- tion in %	
Drób (kura domowa) cały, świeży lub chłodzony w tonach	38601	44887	54778	23583	4,2	<i>Poultry (hen) complete, fresh and refrigerated</i>
Mleko płynne przetworzone ^b w tys. hl	1246,7	1683,8	1278,1	1536,5	6,6	<i>Processed liquid milk^b in thous. hl</i>
Masło oraz inne tłuszcze otrzy- mywane z mleka w tys. t.....	11,9	35,3	37,0	36,6	20,0	<i>Butter and other fats from milk in thous. t</i>
Sery świeże niedojrzewające i twaróg w t	15766	11516	12170	11920	3,6	<i>Cheese unripened fresh and curd in t</i>
Mąka pszenna w tys. t	272,2	720,9	657,4	218,2	10,6	<i>Wheat flour in thous. t</i>
Pieczywo świeże w tys. t	90,6	82,6	75,7	81,9	4,8	<i>Fresh bread in thous. t</i>
Cukierki czekoladowane w t	2980	3488	6281	2250	8,2	<i>Chocolate sweets in t</i>
Bluzki i bluzki koszulowe ^c w tys. szt	3925	2167	1707	1068	10,6	<i>Textile blouses and shirt -blouses^c in thous. units</i>
Obuwie z wierzchami wykona- nymi ze skóry w tys. par	132	183	123	77	0,6	<i>Footwear with leather uppers in thous. pairs</i>
Tarcica iglasta w dam ³	121,2	152,7	148,5	154,7	4,7	<i>Coniferous sawnwood in dam³</i>
Tarcica liściasta w dam ³	16,4	27,6	14,5	18,5	3,8	<i>Deciduous sawnwood in dam³</i>
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. m ²	69,5	108,3	122,7	97,3	0,7	<i>Windows, French windows and their frames, doors and their frames and thresholds, of wood in thous. m²</i>
Masa betonowa prefabrykowana w tys. t	555,5	724,3	1345,6	986,5	2,4	<i>Ready-mixed concrete in thous. t</i>
Rowery ^d w szt	#	33563	44715	59805	4,7	<i>Bicycles^d in units</i>
Energia elektryczna w GW-h	2620,7	2395,1	2452,7	1926,7	1,3	<i>Electricity in GW-h</i>
Ciepło w parze lub gorącej wodzie w TJ	53264,2	52265,9	52970,2	48404,4	8,9	<i>Thermal energy from steam or hot water in TJ</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. ^c Damskie lub dziewczęce wyliczając z dzianin. ^d Łącznie z dziecięcymi

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including milk forwarded for further processing ^c Women's or girls' excluding knitted. ^d Including bicycles for children.

TABLE 5 (216). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska positions	
					robotni- cze manual labour	nierobot- nicze non-manual labour
OGÓŁEM TOTAL	151185	131625	137572	140976	108918	32058
sektor publiczny public sector	36732	18877	16185	13105	9053	4052
sektor prywatny private sector	114453	112748	121387	127871	99865	28006
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	140040	124382	130545	134384	104634	29750
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	29156	28544	28445	27277	20894	6383
Włókiennictwo Manufacture of textiles	5138	5074	6076	6271	4968	1303
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich Manufacture of wearing apparel and furrery ^Δ	13810	9302	8156	7488	6501	987
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ Processing of leather and manufacture of leather products ^Δ	1776	1093	1108	930	721	209
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ	4962	3762	4142	4299	3589	710
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ Manufacture of pulp and paper ^Δ	5843	5241	5990	6647	5097	1550
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji Publishing, printing and reproduction of recorded media	3793	2727	2694	2782	1873	909
Produkcja wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	12235	6147	4858	6435	4029	2406
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	8916	8321	9746	10405	8233	2172

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABLE 5 (216). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotni- cze manual labour	nierobot- nicze non-manual labour
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	4967	3762	3177	3236	2602	634
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja metali	1340	1207	1177	1771	1411	360
<i>Manufacture of basic metals</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	11760	17067	19080	19011	14951	4060
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	11857	8721	9229	9132	6737	2395
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ ...	4019	4066	4629	5072	3760	1312
<i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>						
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	2600	1086	2289	2828	2337	491
<i>Manufacture of radio, television and commu- nication equipment and apparatus</i>						
Produkcja instrumentów medycznych, precy- zyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	2235	2025	1912	1736	1264	472
<i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	2111	1225	1700	2125	1627	498
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2756	2755	3413	3664	2839	825
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ	10522	10994	11349	11327	9714	1613
<i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>						
Przetwarzanie odpadów	244	1128	1042	1009	818	191
<i>Recycling</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	#	#	#	6025	3914	2111
Electricity, gas and water supply						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	#	#	#	3449	2187	1262
<i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>						
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	#	#	#	2576	1727	849
<i>Collection, purification and distribution of water</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (217). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotnicze manual labour	nierobot- nicze non-manual labour
w zł in zł						
OGÓŁEM	1738,40	2088,80	2357,50	2605,42	2173,90	4071,55
TOTAL						
sektor publiczny	2000,22	2617,59	2885,64	3050,26	2594,67	4068,15
public sector						
sektor prywatny	1654,37	2000,26	2287,08	2559,83	2135,75	4072,04
private sector						
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe	1694,35	2051,46	2314,14	2567,68	2148,07	4043,49
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych i napojów Manufacture of food products and beverages	1642,23	2020,10	2267,78	2480,10	2031,39	3948,92
Włókiennictwo	1794,67	2257,34	2397,89	2574,44	2100,62	4380,98
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	1023,87	1189,24	1360,09	1490,26	1345,09	2446,43
Manufacture of wearing apparel and furriery ^Δ						
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich ^Δ	1263,13	1471,04	1707,36	1813,61	1700,97	2202,19
Processing of leather and manufacture of leather products ^Δ						
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz ze słomy i wikliny ^Δ	1204,22	1429,02	1616,47	1750,18	1589,90	2560,36
Manufacture of wood and wood, straw and wicker products ^Δ						
Produkcja masy włóknistej oraz papieru ^Δ	2297,71	2782,93	2979,80	3218,04	2612,85	5208,12
Manufacture of pulp and paper ^Δ						
Działalność wydawnicza; poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1784,72	2272,41	2447,65	2626,63	2110,96	3689,17
Publishing, printing and reproduction of recorded media						
Produkcja wyrobów chemicznych	2297,87	3257,82	3686,73	4127,91	3298,31	5517,14
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	1672,45	1952,19	2219,01	2462,63	2143,11	3673,76
Manufacture of rubber and plastic products						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABLE 6 (217). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	stanowiska	positions
					robotnicze manual labour	nierobotnicze non-man- ual labour
w zł in zł						
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	1669,85	1799,22	2265,79	2506,47	2152,75	3958,15
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	1625,86	1917,30	2656,72	2483,01	2013,11	4324,79
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	1660,32	1990,71	2442,37	2669,32	2362,89	3797,74
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	1721,20	2173,96	2544,02	2851,06	2514,47	3797,85
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej ^Δ <i>Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.</i>	1721,79	2263,27	2396,42	2556,30	2051,98	4001,61
Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych <i>Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus</i>	3314,17	6490,52	2135,62	2618,25	1631,37	7315,50
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków <i>Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks</i>	2012,92	2081,25	2237,62	2614,70	2121,04	3936,72
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	1587,53	1721,05	2232,03	2509,76	2219,35	3458,55
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	2019,84	2527,35	3071,56	3426,09	3011,19	4853,86
Produkcja mebli; pozostała działalność produkcyjna ^Δ <i>Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.</i>	1410,37	1574,51	1919,11	2085,63	1871,87	3373,00
Przetwarzanie odpadów <i>Recycling</i>	1623,29	1582,43	1641,18	1900,81	1737,28	2601,18
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę Electricity, gas and water supply	2270,51	2687,88	3146,61	3372,08	2807,90	4418,12
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <i>Electricity, gas, steam and hot water supply</i>	2329,64	2849,62	3440,20	3730,43	3054,85	4901,20
Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody <i>Collection, purification and distribution of water</i>	2062,22	2427,92	2716,01	2892,27	2495,17	3700,04

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABLE 7 (218). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	1999,3	1917,5	2699,0	3197,6	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Wznoszenie budynków i budowli; inżynieria lądowa i wodna ^Δ	1654,0	1549,2	2147,0	2496,8	78,1	Building constructions; civil engineering ^Δ
Wykonywanie instalacji budowlanych	319,5	313,6	476,8	561,3	17,6	Building installation
Wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych	22,0	22,0	42,6	74,9	2,3	Building completion

^a Zrealizowana systemem zleceńiowym przez podmioty budowlane.

^a Realized on the basis of the contract system by construction entities.

TABLE 8 (219). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION	
		<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>		
w mln zł in mln zł					
OGÓŁEM	2000	1999,3	1487,4	511,9	TOTAL
	2005	1917,5	1399,0	518,5	
	2007	2699,0	1842,9	856,1	
	2008	3197,6	2148,3	1049,3	
Budynki	1842,0	1264,2	577,8	Buildings	
Budynki mieszkalne	695,5	463,9	231,6	Residential buildings	
budynki mieszkalne jednorodzinne	102,6	59,3	43,3	one-dwelling buildings	
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	485,2	363,0	122,2	two- and more dwelling buildings	
budynki zbiorowego zamieszkania	107,7	41,6	66,1	residences for communities	

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the kujawsko-pomorskie voivodship without subcontractors participation.

TABLE 8 (219). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	w mln zł		in mln zł	
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	1146,5	800,3	346,2	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	47,6	43,0	4,6	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	53,1	24,8	28,3	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	208,3	169,2	39,1	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	10,3	6,5	3,8	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	445,6	288,9	156,7	<i>industrial buildings and warehouses</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	293,1	214,0	79,1	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
	88,5	53,9	34,6	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1355,6	884,1	471,5	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	698,7	380,2	318,5	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	617,9	331,8	286,1	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrznych lub podwieszanych	22,6	9,4	13,2	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	22,5	18,0	4,5	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	35,7	21,0	14,7	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	486,8	400,4	86,4	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	162,9	132,0	30,9	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	323,9	268,4	55,5	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	73,1	46,4	26,7	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Budowle sportowe i rekreacyjne	21,5	20,7	0,8	<i>Sports and recreations constructions</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	75,5	36,4	39,1	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the kujawsko-pomorskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 9 (220). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Budynki^a	2682	3972	8089	5620	Buildings^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^b	1359	2638	3150	3873	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^b</i>
miasta	1593	1693	1689	1873	<i>urban areas</i>
wieś	1089	2279	6400	3747	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^c	2112	3483	7647	5131	<i>Of which private buildings^c</i>
miasta	1083	1278	1330	1500	<i>urban areas</i>
wieś	1029	2205	6317	3631	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkania ^b	1248	2547	3046	3736	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings^b</i>
niemieszkalne	864	834	4466	1257	<i>non-residential</i>
Kubatura^d w dam³	3493,7	5415,1	7448,9	8932,6	Cubic volume^d in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomiesz- kaniowe ^b	1562,1	2264,3	2804,0	3621,8	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^b</i>
miasta	2292,7	3151,8	3418,6	5155,0	<i>urban areas</i>
wieś	1201,1	2263,3	4030,2	3777,6	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^c	1590,3	3033,3	4284,1	4900,8	<i>Of which private buildings^c</i>
miasta	867,7	1152,7	1311,7	1820,5	<i>urban areas</i>
wieś	722,6	1880,6	2972,4	3080,3	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkania ^b	933,4	1855,0	2196,3	2642,4	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings^b</i>
niemieszkalne	656,9	1141,0	2043,1	2211,6	<i>non-residential</i>

^a Nowo wybudowane. ^b Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych, a w 2000 r. – w budynkach niemieszkalnych). ^c Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a Newly built. ^b Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings, in 2000 – in non-residential buildings). ^c Realized by natural persons, churches and religious associations for own use of the investor or for sale or rent. ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABLE 10 (221). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPES OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	BUDYNKI ^a		BUILDINGS ^a		
Budynki mieszkalne	1361	2742	3285	4012	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielo- mieszkaniowe	1359	2638	3150	3873	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling build- ings
w tym jednorodzinne	1267	2647	3051	3737	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	2	4	1	1	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1321	1230	4804	1608	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	114	59	41	25	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	15	31	26	42	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	212	176	176	221	Wholesale and retail trade build- ings
Budynki garaży	586	459	403	324	Garage buildings
Budynki przemysłowe	50	74	85	71	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki maga- zynowe	106	146	162	250	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kultural- ne oraz budynki muzeów i bibliotek	3	2	8	11	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badaw- czych	9	7	10	9	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	11	6	8	15	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	6	7	8	9	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	195	241	3864	614	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawa- niania kultu religijnego i czynności religijnych	3	3	2	5	Buildings used as places of worship and for religious activities
	KUBATURA ^b w dm ³		CUBIC VOLUME ^b in dam ³		
Budynki mieszkalne	1569,9	2326,5	2850,3	3669,0	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielo- mieszkaniowe	1562,1	2264,3	2804,0	3621,8	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling build- ings
w tym jednorodzinne	910,9	1871,4	2170,3	2623,9	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	7,8	32,9	2,6	3,7	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1923,9	3088,6	4598,5	5263,5	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	59,7	37,0	20,4	82,0	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	112,5	106,4	161,2	91,3	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	384,6	897,7	523,1	1263,5	Wholesale and retail trade build- ings
Budynki garaży	58,7	50,7	70,2	85,8	Garage buildings
Budynki przemysłowe	317,8	702,6	1214,4	1294,5	Industrial buildings

a Nowo wybudowane. b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. b Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (221). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	KUBATURA ^a w dam ³ (dok.)		CUBIC VOLUME ^a in dam ³ (cont.)		
Budynki niemieszkalne (dok.)	1923,9	3088,6	4598,5	5263,5	Non-residential buildings (cont.)
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	442,9	544,6	1125,2	1237,7	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	4,7	85,7	100,0	103,4	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	209,0	96,0	123,2	97,2	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	36,1	32,6	38,1	122,9	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	63,5	49,8	103,3	53,1	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	191,7	437,9	1103,8	805,2	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	27,3	30,7	2,9	11,4	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).
^a Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 11 (222). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	24517	15271	18273	21269	TOTAL
sektor publiczny	1376	1085	857	1020	public sector
sektor prywatny	23141	14186	17416	20249	private sector
Na stanowiskach robotniczych	18890	11444	14009	16489	In manual labour positions
Na stanowiskach nierobotniczych	5627	3827	4264	4780	In non-manual labour positions

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 12 (223). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł in zł				
OGÓŁEM	1659,91	1873,72	2298,17	2569,27	TOTAL
sektor publiczny	1837,05	1996,57	2317,81	2606,89	public sector
sektor prywatny	1649,37	1864,33	2297,20	2567,38	private sector
Na stanowiskach robotniczych	1447,95	1586,85	1940,32	2230,78	In manual labour positions
Na stanowiskach nierobotniczych	2371,47	2731,55	3473,85	3736,95	In non-manual labour positions

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

District roads include roads other than those mentioned above, which link district capital cities with communal capital cities and communal capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. **A bus line** is a permanent road connection between two extreme localities as well as between selected intermediate localities which involves using one or several buses travelling between these localities according to a defined schedule.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

4. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje podmioty w których usługi transportu samochodowego stanowią podstawową działalność gospodarczą, z tym że dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **raną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności pochodzą z wewnętrznych systemów informacyjnych przedsiębiorstw łączności (Poczta Polska, Telekomunikacja Polska S.A., Polska Telefonia Komórkowa Centertel, Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o. – ERA GSM, Polkomtel S.A. – PLUS GSM, P4 Sp. z o.o., mBank mobile SP. z o.o., Avon Mobile Sp. z o.o., Wirtualna Polska S.A., Cyfrowy Polsat S.A., Mobile Entertainment Company Sp. z o.o., CP Telecom Sp. z o.o., MNI MOBILE S.A., MNI Telecom S.A.) i danych administracyjnych Urzędu Komunikacji Elektronicznej (w odniesieniu do informacji o telefonii stacjonarnej).

2. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski (obsługiwane przez pracowników operatora publicznego), a do 2002 r. uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi pocztowe obejmują usługi opłacone i nieopłacone.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne są to standardowe telefoniczne łącza główne powiększone o liczbę łączy w dostęпах ISDN.

ISDN – telefoniczna sieć cyfrowa z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transferu głosu, obrazu, faksów, danych.

5. Konsumenci – osoby fizyczne wnioskujące o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych lub korzystające z takich usług dla celów niezwiązanych bezpośrednio z ich działalnością gospodarczą lub wykonywaniem zawodu.

The length of a bus line is the length of the route, given in kilometres, between the two extreme localities regardless of the number of journeys carried out by buses on that line.

4. Hire or reward road transport includes entities in which road transport services comprise the basis economic activity but data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

5. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications come from the internal information systems of communications enterprises (Poczta Polska, Telekomunikacja Polska S.A., Polska Telefonia Komórkowa Centertel, Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o. – ERA GSM, Polkomtel S.A. – PLUS GSM, P4 Sp. z o.o., mBank mobile SP. z o.o., Avon Mobile Sp. z o.o., Wirtualna Polska S.A., Cyfrowy Polsat S.A., Mobile Entertainment Company Sp. z o.o., CP Telecom Sp. z o.o., MNI MOBILE S.A., MNI Telecom S.A.) and administrative data of the Office of Electronic Communications (in relation to information about fixed phone network).

2. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks (run by public operator's employees), as well as until 2002 — telecommunication service offices.

3. Postal services include paid and unpaid services.

Data concerning letters include: letters, postcards, forms, direct mail, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price list for postal services (domestic and cross-border traffic).

4. Telephone main line are standard telephone main lines enlarged by the number of lines in ISDN access routers.

ISDN – telephone digital network with service integration enabling use of the same network for transferring voice, image, faxes, data.

5. Consumers – natural persons applied for rendering of the public available telecommunication services or used the same services for purposes not directly connected with their economic activities or profession.

Transport

Transport

TABLE 1 (224). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM	1581	1338	1308	1302	TOTAL
Normalnotorowe ^b	1412	1272	1243	1302	Standard gauge ^b
w tym zelektryfikowane	546	563	558	563	of which electrified
jednotorowe	875	741	706	765	single track
dwu- i więcej torowe	537	531	537	537	double and more tracks
Wąskotorowe	169	66	65	–	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	8,8	7,4	7,3	7,2	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą przedsiębiorstwa państwowego Polskie Koleje Państwowe, a od 2002 r. – spółek przewozowych PKP powstałych w wyniku restrukturyzacji tego przedsiębiorstwa oraz innych podmiotów, które otrzymały koncesję na zarządzanie siecią i/lub transportem kolejowym; długość linii na podstawie znormalizowanych przepisów Polskich Kolei Państwowych. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

^a Data concern of the state owned enterprise Polskie Koleje Państwowe, and since 2002 – transport enterprises of PKP created as a result of restructuring of the company and other entities, which obtained licences for management of the railway network and/or transport; the length of railways according to normalized regulations of Polskie Koleje Państwowe. ^b Broad gauge lines have not existed.

TABLE 2 (225). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	13767	14109	14394	14609	12710	TOTAL
miejskie	2066	2268	2287	2382	2212	urban
zamięskie	11701	11841	12107	12227	10498	non-urban
Krajowe	1027	1039	1042	1067	1067	National
miejskie	218	222	225	223	223	urban
zamięskie	809	817	817	844	844	non-urban
Wojewódzkie	1724	1731	1751	1753	1749	Regional
miejskie	180	189	190	191	190	urban
zamięskie	1544	1542	1561	1562	1559	non-urban
Powiatowe	6574	6616	6610	6608	6431	District
miejskie	509	511	512	512	508	urban
zamięskie	6065	6105	6098	6096	5923	non-urban
Gminne	4442	4723	4991	5181	3463	Communal
miejskie	1159	1346	1360	1456	1291	urban
zamięskie	3283	3377	3631	3725	2172	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (226). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	777684	818343	985228	1142096	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	529240	595851	733835	848694	Passenger cars
Autobusy	4777	3622	4133	4796	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	92602	98279	114464	133387	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	80134	67137	77430	85396	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	65291 ^c	49364	53504	63840	Motorcycles

^a Na podstawie danych starostw powiatowych ujętych w systemie „Pojazd”; w 2000 r. – według ewidencji prowadzonej przez wojewodów. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Określane jako motocykle i skutery.

^a Based on powiat starosts data from system the “Pojazd”; system in 2000 – according to registers maintained by voivods. ^b Including vans. ^c Defined as motorcycles and scooters.

TABL. 4 (227). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1579	1405	1491	1502	National: number
długość w km	71602	69963	69975	77274	length in km
dalekobieżne: liczba	33	44	37	42	long distance: number
długość w km	7790	12184	10610	17776	length in km
regionalne: liczba	317	348	274	282	regional: number
długość w km	23320	24649	22106	20855	length in km
podmiejskie: liczba	1220	1009	1179	1177	suburban: number
długość w km	40413	33084	37230	38628	length in km
miejskie: liczba	9	4	1	1	urban: number
długość w km	79	46	29	15	length in km
Międzynarodowe: liczba	–	–	–	–	International: number
długość w km	–	–	–	–	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding municipal public transport services.

TABLE 5 (228). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic communication
Przewozy ładunków w tys. t	4576,0	3690,2	5714,4	6850,7	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	83,9	153,3	22,0	218,5	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ...	50188,3	48722,7	52903,8	54361,0	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	34,0	52,2	36,8	35,3	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	276,8	1617,6	3748,7	2623,9	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1230,5	1079,3	1453,9	1215,8	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ...	16,7	11,5	10,4	22,6	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	2243,3	752,0	729,9	1170,1	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób, bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons, excluding municipal public transport services.

TABLE 6 (229). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Wypadki	2877	2157	2040	1907	Total accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	37,0	26,4	20,7	16,7	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	3941	3082	2933	2650	Road traffic casualties
Śmiertelne	327	325	364	311	Fatalities
Ranni	3614	2757	2569	2339	Injured

^a Zarejestrowane przez policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy.

^a Registered by the police. ^b Vehicles as of 31 XII.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Bydgoszcz.

Łączność

Communications

TABLE 7 (230). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE^a**
BASIC POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII) ^b	471	463	471	476	Post offices (as of 31 XII) ^b
miasta	198	204	208	210	urban areas
wieś	273	259	263	266	rural areas
Przesyłki listowe polecone nadane ^c w tys.	14693,6	14583,7	16130,8	17538,3	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i listy wartościowe nadane ^c w tys.	790,8	897,1	1030,0	1094,4	Packages and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^c w tys.	1510,9	4798,0	4712,1	Postal transfers paid ^c in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	5170,9	13034,0	12364,7	Payments to bank accounts in thous.

^a Dane dotyczą poczty publicznej. ^b W 2000 r. łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. ^c W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX.

^a The data apply to the public post. ^b In 2000 including telecommunication service offices. ^c In overturn within Poland and from Poland abroad; excluding mailing through EMS-POCZTEX system.

TABLE 8 (231). **KONSUMENTY TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE**

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE CONSUMERS AND TELEPHONE SETS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	593,2	587,1	497,6	439,0	Telephone main line in thous.
w tym konsumenci ^a	478,8	413,0	336,5	294,4	of which consumers ^a
miasta	457,9	484,8	395,7	351,9	urban areas
w tym konsumenci ^a	360,6	324,9	261,2	228,4	of which consumers ^a
wieś	135,3	102,3	101,9	87,1	rural areas
w tym konsumenci ^a	118,2	88,1	75,3	66,0	of which consumers ^a
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)	581,3	530,1	445,0	389,5	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	447,0	434,3	348,5	307,3	urban areas
wieś	134,3	95,8	96,5	82,2	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	6107	4664	3840	2602	Public pay telephones
miasta	4645	3615	2994	1820	urban areas
wieś	1462	1049	846	782	rural areas

^a Do roku 2006 określani jako abonenci prywatni; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5 na str. 318.

^a Until 2006 defined as private subscribers; see general notes to the chapter, item 5 on page 318.

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), patrz uwagi ogólne do Rocznika ust. 7 pkt. 3), str. 24.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży realizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 1.1 section „Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles as well as personal and household goods”.

2. Data regarding the **retail sales** include:

- 1) the sale of consumer and non-consumer goods at:
 - retail sales outlets,
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) the sale of commercial consumer goods as well as catering products in catering establishments.

The sale of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, is marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), see item 7 point 3) on page 24.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods has been done on the following basis: non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods has been done by estimation.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from ware-houses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also

kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechnie są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **innych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m²; łącznie z aptekami.

Podziału sklepów dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Do placówek gastronomicznych zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

7. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5 % próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jed-

includes the value of sale realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sale realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational forms was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m²; including pharmacies.

The division of shops was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Mobile retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

7. Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data are generalized on the basis of the result of a sample survey conducted on a 5 % sample of these entities.

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons from 2004 the data have been generalized on the basis of the

nostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5 % próbie tych jednostek; do 2003 r. dane opracowywano na podstawie rejestru.

8. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

results of sample survey conducted on a 5 % sample of these entities; until 2003 the data were compiled on the basis of the register.

8. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (232). SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)
RETAIL SALES (current prices)

LATA YEARS	Ogółem w mln zł Grand total in mln zł	W tym udział przedsię- biorstw handlowych ^a w % Of which share of trade enterprises ^a in %	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in zł
2000	15520,4	14,4	7501
2005	15661,2	19,1	7574
2007	20636,9	22,8	9991
2008	20498,8	25,5	9920

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (233). STRUKTURA SPRZEDAŻY DETALICZNEJ TOWARÓW^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF RETAIL SALES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM | **5176,0** | **7125,0** | **9260,0** | **10319,1** | **TOTAL**

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **TOTAL**

Towary konsumpcyjne	71,1	67,4	69,5	68,7	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	26,3	25,6	27,7	27,8	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	5,3	4,1	4,9	4,3	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	39,5	37,7	36,9	36,6	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	28,9	32,6	30,5	31,3	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

**TABL. 3 (234). STRUKTURA SPRZEDAŻY HURTOWEJ TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH
HANDLOWYCH^a (ceny bieżące)**
STRUCTURE OF WHOLESALE SALES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

W MILIONACH ZŁOTYCH
IN MILLION ZLOTYS

OGÓŁEM | **9783,6** | **15432,7** | **19550,9** | **23897,3** | **TOTAL**

W ODSETKACH
IN PERCENT

OGÓŁEM | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **100,0** | **TOTAL**

Żywność i napoje bezalkoholowe	16,3	15,5	12,2	14,4	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	7,4	7,3	5,8	5,9	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	76,3	77,2	82,0	79,7	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (235). SKLEPY I STACJE PALIW WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH^a
 Stan w dniu 31 XII
SHOPS AND PETROL STATIONS BY ORGANIZATIONAL FORMS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Sklepy	20117	22319	20882	Shops
Domy towarowe	5	3	3	Department stores
Domy handlowe	19	14	12	Trade stores
Supermarkety	160	225	236	Supermarkets
Hipermarkety	21	21	27	Hipermarkets
Sklepy powszechne	339	319	310	General shops
Sklepy wyspecjalizowane	907	1076	1311	Specialized shops
Inne sklepy ^b	18666	20661	18983	Other shops ^b
Stacje paliw	576	604	693	Petrol stations

^a Ze względu na zmianę metody badania prezentowane dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne do działu, ust. 7 str. 324. ^b Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami.

^a Due to change of research method presented data are not completely comparable with data from previous edition of Yearbook; see general notes to the chapter, item 7 on page 324. ^b Data concern economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (236). GASTRONOMIA^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	361	412	464	436	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	131	145	176	168	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	127812	166390	287559	302341	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	85366	116687	188429	216166	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	25131	27667	37251	39227	from sale of alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (237). TARGOWISKA
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	143	145	146	140	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	120	126	127	122	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ²	709,7	699,4	690,9	681,2	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	381,5	392,2	360,5	365,0	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	5617	6049	5901	5246	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	4644	4465	4494	4333	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	56	73	87	79	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	11171,7	10095,2	8395,0	8395,9	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw dla 2000 r. prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121 poz. 591) z późniejszymi zmianami, od 2003 w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694) z późniejszymi zmianami. **Dane od 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.**

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług);
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa — do 2001 r. przychody ze sprzedaży lub wpływy z likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji rozpoczętych), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności społecznej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises for 2000 are presented according to the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (Journal of Laws No. 121, item 591) with later amendments, since 2003 adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 9 XI 2000, valid since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002, No. 76, item 694) with later amendments. **Data since 2002 are not fully comparable with data for the previous years.**

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services);
- 2) net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of re-use packages);
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights — until 2001 sales revenues or income from the liquidation of fixed assets and investments begun), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;

4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji — do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi — do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

3. Koszty uzyskania przychodów z całościu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży — do 2001 r. wartość sprzedanych składników majątku trwałego, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na prawne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności społecznej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji — do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi — do 2001 r. odrębnie przychody i koszty z tego tytułu.

4) *financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments — until 2001 the related income and costs were reported separately, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses — until 2001 income and costs were reported separately.*

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale — until 2001 the value of fixed assets sold depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments — until 2001 income and costs were reported separately, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains — until 2001 income and costs were reported separately.*

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanymi z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanymi zdarzeniami losowymi, zaniechaniem lub zawieszeniem pewnego rodzaju działalności (w tym również istotną zmianą metod produkcji lub sprzedażą zorganizowanej części jednostki) oraz postępowaniem układowym lub naprawczym.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Od 2002 r. w myśl znowelizowanej ustawy o rachunkowości (art. 37) podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną:

- część bieżąca to podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczone stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 5 obliczono następująco:

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events, certain types of ceased or suspended activity (also including a significant change in the methods of production or the sale of an organised part of an entity) as well as composition or restructuring proceedings.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. Since 2002 according to the modified Act of Accounting (art. 37) the income tax consists of the current and the deferred part:

- the current part in the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part constitutes a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. While the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 5 were calculated as follows:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz od 2002 r. krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności i roszczenia, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i od 2002 r. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne.

U w a g a. Należności z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych — kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and since 2002 short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues and claims, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and since 2002 short-term deferred expenditures.

N o t e. Dues from deliveries and services since 2002 are included in short-term dues (irrespective of its due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- *share capital* — in joint stock companies,
- *initial capital* — in limited liability companies,
- *founders' capital* — in state owned enterprises,
- *participation fund* — in co-operatives,
- *owners' capital* — in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-

w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

U w a g a. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

N o t e. Liabilities from deliveries and services since 2002 are included in short-term liabilities (irrespective of its due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL.1 (238). **BILANS FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW¹ W 2008 R.**
FINANCIAL BALANCE OF ENTERPRISES¹ IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Suma bilansowa <i>Balancing total</i>	Aktywa – – w tym majątek <i>Assets – – of which</i>		Pasywa – w tym <i>Liabilities – of which</i>				
		trwały <i>fixed</i>	obro- towy ² <i>turn- over²</i>	kapitał (fundusz własny) <i>capital (own fund)</i>	zobowiązania <i>dues</i>		fundusze spe- cjalne <i>special funds</i>	
					długo- termino- we <i>long- term</i>	krótko- termino- we <i>short- term</i>		
w mln zł <i>in mln zł</i>								
OGÓŁEM	a	45026,6	24160,8	20505,7	24158,1	3910,1	14963,1	248,4
TOTAL	b	55393,6	29966,5	24990,9	28222,4	5181,9	18929,7	283,2
sektor publiczny	a	4534,7	3465,3	1039,8	2676,2	620,1	737,2	21,8
<i>public sector</i>	b	7329,4	5111,5	2193,5	4397,1	697,3	1046,4	25,1
sektor prywatny	a	40491,9	20695,5	19465,9	21481,9	3290,0	14225,9	226,6
<i>private sector</i>	b	48064,2	24855,0	22797,4	23825,3	4484,6	17883,3	258,1
w tym: <i>of which:</i>								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	a	854,6	470,2	379,8	549,8	115,0	164,2	4,5
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	b	960,3	556,6	397,6	611,1	155,3	161,2	5,2
Przemysł	a	25296,4	13996,4	11162,1	13901,0	1987,4	8164,1	130,0
<i>Industry</i>	b	32859,3	18686,6	14000,1	16741,4	2815,3	11048,6	152,2
w tym przetwórstwo prze- mysłowe	a	22502,9	11706,7	10667,7	12094,5	1576,5	7819,8	121,3
<i>of which manufacturing</i>	b	29365,0	15799,4	13399,1	14691,9	2389,8	10559,5	139,5
Budownictwo	a	2297,6	693,4	1509,3	977,6	200,7	914,3	11,3
<i>Construction</i>	b	2718,3	925,8	1681,8	1336,2	259,7	907,4	12,9
Handel i naprawy ^Δ	a	8521,1	2372,6	6091,7	3182,9	517,5	4682,9	35,1
<i>Trade and repair^Δ</i>	b	10291,8	3031,2	7196,4	3745,2	742,7	5641,9	42,1
Hotele i restauracje	a	135,8	101,5	32,9	71,2	28,7	21,7	2,4
<i>Hotels and restaurants</i>	b	155,7	107,6	46,8	88,0	26,8	26,6	2,7
Transport, gospodarka magazy- nowa i łączność	a	713,3	438,3	261,2	378,6	83,2	211,9	4,6
<i>Transport, storage and communi- cation</i>	b	923,3	543,4	364,9	519,0	111,6	233,3	5,0
Pośrednictwo finansowe	a	19,2	5,3	13,5	12,5	2,6	3,8	0,1
<i>Financial intermediation</i>	b	30,4	17,2	12,0	17,5	2,9	7,6	0,3
Obsługa nieruchomości i firm; nauka ^Δ	a	6121,9	5265,5	812,3	4532,4	789,3	623,0	54,0
<i>Real estate, renting and business activities</i>	b	6238,7	5193,2	987,8	4516,1	858,2	700,8	55,6
Edukacja	a	9,7	6,2	3,5	6,3	0,5	2,9	0,1
<i>Education</i>	b	9,3	6,6	2,7	5,9	0,8	2,6	0,1
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna	a	799,2	629,9	164,7	396,9	139,0	129,2	4,3
<i>Other community, social and personal service activities</i>	b	888,1	675,0	208,7	457,6	151,5	141,8	5,0

1 Prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, z wyłączeniem banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów (biur) maklerskich, szkół wyższych, samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie. 2 Bez rozliczeń międzyokresowych.

1 Keeping accounting ledgers, where the number of employed persons exceeds 9 persons, excluding banks, insurance institutions, brokerage institutions, tertiary education institutions, independent health care institutions and private farms in agriculture. 2 Excluding inter-period settlements of accounts.

TABLE 2 (239). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł		in mln zł
Przychody z całokształtu działalności	45033,0	57233,2	77113,7	83332,6	4896,0	78436,6
<i>Revenues from total activity</i>						
w tym: of which:						
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	26166,8	33290,6	43429,9	46700,6	4199,2	42501,4
<i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>						
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	16813,5	22527,9	31411,9	33993,6	304,7	33688,9
<i>Net sales revenues of goods and materials</i>						
Przychody finansowe	1107,3	440,0	789,6	1079,2	92,1	987,1
<i>Financial revenues</i>						
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	43683,3	55054,7	73081,1	80283,1	4957,9	75325,2
<i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>						
w tym: of which:						
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	9031,7	33812,8	43831,2	47526,2	4314,2	43212,0
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>						
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	14851,0	19622,9	27539,5	29529,7	262,4	29267,3
<i>Value of goods and materials sold</i>						
Koszty finansowe	1603,9	654,7	839,9	1950,4	62,5	1887,9
<i>Financial costs</i>						
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1349,7	2178,5	4032,6	3049,5	-61,9	3111,4
<i>Financial result on economic activity</i>						
Zyski nadzwyczajne	34,9	9,6	10,3	12,6	0,5	12,1
<i>Extraordinary profits</i>						
Straty nadzwyczajne	33,5	4,4	6,1	3,6	0,1	3,5
<i>Extraordinary losses</i>						
Wynik finansowy brutto	1351,1	2183,7	4036,8	3058,5	-61,5	3120,0
<i>Gross financial result</i>						
Zysk brutto	1901,0	2710,5	4403,1	4294,4	161,6	4132,8
<i>Gross profit</i>						
Strata brutto	549,9	526,8	366,3	1235,9	223,1	1012,8
<i>Gross loss</i>						
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	440,9	464,3	690,2	661,8	38,0	623,8
<i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>						
W tym podatek dochodowy ^a	419,3	454,5	684,0	651,3	35,7	615,6
<i>Of which income tax^a</i>						
Wynik finansowy netto	910,2	1719,4	3346,6	2396,7	-99,5	2496,2
<i>Net financial result</i>						
Zysk netto	1471,0	2258,9	3731,6	3621,7	119,2	3502,5
<i>Net profit</i>						
Strata netto	560,8	539,5	385,0	1225,0	218,7	1006,3
<i>Net loss</i>						

^a Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 9 na str. 331.

^a See general notes to the chapter, item 9 on page 331.

TABL. 3 (240). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	Wynik finansowy brutto	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	Wynik finansowy netto
		<i>Revenues from total activity</i>	<i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	<i>Gross financial result</i>	<i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	<i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2000	45033,0	43683,3	1351,1	440,9	910,2
TOTAL	2005	57233,2	55054,7	2183,7	464,3	1719,4
	2007	77113,7	73081,1	4036,8	690,2	3346,6
	2008	83332,6	80283,1	3058,5	661,8	2396,7
sektor publiczny		4896,0	4957,9	-61,5	38,0	-99,5
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		78436,6	75325,2	3120,0	623,8	2496,2
<i>private sector</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		763,3	699,8	68,1	1,5	66,6
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł		41467,9	39761,4	1709,2	397,5	1311,7
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe		39947,7	38323,0	1627,3	376,6	1250,6
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo		4395,5	3998,0	397,8	67,5	330,3
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ		30723,8	30251,8	472,9	112,3	360,7
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje		209,6	194,9	14,7	2,2	12,5
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		1345,5	1325,4	20,5	6,5	14,0
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe		158,7	150,7	8,0	1,3	6,7
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		3070,5	2826,1	245,0	49,8	195,2
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		493,8	460,7	33,1	6,4	26,6
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		688,8	600,2	88,3	16,8	71,4
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

TABL. 5 (242). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>			
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>	
		w %		in %			
OGÓŁEM	2000	97,0	3,0	2,0	12,7	77,9	120,8
TOTAL	2005	96,2	3,8	3,0	22,2	22,4	141,0
	2007	94,8	5,2	4,3	20,6	85,2	140,9
	2008	96,3	3,7	2,9	21,3	83,8	136,4
sektor publiczny		101,3	-1,3	-2,0	62,4	131,3	217,2
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		96,0	4,0	3,2	18,9	81,1	131,7
<i>private sector</i>							
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		91,7	8,9	8,7	48,9	126,2	258,7
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>							
Przemysł		95,9	4,1	3,2	19,6	80,5	130,1
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		95,9	4,1	3,1	18,1	79,5	130,2
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		91,0	9,0	7,5	50,8	145,8	200,4
<i>Construction</i>							
Handel i naprawy ^Δ		98,5	1,5	1,2	9,9	68,0	129,7
<i>Trade and repair^Δ</i>							
Hotele i restauracje		93,0	7,0	6,0	95,3	164,7	201,5
<i>Hotels and restaurants</i>							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		98,5	1,5	1,0	66,9	143,5	166,4
<i>Transport, storage and communication</i>							
Pośrednictwo finansowe		95,0	5,0	4,2	97,1	152,5	180,9
<i>Financial intermediation</i>							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		92,0	8,0	6,4	65,5	137,5	162,1
<i>Real estate, renting and business activities</i>							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		93,3	6,7	5,4	69,5	155,3	166,8
<i>Health and social work</i>							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ...		87,1	12,8	10,4	75,9	140,9	155,9
<i>Other community, social and personal service activities</i>							

TABL. 6 (243). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy			
			razem <i>total</i>	w tym		
				materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and products in progress</i>	
w mln zł						
1	OGÓŁEM	2000	12613,0	4482,5	1523,8	605,6
2	TOTAL	2005	17429,7	5988,3	1553,5	527,3
3		2007	23910,5	9104,8	2755,7	1031,3
4		2008	25427,0	9359,1	2716,3	1005,1
5	sektor publiczny		2217,9	852,8	133,1	36,3
	<i>public sector</i>					
6	sektor prywatny		23209,1	8506,3	2583,2	968,8
	<i>private sector</i>					
	w tym: <i>of which:</i>					
7	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		403,7	200,7	44,5	16,4
	<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
8	Przemysł		14172,7	5224,2	2402,8	797,3
	<i>Industry</i>					
9	w tym przetwórstwo przemysłowe		13565,6	5111,5	2296,6	796,5
	<i>of which manufacturing</i>					
10	Budownictwo		1792,6	378,0	96,4	141,3
	<i>Construction</i>					
11	Handel i naprawy ^Δ		7260,6	3389,8	118,3	26,7
	<i>Trade and repair^Δ</i>					
12	Hotele i restauracje		48,1	7,4	3,2	–
	<i>Hotels and restaurants</i>					
13	Transport, gospodarka magazynowa i łącz- ność		379,9	37,2	11,6	1,0
	<i>Transport, storage and communication</i>					
14	Pośrednictwo finansowe		13,2	0,8	0	–
	<i>Financial intermediation</i>					
15	Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		1045,5	100,6	31,3	15,4
	<i>Real estate, renting and business activities</i>					
16	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		92,5	3,5	2,7	0,0
	<i>Health and social work</i>					
17	Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		213,1	16,0	5,4	6,7
	<i>Other community, social and personal service activities</i>					

^a W 2000 r. środki pieniężne oraz krótkoterminowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu. ^b Patrz uwagi ogólne do działu, ^a In 2000 cash equivalents and short-term securities designated for trading. ^b See general notes to the chapter, item 12 on page 332.

<i>Inventories</i>		Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe ^a <i>Short-term investments^a</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne <i>Short-term deferred expenditures</i>	Lp. No.
<i>of which</i>		<i>Short-term dues and claims</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^b <i>of which from deliveries and services^b</i>			
<i>in mln zł</i>						
1008,1	1292,2	6802,3	5759,4	1328,2	x	1
1810,3	1993,8	8432,8	1178,7	2740,4	268,2	2
1953,0	3272,7	10964,8	9399,0	3501,9	339,0	3
1798,9	3771,6	11658,9	10144,3	3972,8	436,2	4
659,8	22,2	703,9	584,7	636,8	24,4	5
1139,1	3749,4	10955,0	9559,6	3336,0	411,8	6
129,7	10,0	120,6	62,9	76,3	6,1	7
1598,9	379,7	6639,0	5821,4	2136,9	172,6	8
1597,7	375,6	6400,9	5627,2	1886,7	166,5	9
27,5	108,3	849,7	716,1	454,1	110,8	10
36,7	3191,9	3250,7	2903,1	555,9	64,2	11
0,1	4,1	16,6	10,0	22,8	1,3	12
0,6	23,7	175,0	143,1	152,7	15,0	13
–	0,8	4,0	3,2	7,1	1,3	14
4,8	48,7	464,5	378,5	422,7	57,7	15
0,1	0,7	47,6	43,6	38,6	2,8	16
0,1	3,7	89,0	60,6	103,7	4,4	17

TABL. 7 (244). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which		
		kapitały (fundusze) podstawowe core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielo- ny (nierozli- czony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2000	15856,6	7061,3	4898,1	-253,9	886,4
TOTAL	2005	21903,7	11290,0	6444,8	402,5	1686,9
	2007	26442,7	11770,8	8526,2	456,4	3340,0
	2008	28222,4	13214,3	10237,3	-570,9	2385,0
sektor publiczny		4397,1	3500,1	901,2	-183,2	-100,1
public sector						
sektor prywatny		23825,3	9714,2	9336,1	-387,7	2485,1
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		611,1	173,5	292,9	1,8	66,6
Agriculture, hunting and forestry						
Przemysł		16741,4	7601,3	6792,1	-452,9	1308,4
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe		14691,9	6217,6	6458,7	-416,2	1247,8
of which manufacturing						
Budownictwo		1336,2	402,0	452,7	64,7	330,4
Construction						
Handel i naprawy ^Δ		3745,2	1140,2	1505,1	-9,4	359,7
Trade and repair ^Δ						
Hotele i restauracje		88,0	42,7	31,8	2,6	12,7
Hotels and restaurants						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		519,0	411,9	120,0	-61,0	14,1
Transport, storage and communication						
Pośrednictwo finansowe		17,5	3,8	7,7	1,1	5,4
Financial intermediation						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		4516,1	3064,3	911,5	-114,4	188,8
Real estate, renting and business activi- ties						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		181,9	117,6	36,2	-3,4	26,6
Health and social work						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ...		457,6	255,3	81,9	-0,7	71,4
Other community, social and personal service activities						

TABL. 8 (245). KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób praw- nych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2000	3637,6	693,3	299,0	709,0	568,8
	2005	7374,5	1213,5	963,3	1398,1	1363,3
	2007	7871,3	1129,6	588,7	1568,9	1813,7
	2008	9481,1	1259,5	639,8	2034,4	2116,5
sektor publiczny		3460,3	1194,0	369,9	520,9	75,7
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		6020,8	65,5	269,9	1513,5	2040,8
<i>private sector</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		161,6	32,6	41,6	33,9	25,3
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>						
Przemysł		7039,2	1118,4	428,2	1365,5	1770,3
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe		5664,7	1070,1	168,8	1084,9	1770,3
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo		306,8	0,1	6,5	132,4	5,4
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ		721,0	10,2	30,8	357,3	174,0
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje		33,9	0,8	0,6	21,2	–
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		363,0	15,4	36,5	23,6	91,9
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe		3,8	–	–	3,0	–
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		485,6	22,8	68,2	33,4	47,8
<i>Real estate, renting and business activi- ties</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		110,3	52,6	27,1	8,4	0,1
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ...		254,2	6,6	0,2	55,4	1,7
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

TABL. 9 (246). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki ^a of which credits and loans ^a	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki ^a credits and loans ^a	zobowią- zania z tytułu dostaw i usług ^b liabilities from deli- veries and services ^b	
		w mln zł	in mln zł				
OGÓŁEM	2000	12897,4	2460,2	1694,3	10437,2 ^c	3009,7	5156,2
TOTAL	2005	15784,6	3160,9	2212,9	12623,7	3294,5	6676,0
	2007	21337,6	4098,8	3030,2	17238,8	3885,9	9525,7
	2008	24111,6	5181,9	3682,4	18929,7	4289,3	9995,8
sektor publiczny		1743,7	697,3	374,4	1046,4	119,5	408,9
public sector							
sektor prywatny		22367,9	4484,6	3308,0	17883,3	4169,8	9586,9
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		316,5	155,3	127,6	161,2	39,6	85,2
Agriculture, hunting and forestry							
Przemysł		13863,9	2815,3	1803,0	11048,6	2718,9	5184,9
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		12949,3	2389,8	1604,0	10559,5	2589,2	5056,6
of which manufacturing							
Budownictwo		1167,1	259,7	199,1	907,4	114,6	532,5
Construction							
Handel i naprawy ^Δ		6384,6	742,7	536,2	5641,9	1273,5	3664,5
Trade and repair ^Δ							
Hotele i restauracje		53,4	26,8	22,2	26,6	4,3	14,1
Hotels and restaurants							
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		345,0	111,7	34,9	233,3	26,6	123,3
Transport, storage and communication							
Pośrednictwo finansowe		10,6	3,0	2,9	7,6	0,6	1,4
Financial intermediation							
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		1558,9	858,1	790,5	700,8	64,6	319,5
Real estate, renting and business activities							
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		114,5	56,9	51,5	57,6	11,0	30,8
Health and social work							
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała ...		293,2	151,4	114,0	141,8	35,3	39,1
Other community, social and personal service activities							

^a W 2000 r. wyłącznie kredyty bankowe. ^b Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 14 na str. 333. ^c Bez funduszy specjalnych.

^a In 2000 — bank credits only. ^b See general notes to the chapter, item 14 on page 333. ^c Excluding special funds.

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: pobieraniem i gromadzeniem dochodów, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem deficytu, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem publicznym.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami. W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2001 r. Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1592), z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami.

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez władze rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. Natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane w dziale dane w podziale według rozdziałów i paragrafów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. *Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the collection and accumulation of revenue, spending public funds, deficit financing, committing funds as well as the management of public funds and public debt.*

2. *The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).*

3. *The legal basis defining these processes is provided by the Law of 30 June 2005 on Public Finances (Journal of Laws No. 249, item 2104), with subsequent amendments. In the case of the financial management of local self-government entities, the legal basis is provided also by the following:*

- *the Law of 8 March 1990 on Gmina Self-government (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1591), with subsequent amendments,*
- *the Law of 5 June 1998 on Powiat Self-government (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592), with subsequent amendments,*
- *the Law of 5 June 1998 on Voivodship Self-government (Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1590), with subsequent amendments,*
- *the Law of 13 November 2003 on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws No. 203, item 1966), with subsequent amendments.*

4. *Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.*

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables revenue and expenditure of gminas are presented excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. However data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. *Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the Regulation of the Minister of Finance. The data presented in the chapter divided into divisions and paragraphs were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the decree*

z dnia 14 VI 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 107, poz. 726 z późniejszymi zmianami).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj.: podatek rolny, podatek leśny, podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych, podatek od działalności gospodarczej, podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilno-prawnych,
 - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np.: z opłaty skarbowej, eksploatacyjnej, targowej,
 - d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego,
 - e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych, opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty;
- 2) dotacje celowe:
 - a) z budżetu państwa:
 - na zadania z zakresu administracji rządowej,
 - na zadania własne,
 - na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej;
 - b) otrzymane na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
 - c) otrzymane z funduszy celowych;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa przekazywana wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów (składająca się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej).

7. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się m.in.:

- 1) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne.
- 2) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym:
 - a) wynagrodzenia,
 - b) pochodne od wynagrodzeń,
 - c) dotacje, w tym dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
 - d) na obsługę długu publicznego,
 - e) z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji,
 - f) pozostałe, w tym świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz zakup materiałów i usług.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

of the Minister of Finance of 14 June 2006 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 107, item 726, with subsequent amendments).

6. Revenue of local self-government entities budgets consist of:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenue from the shares in receipts from personal and corporate income taxes,
 - b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts (i.e., agricultural tax, forest tax, tax on real estate, tax on means of transport, economic activity tax, inheritance and gifts tax, tax on civil law transactions),
 - c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts (i.e., from treasury, service, marketplace fees),
 - d) receipts from property of local self-government entities,
 - e) other receipts of local self-government entities (i.e., funds for the additional financing of own tasks from non-budgetary sources, administrative fees, local fees, interest on funds deposited in bank accounts, interest on late payments);
- 2) appropriated allocations:
 - a) from the state budget of which for:
 - government administration tasks,
 - own tasks,
 - tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
 - b) received for tasks based on agreements with bodies of the government administration,
 - c) received from appropriated funds;
- 3) general subsidies from the state budget transferred to all local self-government entities for supplementing their own revenue (consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional).

7. Expenditure of local self-government budgets include among others:

- 1) property expenditure including investment expenditure.
- 2) current expenditure of budgetary entities, of which:
 - a) wages and salaries,
 - b) derivatives of wages and salaries,
 - c) allocations including allocations for the organizational-legal entities operating in the budgets of local self-government entities,
 - d) expenditures on debt servicing,
 - e) expenditures related to granting endorsements and guarantees,
 - f) others, including benefits for natural persons and purchase of materials and services.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (247). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM	2000	3660816,8	1479093,0	1418795,0	582181,4	180747,4
TOTAL	2005	5269198,1	2346564,9	1915560,8	682589,5	324482,9
	2007	6665988,9	2846633,2	2513219,0	774645,8	531491,0
	2008	7399395,3	3191082,1	2715887,0	866754,5	625671,6
Dochody własne		3497573,9	1347520,9	1642742,8	239088,7	268221,5
Own revenue						
w tym: <i>of which:</i>						
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa — w podatku dochodowym: <i>share in income from taxes comprising state budget revenue — in income tax:</i>		1535949,8	481313,5	721364,1	133102,5	200169,7
od osób prawnych		250283,1	28851,6	57809,4	6006,5	157615,6
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		1285666,7	452461,9	663554,7	127096,0	42554,1
<i>personal income tax</i>						
podatek rolny		84015,6	83581,3	434,3	—	—
<i>agricultural tax</i>						
podatek od nieruchomości		683576,2	369740,0	313836,2	—	—
<i>tax on real estate</i>						
podatek od środków transportowych		35296,6	19882,0	15414,6	—	—
<i>tax on means of transport</i>						
podatek od czynności cywilnoprawnych		87176,4	39677,4	47499,0	—	—
<i>tax on civil law transactions</i>						
opłata skarbową		28417,3	13690,5	14726,8	—	—
<i>treasury fee</i>						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (247). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
Dochody własne (dok.) <i>Own revenue (cont.)</i>					
w tym (dok.): <i>of which (cont.):</i>					
dochody z majątku <i>revenue from property</i>	264523,5	117293,4	132936,5	12406,9	1886,6
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz in- nych umów o podobnym charakterze <i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>	85598,7	49678,3	28671,1	5971,6	1277,7
środki na dofinansowanie własnych zadań po- zyskane z innych źródeł <i>funds for additional financing of own tasks from other sources</i>	186995,8	29034,2	105436,1	3414,8	49110,6
Dotacje celowe <i>Appropriated allocations</i>	1506652,9	751935,8	400576,5	193465,1	160675,6
z budżetu państwa na zadania: <i>from the state budget for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej <i>for government administration tasks</i>	916547,9	531109,1	228214,4	104709,2	52515,3
własne <i>for own tasks</i>	486447,2	189113,4	133795,6	63066,6	100471,5
realizowane na podstawie porozumień z orga- nami administracji rządowej <i>realized on the basis of agreements with gov- ernment administration bodies</i>	14854,2	2879,2	9469,8	1665,3	839,9
na zadania realizowane na podstawie porozu- mień między jednostkami samorządu teryto- rialnego <i>for tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities</i>	41998,5	8749,5	9098,3	20634,3	3516,3
otrzymane z funduszy celowych <i>received from appropriated funds</i>	46805,2	20084,6	19998,4	3389,6	3332,6
Subwencja ogólna z budżetu państwa <i>General subsidies from the state budget</i>	2395168,5	1091625,5	672567,7	434200,8	196774,5
w tym na zadania oświatowe <i>of which for educational tasks</i>	1772041,8	780943,7	611393,7	327770,1	51934,3

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (248). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
 WEDŁUG DZIAŁÓW W 2008 R.
 REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS
 BY DIVISIONS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM TOTAL	7399395,3	3191082,1	2715887,0	866754,5	625671,6
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	92648,1	71790,2	950,7	4190,4	15716,8
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	15322,2	35,4	–	20,0	15266,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	9009,3	9009,3	–	–	–
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	269697,7	19621,6	183434,6	8876,2	57765,2
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	282211,6	126734,2	145634,1	9124,3	719,0
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	15547,0	1310,7	5740,0	8411,3	85,0
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	73044,5	23945,3	25612,8	19450,5	4035,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożar- owa <i>Public safety and fire protection</i>	101929,2	3291,7	43323,8	55313,7	–
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych <i>Corporate income tax and personal income tax</i>	2614482,6	1075431,2	1182406,1	155771,9	200873,4
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	94255,7	48702,6	34931,3	9774,0	847,8
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	110305,6	838,0	59990,9	28042,3	21434,3
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej..... <i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>	984344,7	588975,4	254356,8	117812,9	23199,5
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	59436,9	42114,4	10810,2	4249,0	2263,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	46355,0	22493,9	23376,7	38,8	445,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	29286,8	6312,5	18863,7	131,9	3978,7
Kultura fizyczna i sport <i>Physical education and sport</i>	67243,1	34560,4	29463,5	3209,1	10,1

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (249). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz- two
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiats	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2000	3897906,6	1553510,1	1571244,7	580554,8	192597,0
TOTAL	2005	5347256,1	2327514,3	1972817,4	676685,7	370238,7
	2007	6704516,5	2814393,5	2538420,1	757604,1	594098,8
	2008	7563087,4	3198606,6	2860060,2	863704,6	640715,8
Wydutki majątkowe		1564947,7	532495,1	737575,6	86642,0	208235,0
<i>Property expenditure</i>						
w tym inwestycje ^b		1544407,0	528243,8	721607,1	86321,0	208235,0
<i>of which investment expenditure^b</i>						
Wydutki bieżące		5998139,7	2666111,5	2122484,6	777062,7	432480,8
<i>Current expenditure</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
wynagrodzenia		2253401,6	970614,8	800766,3	397020,8	84999,7
<i>wages and salaries</i>						
składki na obowiązkowe ubezpieczenia spo- łeczne I Fundusz Pracy		382682,1	173421,8	132250,2	62427,9	14582,2
<i>contributions to compulsory social security and the Labour Funds</i>						
dotacje		542989,4	125890,2	219155,7	41867,8	156075,7
<i>allocations</i>						
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, go- spodarstw pomocniczych, środków specjal- nych i funduszy celowych		67053,3	20574,1	44543,4	1417,8	518,0
<i>of which allocations for budgetary establish- ments, auxiliary units, special funds and ap- propriated funds</i>						
obsługa długu publicznego		90413,2	23889,7	49018,1	4417,7	13087,7
<i>public debt servicing</i>						
świadczenia na rzecz osób fizycznych		1007506,9	677797,8	272479,0	36017,9	21212,3
<i>benefits for natural persons</i>						
zakup materiałów i usług		1393297,3	553120,8	557001,5	164479,2	118695,7
<i>purchase of materials and services</i>						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 (250). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2008 R.
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISIONS IN 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
OGÓŁEM TOTAL	7563087,4	3198606,6	2860060,2	863704,6	640715,8
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	150880,9	122034,0	3188,3	559,4	25099,3
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	11413,5	42,7	–	20,0	11350,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	9089,4	9089,3	0,1	–	–
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	1169436,3	243575,9	585636,0	93359,1	246865,4
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	192502,9	103818,7	81037,5	7479,2	167,4
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	37645,2	11682,2	14883,4	8501,9	2577,7
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	633331,6	315615,0	168714,0	100384,8	48617,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire protection</i>	159647,0	33927,9	68354,7	56414,5	949,8
Obsługa długu publicznego ^b <i>Public debt servicing^b</i>	94462,0	24083,4	49198,6	7957,6	13222,4
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	2342305,6	1124309,2	874331,4	298269,5	45395,6
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	225100,9	21327,6	84151,5	41841,3	77780,5
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Social assistance and other tasks in sphere of social policy</i>	1378038,4	709232,2	429242,1	192534,4	47029,7
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	197885,9	62013,9	76982,6	44545,1	14344,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	358856,0	214330,3	143528,9	29,5	967,3
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	244601,9	82895,6	95300,8	2227,5	64178,1
Kultura fizyczna i sport <i>Physical education and sport</i>	297998,7	107904,0	161167,9	5991,8	22935,0

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Investycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące od 2005 r. Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of Accounts 1995” (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.e., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that used since 2005 International Accounting Standards – IAS).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE rev. 1 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Od 2002 r. — w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694) nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów; do 2001 r. nakłady te były wykazywane przez podmioty finansujące (leasingodawców), tj. zaliczane były do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

— osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,

— osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa nieukończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694) z późniejszymi zmianami.

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to

3. *Since 2002 due to amendment Act of Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694) investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units; until 2001 those outlays had been reported by units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the section "Financial intermediation" and "Real estate, renting and business activities".*

4. *The value of investment outlays incurred by:*

— *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*

— *legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694) with subsequent amendments.

2. **The gross value of fixed assets** is the

wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć, w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- od 2005 r. również wycenę według wartości godziwej w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR).

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”.

5. Od 2002 r. — w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694) niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców); do 2001 r. były one zaliczane do środków trwałych podmiotów finansujących (leasingodawców), tj. do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”.

value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

*The **gross value of fixed assets at current book-keeping prices** is understood, as of 31 XII, within the scope of fixed assets designated for exploitation:*

- *before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,*
- *after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,*
- *since 2005 also revaluation according to fair value in units that used International Accounting Standards (IAS).*

*The **gross value at replacement prices** was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).*

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

*The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.*

4. *Data by sections of the NACE rev. 1, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate, renting and business activities”.*

5. *Since 2002 due to amendment Act of Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694) some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee); until 2001 they had been included into fixed assets of units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the section “Financial intermediation” and “Real estate, renting and business activities”.*

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

6. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

Uwaga do tablic 1–4

Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 3 na str. 352.

Note to tables 1–4

See general notes to the chapter, item 3 on page 352.

TABL. 1 (251). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
				total	public sector	private sector
	w mln zł			in mln zł		
OGÓŁEM	4800,8	5420,8	8106,7	9954,0	2868,1	7085,9
TOTAL						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	184,1	168,1	233,8	289,0	51,1	237,9
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>						
Przemysł	1853,4	2289,1	3049,9	3918,6	470,2	3448,4
<i>Industry</i>						
górnictwo	33,2	8,4	21,4	17,2	0,4	16,8
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe	1493,6	1916,0	2388,2	3418,3	71,1	3347,2
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	326,6	364,7	640,3	483,1	398,7	84,4
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	315,0	477,1	911,1	1068,8	818,7	250,1
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	567,6	513,2	938,1	1112,0	5,1	1106,9
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	21,1	22,3	43,5	83,7	3,0	80,7
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	368,6	235,8	395,1	362,4	133,6	228,8
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	112,3	72,3	91,7	142,4	28,0	114,4
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	748,5	797,7	1235,7	1489,1	116,2	1372,9
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	73,3	169,8	172,4	165,8	165,2	0,6
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	152,4	159,2	212,6	263,2	236,6	26,6
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	103,1	187,4	280,9	357,8	247,7	110,1
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	301,4	328,8	541,9	701,2	592,7	108,5
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Według lokalizacji inwestycji.

^a According to investment location.

TABL. 2 (252). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
				w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	3319,5	3480,5	5052,6	6299,8	1115,1	5184,7
TOTAL						
w tym: of which						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	64,4	79,3	85,3	98,2	44,2	54,0
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>						
Przemysł	1740,7	2182,8	2917,7	3769,1	418,1	3351,0
<i>Industry</i>						
w tym: of which						
przetwórstwo przemysłowe	1445,9	1865,6	2344,9	3339,4	71,1	3268,3
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	261,8	311,6	552,4	415,0	346,6	68,4
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	148,8	118,0	140,4	155,9	18,4	137,5
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	482,3	394,8	808,6	938,9	5,1	933,8
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	12,2	12,3	36,7	39,2	1,2	38,0
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	316,5	201,8	285,6	275,5	105,3	170,2
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	107,4	69,5	71,9	103,4	28,0	75,4
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	343,0	160,6	287,3	397,0	74,6	322,4
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Edukacja	7,4	9,6	18,7	9,1	2,4	6,7
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	50,2	155,3	243,8	230,3	193,0	37,3
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	37,6	96,5	156,6	283,2	224,8	58,4
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABLE 3 (253). **NAKLADY INWESTYCYJNE NA ŚRODKI TRWAŁE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>	
		w mln zł		<i>in mln zł</i>	
OGÓŁEM	2000	2262,7	1125,6	948,4	163,4
TOTAL	2005	2837,8	969,5	1623,3	232,7
	2007	4153,5	1700,1	2087,2	355,3
	2008	5128,8	2093,3	2614,5	389,1
w tym: of which:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	106,1	46,7	39,9	13,7	
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	3175,6	1047,2	2002,5	116,7	
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	331,4	224,1	86,9	7,3	
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo	141,6	44,8	62,6	33,6	
<i>Construction</i>					
Handel i naprawy ^Δ	504,8	238,5	155,2	109,2	
<i>Trade and repair^Δ</i>					
Hotele i restauracje	28,2	18,8	7,4	1,5	
<i>Hotels and restaurants</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...	128,2	33,1	19,6	75,3	
<i>Transport, storage and communication</i>					
Pośrednictwo finansowe	40,4	18,8	19,1	2,6	
<i>Financial intermediation</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	280,8	221,7	49,2	9,6	
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Edukacja	8,9	5,4	2,0	1,6	
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	228,9	113,6	108,6	6,6	
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	128,4	59,1	58,2	11,2	
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to the seat of investor.

TABL. 4 (254). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH
 JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (ceny bieżące)**
*INVESTMENT OUTLAYS^a IN BUDGETARY STATE AND LOCAL
 SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>	
		w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM	2000	690,1	600,4	67,1	14,4
TOTAL	2005	925,8	782,6	94,9	45,5
	2007	1560,9	1372,6	121,2	63,5
	2008	1747,9	1545,9	133,2	45,2
własność państwowa		379,4	308,2	54,5	16,8
<i>state ownership</i>					
własność jednostek samorządu terytorialnego		1368,5	1237,7	78,7	28,4
<i>local self-government entities ownership</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		6,0	4,5	1,3	0,2
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo		164,4	160,4	2,6	1,4
<i>Construction</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...		132,5	123,5	4,5	4,4
<i>Transport, storage and communication</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		4,7	2,3	1,8	0,6
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		1234,6	1106,1	70,5	34,3
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		169,6	126,5	41,8	1,3
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		19,9	11,8	6,3	1,8
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		15,5	10,7	3,7	1,1
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

^a Według siedziby inwestora.

^a According to the seat of investor.

Środki trwałe*Fixed assets***Uwaga do tablic 5–8**

Patrz uwagi ogólne do działu, ust. 5 na str. 353.

Note to tables 5–8

See general notes to the chapter, item 5 on page 353.

TABL. 5 (255). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a BY OWNERSHIP SECTOR*(current book-keeping prices)*

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
				<i>total</i>	<i>public sector</i>	<i>private sector</i>
	w mln zł			<i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM TOTAL	62479,5	77411,9	86709,0	93852,8	35631,5	58221,3
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo <i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>	7150,6	7328,1	7890,0	8138,1	1404,5	6733,6
Przemysł <i>Industry</i>	20158,5	23580,4	26532,6	28507,5	6732,3	21775,2
górnictwo <i>mining and quarrying</i>	84,2	37,8	84,4	107,9	1,0	106,9
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	14624,9	17143,2	19233,4	20909,4	1056,1	19853,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę <i>electricity, gas and water supply</i>	5449,4	6399,4	7214,8	7490,2	5675,2	1815,0
Budownictwo <i>Construction</i>	1179,1	1242,5	1718,9	2185,3	861,5	1323,8
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	2533,6	3633,6	5115,9	5781,7	76,3	5705,4
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	176,8	345,8	530,0	596,5	21,7	574,8
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	10441,4	13401,0	14148,2	15028,5	12330,4	2698,1
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	484,4	651,0	700,7	736,5	272,6	463,9
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ <i>Real estate, renting and business activities</i>	14469,2	17610,5	18795,2	20164,0	2353,3	17810,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1547,8	2121,7	2260,9	2543,2	2527,8	15,4
Edukacja <i>Education</i>	1921,4	2539,6	2990,1	3139,9	3036,5	103,4
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>	1221,7	1884,5	2260,9	2535,6	2148,9	386,7
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>	1195,0	3073,2	3765,5	4496,1	3865,9	630,2

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.^a The division of fixed assets by NACE rev. 1.1 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 6 (256). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTOR
(current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008		
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>
				w mln zł <i>in mln zł</i>		
OGÓŁEM	30422,9	38472,6	43297,2	46959,3	12342,0	34617,4
TOTAL						
w tym: of which:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	711,4	686,5	862,7	968,6	489,8	478,8
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>						
Przemysł	19003,3	21577,4	24498,2	26500,3	5831,4	20668,9
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe	14261,9	16387,0	18523,8	20165,1	1056,1	19109,0
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	4658,5	5154,3	5895,3	6231,2	4774,3	1456,9
<i>electricity, gas and water supply</i>						
Budownictwo	665,2	664,7	884,1	1101,4	218,6	882,8
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	1908,6	2547,7	3887,9	4378,1	75,5	4302,6
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Hotele i restauracje	102,7	210,5	375,6	420,6	11,4	409,2
<i>Hotels and restaurants</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	780,9	2885,8	2509,4	2733,9	728,8	2005,1
<i>Transport, storage and communication</i>						
Pośrednictwo finansowe	329,2	604,8	658,8	688,7	272,5	416,2
<i>Financial intermediation</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	5741,8	6359,2	6117,6	6003,3	1011,0	4992,3
<i>Real estate, renting and business activities</i>						
Edukacja	17,0	63,7	98,7	90,1	23,2	66,9
<i>Education</i>						
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	705,3	1387,5	1701,5	1902,3	1786,8	115,5
<i>Health and social work</i>						
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	439,4	1484,9	1702,8	2172,0	1892,9	279,1
<i>Other community, social and personal service activities</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 1.1 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABLE 7 (257). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)**

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2001	7373,8	5796,6	1106,2	469,8
TOTAL	2005	9058,4	7494,6	1133,4	392,1
	2007	10944,6	9044,8	1372,4	473,8
	2008	12478,0	10406,5	1468,6	516,2
własność państwowa		2353,2	1435,8	714,8	202,0
<i>state ownership</i>					
własność jednostek samorządu terytorialnego		10124,8	8970,7	753,8	314,2
<i>local self-government entities ownership</i>					
w tym: of which:					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		84,6	3,6	1,5	1,0
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		900,8	844,8	43,3	12,7
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo		642,9	618,6	13,4	10,9
<i>Construction</i>					
Hotele i restauracje		10,3	7,2	3,0	0,1
<i>Hotels and restaurants</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...		2045,4	1948,5	23,6	73,2
<i>Transport, storage and communication</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		1263,2	1209,1	34,5	18,5
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		2230,6	1305,5	596,1	324,0
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		3013,2	2388,5	579,5	45,2
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		355,6	259,6	78,3	17,3
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		1930,6	1820,3	95,4	13,3
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

TABL. 8 (258). **STOPIEŃ ŻYCIJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w %	in %		
OGÓŁEM	2001	38,8	33,5	63,2	46,6
TOTAL	2005	38,4	31,9	74,3	63,6
	2007	38,8	32,3	75,0	60,8
	2008	36,0	29,3	76,9	60,7
własność państwowa		44,0	22,9	79,4	68,6
<i>state ownership</i>					
własność jednostek samorządu terytorialnego		34,1	30,3	74,5	55,6
<i>local self-government entities ownership</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		5,2	51,0	84,1	95,6
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę		37,0	35,1	65,2	68,9
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Budownictwo		34,3	33,2	63,6	59,8
<i>Construction</i>					
Hotele i restauracje		61,1	57,0	70,3	81,3
<i>Hotels and restaurants</i>					
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ...		21,4	18,9	72,3	72,3
<i>Transport, storage and communication</i>					
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		47,2	46,2	75,8	65,4
<i>Real estate, renting and business activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ		42,9	26,3	72,3	56,1
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		41,6	30,6	85,0	67,4
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna		44,7	33,1	80,3	59,2
<i>Health and social work</i>					
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała		26,9	24,7	61,5	72,5
<i>Other community, social and personal service activities</i>					

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. **Wartość dodana brutto** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)". The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. **Gross value added** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych

7. Gross primary income in the households sector is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. *The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the local kind-of-activity unit method, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

10. *Criteria of rating a given unit of the national economy among institutional sectors are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law*

w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa,

- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane za lata 2005-2006 dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych m.in. aktualizacji dochodów z tytułu własności (w tym wartości odsetek) oraz różnych transferów bieżących.

Dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2007 r.”.

on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget,

- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *Estimation of “hidden economy” is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data concerning nominal income in the households sector for the years 2005-2006 have been changed with reference to data published in previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification in the national accounts including property income updating (together with interest value) as well as other current transfers.*

Data on nominal income in the households sector presented in this edition of the Yearbook, are fully comparable.

13. *Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2007”.*

TABL. 1 (255). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2006	2007		2000	2005	2006	2007
	w mln zł in mln zł				2006= =100	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM TOTAL	36837	46469	50217	55358	110,2	x	x	x	x
rok poprzedni = 100 (ceny stałe) previous year = 100 (constant prices)	.	102,4	107,1	106,5	x	x	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	32772	40942	44113	48429	109,8	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:									
przedsiębiorstw non-financial corporations	14112	17515	19425	21742	111,9	43,1	42,8	44,0	44,9
instytucji rządowych i samorządowych general government	5133	6433	6657	7136	107,2	15,7	15,7	15,1	14,7
gospodarstw domowych households	11949	15203	16083	17214	107,0	36,5	37,1	36,5	35,5
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo Agriculture, hunting and forestry; fishing	2296	2765	2728	2847	104,4	7,0	6,8	6,2	5,9
Przemysł Industry	7956	9700	10652	12028	112,9	24,3	23,7	24,1	24,8
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	7418	8763	9700	11139	114,8	22,6	21,4	22,0	23,0
Budownictwo Construction	2344	2375	2741	3348	122,1	7,2	5,8	6,2	6,9
Usługi rynkowe ^a Market services ^a	15473	19606	21235	22940	108,0	47,2	47,9	48,1	47,4
Usługi nierynkowe ^a Non-market services ^a	4703	6496	6758	7266	107,5	14,4	15,9	15,3	15,0
NA 1 MIESZKAŃCA PER CAPITA	17803^b	22474^b	24301^b	26801^b	110,3	x	x	x	x
rok poprzedni = 100 (ceny stałe) previous year = 100 (constant prices)	.	102,4	107,2	106,6	x	x	x	x	x

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1) na str. 22. ^b W złotych.

^a See general notes to the Yearbook, item 2, point 1) on page 22. ^b In zlotys.

TABLE 2 (260). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO NA 1 PRACUJĄCEGO^a (ceny bieżące)**
GROSS VALUE ADDED PER 1 EMPLOYED PERSONS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	SPECIFICATION
	w zł		in zł	
OGÓŁEM^a	61771	65685	69477	TOTAL^a
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo ^b	23127	22843	23792	Agriculture, hunting and forestry; fishing ^b
Przemysł	60931	66098	71193	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	59264	64671	70604	of which manufacturing
Budownictwo	74788	81623	86853	Construction
Handel i naprawy ^Δ ; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność	80338	82151	Trade and repair ^Δ ; hotels and restaurants; transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości i firm ^Δ	112201	116566	Financial intermediation; real estate, renting and business activities
Pozostała działalność usługowa	61682	65369	Other service activities

^a Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących. ^b Dane dotyczące pracujących opracowano uwzględniając w obliczeniach pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

^a For calculations the average number of employed persons was applied. ^b Data concerning employed persons were compiled including the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 in calculations of employed persons on private farms in agriculture.

TABLE 3 (261). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
**BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION
OF INCOME ACCOUNT (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2006= =100	SPECIFICATION
	w mln zł					
	in mln zł					
Produkcja globalna	72861	93747	101723	116123	114,2	Gross output
Zużycie pośrednie	40090	52805	57610	67695	117,5	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	32772	40942	44113	48429	109,8	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	14151	16424	17269	19158	110,9	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	18229	24276	26511	29122	109,9	Gross operating surplus

TABLE 4 (262). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2006= =100	SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych					
	in absolute numbers					
Dochody pierwotne brutto: w milionach złotych	26674	32807	34570	37571	108,7	Gross primary income: in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	12891	15866	16730	18190	108,7	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto: w milionach złotych	26470	33526	35196	37603	106,8	Gross disposable income: in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	12793	16214	17032	18205	106,9	per capita in zł

^a Dane za lata 2005-2006 zostały zmienione, patrz uwagi ogólne do działu, ust.12 na str. 365.

^a Data for the years 2005-2006 have been changed, see general notes to the chapter, item 12 on page 365.

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych zapoczątkowany został 1 VIII 1990 r. na mocy ustawy z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298) z późniejszymi zmianami, która zdefiniowała podstawowe kierunki i zasady przekształceń własnościowych w Polsce. Wymieniona ustawa obowiązywała do 7 IV 1997 r. Obecnie prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami, obowiązującej od 8 IV 1997 r. oraz następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 603) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych (z wyłączeniem ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa) stosuje się trzy zasadnicze **metody postępowania** z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych — NFI,
 - innym,
 - b) do 30 IV 2004 r. — w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzycielności na udziały;

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. The process of privatizing state owned enterprises began on 1 VIII 1990, on the basis of the Law on the Privatization of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990 (Journal of Laws No. 51, item 298) with later amendments, which defined the basic directions and principles of ownership transformations in Poland. The above mentioned law was valid until 7 IV 1997. At present, the privatization of state owned enterprises is conducted on the basis of the Laws on the Commercialization and Privatization of State Owned Enterprises, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments, valid since 8 IV 1997 as well as the following legal documents:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80) with later amendments,
- the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991, as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2001 No. 57, item 603) with later amendments,
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

2. On the basis of the legal acts mentioned above (excluding the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury) three **basic methods** are used relative to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - the transfer of shares or holdings to the National Investment Funds — NIF,
 - other,
 - b) until 30 IV 2004 — into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;

- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

3. Odrębnym procesom – w myśl ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);

- 3) **the liquidation** of an enterprise **due to economic reasons**.

3. Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury – consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

Prywatyzacja

Privatization

TABL. 1 (263). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS IN 2008

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		SPECIFICATION
		w upadłości <i>in bankruptcy</i>	bez zmian prawno- organizacyjnych <i>without legal and organizational changes</i>	
OGÓŁEM	9	5	2	TOTAL
Przetwórstwo przemysłowe	5	4	1	Manufacturing
Budownictwo	1	–	1	Construction
Handel i naprawy ^Δ	1	–	–	Trade and repair ^Δ
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	2	1	–	Real estate, renting and business activities

TABL. 2 (264). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.

STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS

FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	326	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	93	28,5	Commercialized
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	131	40,2	Included in direct privatization
w tym sprywatyzowane	127	39,0	of which privatized
Poddane likwidacji	102	31,3	Subject to liquidation
w tym zlikwidowane	64	19,6	of which liquidated

a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

TABL. 3 (265). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIA ORAZ ZLIKwidowane W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.

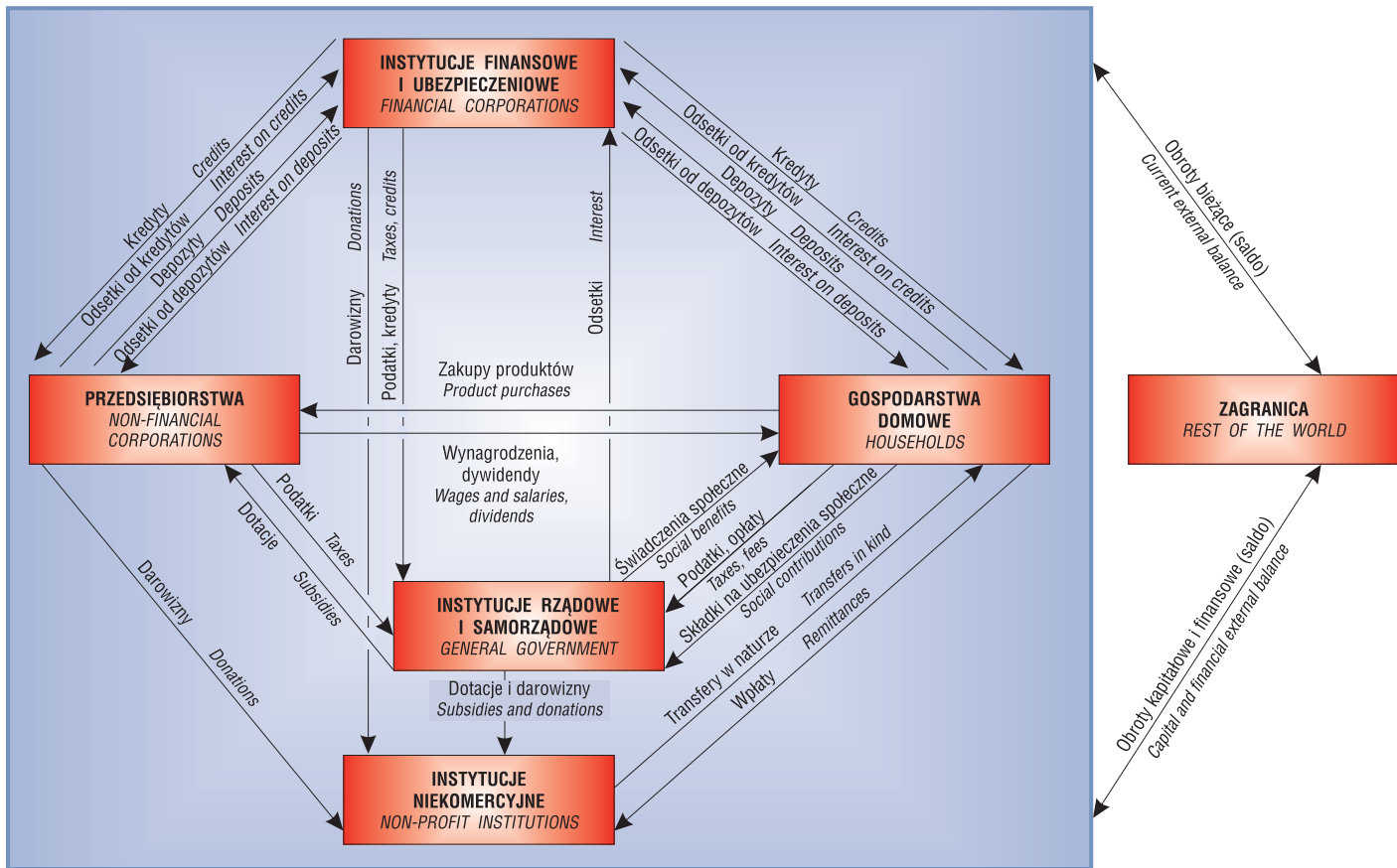
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD

AS WELL AS LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008

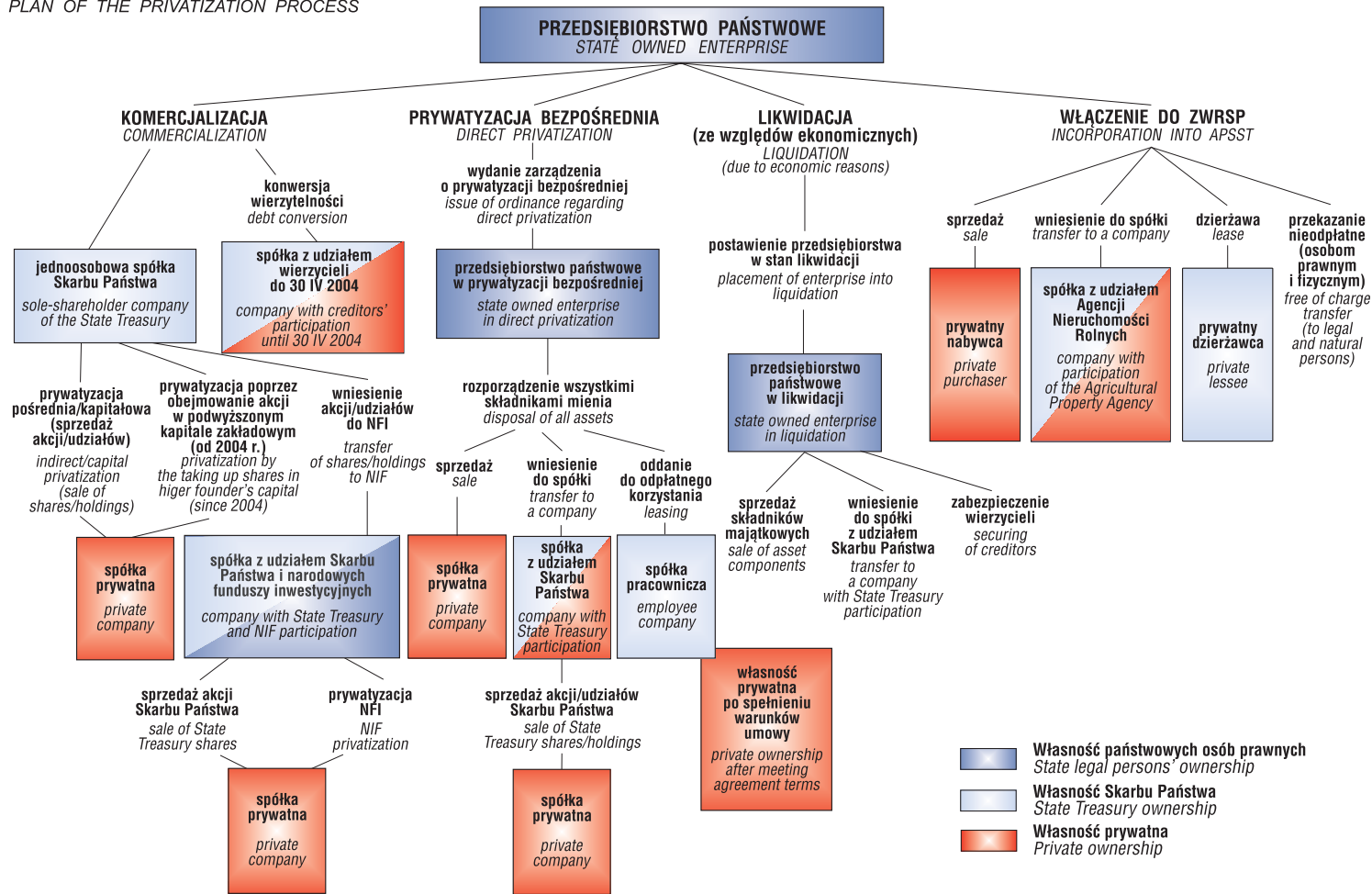
WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	W wyniku <i>As a result of</i>				Zlikwidowane <i>Liquidated</i>
		sprzedaży majątku <i>sale of assets</i>	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa <i>transfer of assets to a company of the State Treasury</i>	oddania majątku do odpłatnego korzystania <i>leasing</i>	zastosowania mieszanych sposobów zbycia majątku <i>use of combined methods for disposal of assets</i>	
OGÓŁEM	127	27	7	89	4	64
TOTAL						
w tym: <i>of which:</i>						
Przetwórstwo przemysłowe	51	10	6	33	–	19
<i>Manufacturing</i>						
Budownictwo	25	1	–	22	–	10
<i>Construction</i>						
Handel i naprawy ^Δ	25	5	–	20	–	9
<i>Trade and repair^Δ</i>						
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	8	3	1	4	–	6
<i>Transport, storage and communication</i>						
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	9	3	–	6	–	9
<i>Real estate, renting and business activities</i>						

SEKTORY INSTYTUCJONALNE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA

INSTITUTIONAL SECTORS AND THEIR RELATIONSHIPS

SCHEMAT PROCESU PRYWATYZACJI
 PLAN OF THE PRIVATIZATION PROCESS

- Własność państwowych osób prawnych
State legal persons' ownership
- Własność Skarbu Państwa
State Treasury ownership
- Własność prywatna
Private ownership

TABLE 4 (266). **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.**

COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	94	TOTAL
z liczby ogółem:		of total number:
Powstałe w celu prywatyzacji ^a	84	Established for the purpose of privatization ^a
Sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	22	Indirectly (capital) privatized
w tym z udziałem kapitału zagranicznego ...	3	of which with foreign capital participation

^a Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI.

^a Indirect (capital) privatization and transfer to NIF.

TABLE 5 (267). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKwidOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2008 R.**

COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	110	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	10	Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3	of which with foreign capital participation
Spółki pracownicze ^a	100	Employee companies ^a

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

Podmioty gospodarki narodowej Entities of the national economy

TABLE 6 (268). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	168668	187231	188531	192182	TOTAL
sektor publiczny	5034	6567	6399	5773	public sector
sektor prywatny	163634	180664	182132	186409	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	130	61	29	11	State owned enterprises
Spółki	20655	22198	23264	23327	Companies
w tym:					of which:
handlowe	6538	9310	10161	10400	commercial
cywilne	13910	12676	12889	12708	civil
Spółdzielnie	1064	1035	1027	968	Co-operatives
Fundacje	166	300	365	380	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	2239	3449	4156	4370	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	137151	149606	148248	151475	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (269). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>			
		razem <i>total</i>	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym <i>of which</i>						spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>co-operatives</i>	
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>			razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				
				razem <i>total</i>	jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>						
OGÓŁEM 2000	168668	31517	130	6538	40	1163	13910	1064	137151			
TOTAL 2005	187231	37625	61	9310	27	1443	12676	1035	149606			
..... 2007	188531	40283	29	10161	26	1609	12889	1027	148248			
..... 2008	192182	40707	11	10400	26	1617	12708	968	151475			
w tym: <i>of which:</i>												
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo <i>Agriculture, hunting and forestry</i>	5133	1270	–	280	–	34	215	190	3863			
Rybnictwo <i>Fishing</i>	61	11	–	10	–	1	1	–	50			
Przemysł <i>Industry</i>	19142	4679	6	2683	14	565	1808	112	14463			
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	18724	4428	6	2525	14	537	1758	110	14296			
Budownictwo <i>Construction</i>	21326	2557	1	1286	1	138	1198	30	18769			
Handel i naprawy ^Δ <i>Trade and repair^Δ</i>	61776	9251	1	3465	1	544	5561	200	52525			
Hotele i restauracje <i>Hotels and restaurants</i>	4772	880	–	181	–	41	654	2	3892			
Transport, gospodarka magazynowa i łączność <i>Transport, storage and communication</i>	14254	999	–	399	4	67	564	20	13255			

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABLE 7 (269). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGION WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGION REGISTER BY LEGAL STATUS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>						Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		w tym of which							
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>	spółdzielnie <i>co-operatives</i>		
				razem total	w tym of which				
			jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>					
Pośrednictwo finansowe <i>Financial intermediation</i>	7565	509	–	176	–	5	176	47	7056
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	27374	8628	3	1432	2	178	1578	348	18746
<i>Real estate, renting and business activities</i>									
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe świadczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	1438	1437	–	1	–	1	–	–	1
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>									
Edukacja	4580	2533	–	56	–	6	172	1	2047
<i>Education</i>									
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	10918	924	–	220	3	11	319	5	9994
<i>Health and social work</i>									
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	13842	7028	–	211	1	26	462	13	6814
<i>Other community, social and personal service activities</i>									
Organizacje i zespoły eksterytorialne	1	1	–	–	–	–	–	–	–
<i>Extra-territorial organizations and bodies</i>									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8 (270) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint-stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partnerships	koman- dytowe limited partnerships	
OGÓŁEM	2000	6538	6496	331	6165	42	32	10
TOTAL	2005	9310	8115	338	7777	1195	1130	30
	2007	10161	8794	341	8453	1367	1262	64
	2008	10400	8967	336	8631	1433	1306	81
w tym: of which:								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo		280	266	6	260	14	12	2
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>								
Rybackstwo		10	10	–	10	–	–	–
<i>Fishing</i>								
Przemysł		2683	2338	129	2209	345	319	26
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		2525	2201	124	2077	324	308	16
Budownictwo		1286	1180	37	1143	106	96	10
<i>Construction</i>								
Handel i naprawy ^Δ		3465	2795	78	2717	670	647	23
<i>Trade and repair^Δ</i>								
Hotele i restauracje		181	158	2	156	23	21	2
<i>Hotels and restaurants</i>								
Transport, gospodarka magazynowa i łączność		399	352	11	341	47	43	4
<i>Transport, storage and communication</i>								
Pośrednictwo finansowe		176	151	13	138	25	23	2
<i>Financial intermediation</i>								
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ		1432	1293	40	1253	139	110	11
<i>Real estate, renting and business activities</i>								
Edukacja		56	52	–	52	4	4	–
<i>Education</i>								
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna <i>Health and social work</i>		220	175	2	173	45	17	–
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała <i>Other community, social and personal service activities</i>		211	196	18	178	15	14	1

^a Wśród spółek osobowych zarejestrowane były również spółki partnerskie w ilości: 35 w 2005 r., 41 w 2007 r. i 45 w 2008 r.^a There were also: 35 professional partnerships in 2005, 41 in 2007 and 45 in 2008 limited joint-stock partnership.

TABL. 9 (271) OSOBY FIZYCZNE^a PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ
WEDŁUG SEKCJI
 Stan w dniu 31 XII
NATURAL PERSONS^a CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY BY SECTIONS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
OGÓŁEM	137151	149606	148248	151475	TOTAL
w tym:					of which:
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	6451	3746	3774	3863	Agriculture, hunting and forestry
Rybackstwo	32	56	48	50	Fishing
Przemysł	14398	14960	14409	14463	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	14283	14826	14253	14296	of which manufacturing
Budownictwo	14832	15671	17351	18769	Construction
Handel i naprawy ^Δ	52121	55973	53147	52525	Trade and repair ^Δ
Hotele i restauracje	3412	4093	3922	3892	Hotels and restaurants
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	12733	12727	12777	13255	Transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe	5325	6676	6710	7056	Financial intermediation
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	14661	19146	18419	18746	Real estate, renting and business activities
Edukacja	1452	1854	1943	2047	Education
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	6465	8322	9174	9994	Health and social work
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	5247	6365	6574	6814	Other community, social and personal service activities

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

NOTATKI

PLAN WYDAWNICZY 2010

URZĘDU STATYSTYCZNEGO W BYDGOSZCZY

Lp.	TYTUŁ PUBLIKACJI	Częstość	Termin wydania lub zamieszczenia w Internecie	Formy wydawnicze	Cena w zł
PUBLIKACJE OGÓLNOPOLSKIE					
1.	OSOBY POWYŻEJ 50. ROKU ŻYCIA NA RYNKU PRACY W 2008 R.	rok	30 IV	CD-ROM	15,00
ROCZNIKI STATYSTYCZNE					
2.	ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO 2010	rok	17 XII	Internet książka CD-ROM	x 27,00 15,00
3.	WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE 2010 – PODREGIONY, POWIATY, GMINY	rok	3 XII	Internet książka CD-ROM	x 27,00 15,00
ANALIZY STATYSTYCZNE					
4.	WARUNKI ŻYCIA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2009 R.	co 3 lata	26 XI	Internet książka CD-ROM	x 20,00 15,00
INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE					
5.	BIULETYN STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO	kwartał	55-59 dni po kwartale	Internet książka	x 20,00
6.	LUDNOŚĆ. RUCH NATURALNY I MIGRACJE W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2009 R.	rok	4 VIII	Internet CD-ROM	x 15,00
7.	RYNEK PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2009 R.	rok	29 X	książka Internet CD-ROM	x 25,00 15,00
8.	ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2009 R.	rok	30 VI	Internet CD-ROM	x 15,00
9.	BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2009 R.	rok	26 XI	Internet CD-ROM	x 15,00
10.	TURYSTYKA W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W LATACH 2008-2009	co 2 lata	30 VII	Internet CD-ROM	x 15,00
11.	POWIATY I GMINY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM 2008. SYTUACJA. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA W OKRESIE PROGRAMOWANIA 2007-2013	rok	30 VI	Internet książka CD-ROM	x 38,00 15,00
OPRACOWANIA SYGNALNE					
12.	Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego	miesiąc	20 dzień roboczy	Internet	x
13.	Stan i ruch naturalny ludności w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r.	rok	31 V	Internet	x
14.	Aktywność ekonomiczna ludności w województwie kujawsko-pomorskim	kwartał	31 III, 30 VI, 30 IX, 31 XII	Internet	x
15.	Budownictwo mieszkaniowe w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r.	rok	15 VII	Internet	x
16.	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w województwie kujawsko-pomorskim. Stan na koniec 2009 r.	rok	16 II	Internet	x
17.	Turystyka w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r.	rok	20 V	Internet	x
18.	Wybrane informacje o stanie środowiska w województwie kujawsko-pomorskim	kwartał	21 I, 21 IV, 21 VII, 21 X	Internet	x
19.	Działalność spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie kujawsko-pomorskim w 2008 r.	rok	22 I	Internet	x
20.	Bezrobocie rejestrowane w województwie kujawsko-pomorskim	półrocze	3 III, 3 IX	Internet	x
21.	ochrona środowiska w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r.	rok	29 XI	Internet	x
22.	Budżety gospodarstw domowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r.	rok	15 X	Internet	x
23.	Warunki pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r.	rok	30 VIII	Internet	x
24.	Popyt na pracę w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r.	rok	30 VI	Internet	x
25.	Wybrane dane o podregionach w województwie kujawsko-pomorskim	półrocze	26 II, 26 VII	Internet	x
FOLDERY I MATERIAŁY OKOLICZNOŚCIOWE					
26.	Województwo kujawsko-pomorskie w liczbach 2010	rok	20 X	folder	7,00
27.	Zapowiedzi wydawnicze – Plan wydawniczy US Bydgoszcz 2010	rok	29 I	Internet papier	x bezpłatny
28.	Informator Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy 2010	co 2 lata	22 II	folder	bezpłatny

